

ΧΑΡΟΚΟΠΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ

**ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΗΣ
ΓΕΩΓΡΑΦΙΑΣ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΟΥ ΧΩΡΟΥ**

Β' ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ : ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΧΩΡΟΥ

Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία :

**ΥΓΙΕΙΝΗ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΤΩΝ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ:
ΕΡΓΑΤΙΚΑ ΑΤΥΧΗΜΑΤΑ & ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΣΤΗΝ Ε.Ε. &
ΣΤΙΣ ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ**

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΓΚΛΑΒΙΝΗΣ

ΕΠΙΒΛΕΠΟΥΣΑ ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ : Κ. ΣΑΠΟΥΝΤΖΑΚΗ

Αθήνα, 2007

Στην σύζυγό μου Κατερίνα

Περίληψη

Ένας από τους στόχους της Ευρωπαϊκής πολιτικής είναι η βελτίωση της ασφάλειας της υγιεινής και της υγείας των εργαζομένων κατά την εργασία τους.

Στην παρούσα εργασία παρουσιάζεται το θέμα της υγιεινής και ασφάλεια της εργασίας και οι προτάσεις βελτιώσεων έτσι όπως αντιμετωπίζονται α) σε διεθνές επίπεδο από τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας, την Διεθνή Οργάνωση Εργασίας, β) στην Ευρωπαϊκή Ένωση από ιδρύματα, οργανισμούς και επιτροπές που έχουν ιδρυθεί για το σκοπό αυτό και τέλος γ) στην Ελλάδα με τους αρμόδιους φορείς που είναι το Υπουργείο Απασχόλησης και το ΙΚΑ.

Περιγράφονται τα προβλήματα και οι κίνδυνοι που υπάρχουν σήμερα στους εργασιακούς χώρους, οι πολιτικές, τα μέσα, οι μέθοδοι και οι διαδικασίες εφαρμογής πολιτικών όπως αυτές προτείνονται από τους αρμόδιους φορείς ανάλογα με το επίπεδο του καθένα. Αναπτύσσεται η νομοθεσία και οι πολιτικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Εξετάζονται οι προτάσεις οι οδηγίες, τα μέτρα και η ενσωμάτωση τους στον Ελληνικό χώρο.

Παρουσιάζεται η οργάνωση της ασφάλειας στον Ελληνικό χώρο, ο τρόπος καταγραφής εργατικών ατυχημάτων και δίνονται πίνακες και διαγράμματα στατιστικής ταξινόμησης στο σύνολο της χώρας, σε περιφέρειες και αναλυτικά στοιχεία για 16 νομούς.

Εξετάζεται η μεθοδολογία εφαρμογής της ευρωπαϊκής μεθόδου καταγραφής εργατικών ατυχημάτων ESAW.

Σε αντιδιαστολή παρατίθενται συγκριτικοί πίνακες ατυχημάτων στις ευρωπαϊκές χώρες και τέλος δίνονται συμπεράσματα και προτάσεις για την περαιτέρω ενίσχυση των θεσμών της υγιεινής και ασφάλειας της εργασίας.

Abstract

One of the objectives of European policy is the improvement of occupational safety, hygiene and health. In this paper is represented the issue and the proposals of improvements as they are faced a) in the international level from the World Organisation of Health, the International Labor Organisation, b) in the European Union from institutions, organisations and committees that have been founded for this reason to aim the EU Council and finally g) in Greece with the responsible organisations that are the Ministry of Employment and the Organisation for Social Insurance.

In this paper are described also the problems and the dangers that exist today in the labour spaces, the policies, the means, the methods and the processes of application of the policies as they are proposed by the responsible institutions according to each level.. Also are examined the proposals, the directives, the EU legislation and their incorporation in Greece.

Another issue is the way that safety and health has been organized in Greece and the statistic way that the authorities are calculating the occupational accidents. Tables and diagrams are given for the entire country, the regions and analytically for 16 prefectures. Also it is examined the methodology of application of the European statistic method that records occupational accidents (ESAW). In contradistinction are mentioned comparative tables of accidents in the European countries and finally you can find conclusions and proposals for further aid on occupational safety and health.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ.....	4
ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	6
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ.....	7
ΥΓΙΕΙΝΗ & ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΣΤΟ ΕΡΓΑΣΙΑΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ.....	7
Γενικά.....	7
Ιστορική αναδρομή.....	8
Ορισμός Υγιεινής και Ασφάλειας της Εργασίας.....	9
Ο Εργασιακός Χώρος Σήμερα.....	10
Κίνδυνοι στον Εργασιακό Χώρο.....	11
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ.....	15
ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΑΙ ΔΙΕΘΝΕΣ ΠΛΑΙΣΙΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΓΙΕΙΝΗ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΣΤΗΝ ΕΡΓΑΣΙΑ.....	15
Η Πολιτική των Παγκόσμιων Οργανισμών.....	15
Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας.....	15
Διεθνής Οργάνωση Εργασίας.....	16
ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΥΓΙΕΙΝΗΣ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ.....	17
Η Ευρωπαϊκή Πολιτική Υγιεινής της Εργασίας.....	17
Ο Ρόλος της Επιτροπής Κοινωνικών Υποθέσεων, Απασχόλησης και Εργασιακού Περιβάλλοντος.....	20
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΙ ΦΟΡΕΙΣ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗΣ & ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΥΓΙΕΙΝΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ.....	20
Ευρωπαϊκό Ίδρυμα για την Βελτίωση των Συνθηκών Διαβίωσης & Εργασίας.....	21
Ευρωπαϊκός Οργανισμός για την Ασφάλεια και την Υγεία στην Εργασία.....	22
Ευρωπαϊκό Δίκτυο για την Προαγωγή της Υγείας στους Χώρους Εργασίας.....	23
Ευρωπαϊκή Στατιστική Υπηρεσία.....	25
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΔΡΑΣΗΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ.....	25
Προγράμματα δράσης περιόδου 1978 - 1992.....	25
Πρόγραμμα Δράσης περιόδου 1996-2000.....	27
Η Κοινοτική Στρατηγική περιόδου 2002-2006.....	28
Οι Αλλαγές στο Χώρο της Εργασίας.....	28
Αξιολόγηση της Κοινοτικής Στρατηγικής.....	29
Η Νέα Κοινοτική στρατηγική 2007 – 2012.....	30

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΥΓΙΕΙΝΗΣ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	31
Η Οδηγία - Πλαίσιο 89/391/ΕΟΚ	33
Το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο για τα Στατιστικά Στοιχεία της Υγιεινής και Ασφάλειας της Εργασίας.....	35
Εναρμόνιση της Συλλογής Στατιστικών Πληροφοριών.....	35
Ευρωπαϊκές Πηγές και Συστήματα Πληροφοριών	36
Η Τυποποίηση στην Υγιεινή και Ασφάλεια των Εργαζομένων.....	37
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ	40
ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΥΓΙΕΙΝΗΣ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	40
Ιστορική αναδρομή.	40
ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΥΓΙΕΙΝΗΣ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	41
Ο Νόμος 1568/85 και το ΠΔ 17 /1996.....	41
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ & ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ	42
Σύσταση του Υπουργείου	42
Το Σώμα Επιθεώρησης Εργασίας (Σ.ΕΠ.Ε.) και οι αρμοδιότητές του	43
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ	46
ΕΡΓΑΤΙΚΑ ΑΤΥΧΗΜΑΤΑ – ΕΡΕΥΝΑ ΣΤΟΝ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΧΩΡΟ	46
Γενικά.....	46
Το κόστος των εργατικών ατυχημάτων	47
Αντιμετώπιση – αναφορά εργατικών ατυχημάτων	48
ΕΡΕΥΝΑ ΣΤΟΝ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΧΩΡΟ	49
Αναλυτική παρουσίαση δεδομένων στις Ελληνικές Περιφέρειες.....	70
Υπολογισμός δεικτών επίπτωσης.....	116
Στατιστική ανάλυση των δεδομένων	118
ΤΑ ΕΡΓΑΤΙΚΑ ΑΤΥΧΗΜΑΤΑ ΣΤΙΣ ΧΩΡΕΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ.....	121
Η εξέταση εφαρμογής Ευρωπαϊκών Στατιστικών Εργατικών Ατυχημάτων (ESAW)	121
Φάσεις του σχεδίου ESAW	122
Στόχοι του σχεδίου ESAW.....	123
Βασικές έννοιες και ορισμοί	123
Δείκτες και μέθοδοι τυποποίησης των στοιχείων	124
Στοιχεία Καταγραφής Ατυχημάτων (ΚΕΠΕΚ) Vs Στατιστικά Δεδομένα ESAW.....	125
Συγκριτικά στοιχεία εργατικών ατυχημάτων στην Ευρώπη	126
ΕΠΙΛΟΓΟΣ	135

Συμπεράσματα – Προτάσεις	135
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	142
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	148

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Η παρούσα εργασία εκπονήθηκε στα πλαίσια της Διπλωματικής Εργασίας του Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών του Τμήματος Γεωγραφίας του Χαροκοπείου Πανεπιστημίου.

Αφορμή της επιλογής του θέματος ήταν η διερεύνηση των διαστάσεων που έχει το πρόβλημα της υγείας και ασφάλειας κατά την εργασία από πλευράς δημιουργίας, εφαρμογής πολιτικών της ΕΕ και μεταφορά τους στην Ελληνική πραγματικότητα.

Για την επίτευξη του στόχου αντλήθηκαν στοιχεία από το ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε. (Ελληνικό Ινστιτούτο Υγιεινής και Ασφάλειας της Εργασίας), από το Υπουργείο Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας και τις Περιφερειακές του Υπηρεσίες που ασχολούνται με το θέμα δηλαδή τα ΚΕΠΕΚ καθώς επίσης και το ΙΚΑ. Η ελληνική και διεθνής βιβλιογραφία ήταν πολύτιμο βοήθημα και στήριγμα για την οργάνωση της μερικής γνώσης που κατόρθωσα να αποκτήσω στο θέμα μια που οι πληροφορίες που συνάντησα για το θέμα ήταν πάρα πολλές. Επίσης σημαντικό μερίδιο της ενημέρωσης παρέχουν οι ιστοσελίδες των ευρωπαϊκών και διεθνών οργανισμών όπως επίσης και της Ε.Ε.

Για την ολοκλήρωση της παρούσας διπλωματικής εργασίας σημαντική βοήθεια και οδηγίες δέχθηκα από την επιβλέπουσα της εργασίας μου Επίκουρο καθηγήτρια του Χαροκόπειου Πανεπιστημίου κα Καλλιόπη Σαπουντζάκη, την οποία και ευχαριστώ για τον πολύτιμο χρόνο της που διέθεσε για μένα καθώς επίσης και τη συνδρομή της η οποία με βοήθησε με τις παρατηρήσεις της αναφορικά στην επισήμανση των αδύνατων σημείων, στο σχεδιασμό και στην παρουσίαση, για να τη βελτιώσω και να παρουσιάσω το κείμενο που έχετε στα χέρια σας.

Σεπτέμβριος, 2007

Οι έννοιες «περισσότερες και καλύτερες θέσεις εργασίας» καθώς και «ίσες ευκαιρίες» συνθέτουν το πλαίσιο της ευρωπαϊκής πολιτικής απασχόλησης και της κοινωνικής πολιτικής. Η Ένωση επιθυμεί να έχουν όλοι οι πολίτες επαρκείς ικανότητες προσαρμογής στις αλλαγές σε μια οικονομία της γνώσης. Η απασχόληση και η κοινωνική πολιτική βρίσκονται στο επίκεντρο της «Ατζέντας της Λισσαβόνας», του πλαισίου πολιτικής της ΕΕ για τη δημιουργία ανάπτυξης και θέσεων εργασίας¹.

¹ http://europa.eu/pol/socio/print_overview_el.htm

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Στην παράγραφο 2 του άρθρου 137 της συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, η βελτίωση της ασφάλειας της υγιεινής και της υγείας των εργαζομένων κατά την εργασία, αποτελεί πρωτεύοντα στόχο, ο οποίος δεν πρέπει να τίθεται σε δεύτερη μοίρα έναντι των επιδιώξεων και σκοπών οικονομικού και επιχειρηματικού χαρακτήρα.

Σ' αυτό το πνεύμα το Συμβούλιο της ΕΕ άρχισε να θεσπίζει, μέσω οδηγιών, κάποιες ελάχιστες προδιαγραφές ασφαλείας για την προώθηση βελτιώσεων κυρίως στο περιβάλλον εργασίας, ώστε να εξασφαλίζεται ένα καλύτερο επίπεδο προστασίας της ασφάλειας και υγείας των εργαζομένων².

Είναι γεγονός ότι ένα υγιές και ασφαλές περιβάλλον εργασίας και μια εξίσου ασφαλής οργάνωση της εργασίας είναι απαιτήσεις που απορρέουν τόσο από τα δικαιώματα των εργαζομένων όσο από στόχους βελτίωσης των οικονομικών επιδόσεων στη μικροκλίμακα της επιχείρησης και τη μακροκλίμακα της περιφερειακής και εθνικής οικονομίας.

Στο επίπεδο της επιχείρησης τα συμβάντα ατυχημάτων και επαγγελματικών ασθενειών είναι παράγοντες δυσφήμισης της στην αγορά, στους εργαζόμενους, στους πελάτες, στους καταναλωτές και γενικότερα στο ευαισθητοποιημένο κοινό. Ωστόσο η ασφάλεια και υγεία των εργαζομένων στο χώρο εργασίας τους είναι πολύ ευαίσθητο και κρίσιμο κοινωνικό ζήτημα για να αφήνεται στις εθελοντικές πρωτοβουλίες των επιχειρήσεων.

Ο σχετικός βαθμός εγρήγορσης των εθνικών κυβερνήσεων για την εισαγωγή σχετικής νομοθεσίας θεματικά και επιστημονικά τεκμηριωμένης μπορεί να θεωρηθεί και ως δείκτης αξιολόγησης (επιδόσεων) του σύγχρονου κράτους πρόνοιας.

Για το σκοπό αυτό, πραγματοποιήθηκαν πολλές έρευνες και μελέτες, ψηφίστηκαν οδηγίες από την ΕΕ και τα κράτη μέλη κλήθηκαν να εναρμονίσουν την εθνική τους νομοθεσία, να πραγματοποιήσουν σειρές ενεργειών με στόχο τη βελτίωση της υγείας και της ασφάλειας, της προστασίας της υγείας των εργαζομένων από εργατικά ατυχήματα και επαγγελματικές ασθένειες.

Οπωσδήποτε σήμερα έχει επιτευχθεί πρόοδος στον τομέα. Υπάρχουν πλέον κανόνες που όλοι οφείλουν να τηρούν και να εφαρμόζουν. Παρόλα αυτά όμως τα εργατικά ατυχήματα δεν έχουν εκλείψει που σημαίνει ότι χρειάζονται να γίνουν περισσότερα εκ μέρους όλων των εμπλεκόμενων έτσι ώστε να γίνει η εργασιακή ζωή ασφαλέστερη.

Η παρούσα διπλωματική εργασία αναπτύσσεται σε τέσσερα κεφάλαια που ακολουθούν.

² Ινστιτούτο Εργασίας ΣΓΕΕ, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας στην Ελλάδα, Περιοδικό Ενημέρωση, τ.116, Απρίλιος 2005

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

ΥΓΙΕΙΝΗ & ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΣΤΟ ΕΡΓΑΣΙΑΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Γενικά

Τα τελευταία εξήντα χρόνια, η ανθρώπινη εργασία έχει γίνει αντικείμενο πολλαπλών ιστορικών και κοινωνικών μελετών, διεκδικήσεων και αλλαγών. Επιστήμες όπως η τεχνολογία, η οικονομία, η φιλοσοφία, η φυσιολογία, η ψυχολογία, η κοινωνιολογία συναντώνται με αιματηρούς αγώνες, απεργίες και κατακτήσεις στον συνεχή αγώνα του ανθρώπου για επιβίωση.

Όπως είναι φυσικό, η πρώτη προτεραιότητα του ανθρώπου είναι η εξασφάλιση οποιασδήποτε εργασίας του προσφέρει τα βασικά στοιχεία επιβίωσης. Με την πρόοδο όμως της κοινωνίας, και έχοντας εξασφαλίσει τα προς το ζην, ο άνθρωπος αρχίζει να ενδιαφέρεται και για το ευ ζην. Και μία από τις προτεραιότητες στο θέμα αυτό είναι η βελτίωση του εργασιακού του περιβάλλοντος. Στον χώρο εργασίας του ο σύγχρονος άνθρωπος περνάει σχεδόν το ένα τρίτο της παραγωγικής του ζωής. Το εργασιακό αυτό περιβάλλον πολύ πιθανόν περικλείει ένα σημαντικό αριθμό από επιβλαβείς φυσικούς, χημικούς, βιολογικούς ή εργονομικούς παράγοντες, χωρίς να ξεχνάμε και μια σειρά από ψυχολογικούς, κοινωνικούς και οικονομικούς παράγοντες, οι οποίοι είναι δυνατόν να προκαλέσουν κάποια μικρό ή μεγάλο πρόβλημα στην υγεία ή την σωματική ακεραιότητα του εργαζομένου ή ακόμα να απειλήσουν την ίδια του την ζωή.

Στην πραγματικότητα όλες οι εργασίες περικλείουν κάποιο μικρό ή μεγάλο κίνδυνο. Πολλοί από αυτούς είναι προφανείς, άλλοι είναι κρυφοί και ύπουλοι και εμφανίζονται πολύ αργότερα, όταν ήδη είναι πολύ αργά. Οι εργαζόμενοι μπορεί να εκτίθενται στο γεμάτο σκόνη αέρα ενός ορυχείου, στους ατμούς και τα αέρια ενός χημικού εργοστασίου, στις χαμηλές θερμοκρασίες των ψυγείων, στα υψηλά επίπεδα ακτινοβολούμενης θερμότητας ενός χυτηρίου, στην τεχνητή υγρασία των κλωστοϋφαντουργείων, στον υπερβολικό θόρυβο των δοκιμών μηχανών αεροσκαφών, στις δονήσεις των τρυπανιών πεπιεσμένου αέρα, σε διάφορα χρώματα που περιέχουν διαλύτες οι οποίοι απορροφούνται από το δέρμα, σε ακτινοβολίες από τις ηλεκτροσυγκολλήσεις,. Μπορεί να τους χτυπήσουν τούβλα που πέφτουν ή σοβάδες από τις κατεδαφίσεις ή να δεχθούν ηλεκτρικό σοκ από ένα βρεγμένο διακόπτη. Μπορεί ακόμη να υποφέρουν από σωματική κούραση εργαζόμενοι στην υλοτομία. Η εργασία τους στην αλυσίδα παραγωγής μπορεί να είναι μονότονη και βαρετή.

Ιστορική αναδρομή

Στα πρώτα χρόνια της βιομηχανικής επανάστασης, στα αναπτυγμένα έθνη, η ασφάλεια και η υγεία κάθε εργαζομένου εξαρτιόνταν σε μεγάλο βαθμό από τον ίδιο δηλαδή από την νοημοσύνη του, τις γνώσεις και τις ικανότητές του ακόμα και από την τύχη που διέθετε.(;) Η φιλοσοφία της εποχής θεωρούσε τα ατυχήματα, τους τραυματισμούς και τις βλάβες στην υγεία ως ένα παραπροϊόν της βιομηχανίας και την πρόληψή τους υποχρέωση των εργαζομένων.

Αφυπνισμένη από τις άσχημες πληροφορίες σχετικά με τις συνθήκες εργασίας στα εργοστάσια η κοινή γνώμη άρχισε να πιέζει για την καθιέρωση ποικίλων προστατευτικών νόμων και κανονισμών συμπεριλαμβανομένων και αντισταθμιστικών πράξεων με τις οποίες καθίσταται υποχρεωτική η καταβολή αποζημίωσης σε εργαζόμενους οι οποίοι τραυματίστηκαν ή έπαθε βλάβη η υγεία τους στον εργασιακό τους χώρο. Οι εργοδότες από την άλλη μεριά άρχισαν να προμηθεύονται μηχανήματα με προφυλακτήρες και άλλες διατάξεις ασφαλείας και να παρέχουν έστω και στοιχειώδη ατομικό εξοπλισμό εργασίας.

Κατά τη διάρκεια της τρίτης φάσης του αγώνα για καλύτερες και ασφαλέστερες συνθήκες εργασίας, ο βασικός στόχος ήταν ο επηρεασμός των εγκεφάλων των εργαζομένων στα εργοστάσια. Αναγνωρίστηκε δηλαδή το δόγμα ότι «η καλύτερη διάταξη ασφαλείας είναι ο προσεκτικός εργάτης». Φυλλάδια, αφίσες, ομιλίες, άρθρα σε εφημερίδες το ραδιόφωνο και την τηλεόραση εξηγούσαν τους βλαπτικούς για την υγεία και τη σωματική ακεραιότητα παράγοντες στους οποίους ήταν εκτεθειμένοι οι εργαζόμενοι και τους τρόπους με τους οποίους θα τους αντιμετωπίσουν³.

Η σύγχρονη προσέγγιση του θέματος βελτιωμένη από ινστιτούτα και διεθνείς οργανισμούς ασφαλείας είναι η φιλοσοφία διαχείρισης της ασφαλείας. Αυτό με απλά λόγια σημαίνει ότι η υγεία και η ασφάλεια των εργαζομένων ξεκινάει από την κορυφή και είναι ευθύνη της διοίκησης κάθε επιχείρησης ή οργανισμού. Είναι η απευθείας ενεργητική και προσωπική ανάμειξη και εμπλοκή όλων των επιπέδων της διοίκησης μιας επιχείρησης, από το διοικητικό συμβούλιο, τους διευθυντές και τους υπεύθυνους μηχανικούς ή τεχνικούς έως τους επιβλέποντες και τους εργοδηγούς.

Οι πρώτες νομοθετικές πράξεις στο πεδίο της υγιεινής και της ασφαλείας της εργασίας άρχισαν να εμφανίζονται στα βιομηχανικά έθνη προς το τέλος του περασμένου αιώνα. Την εποχή αυτή επαγγελματικές ασθένειες όπως ο άνθρακας (συχνά θανατηφόρος ασθένεια που προέρχεται από την επαφή από τα δέρματα ζώων) καθώς και διάφορες ασθένειες των πνευμόνων και δηλητηριάσεις από αρσενικό, μόλυβδο και υδράργυρο ήταν τόσο συχνές, ώστε η απαίτηση για

³ Δημαρόγκωνας Α. κα, Ασφάλεια των εργαζομένων στη βιομηχανία, ΚΕΠΕ, Αθήνα, 1987,σ.27

τη δημιουργία των απαραίτητων προστατευτικών διατάξεων να οδηγήσει στις πρώτες νομοθετικές πράξεις. Η προστασία των εργαζομένων από τη χρήση του λευκού φωσφόρου στα σπέρτα, ήταν η πρώτη βιομηχανική ασθένεια που καλύφθηκε από διεθνή νομοθετική πράξη έπειτα από το συνέδριο της Βέρνης το 1906⁴.

Κατά τη διάρκεια των πρώτων δεκαετιών του αιώνα μας τα πρότυπα της επαγγελματικής υγιεινής, περιορίζονταν κυρίως σε μέτρα διοικητικής φύσεως, τα οποία είτε απαγόρευαν την έκθεση ειδικών ομάδων ή κατηγοριών εργαζομένων σε κάποιο δεδομένο επιβλαβή παράγοντα, είτε απαγόρευαν τη χρήση συγκεκριμένων επιβλαβών ουσιών χωρίς ειδική άδεια. Στη συνέχεια, τα πρότυπα προστασίας απαιτούσαν διαρκώς και υψηλότερα επίπεδα επαγγελματικής εμπειρίας από το ιατρικό προσωπικό και τους ειδικούς της βιομηχανικής υγιεινής. Οι θεμελιωτές της επαγγελματικής υγιεινής βρέθηκαν σύντομα μπλεγμένοι με ένα τεράστιο αριθμό πολύπλοκων συνδυασμών υποχρεώσεων και απαγορεύσεων και γρήγορα κατάλαβαν ότι η προληπτική ιατρική δεν θα ήταν πλέον αποτελεσματική εάν δεν συνοδεύεται παράλληλα από τη βελτίωση του περιβάλλοντος της εργασίας. Σε χώρες όπου οι αντιπαραθέσεις μεταξύ εργοδοτών και εργαζομένων είναι συχνές, τα καθήκοντα και οι αρμοδιότητες των υπευθύνων της επαγγελματικής υγιεινής και ασφάλειας της εργασίας μπορούσαν να καθιερωθούν μόνο μέσα από μία αυστηρή νομοθεσία. Βεβαίως υπάρχουν και διάφοροι άλλοι τρόποι με τους οποίους οι νομοθετικές ρυθμίσεις συντελούν στη βελτίωση του εργασιακού περιβάλλοντος, όπως για παράδειγμα η υποχρέωση που πηγάζει από τη νομοθεσία για την εκπαίδευση ειδικών στην υγιεινή και ασφάλεια και η εξασφάλιση λογικών επιπέδων ανταμοιβής, γεγονός που είναι ένας σημαντικός παράγων, ιδιαίτερα στις αναπτυσσόμενες χώρες. Ένα άλλο παράδειγμα είναι η υποχρεωτική συνεχής προστασία της υγείας και της ασφάλειας στους χώρους εργασίας, όπου όλοι οι εμπλεκόμενοι πρέπει να συμφωνήσουν σε ελάχιστες απαιτήσεις προτύπων προστασίας χωρίς να μπορούν να τα αναθεωρήσουν ιδίως για οικονομικούς λόγους. Ακόμη, κάθε ένας από τους εθνικούς νόμους για την υγιεινή και την ασφάλεια των εργαζομένων έχει γίνει πλέον κομμάτι ευρέως διαδεδομένων διεθνών προτύπων και εμπειριών.

Ορισμός Υγιεινής και Ασφάλειας της Εργασίας

Η λέξη κίνδυνος προέρχεται από το ρήμα κινέω-ώ που σημαίνει βάζω σε κίνηση, ταραζώ, ενοχλώ, προκαλώ, προξενώ, μετακινώ κάτι, μεταβάλλω, με ετυμολογία από την ρίζα κι- (κίω = πορεύομαι με) και την λέξη δύω που σημαίνει βυθίζω / ντύνω / βασιλεύω (βασιλεύει ο ήλιος).

⁴ Ξηροτύρη – Κουφίδη Σ., Διοίκηση ανθρώπινων πόρων : υγιεινή και ασφάλεια, εργασιακές σχέσεις, συμμετοχή, Αφοι Κυριακίδη, Θεσσαλονίκη 1991, σ.12

Η δύση ήταν για τους αρχαίους Έλληνες ήταν τόπος μακρινός και άγνωστος, ο τόπος του καθημερινού θανάτου του ήλιου. Έτσι κάθε πράξη, κάθε τι που κινείται προς τη δύση, ενέχει δηλαδή κίνδυνο, είναι ουσιαστικά αυτό που μπορεί να οδηγήσει κάποιον ή κάτι σε άσχημα αποτελέσματα με κορυφαίο τον ίδιο τον θάνατο. Ο κίνδυνος από την άλλη, ως επικείμενο κακό ενυπάρχει στην κίνηση, παραμονεύει, ενεδρεύει, ελλοχεύει, εκπηγάζει, απορρέει.

Από την άλλη πλευρά η α-σφάλεια σημαίνει την βεβαιότητα, εγγύηση, σταθερότητα, στερεότητα, απουσία κινδύνου, εξασφάλιση και προέρχεται από το σφάλω που σημαίνει κάνω κάποιον να πέσει, καταρρίπτω, νικώ, αποτυγχάνω // σφάλμα που είναι η αποτυχία, η ζημιά, το λάθος, η πτώση το αμάρτημα. Το ρήμα μεταφράζεται στα λατινικά ως fallo, falsum και από εκεί στα αγγλικά ως fall, false.

Δεν πρέπει βεβαίως να ξεχάσουμε ότι ο όρος ατύχημα, εκ του α (στερητικού) + τύχη δεν ανταποκρίνεται στην πραγματικότητα και θα ήταν πολύ πιο δόκιμο να αντικατασταθεί με κάποιον άλλο όρο, όπως για παράδειγμα το πάθημα.

Κατά καιρούς οι ορισμοί που έχουν αποδοθεί στην Υγιεινή & Ασφάλεια της Εργασίας είναι αρνητικοί, γιατί αναφέρονται σε αποφυγή ασθένειας ή ατυχήματος των εργαζομένων, ως συνέπεια της εργασίας τους. Όμως η Υγιεινή και Ασφάλεια των εργαζομένων είναι έννοιες θετικές και ορίζονται στο προοίμιο του Καταστατικού Χάρτη του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας ως σωματική, νοητική και κοινωνική ευεξία, καθώς και δυνατότητα προσωπικής ανάπτυξης του ατόμου.

Ουσιαστικά η Υγιεινή και Ασφάλεια των εργαζομένων στοχεύει στην προαγωγή και διατήρηση του υψηλότερου επιπέδου φυσικής, νοητικής και κοινωνικής ευεξίας των εργαζομένων σε όλα τα επαγγέλματα, στην πρόληψη των επιδράσεων των εργασιακών συνθηκών, στην υγεία και ασφάλεια των εργαζομένων, στην προστασία των εργαζομένων από τους επαγγελματικούς κινδύνους και στην προσαρμογή της εργασίας στον άνθρωπο⁵.

Ο Εργασιακός Χώρος Σήμερα

Η κλασσική εικόνα των εργασιακών χώρων και των εργαζομένων δεν είναι πλέον ο καταθλιπτικός όγκος εσωτερικών εργοστασίων με σειρές απάνθρωπων μηχανημάτων και μουτζουρωμένα πρόσωπα εργαζομένων. Η εικόνα αυτή έχει αλλάξει ριζικά και οι συνθήκες εργασίας έχουν μπει στο δρόμο του αυτοματισμού και της απαλλαγής των εργαζομένων από επικίνδυνες και βαριές εργασίες.

⁵ Κουκουλάκη Θ., Η τυποποίηση σε θέματα υγείας & ασφάλειας της εργασίας, ΕΛΙΝΥΑΕ, Αθήνα 1999, σ.13

Παρόλα αυτά, οι συνθήκες εργασίας σε διεθνή κλίμακα συνεχίζουν να προκαλούν ένα τεράστιο φόρο αίματος από την πλευρά των εργαζομένων.

Η αναμφισβήτητη, όμως, βελτίωση των συνθηκών εργασίας και των επαγγελματικών ασθενειών στις αναπτυγμένες βιομηχανικά χώρες τα τελευταία χρόνια, συνέβαλε αποφασιστικά στη μείωση του αριθμού των θανατηφόρων και μη εργατικών ατυχημάτων.

Οι υπηρεσίες υγιεινής και ασφάλειας έχουν επιτελέσει σημαντικό έργο για τον εξανθρωπισμό των συνθηκών εργασίας, ενώ οι νέες νομοθεσίες και οι αλλαγές στις εργασιακές σχέσεις έχουν βελτιώσει αισθητά τη ζωή των εργαζομένων. Η καλύτερη εργασιακή πρακτική στο θέμα της έκθεσης σε επικίνδυνους φυσικούς, χημικούς και βιολογικούς παράγοντες, μείωσε αποφασιστικά τον αριθμό των επαγγελματικών ασθενειών που μαστίζαν ορισμένα επαγγέλματα. Νέες νομοθεσίες για την προστασία των εργαζομένων, καλύτερες υπηρεσίες στους εργασιακούς χώρους και πληρέστερη ενημέρωση των εργαζομένων για τους κινδύνους που αντιμετωπίζουν, επέφεραν ριζικές αλλαγές στα προβλήματα υγιεινής και ασφάλειας.

Παρόλα αυτά, παραμένουν σημαντικά θέματα για τη βελτίωση των συνθηκών εργασίας. Απαιτούνται συντονισμός και συναίνεση των διαφόρων κοινωνικών ομάδων. Νέες νομοθεσίες που θα λάβουν υπόψη τους τις ιδιαιτερότητες των εργαζομένων γυναικών και των ατόμων με αλλεργικές παθήσεις. Πολλοί χημικοί, φυσικοί και βιολογικοί παράγοντες του εργασιακού περιβάλλοντος πρέπει να μειωθούν σε χαμηλότερα επίπεδα. Οι διάφορες επιστήμες που μελετούν το εργασιακό περιβάλλον και τα προβλήματα υγιεινής και ασφάλειας των εργαζομένων έχουν ακόμη να ολοκληρώσουν πολλές έρευνες για τις βλαβερές και μακροχρόνιες συνέπειες του εργασιακού περιβάλλοντος στους εργαζόμενους.

Κίνδυνοι στον Εργασιακό Χώρο

Οι χώροι εργασίας, οι εγκαταστάσεις, οι μηχανές, τα δάπεδα, οι σκαλωσιές, τα μεταφορικά μέσα κ.α., παίζουν σημαντικό ρόλο στις υγιεινές και ασφαλείς συνθήκες εργασίας και επηρεάζουν την απόδοση της εργασίας και τη διάθεση των εργαζομένων.

Μηχανήματα με κινούμενα μέρη γίνονται αιτία πολλών εργατικών ατυχημάτων. Ιμάντες, πρέσες, δρόπανα, τórνοι, πριονοκορδέλες και πολλά άλλα εργαλεία, καθώς επίσης και η έλλειψη προστατευτικών μέτρων και τεχνικής εκπαίδευσης των εργαζομένων, προκαλούν περίπου το 20% των εργατικών ατυχημάτων.

Οι πτώσεις από σκαλωσιές, σκάλες, καθώς και η απασχόληση σε χωματουργικές εργασίες, ορυχεία κ.λ.π., είναι σημαντικές αιτίες για πολλά θανατηφόρα και μη εργατικά ατυχήματα. Υπολογίζεται ότι οι πτώσεις είναι υπεύθυνες για το 25% περίπου των εργατικών ατυχημάτων,

ενώ ένα 30% αυτών, συμβαίνουν σε νεαρούς εργαζόμενους (25-35 ετών) λόγω έλλειψης τεχνικής κατάρτισης και ενημέρωσης για τους κινδύνους στους χώρους εργασίας⁶.

Εργονομικές μελέτες και στατιστικά στοιχεία συγκλίνουν στην ψυχρή λογική ότι το 80% των εργατικών ατυχημάτων οφείλονται σε απροσεξία ή λανθασμένη ενέργεια των εργαζομένων. Παρόλα αυτά, δεν πρέπει να μας διαφεύγει ότι υπάρχουν και πολλοί αλληλεξαρτώμενοι παράγοντες που επιδρούν στο εργασιακό περιβάλλον και που κάτω από κακές συνθήκες οργάνωσης των χώρων εργασίας, μπορούν να αποβούν μοιραίοι για εργατικά ατυχήματα.

Οι φυσικοί παράγοντες στο εργασιακό περιβάλλον δημιουργούν σημαντικά προβλήματα υγείας στους εργαζόμενους και σε ορισμένες περιπτώσεις μπορούν να καταστούν υπεύθυνοι για εργατικά ατυχήματα. Ο θόρυβος των χώρων εργασίας, ο φωτισμός, οι δονήσεις, η θερμοκρασία, ο εξασρισμός, οι ακτινοβολίες (ιοντίζουσες και μη ιοντίζουσες), είναι οι βασικοί φυσικοί παράγοντες που επιδρούν στο εργασιακό περιβάλλον. Συγκεκριμένα:

Ο υπερβολικός θόρυβος, μακροχρόνια προκαλεί επαγγελματική κώφωση στους εργαζόμενους.

Ο ελλιπής εξασρισμός των χώρων εργασίας αναγκάζει τους εργαζόμενους να αναπνέουν σκόνη, τοξικούς ατμούς διαλυτών και αέρια που παράγονται κατά τις κατεργασίες πρώτων υλών.

Ο κακός φωτισμός μειώνει την απόδοση της εργασίας, κουράζει τον εργαζόμενο και οδηγεί σε αύξηση των εργατικών ατυχημάτων.

Δονήσεις, πίεση, τριβή από κινούμενα τμήματα μηχανημάτων, προκαλούν μακροχρόνια διόγκωση των αρτηριών, μελάνιασμα των χεριών, νευρική υπερένταση και βλάβες στο νευρικό σύστημα.

Οι ακτινοβολίες και τα ραδιενεργά υλικά που χρησιμοποιούνται στη βιομηχανία και σε ορισμένα ιατρικά επαγγέλματα, μπορούν να προκαλέσουν βλάβες στην υγεία των εργαζομένων.

Οι ιοντίζουσες ακτινοβολίες (ακτίνες - X, σωματίδια α, β, γ και ουδετερόνια) σε μικρές δόσεις προκαλούν βλάβες στα χρωματοσώματα, λευχαιμία, κακοήγη νεοπλάσματα, καταρράκτη, ενώ σε υψηλές δόσεις προκαλούν αναιμία, έλκος στο στομάχι, νευρώσεις και καρκίνο του δέρματος.

Οι μη ιοντίζουσες ακτινοβολίες (υπέρυθρες, υπεριώδης, μικροκύματα, ακτίνες λέιζερ), προκαλούν βλάβες στα μάτια, καρκίνο του δέρματος, φλεγμονή του κερατοειδούς κ.α.

Οι χημικοί παράγοντες στο εργασιακό περιβάλλον είναι πολλοί και προκαλούν μεγάλο αριθμό επαγγελματικών ασθενειών, ανάλογα με τον τύπο εργασιακού χώρου και το βαθμό έκθεσης των εργαζομένων. Υπολογίζεται ότι τα τελευταία χρόνια χρησιμοποιούνται πάνω από 80.000 χημικές ουσίες στη βιομηχανία, ενώ κάθε χρόνο προστίθενται 200-700 νέες χημικές ουσίες που παράγονται σε μεγάλη κλίμακα. Πολλές από αυτές είναι καυστικές, τοξικές, καρκινογόνες,

⁶ Βαλαβανίδης Α., Σαραφόπουλος Ν., Εργασιακό περιβάλλον, Σύγχρονα Θέματα, Αθήνα 1988, σ.12

εκρηκτικές, εύφλεκτες και μπορούν να προκαλέσουν καταστροφές μεγάλης κλίμακας σε περιπτώσεις διαρροών και ατυχημάτων.

Οι ασθένειες των πνευμόνων λόγω εισπνοής χημικών ουσιών στο εργασιακό περιβάλλον, είναι οι πλέον διαδεδομένες επαγγελματικές ασθένειες. Οι πνευμονοκονιάσεις είναι διαδεδομένες σε εργαζόμενους σε λατομεία, ανθρακωρυχεία, υφαντουργεία. Οι αρχικές βλάβες των πνευμόνων μπορούν να μετατραπούν μετά από χρόνια σε βρογχίτιδα, άσθμα, καρδιακές επιπλοκές, φυματίωση και καρκίνο του αναπνευστικού συστήματος⁷.

Η δερματίτιδα, επίσης, είναι πολύ διαδεδομένη σε εργαζόμενους σε βιομηχανίες χημικών προϊόντων και ορυκτέλαιων, στα μηχανουργεία και τα γκαράζ αυτοκινήτων. Ορυκτέλαια, τσιμέντο, ρητίνες, πίσσες, ζάχαρη, αντιβιοτικά κ.α προκαλούν επαγγελματικές δερματοπάθειες μετά από μακροχρόνια έκθεση.

Επίσης, σημαντικός αριθμός αερίων που εκπέμπονται σε εργασιακούς χώρους, όπως το μονοξείδιο του άνθρακα, το χλώριο, το υδρόθειο κ.α. Είναι τοξικά για τους εργαζόμενους και προκαλούν βλάβες στην ανθρώπινη υγεία.

Τα βαρέα μέταλλα κατά κανόνα προκαλούν επαγγελματικές ασθένειες με ιδιαίτερη σημασία στο νευρικό, αναπαραγωγικό και αναπνευστικό σύστημα. Ο μόλυβδος προκαλεί μολυβδίαση, εγκεφαλοπάθειες, αναιμία και νευρικές διαταραχές, ο υδράργυρος προκαλεί δηλητηριάσεις, νευρικές και νεφρικές διαταραχές, το κάδμιο προκαλεί βρογχοπνευμοπάθειες, νεφροπάθεια και καρκίνο του προστάτη, το μαγγάνιο επιδρά στο νευρικό σύστημα κ.ο.κ.

Επίσης, οι εργαζόμενοι στον αγροτικό τομέα χρησιμοποιούν σημαντικό αριθμό χημικών ουσιών - λιπάσματα, φυτοφάρμακα - που έχουν αποδειχθεί ιδιαίτερα βλαβερά για την ανθρώπινη υγεία όταν δεν λαμβάνονται προστατευτικά μέτρα και οι συνθήκες είναι τέτοιες που κάνουν την έκθεση αναπόφευκτη.

Αλλά και στον τομέα των υπηρεσιών, οι συνθήκες εργασίας μπορούν να προκαλέσουν βλάβες στην υγεία των εργαζομένων. Συνθήκες εργασίας με ανεπαρκή φωτισμό και εξαερισμό, ένταση στο ρυθμό εργασίας, περιορισμένοι χώροι με πολλούς καπνιστές, πολύωρη παραμονή μπροστά σε φθορίζουσες οθόνες τερματικών, αποτελούν αιτίες βλαβερών συνεπειών.

Οι βιολογικοί παράγοντες (μικρόβια, βακτήρια, ιοί κτλ) μπορούν να καταστούν υπεύθυνοι για σημαντικό αριθμό ασθενειών στους εργαζόμενους. Οι κανόνες υγιεινής και καθαριότητας πολλών εργασιακών χώρων, έχουν μεγάλη σημασία για τον περιορισμό των βλαβερών επιδράσεων από βιολογικούς παράγοντες.

Ψυχολογικοί, κοινωνικοί και οικονομικοί παράγοντες που επικρατούν στο εργασιακό περιβάλλον, είναι σημαντικές αιτίες για τα προβλήματα υγείας - σωματικής και ψυχικής - των

⁷ Βαλαβανίδης Α., Σαραφόπουλος Ν., Εργασιακό περιβάλλον, Σύγχρονα Θέματα, Αθήνα 1988, σ.15

εργαζομένων. Ο ρυθμός εργασίας, οι υπερωρίες, η έλλειψη πληροφόρησης για την επικινδυνότητα των συνθηκών εργασίας, η κοινωνική εκτίμηση της εργασίας, οι εργασιακές σχέσεις και άλλοι παράγοντες, μπορούν να επηρεάσουν άμεσα την ποιότητα της εργασίας⁸.

⁸ Βαλαβανίδης Α., Σαραφόπουλος Ν., Εργασιακό περιβάλλον, Σύγχρονα Θέματα, Αθήνα 1988, σ.17

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΑΙ ΔΙΕΘΝΕΣ ΠΛΑΙΣΙΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΓΙΕΙΝΗ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΣΤΗΝ ΕΡΓΑΣΙΑ

Η Πολιτική των Παγκόσμιων Οργανισμών

Ο ραγδαία αναπτυσσόμενος τομέας κοινωνικής δραστηριότητας των παγκόσμιων οργανισμών είναι αποτέλεσμα της διαδικασίας παγκοσμιοποίησης που συντελείται στις μέρες μας. Ο όρος παγκοσμιοποίηση νοείται ως η διαδικασία παγκόσμιας ολοκλήρωσης, όπου διαφορετικοί άνθρωποι, οικονομίες, κουλτούρες, πολιτικά οικοδομήματα κ.λ.π., υπόκεινται σε διεθνείς επιδράσεις και επιρροές, αναδομούνται και συντίθενται σε νέα συνολικά, περιφερειακά ή διεθνή μορφώματα, με διαφορετικούς μηχανισμούς κίνησης και εξέλιξης απ' ότι στο παρελθόν, στα πλαίσια του εθνικού κράτους⁹.

Στα πλαίσια του ρόλου των παγκόσμιων οργανισμών συζητούνται και αποφασίζονται οι βασικές κατευθύνσεις οικονομικής και κοινωνικής πολιτικής, όχι μόνο σε διεθνές επίπεδο, αλλά και σε εθνικό. Η παρέμβαση του εκδηλώνεται σε τρία κυρίως επίπεδα:

Συμμετέχουν ενεργά στη διαμόρφωση και επηρεασμό των εθνικών αντιλήψεων για κοινωνικά (και οικονομικά) θέματα μέσω επιστημονικών ερευνών και δημοσιεύσεων, συνεδρίων, οργάνωσης τακτικών συναντήσεων υπουργών, πολιτικών και τεχνοκρατών που καλούνται να διαμορφώσουν το κοινωνικοπολιτικό πλαίσιο στη χώρα τους,

Θέτουν κανόνες συμπεριφοράς και ρυθμίζουν δεσμευτικά τα κοινωνικά (και οικονομικά) ζητήματα σε παγκόσμιο επίπεδο και

Συμμετέχουν ή αναλαμβάνουν πρωτοβουλίες διεθνούς αναδιανομής πόρων.

Δυο πολύ σημαντικοί οργανισμοί που συμμετέχουν ενεργά σε θέματα κοινωνικής πολιτικής, είναι ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας και η Διεθνής Οργάνωση Εργασίας.

Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας

Ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας (Π.Ο.Υ.) είναι υπεύθυνος για τη διεθνή συνεργασία, την υποστήριξη, την ανάπτυξη και τον συντονισμό των δραστηριοτήτων στον τομέα της υγείας. Συμβάλλει στην ανταλλαγή γνώσεων και εμπειριών σε όλο τον κόσμο, μέσω της διακρατικής

⁹ Σακελλαρόπουλος Θ., Υπερεθνικές Κοινωνικές Πολιτικές στην εποχή της Παγκοσμιοποίησης, Κριτική, 2001, σ.20

τεχνικής συνεργασίας, της διεξαγωγής προγραμμάτων ελέγχου των ασθενειών και της βελτίωσης των συνθηκών διαβίωσης του πληθυσμού.

Τα τελευταία χρόνια έχει αναδειχθεί σε ιδιαίτερα σημαντικό παράγοντα στα θέματα υγείας και ασφάλειας εργαζομένων και πληθυσμού γενικότερα. Ο ρόλος του εντάσσεται περισσότερο στα πλαίσια της διεθνούς διπλωματίας, ενθαρρύνοντας τα κράτη να διαμορφώνουν από μόνα τους την κατάλληλη νομοθεσία και να αναπτύξουν την πολιτική υγείας που ανταποκρίνεται στις ανάγκες του πληθυσμού τους.

Ορόσημο στην ανάπτυξη μιας υπερεθνικής πολιτικής υγείας αποτέλεσε η 30η Παγκόσμια Συνέλευση Υγείας το 1977, όπου αποφασίστηκε ότι, ο βασικός στόχος κατά τις επόμενες δεκαετίες, τόσο των κυβερνήσεων, όσο και του Π.Ο.Υ., θα έπρεπε να είναι η επίτευξη για όλο τον πληθυσμό της γης, το έτος 2000, ενός επιπέδου υγείας που να επιτρέπει μια κοινωνικά και οικονομικά παραγωγική ζωή.

Ο Π.Ο.Υ. συνεργάζεται με όλες τις κοινοτικές και εθνικές υπηρεσίες που δραστηριοποιούνται στον τομέα της υγιεινής και ασφάλειας των εργαζομένων. Παρέχει πολύτιμα στοιχεία και πληροφορίες και συμβάλλει στην προαγωγή της υγείας και προστασίας των εργαζομένων και στη μείωση της συχνότητας εμφάνισης βασικών ασθενειών και τραυματισμών¹⁰.

Διεθνής Οργάνωση Εργασίας

Ίσως κανένας άλλος διεθνής οργανισμός να μην έχει συμβάλλει τόσο πολύ και από τόσο παλιά στη διαμόρφωση μιας παγκόσμιας κοινωνικής πολιτικής, από τη Διεθνή Οργάνωση Εργασίας (Δ.Ο.Ε.) ο οποίος ιδρύθηκε το 1919 και είναι η πρώτη εξειδικευμένη υπηρεσία του ΟΗΕ. Σκοπός της είναι η προαγωγή της κοινωνικής δικαιοσύνης και των διεθνώς αναγνωρισμένων ανθρωπίνων και εργασιακών δικαιωμάτων. Ενταγμένη στο σύστημα του ΟΗΕ, βασίζεται στην τριμερή εκπροσώπηση, εργαζομένων, εργοδοτών και κυβερνήσεων, σε μια ισότιμη σχέση.

Οι δραστηριότητες της επικεντρώνονται:

Στη διατύπωση διεθνών πολιτικών και προγραμμάτων για την προαγωγή των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στην εργασία, τη βελτίωση των εργασιακών και βιοτικών συνθηκών και την ενδυνάμωση των ευκαιριών απασχόλησης,

Στη δημιουργία διεθνών εργασιακών προτύπων που χρησιμοποιούνται ως κατευθυντήριες γραμμές από τις κυβερνήσεις για την υλοποίηση αυτών των πολιτικών,

Στην ανάπτυξη προγραμμάτων διεθνούς τεχνικής συνεργασίας που διατυπώνονται και εφαρμόζονται σε συνεργασία με τους αντίστοιχούς θεσμούς,

¹⁰ Τενεκίδης Γ., Τενεκίδου – Φραγκοπούλου Αικ., Διεθνείς οργανισμοί, Παπαζήσης, Αθήνα, 1981, σ.27

Στην εκπαίδευση, επαγγελματική κατάρτιση, έρευνα και δημοσίευση όλων αυτών των δραστηριοτήτων.

Κεντρικός άξονας όλων των δραστηριοτήτων και στρατηγικών της Δ.Ο.Ε. Είναι η εξασφάλιση αξιοπρεπούς εργασίας για όλους τους ανθρώπους¹¹.

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΥΓΙΕΙΝΗΣ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Η Ευρωπαϊκή Πολιτική Υγιεινής της Εργασίας

Στα άρθρα 117-119 της συνθήκης της Ρώμης όπως αναθεωρήθηκε το 1986 με την Ενιαία Ευρωπαϊκή Πράξη, προβλέπεται η προώθηση της συνεργασίας των κρατών μελών για την βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης και εργασίας των εργαζομένων, ιδίως σε θέματα που αφορούν το εργατικό δίκαιο, τους όρους εργασίας, την επαγγελματική εκπαίδευση και επιμόρφωση, την κοινωνική ασφάλιση, την υγιεινή της εργασίας, την προστασία από τα επαγγελματικά ατυχήματα, τα συνδικαλιστικά δικαιώματα και τις συλλογικές διαπραγματεύσεις μεταξύ εργοδοτών και εργαζομένων. Αναγνωρίζεται, ακόμη, η ίση αμοιβή για όμοια εργασία μεταξύ ανδρών και γυναικών. Τέλος, στο άρθρο 128, υπογραμμίζεται η ανάγκη εφαρμογής κοινής πολιτικής επαγγελματικής εκπαίδευσης.

Στο άρθρο 117, παρ. 2 της Συνθήκης ΕΟΚ, περιγράφεται η ανάγκη βελτίωσης των συνθηκών απασχόλησης και διαβίωσης των εργαζομένων και διακηρύσσεται ως μέσον «η εναρμόνιση με στόχο την πρόοδο»¹².

Σημαντικό βήμα για την προώθηση ενός κοινωνικού κοινοτικού προτύπου αποτέλεσε η ψήφιση του «Κοινοτικού Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων των Εργαζομένων», τον Δεκέμβριο του 1989, ο οποίος περιλάμβανε σε 26 σημεία ένα προγραμματικό κατάλογο των βασικών κοινωνικών δικαιωμάτων των μισθωτών. Οι απαιτήσεις αυτές δεν ήταν δεσμευτικές, ωστόσο, εκφράστηκε η πεποίθηση ότι θα χρησίμευαν στο μέλλον ως «βάση αναφοράς για μια καλύτερη συνεκτίμηση της κοινωνικής διάστασης στην εξέλιξη της Κοινότητας»¹³.

¹¹ Τενεκίδης Γ., Τενεκίδου – Φραγκοπούλου Αικ., Διεθνείς οργανισμοί, Παπαζήσης, Αθήνα, 1981, 34

¹² Ιωάννου Χ., Συνθήκες εργασίας (υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας), Επετηρίδα Εργασίας 1998, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Παντείου σ.142

¹³ Σακελλαρόπουλος Θ., Ευρωπαϊκή Κοινωνική Πολιτική, Κριτική, 1993, σ. 44

Ο Κοινωνικός Χάρτης προβλέπει και κωδικοποιεί θεμελιώδη δικαιώματα των εργαζομένων μεταξύ των οποίων είναι και το δικαίωμα προστασίας της υγείας και ασφάλειας στο χώρο εργασίας.

Ο βαθμός ανταπόκρισης των κρατών μελών στις Προτάσεις και Οδηγίες της Επιτροπής, ποικίλλει. ικανοποιητικά ανταποκρίθηκαν η Γερμανία, η Δανία, η Γαλλία, η Ισπανία και η Ελλάδα, ενώ μη ικανοποιητικός ήταν ο βαθμός ενσωμάτωσης από Ιταλία και Ολλανδία. Οι Οδηγίες που παρουσίασαν τα μεγαλύτερα προβλήματα, αναφέρονταν στην υγεία και ασφάλεια των εργαζομένων και στην ισότητα ευκαιριών.

Με τη Συμφωνία για την Ευρωπαϊκή Ένωση στο Μάαστριχτ το 1992, η εφαρμογή της αρχής της πλειοψηφίας επεκτάθηκε και περιέλαβε, εκτός του τομέα της υγιεινής και ασφάλειας στο χώρο εργασίας που προέβλεπε η Ενιαία Ευρωπαϊκή Πράξη και ζητήματα που αφορούσαν τις συνθήκες εργασίας, την ενημέρωση και διαβούλευση των εργαζομένων, την ισότητα ανδρών και γυναικών όσον αφορά τις ευκαιρίες στην αγορά εργασίας και τέλος την επαγγελματική ένταξη των ατόμων που αποκλείονταν από την αγορά εργασίας.

Η Συνθήκη του Άμστερνταμ επιβεβαιώνει την ευρωπαϊκή κοινωνική πολιτική αποσκοπεί στην προώθηση της απασχόλησης, τη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης και εργασίας, την κατάλληλη κοινωνική προστασία, τον κοινωνικό διάλογο, την ανάπτυξη των ανθρωπίνων πόρων που θα επιτρέψουν ένα υψηλό και διαρκές επίπεδο απασχόλησης και την καταπολέμηση του αποκλεισμού.

Σύμφωνα με την ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με το κοινοτικό πρόγραμμα που αφορά την υγεία και ασφάλεια κατά την εργασία, περισσότεροι από 8.000 ευρωπαίοι χάνουν κάθε χρόνο τη ζωή τους από εργατικά ατυχήματα, ενώ ο ετήσιος αριθμός από εργατικά ατυχήματα και επαγγελματικές ασθένειες, ανέρχεται σε 10.000.000 περίπου¹⁴. Το απαράδεκτο αυτό ανθρώπινο και κοινωνικό κόστος, συμπληρώνεται από μια τεράστια επιβάρυνση στις οικονομίες των χωρών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Εκτός από το άμεσο οικονομικό κόστος που προκύπτει από την παροχή των αποζημιώσεων, προκύπτει και ένα σημαντικό έμμεσο κόστος από την απώλεια της παραγωγής και την αντικατάσταση του ανθρώπινου δυναμικού.

Η ασφάλεια και προστασία της υγείας στους χώρους εργασίας αποτελεί ένα από τα ιδιαίτερα ενδιαφέροντα και τις επιδιώξεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης και περιγράφεται στο άρθρο 118Α περί Κοινωνικής Πολιτικής (Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση, τίτλος: VIII «Κοινωνική Πολιτική, Παιδεία, Επαγγελματική Εκπαίδευση και Νεολαία»). Ειδικότερα με το άρθρο αυτό

¹⁴ Τέρπος Α., Έρευνα των συστημάτων πληροφοριών στον τομέα της επαγγελματικής υγείας και ασφάλειας, ΕΛΙΝΥΑΕ, 2000, σ.53

καλούνται όλα τα κράτη μέλη να συνεργαστούν στενά μεταξύ τους και με την Επιτροπή, ώστε να βελτιώσουν την πρόληψη των εργατικών ατυχημάτων και των επαγγελματικών ασθενειών και γενικά να επιτύχουν πρόοδο στον τομέα της Υγιεινής και της Ασφάλειας της Εργασίας.

Στα χρόνια που ακολούθησαν, η οικονομική και τεχνολογική ανάπτυξη έφεραν νέες μεθόδους παραγωγής, που περιείχαν νέους κινδύνους για την ασφάλεια και υγεία των εργαζομένων. Έτσι γινόταν πλέον επιτακτική η ανάγκη για βελτίωση της ποιότητας της εργασιακής ζωής.

Σαν αποτέλεσμα, το 1974 καταρτίστηκε το πρώτο Κοινοτικό Πρόγραμμα Δράσης για την Υγιεινή και Ασφάλεια των Εργαζομένων. Με αυτό, το Συμβούλιο, μετά από εισήγηση της Επιτροπής, εξέφραζε την πολιτική βούληση για περιφρούρηση της υγείας και ασφάλειας των εργαζομένων, περιέγραφε τις ενέργειες που έπρεπε να γίνουν στους διάφορους τομείς και ίδρυσε την **Συμβουλευτική Επιτροπή**, την οποία χρηματοδοτούσε με κοινοτικούς πόρους.

Η Συμβουλευτική Επιτροπή ήταν τριμερές όργανο με έξι (6) εκπροσώπους ανά κράτος μέλος (δυο κυβερνητικούς, δυο εργατικούς και δυο εργοδοτικούς). Έργο της ήταν η διατύπωση εισηγήσεων και γνώμων στην Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων για τα παρακάτω θεμάτων:

Μελέτες που γίνονται σε Εθνικά Ινστιτούτα για λογαριασμό και με χρηματοδότηση της Επιτροπής.

Νομοθετική κάλυψη των επιβλαβών φυσικών, χημικών και βιολογικών παραγόντων, καθώς και των κινδύνων που προέρχονται από μηχανές.

Εκπαίδευση - ενημέρωση των εργαζομένων, κυρίως αναφορικά με την ερμηνεία των κοινοτικών νομοθετικών κειμένων¹⁵.

Οι στόχοι της κοινωνικής πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι η βελτίωση της απασχόλησης και των συνθηκών εργασίας και διαβίωσης, η παροχή της κατάλληλης κοινωνικής προστασίας και η προώθηση του κοινωνικού διαλόγου μεταξύ εργοδοτών και εργαζομένων. Στα πλαίσια αυτών των στόχων προβλέπεται ότι το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο των Υπουργών μπορεί να θεσπίζει με ειδική πλειοψηφία Οδηγίες, σχετικά με τις προδιαγραφές και τη βελτίωση του περιβάλλοντος εργασίας, την προστασία και την ασφάλεια των εργαζομένων, την ενημέρωση και τη διαβούλευση με τους εργαζόμενους κ.λ.π.

Στόχος των οδηγιών και ρυθμίσεων των ευρωπαϊκών οργάνων, είναι η εξασφάλιση παρόμοιων σχεδόν συνθηκών εργασίας στις χώρες της Κοινότητας. Βέβαια, οι συνθήκες εργασίας αποτελούν πεδίο της εθνικής νομοθεσίας και των συμβατικών σχέσεων των εταίρων, η παρέμβαση της Κοινότητας, ωστόσο, κατατείνει στον προσδιορισμό των ελάχιστων

¹⁵ 74/325/ΕΟΚ: Απόφαση του Συμβουλίου της 27ης Ιουνίου 1974 περί συστάσεως συμβουλευτικής επιτροπής για την Ασφάλεια, την Υγιεινή και την Προστασία της Υγείας στον Τόπο Εργασίας, Επίσημη Εφημερίδα αριθ. L 185 της 09/07/1974

προδιαγραφών που θα πρέπει να πληρούνται σε κάθε χώρα, ώστε να μπορεί να αποφευχθεί ο αθέμιτος ανταγωνισμός με θύματα τους εργαζόμενους.

Την ευθύνη του συντονισμού του έργου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στα θέματα κοινωνικής πολιτικής έχει η 5η Διεύθυνση (DGV).

Ο Ρόλος της Επιτροπής Κοινωνικών Υποθέσεων, Απασχόλησης και Εργασιακού Περιβάλλοντος

Τα ζητήματα που αφορούν στην υγιεινή και την ασφάλεια των εργαζομένων της Ευρωπαϊκής Ένωσης εξετάζονται από την μόνιμη Επιτροπή Κοινωνικών Υποθέσεων, Απασχόλησης και Εργασιακού Περιβάλλοντος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, η οποία αποτελεί μια από τις αρχαιότερες αφού συγκροτήθηκε το 1953.

Σύμφωνα με τον κανονισμό του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου του Οκτωβρίου 1993, η Επιτροπή αυτή είναι αρμόδια για θέματα που αφορούν στη βελτίωση των συνθηκών ζωής και εργασίας, στην προστασία των εργαζομένων στο χώρο εργασίας, κυρίως στον τομέα της υγείας, της υγιεινής και της ασφάλειας (άρθρο 118Α της Συνθήκης της Ευρωπαϊκής Ένωσης), στη πολιτική απασχόλησης, στην επαγγελματική επιμόρφωση και επανεκπαίδευση κλπ.

Τα άρθρα 100Α και 118Α της Ενιαίας Ευρωπαϊκής Πράξης του 1986 προβλέπουν ελάχιστους κανόνες, καθώς και την εναρμόνιση των συνθηκών εργασίας στον τομέα της ασφάλειας και της υγείας στο χώρο εργασίας και αναφέρονται στα θέματα που καλύπτει η Επιτροπή.

Τον Δεκέμβριο του 1989, με την έγκριση από τα 11 κράτη μέλη του κοινοτικού Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων των Εργαζομένων, καθιερώθηκαν για πρώτη φορά κοινές αρχές στον τομέα της κοινωνικής πολιτικής.

Στην προώθηση αυτών των αρχών στηρίχθηκε το πλούσιο έργο της Επιτροπής των Κοινωνικών Υποθέσεων, Απασχόλησης και Εργασιακού Περιβάλλοντος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΙ ΦΟΡΕΙΣ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗΣ & ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΥΓΙΕΙΝΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Η ευρωπαϊκή κοινωνική πολιτική διαμορφώνεται από τις κοινοτικές πράξεις των αρμόδιων νομοθετικών οργάνων. Παράλληλα, όμως, αξιόλογη είναι η συνεισφορά των διαφόρων ιδρυμάτων και οργανισμών που ασχολούνται με θέματα υγιεινής και ασφάλειας της εργασίας.

Πραγματοποιώντας μελέτες, σεμινάρια, εκδηλώσεις, οργανώνοντας σύγχρονα δίκτυα πληροφόρησης και εκδίδοντας σχετικά έντυπα, παρέχουν σπουδαίο έργο στην βελτίωση των συνθηκών εργασίας στα κράτη μέλη. Τα σημαντικότερα παρατίθενται ακολούθως.

Ευρωπαϊκό Ίδρυμα για την Βελτίωση των Συνθηκών Διαβίωσης & Εργασίας

Πρόκειται για ένα από τα πρώτα ιδρύματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης που ειδικεύτηκε σε συγκεκριμένες πολιτικές. Από της συστάσεως του, το 1977, το Ίδρυμα συμβάλλει στην έρευνα και το σχεδιασμό της βελτίωσης των συνθηκών διαβίωσης και εργασίας στην Ευρώπη. Πραγματοποιεί ερευνητικά και αναπτυξιακά προγράμματα, παρέχοντας πληροφοριακά στοιχεία για την υγιεινή και ασφάλεια, τα οποία βοηθούν στην διαμόρφωση της κατάλληλης πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης στον συγκεκριμένο τομέα¹⁶.

Η ανάγκη συλλογής στοιχείων περί υγιεινής και ασφάλειας αυξάνεται σταθερά, γιατί παρατηρείται συνεχώς μεγαλύτερη τάση ανάληψης πρωτοβουλιών σε Ευρωπαϊκό αντί σε Εθνικό Επίπεδο. Στόχος του Ιδρύματος είναι να συμβάλλει στην εκπλήρωση της ανάγκης υπάρξεως στοιχείων και τεκμηριώσεως. Για το λόγο αυτό δημιουργήθηκαν πηγές που είναι εκτενείς περιγραφές όλων των κύριων συστημάτων παρακολούθησης των συνθηκών εργασίας που χρησιμοποιούνται στα κράτη μέλη της Ε.Ε., στις Η.Π.Α. και σε διεθνείς οργανισμούς, τα οποία διατίθενται υπό μορφή εγγράφων εργασίας από το Ίδρυμα και είναι :

κατάλογος συστημάτων παρακολούθησης των εξελίξεων στις συνθήκες εργασίας, ο οποίος παρέχει την ευχέρεια στους εμπειρογνώμονες να δημιουργήσουν διεθνείς επαφές

Ευρωπαϊκά δίκτυα για θέματα υγιεινής και ασφάλειας, όπως κατάλογοι (μητρώα) προϊόντων

μητρώα επιπέδων εκθέσεως των εργαζομένων σε επικίνδυνες ουσίες στο χώρο εργασίας

επίδραση των συνθηκών εργασίας στην πιθανή διάρκεια ζωής των εργαζομένων

έρευνες βάσει ερωτηματολογίων

εργασία κατά βάρδιες

Ηλεκτρονική βάση δεδομένων εργασιακής υγιεινής και ασφάλειας.

Το Ευρωπαϊκό Ίδρυμα διοικείται από συμβούλιο που αποτελείται από αντιπροσώπους των κυβερνήσεων, των εργοδοτών και των εργαζομένων των κρατών μελών και τρεις αντιπροσώπους της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

¹⁶ Κανονισμός (ΕΟΚ) αριθ. 1947/93 του Συμβουλίου της 30ής Ιουνίου 1993 για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 1365/75 περί της δημιουργίας Ευρωπαϊκού ιδρύματος για τη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης και εργασίας, Επίσημη Εφημερίδα αριθ. L 181 της 23/07/1993

Κάθε τέσσερα χρόνια, το Ίδρυμα πραγματοποιεί ανασκόπηση της στρατηγικής και του προσανατολισμού της πολιτικής του και παρουσιάζει το πρόγραμμα του.

Το Ίδρυμα έχει πραγματοποιήσει μελέτες για το Περιβάλλον Εργασίας κατά περιόδους. Οι μελέτες αυτές παρέχουν μια επισκόπηση των συνθηκών εργασίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Η πρώτη μελέτη (1990-1991), που κάλυπτε τα τότε δώδεκα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, περιλάμβανε ένα δείγμα 12.500 εργαζομένων, οι οποίοι κλήθηκαν να απαντήσουν σε είκοσι (20) ερωτήσεις. Μεταξύ των συμπερασμάτων της έρευνας, συγκαταλέγονται:

Η ύπαρξη χάσματος μεταξύ Βορρά και Νότου μέσα στην Κοινότητα σε σχέση με τις συνθήκες εργασίας, με την Βόρεια Ευρώπη να διαθέτει καλύτερο εργασιακό περιβάλλον,

Η γεωργία, οι οικοδομικές εργασίες και οι μεταφορές, χαρακτηρίστηκαν ως οι τομείς με το μεγαλύτερο ποσοστό εργαζομένων που αισθάνονταν ότι κινδύνευε κατά την εργασία του.

Η δεύτερη μελέτη (1995-1996), κάλυπτε τα δεκαπέντε κράτη μέλη της Κοινότητας και περιλάμβανε δείγμα 15.800 ερωτηθέντων. Το ερωτηματολόγιο ήταν σαφώς πληρέστερο και πιο οργανωμένο, καλύπτοντας όλες τις πτυχές των συνθηκών εργασίας: φυσικό περιβάλλον, σχεδιασμός χώρου εργασίας, ώρες εργασίας, οργάνωση εργασίας και κοινωνικές σχέσεις στο χώρο εργασίας.

Στα συμπεράσματα της έκθεσης επισημαινόταν ότι το στρες και οι μυοσκελετικές παθήσεις αποτελούσαν τους δυο πιο αυξανόμενους επαγγελματικούς κινδύνους στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Η τρίτη μελέτη (2000) βασιζόταν σε προσωπική συνέντευξη 21.700 εργαζομένων, ενώ το ερωτηματολόγιο περιλάμβανε πάνω από ογδόντα (80) ερωτήσεις που κάλυπταν τομείς όπως: φυσικούς, οργανωτικούς, ψυχολογικούς και κοινωνικούς παράγοντες της εργασίας, πρότυπα χρόνων εργασίας και ωραρίων, καθώς και προβλήματα υγείας που συνδέονται με την εργασία. Μερικά από τα συμπεράσματα της μελέτης είναι ότι η εργασία γίνεται συνεχώς πιο εντατική, η ελαστικότητα καλύπτει πλέον τους περισσότερους τομείς της εργασίας, η βία και ο εκφοβισμός παραμένουν σε ορισμένους εργασιακούς χώρους, ο έλεγχος της εργασίας από τους εργαζομένους παραμένει ακόμα σε χαμηλά επίπεδα και τα πιο σημαντικά προβλήματα υγείας που σχετίζονται με την εργασία είναι το άγχος, ο πόνος της μέσης, τα μυοσκελετικά προβλήματα και η κούραση.

Ευρωπαϊκός Οργανισμός για την Ασφάλεια και την Υγεία στην Εργασία

Ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός για την Ασφάλεια και την Υγεία στην Εργασία, ιδρύθηκε στις 27 Οκτωβρίου 1995 και έχει έδρα την πόλη Μπιλμπάο της Ισπανίας. Ο σκοπός του οργανισμού αυτού είναι να παρέχει στα όργανα της Κοινότητας, στα κράτη μέλη και σε όλους τους

ενδιαφερόμενους κύκλους, τις τεχνικές, επιστημονικές και οικονομικές πληροφορίες που είναι χρήσιμες στη διαμόρφωση, εφαρμογή και αξιολόγηση πολιτικών που αφορούν την προστασία της υγείας των εργαζομένων.

Σύμφωνα με τον ιδρυτικό σκοπό, ο Οργανισμός έχει ως στόχο να καταστήσει τους χώρους εργασίας στην Ευρώπη ασφαλέστερους, υγιέστερους και παραγωγικότερους. Δρα καταλυτικά στο πλαίσιο της ανάπτυξης, συγκέντρωσης, ανάλυσης και διάδοσης πληροφοριών που βελτιώνουν την κατάσταση της επαγγελματικής ασφάλειας και υγείας στην Ευρώπη. Ο οργανισμός είναι τριμερές όργανο της Ευρωπαϊκής Ένωσης και φέρνει σε επαφή τους εκπροσώπους των τριών βασικών ομάδων λήψης αποφάσεων: των κυβερνήσεων, των οργανώσεων εργοδοτών και των οργανώσεων εργαζομένων¹⁷.

Επίσης, αναπτύσσει διασυνδέσεις με άλλα όργανα της Κοινότητας και διεθνείς οργανισμούς. Με τον τρόπο αυτό, όλες οι πληροφορίες που παράγονται στην Ευρώπη και σχετίζονται με την ασφάλεια και την υγεία των εργαζομένων, συγκεντρώνονται και ο οργανισμός καθίσταται κέντρο γνώσεων.

Στα πλαίσια των δραστηριοτήτων του, διοργανώνει κάθε χρόνο και σε όλα τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, «Ευρωπαϊκή Εβδομάδα Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία», που είναι ουσιαστικά μια εκστρατεία ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης των εργαζομένων, των εργοδοτών και του κοινού γενικότερα, για την προώθηση δραστηριοτήτων που έχουν ως στόχο να γίνει η Ευρώπη ένας περισσότερο υγιής και ασφαλής χώρος εργασίας. Η Ευρωπαϊκή Εβδομάδα παρέχει την ευκαιρία να τεθεί στο επίκεντρο της προσοχής η σημασία της ασφάλειας και της υγιεινής στην εργασία.

Ευρωπαϊκό Δίκτυο για την Προαγωγή της Υγείας στους Χώρους Εργασίας

Το Ευρωπαϊκό Δίκτυο δημιουργήθηκε από την Γενική Δ/ση V της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, μετά από εισήγηση του Ομοσπονδιακού Ινστιτούτου Επαγγελματικής Υγιεινής και Ασφάλειας της Γερμανίας και σε συνεργασία με τα κράτη μέλη και τα κράτη της ευρύτερης ευρωπαϊκής οικονομικής ζώνης¹⁸.

Η σχετική Διακήρυξη που προβλέπει την δημιουργία του παρόντος Ευρωπαϊκού Δικτύου, υπογράφηκε στο Λουξεμβούργο, τον Νοέμβριο του 1997. Δυο γεγονότα αποτέλεσαν τη βάση για την προαγωγή της υγείας: Το πρώτο ήταν η Οδηγία-Πλαίσιο 89/391 σχετικά με την υγεία και

¹⁷ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 2062/94 του Συμβουλίου της 18ης Ιουλίου 1994 σχετικά με την ίδρυση ευρωπαϊκού οργανισμού για την ασφάλεια και την υγεία στην εργασία, Επίσημη Εφημερίδα αριθ. L 216 της 20/08/1994

¹⁸ www.osh.gr/kyae/whp/gr/network.html

την ασφάλεια, η οποία προετοίμασε το έδαφος για την αναθεώρηση της παραδοσιακής νομοθεσίας και των πρακτικών σε ότι αφορά την Υγεία και Ασφάλεια στην Εργασία και το δεύτερο ήταν η διαρκώς αυξανόμενη θεώρηση του χώρου εργασίας ως παράγοντα που συμβάλλει ουσιαστικά στη θεμελίωση της δημόσιας υγείας.

Σκοπός του Δικτύου είναι η συλλογή διαφόρων δραστηριοτήτων στον ενδιαφερόμενο τομέα, η διευκόλυνση της ανταλλαγής πληροφοριών και εμπειριών, η υποστήριξη για την πραγματοποίηση προγραμμάτων μεταξύ των κρατών μελών και ο συνδυασμός μέτρων για την προώθηση της προαγωγής της υγείας στην εργασία. Επίσης, αποσκοπεί στην υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής αναφορικά με τον σχεδιασμό και την παρακολούθηση των προγραμμάτων της.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση χρηματοδοτεί κατά 70% τα κράτη μέλη για την εγκατάσταση και ανάπτυξη του δικτύου σε εθνικό επίπεδο. Έτσι σε κάθε κράτος μέλος υπάρχει ο Εθνικός Εστιακός Πόλος που για την Ελλάδα είναι το Κέντρο Υγιεινής και Ασφάλειας της Εργασίας (ΚΥΑΕ) της Γενικής Διεύθυνσης Συνθηκών και Υγιεινής της Εργασίας του Υπουργείου Απασχόλησης και συντονίζει τις δραστηριότητες του δικτύου σε εθνικό επίπεδο. Συγκεκριμένα: Ερευνά και καταγράφει όλες τις σημαντικές δραστηριότητες σχετικά με την προαγωγή της υγείας στους εργασιακούς χώρους,

Οργανώνει την ανταλλαγή των πληροφοριών και εμπειριών σε εθνικό επίπεδο,

Οργανώνει ενημερωτικές ημερίδες σε εθνικό επίπεδο,

Προσφέρει βοήθεια στη δημιουργία προγραμμάτων,

Προωθεί και συμβάλει θετικά στην εκτίμηση των προγραμμάτων σε εθνικό επίπεδο,

Συνεισφέρει σε άρθρα για τα σχετικά περιοδικά,

Συντάσσει εκθέσεις για τον ετήσιο απολογισμό δραστηριοτήτων.

Όλες οι δραστηριότητες και προτεραιότητες, στηρίζονται στην αρχή της επικουρικότητας και υποστηρίζουν τη συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών. Με βάση τις προκλήσεις του μέλλοντος και με στόχο τη διεύρυνση των χώρων εργασίας που προάγουν την υγεία, το Ευρωπαϊκό Δίκτυο θεωρεί τις παρακάτω προτεραιότητες ως βάση για μελλοντικές δραστηριότητες:

Αύξηση της ευαισθητοποίησης για την Προαγωγή της Υγείας της Εργασίας και προώθηση της ανάληψης της ευθύνης για την υγεία από όλους τους αρμόδιους φορείς,

Προσδιορισμός και διάδοση μοντέλων καλής πρακτικής,

Ανάπτυξη κατευθυντήριων οδηγιών για την προαγωγής της υγείας στο χώρο εργασίας,

Διασφάλιση δέσμευσης όλων των κρατών μελών να υιοθετήσουν αυτές τις πολιτικές,

Αντιμετώπιση των ειδικών προκλήσεων της εργασίας σε Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις.

Ευρωπαϊκή Στατιστική Υπηρεσία

Φορέας της δράσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης στον τομέα της στατιστικής, είναι η Ευρωπαϊκή Στατιστική Υπηρεσία (EUROSTAT). Το πλαίσιο για την ανάληψη δράσεων προτεραιότητας στον τομέα των στατιστικών πληροφοριών καθορίστηκε με την Απόφαση του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου 93/464/EEC της 22/07/93 και το σχετικό Κανονισμό του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου που ακολούθησε και δημοσιεύτηκε στην επίσημη εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.

Με στόχο την εναρμόνιση των στατιστικών πληροφοριών στο κοινοτικό επίπεδο, κρίθηκε απαραίτητη η θέσπιση κανόνων και αρχών που θα έπρεπε να τηρούνται από τα κράτη μέλη (ώστε να εξασφαλίζεται η συγκρισιμότητα των κοινοτικών στατιστικών) και η εκπόνηση βραχυπρόθεσμων ή μακροπρόθεσμων προγραμμάτων των αρμόδιων υπηρεσιών των κρατών μελών κάτω από το συντονισμό της Επιτροπής.

Ο τομέας της υγείας και ασφάλειας κρίθηκε ως τομέας υψηλής προτεραιότητας για την ανάληψη κοινοτικής δράσης, ενώ ιδιαίτερη έμφαση δόθηκε στην συνεργασία με σχετικούς διεθνείς οργανισμούς, όπως η Παγκόσμια Οργάνωση Υγείας. Απόρροια της δράσης αυτής ήταν μια σειρά προγραμμάτων, όπως: στατιστικές αιτιών θανάτου, έρευνες του επιπέδου υγείας, στατιστικές των πόρων στις υπηρεσίες υγείας, στατιστικές για τα άτομα με ειδικές ανάγκες, στατιστικές των εργατικών ατυχημάτων, στατιστικές των επαγγελματικών ασθενειών. Στα πλαίσια ενιαίας αντιμετώπισης των εργατικών ατυχημάτων έχει εκπονήσει το ευρωπαϊκό σχέδιο ESAW το οποίο θα αναπτύξουμε σε επόμενες σελίδες.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΔΡΑΣΗΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Προγράμματα δράσης περιόδου 1978 - 1992

Τα διάφορα προγράμματα δράσης που εφαρμόζονται στον τομέα της υγείας και της ασφάλειας στην εργασία από το 1978, έχουν στόχους τη βελτίωση των συνθηκών εργασίας με σκοπό την μεγαλύτερη ασφάλεια και με σεβασμό στις επιταγές της υγείας, στην οργάνωση της εργασίας, τη βελτίωση των γνώσεων σχετικά με τα αίτια των εργατικών ατυχημάτων και των επαγγελματικών ασθενειών με σκοπό τον εντοπισμό και την εκτίμηση των κινδύνων και την εφαρμογή αποτελεσματικότερων μεθόδων ελέγχου και πρόληψης, τη βελτίωση της ανθρώπινης συμπεριφοράς με σκοπό την ανάπτυξη και την προώθηση του πνεύματος υγείας και ασφάλειας. Η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, από το 1978, έχει ολοκληρώσει τα παρακάτω προγράμματα δράσης για την Ασφάλεια και την Υγεία στην Εργασία.

Το Πρώτο Πρόγραμμα Δράσης, με την απόφαση του Συμβουλίου της 29ης Ιουνίου 1978, είχε σαν σκοπό να ανυψώσει το επίπεδο προστασίας έναντι των επαγγελματικών κινδύνων, με την αποδοτικότητα συγκεκριμένων μέτρων πρόληψης και ελέγχου των κινδύνων αυτών. Η διάρκεια του προγράμματος ήταν από το 1978 έως το 1982.

Με απόφαση του Συμβουλίου, το 1974, δημιουργήθηκε η Συμβουλευτική Επιτροπή για την Ασφάλεια, την Υγιεινή και την Υγεία στην Εργασία που επιφορτίστηκε μεταξύ άλλων με το έργο ανταλλαγής πληροφοριών και εμπειριών στο σχετικό τομέα και την γνωμοδότηση επί της δημιουργούμενης Κοινοτικής Νομοθεσίας.

Το Συμβούλιο υιοθέτησε το 1977 την οδηγία 77/576/ΕΟΚ για τα σήματα ασφαλείας σε εργασιακούς χώρους, προκειμένου να μειωθούν οι κίνδυνοι ατυχημάτων και επαγγελματικών ασθενειών, οι οποίοι αυξάνονταν με την «ελεύθερη κίνηση» προσώπων σε εργασιακούς χώρους. Η οδηγία 78/610/ΕΟΚ για την προστασία των εργαζομένων από το μονομερές βινυλοχλωρίδιο είχε σαν στόχο να θέσει οριακές τιμές για την συγκέντρωση του στον αέρα των χώρων εργασίας και τον ορισμό μεθόδων μέτρησης.

Με το Πρώτο Πρόγραμμα Δράσης της Κοινότητας, το Συμβούλιο υιοθέτησε το 1980 την οδηγία 80/1107/ΕΟΚ για την προστασία των εργαζομένων από κινδύνους κατά την έκθεση τους σε χημικούς, φυσικούς και βιολογικούς παράγοντες, θέτοντας κοινές αρχές μέτρησης και προστασίας, ώστε να κρατηθεί σε όσο το δυνατόν χαμηλότερο επίπεδο η έκθεση των εργαζομένων σε αυτούς τους παράγοντες.

Επίσης, υιοθετήθηκαν οι οδηγίες 82/605/ΕΟΚ και 83/477/ΕΟΚ, για την προστασία εργαζομένων από κινδύνους κατά την έκθεση τους στο μόλυβδο και τον αμιάντο αντίστοιχα.

Επισημαίνεται και η υιοθέτηση της οδηγίας 88/364/ΕΟΚ «περί προστασίας των εργαζομένων δι' απαγορεύσεως ορισμένων ειδικών παραγόντων και / ή ορισμένων δραστηριοτήτων».

Με το ίδιο πρόγραμμα δράσης, υιοθετήθηκαν δυο πρόσθετες οδηγίες: «Ατυχήματα μεγάλης έκτασης σε ορισμένες βιομηχανικές δραστηριότητες» και «Προστασία εργαζομένων κατά την έκθεση τους από το θόρυβο στην εργασία».

Το Δεύτερο Πρόγραμμα Δράσης της Κοινότητας, 1984-1986, άρχισε με απόφαση του Συμβουλίου στις 27ης Φεβρουαρίου 1984. Συνέχισε με την ίδια φιλοσοφία του Πρώτου Προγράμματος Δράσης και με ιδιαίτερη έμφαση στην προστασία από επικίνδυνες ουσίες, εργονομικά μέτρα, εκπαίδευση και πληροφόρηση εργαζομένων κ.α.

Το Τρίτο Πρόγραμμα Δράσης 1988-1992, επικεντρώνεται στις ελάχιστες Κοινοτικές απαιτήσεις που αφορούν την οργάνωση της ασφάλειας και υγείας των εργαζομένων, τη διευθέτηση των χώρων εργασίας, ταυτόχρονα με την προστασία από τους κινδύνους καρκινογόνων ουσιών, την πληροφόρηση και κατάρτιση των εργαζομένων, τις ΜΜΕ και ως αποτέλεσμα, υιοθετήθηκε ένα πακέτο οδηγιών.

Από τις νέες οδηγίες, η βασικότερη είναι η 89/391/ΕΟΚ «σχετικά με την εφαρμογή μέτρων για την προώθηση της βελτίωσης της ασφάλειας και της υγείας των εργαζομένων κατά την εργασία» (οδηγία πλαίσιο). Ορισμένα σημεία της φιλοσοφίας της είναι ότι ο εργοδότης είναι υπεύθυνος στο να εξασφαλίζει την ασφάλεια και την υγεία των εργαζομένων ως προς όλες τις πτυχές της εργασίας. Επίσης, πέραν των εργαζομένων τους οποίους μπορεί ο εργοδότης να ορίσει να ασχοληθούν με τις δραστηριότητες πρόληψης των επαγγελματικών κινδύνων της επιχείρησης, μπορεί να αποταθεί σε άτομα ή αρμόδιες υπηρεσίες που θα αναλαμβάνουν το έργο αυτό.

Πρόγραμμα Δράσης περιόδου 1996-2000

Η ασφάλεια και η υγεία κατά την εργασία υπήρξε από την αρχή το επίκεντρο του ενδιαφέροντος της Ευρωπαϊκής Κοινότητας. Ο τομέας αυτός καλύφθηκε δεόντως από νομοθετική άποψη και ιδιαίτερα με το Τρίτο Πρόγραμμα Δράσης του τέθηκε σε ισχύ το 1988.

Το πρόγραμμα της Κοινότητας για την περίοδο 1996-2000 σχετικά με την ασφάλεια και την υγεία στην εργασία, μετατόπισε το επίκεντρο του ενδιαφέροντος σε μη νομοθετικά μέτρα δίνοντας ιδιαίτερη έμφαση στην πληροφόρηση. Στα μέτρα που προβλέπονταν, υπάγονταν και τα στατιστικά δεδομένα που συλλέγονται σχετικά με τα εργατικά ατυχήματα και τις επαγγελματικές ασθένειες. Συγκεκριμένα, αναφερόταν ότι *«η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα αναζητήσει τρόπους για να βελτιωθεί η συγκέντρωση και η διάδοση αξιόπιστων, έγκυρων και συγκρίσιμων δεδομένων που είναι χρήσιμα για την αποτελεσματικότητα των κοινοτικών ενεργειών που υλοποιούνται στον τομέα της υγείας και ασφάλειας της εργασίας»*.

Ειδικότερα, οι στόχοι της Επιτροπής ήταν η εφαρμογή, παγίωση, εξορθολογισμός και συμπλήρωση της εισαχθείσας κοινοτικής νομοθεσίας, το οποίο σήμαινε ότι οι παράγωγες εθνικές νομοθετικές διατάξεις θα ελέγχονταν (οδηγία 89/391 /ΕΟΚ, άρθρο 4) στο κατά πόσο εφαρμόζονταν αποτελεσματικά με την ίδια παντού αυστηρότητα θα εξεταζόταν, ενδεχομένως, αν με την πρόοδο της τεχνολογίας, της εισαγωγής νέων ειδών εργασίας, κάποιες από τις οδηγίες χρειαζόνταν ενημέρωση, τροποποίηση, συμπλήρωση ή απαιτούνταν η έκδοση συνοδευτικών μέτρων που θα αποσκοπούσαν στη συμπλήρωση και παγίωση των νομοθετικών στοιχείων.

Η συνέχιση της προαγωγής της ασφάλειας και υγείας της εργασίας στην Κοινότητα μέσω κυρίως της πληροφόρησης (ενίσχυση προτύπων και προγραμμάτων), της κατάρτισης (ανάπτυξη προτύπων και προγραμμάτων), της εκπαίδευσης (με ιδιαίτερη προσοχή στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις).

Η σύνδεση αυτού του τομέα ασφάλειας και υγιεινής της εργασίας με άλλους τομείς πολιτικής της Κοινότητας, όπως π.χ. η προστασία καταναλωτών, η γεωργία, η έρευνα (υγεία και βιοϊατρική κ.λ.π.).

Η Κοινοτική Στρατηγική περιόδου 2002-2006

Η πενταετής στρατηγική που εφαρμόστηκε έχει τα ακόλουθα κύρια χαρακτηριστικά¹⁹:

Προτείνει μια σφαιρική αντιμετώπιση της σωματικής και ψυχικής ευεξίας στην εργασία, λαμβάνοντας υπόψη τις αλλαγές που επήλθαν στον κόσμο της εργασίας και την εμφάνιση νέων ψυχο - κοινωνικών κινδύνων και αποσκοπεί στη βελτίωση της ποιότητας της εργασιακής ζωής, ένα από τα ουσιαστικά συστατικά της οποίας είναι ένα υγιές και ασφαλές περιβάλλον εργασίας. Βασίζεται σε μια γενικότερη κοινωνική αποδοχή της σημασίας της πρόληψης, σε μια πολυδιάστατη πολιτική πρόληψης του επαγγελματικού κινδύνου (με παράλληλη προσφυγή στη νομοθεσία, τον κοινωνικό διάλογο, σε πρακτικές λύσεις, σε οικονομικά κίνητρα κ.λ.π.) και στην ανάπτυξη της συνεργασίας μεταξύ όλων των ενδιαφερομένων μερών.

Υπογραμμίζει ότι μια φιλόδοξη κοινωνική πολιτική είναι παράγοντας ανταγωνιστικότητας, ενώ αντίθετα η έλλειψη πολιτικής προκαλεί δαπάνες που επιβαρύνουν πολύ την οικονομία και την κοινωνία.

Η στρατηγική είναι εμπνευσμένη από την εμπειρία της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας και ιδιαίτερα από τη θεωρητική βάση στην οποία στηρίχθηκε κατά τη δεκαετία 1975-1985 το πρόγραμμα της PIACT²⁰ (Διεθνές Πρόγραμμα για τη βελτίωση των Συνθηκών και του Περιβάλλοντος Εργασίας) της Δ.Ο.Ε.

Οι Αλλαγές στο Χώρο της Εργασίας

Οι αλλαγές αφορούν πρώτον την κοινωνία στο σύνολο της, δεύτερον τις μορφές απασχόλησης και τρίτον τους επαγγελματικούς κινδύνους.

Όσον αφορά την κοινωνία στο σύνολο της, έχουμε δυο βασικές αλλαγές: την αυξημένη συμμετοχή των γυναικών στην απασχόληση και τη γήρανση του ενεργού πληθυσμού. Για τις κατηγορίες αυτές, υπάρχουν κίνδυνοι οι οποίοι τις απειλούν, ιδιαίτερα και υπάρχει η ανάγκη νέων επιστημονικών ερευνών και μιας σφαιρικής προσέγγισης των προβλημάτων.

¹⁹ Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής COM(2002) 118, 11/3/2002

²⁰ ILO: Improving working Conditions and Environmet. An International Program, Γενεύη 1984 και Σπυρόπουλου Γ., Υγεία, Ασφάλεια και Συνθήκες Εργασίας στην Ελλάδα – Εξελίξεις και Προοπτικές, Α. Σάκκουλα, 2000

Οι αλλαγές που έλαβαν χώρα στις μορφές της απασχόλησης είναι μεταξύ άλλων, η αυξανόμενη διαφοροποίηση της εργασιακής σχέσης και ειδικότερα η επέκταση των προσωρινών ατομικών σχέσεων εργασίας, της μερικής απασχόλησης, των άτυπων ωραρίων εργασίας, της τηλεεργασίας και των διαφόρων μορφών που παίρνει η τάση για μεγαλύτερη ευελιξία της αγοράς εργασίας.

Οι αλλαγές που αφορούν τους επαγγελματικούς κινδύνους που αντιμετωπίζουν οι εργαζόμενοι, είναι τέλος, συνέπειες ορισμένων μεταβολών στην οργάνωση της εργασίας, δηλαδή αυξημένη ευελιξία όσον αφορά τα χρονικά όρια της εργασίας, η εξατομικευμένη διαχείριση του ανθρώπινου δυναμικού, η υποχρέωση του εργαζόμενου για επίτευξη αποτελέσματος κ.λ.π.

Αξιολόγηση της Κοινοτικής Στρατηγικής

Το κείμενο της ανακοίνωσης παρουσιάζει μεγάλο ενδιαφέρον, γιατί χαράζει την κοινοτική στρατηγική σε ένα σημαντικό τομέα της κοινωνικής πολιτικής για τα πέντε επόμενα χρόνια.

Η ανακοίνωση της Επιτροπής περιέχει αναμφισβήτητα πολλά θετικά στοιχεία, από τα οποία θα μπορούσαν να ξεχωρίσουν η θεμελιώδης σημασία που δίνεται, ίσως για πρώτη φορά σε κοινοτικό κείμενο, στη «σφαιρική αντιμετώπιση» της ευεξίας στην εργασία και η ανάγκη ευρύτερης κοινωνικής αποδοχής της πρόληψης του επαγγελματικού κινδύνου.

Επίσης, η προτεινόμενη ενσωμάτωση της υγείας και ασφάλειας της εργασίας στις διάφορες κοινοτικές πολιτικές και ιδιαίτερα στις πολιτικές απασχόλησης, αξίζει γενικής υποστήριξης, ενώ το ίδιο ισχύει και για τα διάφορα μέτρα που προτείνονται για μια πληρέστερη εφαρμογή της κοινοτικής νομοθεσίας.

Χαρακτηριστικότερη αδυναμία του κειμένου είναι η έλλειψη ουσιαστικών προτάσεων για την καταπολέμηση, στο κοινοτικό επίπεδο, των επαγγελματικών ασθενειών. Επίσης περιορίζονται οι κοινοτικές πρωτοβουλίες και εναποτίθεται η πραγματοποίηση των κυριότερων στόχων της στρατηγικής στις εθνικές αρχές και τους κοινωνικούς συνομιλητές²¹.

Έτσι, δίνεται η εντύπωση ότι η γόνιμη περίοδος κοινοτικών νομοθετικών και άλλων πρωτοβουλιών των δυο τελευταίων δεκαετιών στον τομέα της υγείας και ασφάλειας στην εργασία, έκλεισε οριστικά. Η νομική πλαισίωση της προστασίας της υγείας και ασφάλειας των εργαζομένων, η σφαιρική αντιμετώπιση των προβλημάτων της εργασίας και η προτεραιότητα στις ποιοτικές βελτιώσεις του εργασιακού περιβάλλοντος, είναι δραστηριότητες οι οποίες έρχονται σήμερα συχνά σε αντίφαση με την γενικευμένη πλέον αποδοχή από τα κοινοτικά όργανα των πολιτικών ευελιξίας της αγοράς εργασίας. Γίνεται προφανές ότι οι προτεραιότητες

²¹ Υγιεινή και Ασφάλεια της εργασίας, τεύχος 11, άρθρο Ευρωπαϊκή Ένωση : Η νέα κοινοτική στρατηγική στον τομέα της υγείας και της ασφάλειας στην εργασία (2002 – 2006) Σπυρόπουλος Γ.,

δράσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης αλλάζουν και αναμένεται ότι το ποσοστό των κοινοτικών πόρων οι οποίοι θα διατεθούν κατά την προσεχή περίοδο για τις δραστηριότητες στον τομέα του εργασιακού περιβάλλοντος, θα ελαττωθεί.

Η Νέα Κοινοτική στρατηγική 2007 – 2012

Έχει γίνει κοινά αποδεκτό ότι η πρόληψη συμφέρει. Η μείωση των ατυχημάτων και των ασθενειών που σχετίζονται με την εργασία αυξάνει την παραγωγικότητα, περιστελλει το κόστος, ενισχύει την ποιότητα στην εργασία και επομένως, αναβαθμίζει το ανθρώπινο κεφάλαιο της Ευρώπης. Η νέα στρατηγική επικεντρώνεται σε νέους και νεοεμφανιζόμενους κινδύνους και στη διαφύλαξη των ελάχιστων επιπέδων προστασίας στον τόπο εργασίας και στους εργαζόμενους που δεν καλύπτονται επαρκώς. Με τη νέα στρατηγική δίδεται ιδιαίτερη προσοχή στην ποιότητα των υπηρεσιών πρόληψης, στην εκπαίδευση για την υγεία και την ασφάλεια, καθώς επίσης και σε άλλα μέσα που διασφαλίζουν την καλύτερη εφαρμογή των προτύπων υγείας και ασφάλειας.

Για την επίτευξη των στόχων της νέας περιόδου η ΕΕ έχει εκπονήσει ένα ετήσιο πρόγραμμα για το 2007 με την ονομασία *PROGRESS*. Το πρόγραμμα αυτό απεικονίζει τις πολιτικές προτεραιότητες της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην απασχόληση, στις κοινωνικές υποθέσεις, στους τομείς ίσων ευκαιριών και στους στρατηγικούς στόχους που καθορίζονται στην κοινωνική ατζέντα : *«κινούμενοι προς την πλήρη απασχόληση: κάνοντας την εργασία μια πραγματική επιλογή για όλους, αυξάνοντας την ποιότητα και παραγωγικότητα της εργασίας, την πρόγνωση και την αλλαγή διαχείρισης»* και *«στην προαγωγή μιας πιο συνεκτική κοινωνίας: προς τις ίσες ευκαιρίες για όλους»*²².

Στηρίζεται στις πολιτικές προτεραιότητες που καθορίζονται μέσα από την ετήσια πολιτική στρατηγική «προώθηση της εμπιστοσύνης μέσω της δράσης» και «με παραδοτέα αποτελέσματα για την Ευρώπη».

Λαμβάνει υπόψη την κοινωνική ατζέντα που δίνει έμφαση στην προώθηση της καλύτερης εφαρμογής της Κοινοτικής νομοθεσίας που υπάρχει και στη βελτίωση της ποιότητας των νομοθετικών και πολιτικών πρωτοβουλιών μέσω της συστηματικής αξιολόγησης και της δημόσιας διαβούλευσης.

Το σχέδιο καλύπτει τα 27 κράτη μέλη και γίνεται προσπάθεια ρύθμισης πιθανής συμμετοχής των χωρών ΕΦΤΑ/ΕΕΑ σύμφωνα με τους όρους που καθιερώνονται στη συμφωνία ΕΟΧ, των πρόσφατων χωρών μελών, καθώς επίσης και των δυτικών βαλκανικών χωρών.

²² Annual review of working conditions in the EU 2006–2007, European Foundation for the Improvement of Living and Working Conditions, 2007

Όσον αφορά τις συνθήκες εργασίας το πρόγραμμα υποστηρίζει τη βελτίωση του εργασιακού περιβάλλοντος και των όρων για την υγεία και την ασφάλεια στην εργασία συμφιλιώνοντας «εργασία και οικογενειακή ζωή». Ιδιαίτερη έμφαση δίδεται στη απασχόληση και στις κοινωνικές συνέπειες της οικονομικής ολοκλήρωσης της αγοράς και στην προσαρμογή των συνθηκών εργασίας και των συμβατικών σχέσεων στη νέα οικονομία εν όψει της ενθάρρυνσης μιας νέας ισορροπίας μεταξύ της ευελιξίας και της ασφάλειας (*flexicurity*) και στην ανάπτυξη μιας προσέγγισης «κύκλου της ζωής στην εργασία». Ένα άλλο βασικό ζήτημα είναι η προώθηση της υγείας και της ασφάλειας στην εργασία, να εξασφαλίσει εκείνη την νομοθεσία και τα συνοδευτικά μέτρα υπό το φως της νέας γνώσης ή της τεχνικής προόδου.

Για την επίτευξη αυτών των στόχων θα προκύψει διάλογος των εμπλεκόμενων με συνεχή ανταλλαγή πληροφοριών που θα τροφοδοτήσουν τα όργανα εκπαίδευσης και κατάρτισης τους φορείς, τους κοινωνικούς εταίρους και τις αρχές.

Πρόσθετη προσοχή δίδεται στους αναδυόμενους κινδύνους όπως είναι οι σχετικές με την εργασία οστεο-μυικές αναταραχές. Προτείνεται η δημιουργία οδηγών καλών πρακτικών, η βελτίωση των στατιστικών εργαλείων και η συλλογή των στοιχείων όσον αφορά τα εργατικά ατυχήματα και τις ασθένειες που όμως δεν μπορεί να είναι δεσμευτικά. Επιπλέον, θα υποστηριχθούν δραστηριότητες με σκοπό τη βελτίωση της ευημερίας κατά την εργασία όπως είναι :

- Η προώθηση μιας καλύτερης κατανόησης της πίεσης κατά την εργασία μέσω της ανταλλαγής πρακτικών και πληροφοριών, που βελτιώνουν την πληροφόρηση για τα προληπτικά μέτρα. Θα οργανωθεί και θα αναπτυχθεί ένα δίκτυο επαγγελματιών / ερευνητών στον τομέα της καλής διάθεσης (*well being*) κατά την εργασία.
- Η ανάπτυξη της εμπειρίας και μια καλύτερη κατανόηση των οικονομικών πτυχών επάνω στην επαγγελματική ασφάλεια και υγεία (π.χ. ασφαλιστικά συστήματα, δείκτες στο κόστος των ατυχημάτων, ασθένεια κλπ), και η προώθηση την ανταλλαγής της γνώσης και των ορθών πρακτικών σε αυτόν τον τομέα μεταξύ των συμμετόχων.

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΥΓΙΕΙΝΗΣ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Σήμερα, η κοινοτική νομοθεσία στον τομέα της υγείας και της ασφάλειας στην εργασία υποδιαιρείται σε τρεις (3) ομάδες:

Μέτρα που ελήφθησαν σε επιδίωξη της οδηγίας-πλαίσιο 89/391/ΕΟΚ²³, που περιλαμβάνει τις βασικές διατάξεις για την οργάνωση της υγείας και της ασφάλειας στο χώρο εργασίας και τις αρμοδιότητες εργοδοτών και εργαζομένων, όπως συμπληρώθηκε με ειδικές οδηγίες για συγκεκριμένες ομάδες εργαζομένων, χώρους εργασίας ή ουσίες.

Μέτρα που ελήφθησαν σε επιδίωξη της οδηγίας-πλαίσιο 80/1107/ΕΟΚ²⁴ (καταργήθηκε με την οδηγία 98/24/ΕΚ), που προβλέπει την προστασία της υγείας και της ασφάλειας των εργαζομένων από κινδύνους που συνδέονται με την έκθεσή τους σε χημικούς, φυσικούς και βιολογικούς παράγοντες στο χώρο εργασίας, όπως συμπληρώθηκε με ειδικές οδηγίες για συγκεκριμένους παράγοντες

Μέτρα που προβλέπονται από οδηγίες που περιλαμβάνουν αναλυτικές διατάξεις, χωρίς όμως να συνδέονται με τις οδηγίες - πλαίσια, για συγκεκριμένες επαγγελματικές δραστηριότητες ή ομάδες ευάλωτων προσώπων.

Η ευρωπαϊκή νομοθεσία για την υγιεινή και ασφάλεια των εργαζομένων περιλαμβάνει οδηγίες, συστάσεις και ψηφίσματα, από τα οποία άλλα έχουν άμεση, υποχρεωτική εφαρμογή στα κράτη μέλη και άλλα έχουν δεσμευτικό ή συμβουλευτικό χαρακτήρα.

Οι Οδηγίες αποτελούν τα πλέον συνηθισμένα κοινοτικά κείμενα για την ενσωμάτωση του κοινοτικού δικαίου στα αντίστοιχα εθνικά δίκαια. Δεσμεύουν τα κράτη μέλη ως προς τους στόχους που πρέπει να επιτευχθούν εντός μιας συγκεκριμένης χρονικής προθεσμίας, αφήνοντας όμως στις εθνικές αρχές την επιλογή του τύπου και των μέσων υλοποίησης των στόχων αυτών.

Οι οδηγίες πρέπει να μεταφέρονται στο εθνικό δίκαιο των κρατών μελών σύμφωνα με τις διαδικασίες που ισχύουν στα επιμέρους κράτη μέλη.

Οι Οδηγίες διακρίνονται σε:

Οδηγίες που αφορούν την προστασία των εργαζομένων σε σχέση με :

Την υγιεινή και ασφάλεια στην εργασία (χώρος εργασίας, χρήση εξοπλισμού εργασίας, χρήση μέσων ατομικής προστασίας, εργασία σε οθόνες οπτικής απεικόνισης, χειρονακτικές εργασίες, καρκινογένεση, βιολογικοί παράγοντες, σήμανση ασφαλείας, έγκυες εργαζόμενες, εργαζόμενοι μερικής απασχόλησης, ηλεκτρικός εξοπλισμός κ.λ.π.)

Την προστασία από κινδύνους που προέρχονται λόγω της έκθεσης των εργαζομένων σε φυσικούς, βιολογικούς παράγοντες (θόρυβος, αμίαντος, μεταλλικός μόλυβδος, μονομερές βινυλοχλωρίδιο κ.λ.π.)

²³ Οδηγία του Συμβουλίου της 12/6/1989 σχετικά με την εφαρμογή μέτρων για την προώθηση της βελτίωσης της ασφάλειας και της υγείας των εργαζομένων κατά την εργασία. (L.183 της 12/6/1989)

²⁴ Οδηγία του Συμβουλίου της 27/11/1980 περί προστασίας των εργαζομένων από τους κινδύνους που παρουσιάζονται συνεπεία της εκθέσεώς τους κατά τη διάρκεια της εργασίας, σε χημικά, φυσικά ή βιολογικά μέσα (L.327 της 3/12/1980)

Το χρόνο εργασίας

Την ίση μεταχείριση ανδρών και γυναικών εργαζομένων.

Οδηγίες που αφορούν την προσέγγιση των νομοθεσιών σχετικά με:

Μηχανές, συσκευές και αγαθά (σήμα ασφάλειας CE, μέσα ατομικής προστασίας, δοχεία πίεσης, συστήματα ασφαλείας κ.λ.π.)

Επικίνδυνες ουσίες

Οδηγίες που αφορούν την προστασία των εργαζομένων, των καταναλωτών και του πληθυσμού

Οδηγίες για την προστασία των εργαζομένων από ιοντίζουσες ακτινοβολίες.

Στον τομέα της υγείας και της ασφάλειας στην εργασία, υπάρχει σημαντική, σύγχρονη και αναλυτική κοινοτική νομοθεσία. Για την Επιτροπή είναι σημαντικό το θέμα της συμμόρφωσης των εθνικών νομοθεσιών στους κοινοτικούς κανόνες. Η ορθή μεταφορά πρέπει να ακολουθείται από την ορθή υλοποίηση και εφαρμογή στην πράξη. Η Επιτροπή, με βάση τις εκθέσεις που υποχρεούνται να υποβάλουν τα κράτη μέλη, αλλά και τη δική της αξιολόγηση, εκτιμά την εφαρμογή της εθνικής νομοθεσίας, το βαθμό συμμόρφωσής της στο χώρο εργασίας και τις προσπάθειες που καταβλήθηκαν για την εφαρμογή της. Προκειμένου να καταστεί αποτελεσματικότερη η νομοθεσία, πρέπει να χρησιμοποιηθούν καλά «εργαλεία» όπως η βοήθεια των επιτροπών εργασίας (επιθεωρητές εργασίας και κοινωνικοί εταίροι) και να αναπτυχθούν και να χρησιμοποιηθούν οι κοινοτικοί δείκτες (ευρωπαϊκές στατιστικές εργατικών ατυχημάτων - ESAW και ευρωπαϊκές στατιστικές επαγγελματικών ασθενειών - EODS). Στην περίπτωση που η Επιτροπή διαπιστώνει ότι τα κράτη μέλη δεν έχουν μεταφέρει, ή έχουν μεταφέρει μόνο εν μέρει, την ευρωπαϊκή νομοθεσία στο εθνικό δίκαιο, εγείρει τις διαδικασίες παράβασης που προβλέπονται σχετικά.

Επίσης, η Επιτροπή φροντίζει για την αναγκαία ενημέρωση των οδηγιών, δηλαδή την συνεκτίμηση των νέων κινδύνων και προσαρμογή τους στην τεχνική και επιστημονική πρόοδο.

Το 1996, το ποσοστό μεταφοράς των οδηγιών που εγκρίθηκαν από τα κράτη μέλη ήταν περίπου 74%. Σήμερα, το ποσοστό έχει ανέλθει σε 98%. Η κοινοτική νομοθεσία εξελίσσεται σε μια πραγματικότητα για τον πολίτη.

Η Οδηγία - Πλαίσιο 89/391/ΕΟΚ

Πρόκειται για την Οδηγία του Συμβουλίου της 12ης Ιουνίου 1989 σχετικά με την εφαρμογή μέτρων για την προώθηση της βελτίωσης της ασφάλειας και της υγείας των εργαζομένων κατά την εργασία. Οι βασικές αρχές της είναι:

Η καθιέρωση και διατήρηση προληπτικών και προστατευτικών υπηρεσιών και υπηρεσιών εκτάκτου ανάγκης,

Η πλήρης ενημέρωση και κατάρτιση στον τομέα της υγιεινής και ασφάλειας,

Η παροχή πλήρη δικαιωμάτων διαβούλευσης και συμμετοχής των εργαζομένων σε θέματα που αφορούν την υγιεινή και ασφάλεια στο χώρο εργασίας.

Η παρούσα οδηγία χαρακτηρίστηκε ως σταθμός για την βελτίωση των συνθηκών εργασίας και εφαρμόζεται σε όλους τους δημόσιους ή ιδιωτικούς τομείς δραστηριοτήτων, με ελάχιστες εξαιρέσεις. Δίνει ορισμό στους όρους «εργαζόμενος», «εργοδότης», «πρόληψη», «εκπρόσωπος εργαζομένων» και καθορίζει τις υποχρεώσεις εργοδοτών και εργαζομένων: Συγκεκριμένα:

Οι εργοδότες είναι υποχρεωμένοι να:

Να εξασφαλίζουν την υγιεινή και ασφάλεια στους χώρους εργασίας και να εφαρμόζουν τις αρχές της πρόληψης,

Να λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα για την προστασία της ασφάλειας και της υγείας των εργαζομένων, συμπεριλαμβανομένων των δραστηριοτήτων πρόληψης των επαγγελματικών κινδύνων, ενημέρωσης και κατάρτισης, καθώς και της δημιουργίας της απαραίτητης οργάνωσης και της παροχής των αναγκαίων μέσων,

Να λαμβάνουν τα απαραίτητα μέτρα πρώτων βοηθειών, πυροπροστασίας και εκκένωσης του χώρου σε περίπτωση ανάγκης,

Να ενημερώνουν τους εργαζόμενους και να τους επιτρέπουν να λαμβάνουν μέρος σε συζητήσεις που αφορούν θέματα υγιεινής και ασφάλειας.

Οι εργαζόμενοι είναι υποχρεωμένοι να:

Να κάνουν σωστή χρήση των μηχανημάτων, των λοιπών μέσων παραγωγής, και των μέσων ατομικής προστασίας,

Να αναφέρουν αμέσως στον εργοδότη και τους εργαζόμενους που εκτελούν ειδικά καθήκοντα στον τομέα της προστασίας της ασφάλειας και της υγείας των εργαζομένων, όλες τις καταστάσεις που μπορεί να θεωρηθούν ότι παρουσιάζουν άμεσο και σοβαρό κίνδυνο για την ασφάλεια και την υγεία, καθώς και οποιαδήποτε έλλειψη που διαπιστώνεται από συστήματα προστασίας,

Οι εργαζόμενοι που ανήκουν σε ευαίσθητες ομάδες κινδύνου πρέπει να προστατεύονται από τους κινδύνους που τις αφορούν ειδικότερα²⁵.

Με την οδηγία αυτή και τις ειδικές οδηγίες που την ακολούθησαν, επιβλήθηκε στο νομοθετικό τομέα ένα ελάχιστο επίπεδο εθνικών προδιαγραφών και σε πολλές χώρες μέλη οδήγησε στην αναβάθμιση και τον εκσυγχρονισμό των εθνικών εργασιακών προτύπων. Προκάλεσε, επίσης,

²⁵ Οδηγία 89/391/ΕΟΚ του Συμβουλίου σχετικά με την εφαρμογή μέτρων για την προώθηση της βελτίωσης της ασφάλειας και της υγείας των εργαζομένων κατά την εργασία - ΕΕ L 183 της 29.6.1989

την ανάπτυξη εθνικών συζητήσεων για την πολιτική βελτίωσης των συνθηκών εργασίας και την ανάγκη ανάπτυξης ενός εθνικού συστήματος πρόληψης.

Το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο για τα Στατιστικά Στοιχεία της Υγιεινής και Ασφάλειας της Εργασίας

Η υγιεινή και ασφάλεια στους χώρους εργασίας δημιουργεί την ανάγκη σχεδιασμού νέων πολιτικών για την προστασία των εργαζομένων και την οργάνωση υπηρεσιών πρόληψης των εργασιακών κινδύνων. Για να επιτευχθεί αυτό, απαιτείται η ύπαρξη επαρκών και αξιόπιστων πληροφοριών, ώστε να είναι δυνατός ο εντοπισμός και η αξιολόγηση των κινδύνων κατά την εργασία, αλλά και η αξιολόγηση της πολιτικής και του έργου των υπηρεσιών πρόληψης.

Ήδη, από το Τρίτο Πρόγραμμα Δράσης της Επιτροπής (1996-2000) προβλεπόταν η αναζήτηση τρόπου συγκέντρωσης και διάδοσης στοιχείων που θα βελτίωναν την αποτελεσματικότητα της πολιτικής σε θέματα υγιεινής και ασφάλειας των εργαζομένων. Ενδεχόμενες πηγές ενημέρωσης θεωρούνταν τα διαθέσιμα στατιστικά δεδομένα, οι μελέτες σχετικά με τις συνθήκες εργασίας στην Ευρώπη, οι έρευνες βάσει επιδημιολογικής παρακολούθησης σε διάφορους τομείς δραστηριοτήτων κ.α.

Εναρμόνιση της Συλλογής Στατιστικών Πληροφοριών

Η εναρμόνιση της συλλογής στατιστικών πληροφοριών ήταν μια ιδιαίτερα σημαντική δραστηριότητα για την εφαρμογή κατάλληλων μέτρων πολιτικής στον τομέα της υγιεινής και ασφάλειας κατά την εργασία. Η ανάγκη εναρμόνισης των στατιστικών στοιχείων σε ευρωπαϊκό επίπεδο είχε γίνει ορατή από τις προσπάθειες κατάρτισης ενός «ευρωπαϊκού καταλόγου επαγγελματικών ασθενειών» το 1962 και το 1966. Ουσιαστικά, όμως, η προσπάθεια άρχισε το 1987 με το ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, όπου αναφερόταν ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έπρεπε πχ προχωρήσει στη διαδικασία εναρμόνισης των ευρωπαϊκών στατιστικών πληροφοριών σχετικά με τα εργατικά ατυχήματα και τις επαγγελματικές ασθένειες.

Μετά από σχετική προετοιμασία, δημοσιεύτηκαν το 1990 στην επίσημη εφημερίδα των ευρωπαϊκών κοινοτήτων, συστάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής που προέτρεπαν τα κράτη μέλη: Να ενεργήσουν ανάλογα, ώστε να καταρτιστεί ένας «ευρωπαϊκός κατάλογος επαγγελματικών ασθενειών»,

Να ενθαρρύνουν τη δήλωση παθήσεων και ασθενειών επαγγελματικής προέλευσης,

Να καταστήσουν σταδιακά συμβατές τις στατιστικές των επαγγελματικών ασθενειών σύμφωνα με ένα ευρωπαϊκό πρότυπο,

Να βοηθήσουν στην ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των κρατών μελών σχετικά με τις επαγγελματικές ασθένειες και τους παράγοντες κινδύνου και

Να υποβάλλουν στην Επιτροπή στατιστικά και επιδημιολογικά στοιχεία για τη συχνότητα των επαγγελματικών ασθενειών.

Ακολουθώντας, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή για να ανταποκριθεί στους στόχους της κοινωνικής πολιτικής για την προστασία της ασφάλειας και της υγείας των εργαζομένων και στους στόχους του ψηφίσματος, έθεσε σε εφαρμογή δυο δοκιμαστικά σχέδια (Pilot Projects) για την εναρμόνιση των στατιστικών πληροφοριών. Το ένα αφορούσε τις στατιστικές των εργατικών ατυχημάτων (European Statistics on Accidents at Work = ESAW) και το άλλο αφορούσε τις στατιστικές των επαγγελματικών ασθενειών (European Statistics on Occupational Diseases = ESOD).

Τα πρώτα πορίσματα των ομάδων εργασίας είναι ότι η εναρμόνιση των συστημάτων συλλογής στατιστικών πληροφοριών είναι ιδιαίτερα δύσκολη. Αυτό οφείλεται τόσο στις θεμελιώδεις διαφορές που υπάρχουν στα συστήματα κοινωνικής ασφάλισης και αποζημίωσης των θυμάτων, όσο και στο τεράστιο κόστος που απαιτούν οι διαρθρωτικές αλλαγές των συστημάτων αυτών. Επίσης, προβλήματα δημιουργούνται λόγω της δυσκολίας προσδιορισμού του εργαζόμενου πληθυσμού, αλλά και του προσδιορισμού του τι συνιστά ατύχημα και τι ασθένεια.

Ευρωπαϊκές Πηγές και Συστήματα Πληροφοριών

Το Ευρωπαϊκό Ίδρυμα για τη Βελτίωση των Συνθηκών Διαβίωσης και Εργασίας, στα πλαίσια ενός γενικού σχεδίου για την αποτύπωση του εργασιακού περιβάλλοντος στην Ευρώπη, διεξήγαγε το 1989-90 μια έρευνα για τα ευρωπαϊκά συστήματα πληροφοριών που σχετίζονται με την υγιεινή και ασφάλεια κατά την εργασία. Ο σκοπός της έρευνας αυτής ήταν να καταγραφούν όλα τα ευρωπαϊκά συστήματα πληροφοριών στα οποία καταχωρούνται στοιχεία για τους παράγοντες κινδύνου της υγείας και ασφάλειας των εργαζομένων και από τα οποία μπορούν να αντληθούν πληροφορίες για το σχεδιασμό προληπτικών μέτρων.

Τα αποτελέσματα της έρευνας ήταν η ανάπτυξη της HASTE, μιας βάσης δεδομένων στην οποία περιέχονται στοιχεία για περισσότερα από 160 συστήματα πληροφοριών, 17 ευρωπαϊκών χωρών. Στη βάση δεδομένων HASTE περιλήφθηκαν όσα συστήματα συλλέγουν πληροφορίες για το εργασιακό περιβάλλον και την άμεση ή έμμεση επίδραση του στην ασφάλεια και την υγεία των εργαζομένων.

Ο μεγάλος αριθμός των συστημάτων πληροφοριών οδήγησε στην ταξινόμηση τους σε τρεις (3) ομάδες:

Συστήματα Πληροφοριών που αφορούν άμεσα τον τομέα της επαγγελματικής υγείας και ασφάλειας:

Εργατικά ατυχήματα

Επαγγελματικές ασθένειες

Εκτίμηση της έκθεσης σε βλαπτικούς παράγοντες

Βιομηχανικά προϊόντα και ουσίες

Στοιχεία για τον καρκίνο

Γεννήσεις, θάνατοι και αιτίες θανάτου

Απουσίες από την εργασία για λόγους υγείας

Άμεση υποστήριξη των υπηρεσιών πρόληψης

Συστήματα Πληροφοριών που αφορούν έμμεσα τον τομέα της επαγγελματικής υγείας και ασφάλειας:

Εκτίμηση του γενικού επιπέδου υγείας

Εκτίμηση της ποιότητας των συνθηκών εργασίας

Εκτίμηση της διάρκειας και της οργάνωσης της εργασίας

Εργατικό δυναμικό

Γενικός πληθυσμός και υποδομή της οικονομίας

Λοιπά Συστήματα Πληροφοριών που αφορούν τον τομέα της επαγγελματικής υγείας και ασφάλειας (τεκμηρίωση και πληροφόρηση - λοιπά).

Η Τυποποίηση στην Υγιεινή και Ασφάλεια των Εργαζομένων

Σε Μνημόνιο της για τον ρόλο της τυποποίησης σε σχέση με το άρθρο 118Α της Ενιαίας Ευρωπαϊκής Πράξης, η Γενική Διεύθυνση V της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, συμπέρανε ότι, η ευρωπαϊκή τυποποίηση μπορούσε να συμβάλλει θετικά σε θέματα Υγιεινής και Ασφάλειας των εργαζομένων, υπογραμμίζοντας τη σημασία του καθορισμού τεχνικών χαρακτηριστικών των προϊόντων, μέσω προτύπων. Συγκεκριμένα, ενώ οι κοινοτικές οδηγίες καθορίζουν τις βασικές απαιτήσεις των προϊόντων όσον αφορά την υγεία και ασφάλεια, τα «εναρμονισμένα πρότυπα» υποστηρίζουν τεχνικά αυτές τις οδηγίες.

Η τυποποίηση αφορά την υιοθέτηση προτύπων, τα οποία ορίζουν τις προδιαγραφές της βιομηχανικής παραγωγής. Τα πρότυπα υιοθετούνται από αναγνωρισμένους από δημόσιες αρχές οργανισμούς και έχουν τη σύμφωνη γνώμη όλων των ενδιαφερόμενων, δηλαδή των παραγωγών, των χρηστών, των καταναλωτών, των διοικήσεων κ.λ.π.

Η οδηγία του Συμβουλίου της 28ης Μαρτίου 1983, η οποία θέσπισε τη διαδικασία πληροφόρησης στο πεδίο των τεχνικών προτύπων και προδιαγραφών, είναι εκείνη που καθόρισε

την κοινοτική πολιτική για την τυποποίηση. Στην συνέχεια, με ψήφισμα του Συμβουλίου της 7ης Μαΐου 1985, ανατέθηκε στους ευρωπαϊκούς οργανισμούς τυποποίησης η εκπόνηση των τεχνικών προδιαγραφών, οι οποίες θα έπρεπε να ανταποκρίνονται στις βασικές απαιτήσεις που ορίζουν οι οδηγίες τεχνικής εναρμόνισης.

Στην Ευρώπη υπάρχουν τρεις (3) οργανισμοί τυποποίησης, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή Τυποποίησης (CEN), η Ευρωπαϊκή Επιτροπή Ηλεκτροτεχνικής Τυποποίησης (CENELEC) και το Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο Τηλεπικοινωνιακών Προτύπων (ETSI).

Η CEN είναι εγκατεστημένη, από το 1957, στις Βρυξέλλες και μέλη της είναι οι εθνικοί φορείς τυποποίησης των χωρών: Αυστρίας, Βελγίου, Τσεχίας, Γαλλίας, Γερμανίας, Δανίας, Ελβετίας, Ελλάδας (ΕΛΟΤ), Ηνωμένου Βασιλείου, Ιρλανδίας, Ισλανδίας, Ισπανίας, Ιταλίας, Λουξεμβούργου, Νορβηγίας, Ολλανδίας, Πορτογαλίας, Σουηδίας και Φιλανδίας.

Σήμερα, υπάρχουν συνολικά 727 ευρωπαϊκά πρότυπα για το σχεδιασμό μηχανών και περίπου 150 ευρωπαϊκά πρότυπα για τον σχεδιασμό των Μέσων Ατομικής Προστασίας (ΜΑΠ). Σύμφωνα με έρευνα που διεξήγαγε το Τεχνικό Γραφείο Υγιεινής και Ασφάλειας της Εργασίας (BTS) της συνομοσπονδίας των ευρωπαϊκών συνδικάτων (CES), το 42% των ευρωπαίων εργαζομένων απασχολούνται σε βαριές και επίπονες Θέσεις εργασίας, ενώ το 17% χρησιμοποιεί συχνά επικίνδυνο εξοπλισμό εργασίας²⁶. Απαιτείται, λοιπόν σήμερα, όλες οι επιχειρήσεις να χρησιμοποιούν εξοπλισμό που συμμορφώνεται με τις κοινοτικές προδιαγραφές και να πιστοποιηθούν με τα υπάρχοντα πρότυπα που αφορούν την υγεία και ασφάλεια των εργαζομένων.

Τα πρότυπα ISO 9000 προβλέπουν θέματα υγιεινής και ασφάλειας της εργασίας στα πλαίσια των «ελεγχόμενων συνθηκών εργασίας» όπου αναφέρεται η «χρήση του κατάλληλου εξοπλισμού για την παραγωγή, την εγκατάσταση και το κατάλληλο περιβάλλον εργασίας». Η συγκεκριμένη διατύπωση επιβάλλει στις επιχειρήσεις την ενσωμάτωση της υγείας και ασφάλειας στη διαδικασία για την εξασφάλιση και τη συνεχή βελτίωση της ποιότητας.

Τα τελευταία χρόνια όλο και περισσότερες επιχειρήσεις ενδιαφέρονται να εφαρμόσουν συστήματα περιβαλλοντικής διαχείρισης και μάλιστα να πιστοποιηθούν με τα πρότυπα της σειράς ISO 14000. Υπάρχει σαφής διασύνδεση του εργασιακού με το ευρύτερο περιβάλλον. Η εκτίμηση των κινδύνων για το περιβάλλον είναι παράλληλη διαδικασία με την εκτίμηση των κινδύνων για τους εργαζόμενους.

Γενικά, είναι πλέον αναγνωρισμένο ότι η τυποποίηση και πιστοποίηση των προϊόντων και των διαδικασιών και ειδικότερα όσων αφορούν τις δραστηριότητες στον εργασιακό χώρο, αποτελούν

²⁶ Κουκουλάκη Θ., Τυποποίηση σε θέματα υγείας και ασφάλειας της εργασίας, ΕΛΥΝΙΑΕ, 1999, σ.14

όχι μόνο μέσο βελτίωσης του ίδιου του προϊόντος και της εργασίας που εκτελείται, αλλά εξασφαλίζει σε σημαντικό βαθμό την ασφάλεια του εργαζόμενου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΥΓΙΕΙΝΗΣ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Ιστορική αναδρομή.

Η πρώτη ουσιαστική νομοθετική ρύθμιση για την υγιεινή και ασφάλεια των εργαζομένων στην Ελλάδα πραγματοποιείται με τον Νόμο ΓπΛΔ'/1911, ο οποίος συστηματοποιήθηκε με το διάταγμα της 25ης Αυγούστου 1920 «περί κωδικοποίησης των περί υγιεινής και ασφαλείας των εργατών διατάξεων». Με την εξουσιοδότηση των παραπάνω διατάξεων εκδόθηκαν μετά από πρόταση του Υπουργείου Εργασίας εκτελεστικά διατάγματα που καθορίζουν συγκεκριμένα και με λεπτομέρειες τις υποχρεώσεις των εργοδοτών για τη λήψη μέτρων σε ορισμένες εργασίες και ειδικές συνθήκες απασχόλησης. Σπουδαιότερα είναι το γενικό διάταγμα για το σύνολο της βιομηχανίας – βιοτεχνίας (1934), για τις οικοδομικές κατασκευές (1981) και ακολουθούν οι ρυθμίσεις για μεταφορικές ταινίες (1976), πρέσες (1978), συγκολλήσεις (1978), κλπ. Ειδικοί κανονισμοί για την υγιεινή και ασφάλεια σε διάφορους βιομηχανικούς κλάδους, π.χ. ξυλουργεία (1937), συνεργεία αυτοκινήτων (1968), βυρσοδεψεία (1968), τυπογραφεία (1968), κλπ. και διάφοροι νόμοι για την προστασία των εργαζομένων από συγκεκριμένους παράγοντες του περιβάλλοντος εργασίας, όπως μόλυβδος (1937), βενζόλιο (1975), βινυλοχλωρίδιο (1980), ιοντίζουσες ακτινοβολίες (1981), κλπ.

Συμπληρωματική εφαρμογή προς τα παραπάνω έχουν η γενική διάταξη εργοδοτικής πρόνοιας του άρθρου 662 του Αστικού Κώδικα και οι γενικές διατάξεις του Συντάγματος της Ελλάδας στο οποίο περιλαμβάνονται τα ατομικά δικαιώματα (άρθρα 5 έως 20) και τα κοινωνικά δικαιώματα (άρθρα 21 έως 24)²⁷.

Μέσα σε αυτό το πλέγμα των συνταγματικών διατάξεων αναζητείται, τόσο στη θεωρία όσο και στη νομολογία η συνταγματική θεμελίωση των εργασιακών σχέσεων και του εργατικού δικαίου. Ο σεβασμός και η προστασία της αξίας του ανθρώπου αποτελούν πρωταρχική υποχρέωση της πολιτείας. Οι Ελληνίδες και οι Έλληνες έχουν ίσα δικαιώματα και υποχρεώσεις και είναι ίσοι ενώπιον του νόμου. Ο καθένας έχει δικαίωμα να αναπτύσσει ελεύθερα την προσωπικότητά του και να συμμετέχει στην κοινωνική, οικονομική ζωή της χώρας. Οι Έλληνες έχουν το δικαίωμα να συνιστούν ενώσεις και μη κερδοσκοπικά σωματεία τηρώντας τους νόμους. Η ιδιοκτησία τελεί

²⁷ Βαλαβανίδης Α., Σαραφόπουλος Ν., Εργασιακό Περιβάλλον - Προβλήματα Υγιεινής και Ασφάλειας των Εργαζομένων στην Ελλάδα, Σύγχρονα Θέματα, 1988

υπό την προστασία του Κράτους, τα δικαιώματα όμως που απορρέουν από αυτή δεν μπορούν να ασκούνται σε βάρος του γενικού συμφέροντος. Το Κράτος μεριμνά για την υγεία των πολιτών και παίρνει ειδικά μέτρα για την προστασία της νεότητας, του γήρατος και της αναπηρίας.

Η Εργασία αποτελεί δικαίωμα και προστατεύεται από το Κράτος που μεριμνά για τη δημιουργία συνθηκών απασχόλησης όλων των πολιτών και για την ηθική και υλική εξύψωση του εργαζόμενου πληθυσμού. Όλοι οι εργαζόμενοι, ανεξάρτητα από φύλο ή άλλη διάκριση, έχουν δικαίωμα ίσης αμοιβής για παρεπόμενη εργασία ίσης αξίας. Με νόμους καθορίζονται οι γενικοί όροι εργασίας, που συμπληρώνονται από τις συλλογικές συμβάσεις εργασίας συναπτόμενες με ελεύθερες διαπραγματεύσεις και αν αυτές αποτύχουν με τους κανόνες που θέτει η διαιτησία. Οποιαδήποτε μορφή αναγκαστικής εργασίας απαγορεύεται. Το Κράτος λαμβάνει τα προσήκοντα μέτρα για τη διασφάλιση της συνδικαλιστικής ελευθερίας και την ανεμπόδιστη άσκηση των συναφών με αυτή δικαιωμάτων μέσα στα όρια του νόμου. Το Κράτος επίσης μεριμνά για την κοινωνική ασφάλιση των εργαζομένων.

ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΥΓΙΕΙΝΗΣ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Ο Νόμος 1568/85 και το ΠΔ 17 /1996.

Η βαθιά τομή για τον εξανθρωπισμό της εργασίας στη χώρα μας πραγματοποιείται με τον Νόμο 1568/85. «Υγιεινή και Ασφάλεια των εργαζομένων». Με τον Νόμο αυτό εισήχθησαν για πρώτη φορά συστηματικά :

το δικαίωμα των εργαζομένων να συστήνουν επιτροπές υγιεινής και ασφάλειας της εργασίας (ΕΥΑΕ)

η υποχρέωση των εργοδοτών να χρησιμοποιούν τις υπηρεσίες τεχνικού ασφάλειας και γιατρού εργασίας

η δημιουργία σε εθνικό επίπεδο του Συμβουλίου Υγιεινής και Ασφάλειας της Εργασίας (ΣΥΑΕ)

η δημιουργία σε νομαρχιακό επίπεδο της Νομαρχιακής Επιτροπής Υγιεινής και Ασφάλειας της Εργασίας. (ΝΕΥΑΕ)

οι γενικές αρχές ενός ανθρωποκεντρικού τρόπου σχεδιασμού των χώρων εργασίας

οι υποχρεώσεις των κατασκευαστών, εισαγωγέων, προμηθευτών όσον αφορά στην ασφάλεια των μηχανημάτων

οι βασικές αρχές προστασίας από μηχανικούς και ηλεκτρικούς κινδύνους

γενικά τεχνικά και οργανωτικά μέτρα προστασίας των εργαζομένων από φυσικούς, χημικούς και βιολογικούς παράγοντες

διοικητικές κυρώσεις

Με το Π.Δ 17/96 «μέτρα για βελτίωση της ασφάλειας και της υγείας των εργαζομένων κατά την εργασία σε συμμόρφωση με τις οδηγίες 89/391/ΕΟΚ και 91/383/ΕΟΚ» τροποποιούνται και συμπληρώνονται οι ήδη υφιστάμενες διατάξεις.

Το διάταγμα περιέχει γενικές αρχές σχετικά με την πρόληψη των επαγγελματικών κινδύνων και την προστασία της ασφάλειας και της υγείας, την εξάλειψη των συντελεστών κινδύνου των εργατικών ατυχημάτων και των επαγγελματικών ασθενειών, την ενημέρωση, την διαβούλευση, την ισόρροπη συμμετοχή, την κατάρτιση των εργαζομένων και των εκπροσώπων τους, καθώς και τους κανόνες για την εφαρμογή των γενικών αυτών αρχών.

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ & ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

Σύσταση του Υπουργείου

Το Υπουργείο Εργασίας συστάθηκε για πρώτη φορά με τον Αναγκαστικό Νόμο της 14/14 Οκτωβρίου 1935 (ΦΕΚ Α.465). Ο πρώτος Οργανισμός του Υπουργείου Εργασίας έγινε με το Α.Ν. 11/12 Νοεμβρίου 1935 «Περί Οργανισμού του Υπουργείου Εργασίας».

Η δομή περιελάμβανε μία Γενική Γραμματεία, τη Διεύθυνση Εργασίας, τη Διεύθυνση Κοινωνικής Ασφάλισης, τη Διεύθυνση Πρόνοιας και Αντιλήψεως, το Τμήμα Μελετών και το Τμήμα Μελετών και το Τμήμα Διεκπεραίωσης και Αρχείου. Με τον Α.Ν. της 18/18 Ιανουαρίου 1936 το Υπουργείο Εργασίας καταργήθηκε. Με το Α.Ν 46 της 29/31 Αυγούστου 1936 ανασυστάθηκε το Υφυπουργείο Εργασίας και τελικά με το Νομοθετικό Διάταγμα αριθ. 3 της 6 Μαΐου 1941 μετονομάστηκε το Υφυπουργείο Εργασίας σε Υπουργείο.

Το Υπουργείο Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας με τη σημερινή μορφή που διαθέτει είναι ο μηχανισμός της δημόσιας διοίκησης που υλοποιεί την κυβερνητική πολιτική πάνω στα θέματα της απασχόλησης και της κοινωνικής ασφάλισης.

Ειδικότερα το έργο του είναι η νομοθετική ρύθμιση των γενικών πλαισίων και των επιμέρους μέτρων που αναφέρονται στις εργασιακές σχέσεις (όροι και αμοιβής εργασίας) τόσο στο νομικό και οικονομικό όσο και στο επίπεδο της υγιεινής και ασφάλειας της εργασίας καθώς και ο έλεγχος και η εποπτεία για την ορθή εφαρμογή τους

Οι υπηρεσίες του Υπουργείου που ασχολούνται με τα θέματα υγιεινής και ασφάλειας της εργασίας είναι η Γενική Διεύθυνση Συνθηκών και Υγιεινής της Εργασίας που αποτελείται από τη Διεύθυνση Συνθηκών Εργασίας που είναι αρμόδια για τον προγραμματισμό και την εκπόνηση του νομοθετικού έργου σε θέματα πρόληψης εργατικών ατυχημάτων και

επαγγελματικών ασθενειών και το Κέντρο Υγιεινής και Ασφάλειας της Εργασίας που είναι αρμόδιο για τον προσδιορισμό χημικών, φυσικών και βιολογικών παραγόντων του εργασιακού περιβάλλοντος, για τις αναλύσεις αυτών, για τον προσδιορισμό του βαθμού επιβάρυνσης των εργαζομένων από τους παράγοντες αυτούς και εισήγηση για την λήψη αναγκαίων μέτρων.

Το Σώμα Επιθεώρησης Εργασίας (Σ.ΕΠ.Ε.) και οι αρμοδιότητές του

Το Σώμα Επιθεώρησης Εργασίας είναι υπεύθυνο και αρμόδιο για την εφαρμογή της πολιτικής και της νομοθεσίας που αφορά σε θέματα όρων και αμοιβών εργασίας καθώς επίσης και της νομοθεσίας σε θέματα υγιεινής και ασφάλειας της εργασίας

Η παλιά οργάνωση του Υπουργείου Εργασίας περιείχε τις κατά τόπους Επιθεωρήσεις Εργασίας με διοικητική μορφή τμήματος που υπαγόταν στον τότε διορισμένο από την εκάστοτε κυβέρνηση Νομάρχη. Με την εφαρμογή της εκλεγμένης Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης οι τότε Επιθεωρήσεις Εργασίας υπήχθησαν στον εκλεγμένο νομάρχη από το έτος 1995, έτος πρώτης εφαρμογής του θεσμού των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων με όλες τις αρμοδιότητες που αυτές είχαν. Επειδή παρουσιάστηκαν διάφορα προβλήματα και παρεμβάσεις στο έργο των επιθεωρήσεων και επειδή θα έπρεπε να λειτουργούν ως ανεξάρτητες αρχές αναφερόμενες απ' ευθείας σε κεντρικό επίπεδο, το 1998 με το Ν.2639/98 επανήλθαν διοικητικά στο Υπουργείο, συστήθηκε το Σώμα Επιθεώρησης Εργασίας (Σ.ΕΠ.Ε) και καθορίστηκαν οι αρμοδιότητες του οργανισμού και τα καθήκοντα των Κοινωνικών, Τεχνικών και Υγειονομικών Επιθεωρητών Εργασίας.

Κύριο έργο του ΣΕΠΕ (άρθρο 6, παρ. 2 του Ν. 2639/98) είναι η επίβλεψη και ο έλεγχος της εφαρμογής της εργατικής νομοθεσίας, η έρευνα, ανακάλυψη και δίωξη, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, των παραβατών της εργατικής νομοθεσίας και η παροχή πληροφοριών, συμβουλών και υποδείξεων προς τους εργοδότες και τους εργαζόμενους σχετικά με τα πλέον αποτελεσματικά μέσα για την τήρηση των κειμένων διατάξεων.

Στις κύριες αρμοδιότητες του ΣΕΠΕ (άρθρο 7, παρ.1) περιγράφονται ο έλεγχος των επιχειρήσεων και όλων γενικά των χώρων εργασίας, για την τήρηση της εργατικής νομοθεσίας (αμοιβές, άδειες, ωράρια κλπ).

Ειδικότερα τα καθήκοντα των Τεχνικών Επιθεωρητών Εργασίας (άρθρο 8, παρ. 2β-γ) είναι να διενεργούν ελέγχους για την εφαρμογή κυρίως της νομοθεσίας που αφορά στην ασφάλεια και υγεία των εργαζομένων, να ερευνούν τις αιτίες των σοβαρών και θανατηφόρων εργατικών ατυχημάτων, να υποδεικνύουν μέτρα για την αποφυγή επανάληψής τους και τέλος να παρέχουν συμβουλές, οδηγίες και υποδείξεις στους εργαζόμενους και στους εργοδότες για την αποτελεσματικότερη εφαρμογή της σχετικής νομοθεσίας

Από τις διατάξεις του Νόμου 2639/98 αναδύεται ότι ο ρόλος της Τεχνικής και Υγειονομικής Επιθεώρησης εργασίας είναι ελεγκτικός, ενημερωτικός, συμβουλευτικός, διαμεσολαβητικός – συμφιλιωτικός για την προαγωγή του κοινωνικού διαλόγου και της συνεργασίας εργοδότη και εργαζομένων στο επίπεδο της επιχείρησης.

Το 1999 οργανώνονται οι υπηρεσίες του ΣΕΠΕ με το ΠΔ 136/1999 (ΦΕΚ Α' 134/30.06.1999). Επικεφαλής τίθεται Ειδικός Γραμματέας στον οποίο ανήκουν οι περιφερειακές υπηρεσίες Κοινωνικής Επιθεώρησης και οι περιφερειακές υπηρεσίες Τεχνικής και Υγειονομικής Επιθεώρησης δηλαδή τα επτά Περιφερειακά Κέντρα Πρόληψης Επαγγελματικού Κινδύνου (ΚΕΠΕΚ) τα οποία ασχολούνται με τα θέματα υγιεινής και ασφάλειας της εργασίας τα οποία είναι :

ΚΕΠΕΚ Μακεδονίας και Θράκης με έδρα τη Θεσσαλονίκη και χωρική αρμοδιότητα στα όρια των Περιφερειών Ανατολικής Μακεδονίας Θράκης, Κεντρικής και Δυτικής Μακεδονίας.

ΚΕΠΕΚ Θεσσαλίας και Κεντρικής Ελλάδος με έδρα τη Λάρισα και χωρική αρμοδιότητα στα όρια των Περιφερειών Θεσσαλίας και Κεντρικής Ελλάδος.

ΚΕΠΕΚ Δυτικής Ελλάδος, Ηπείρου και Ιονίων Νήσων με έδρα την Πάτρα και χωρική αρμοδιότητα στα όρια των Περιφερειών Ηπείρου, Ιονίων Νήσων και Δυτικής Ελλάδος.

ΚΕΠΕΚ Αθηνών και Κρήτης με έδρα την Αθήνα και χωρική αρμοδιότητα στα όρια της Νομαρχίας Αθήνας και στα όρια της Περιφέρειας Κρήτης.

ΚΕΠΕΚ Ανατολικής Αττικής και Βορείου Αιγαίου με έδρα την Παλλήνη και χωρική αρμοδιότητα στα όρια της Νομαρχίας Ανατολικής Αττικής και στα όρια της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου.

ΚΕΠΕΚ Δυτικής Αττικής και Πελοποννήσου με έδρα την Ελευσίνα και χωρική αρμοδιότητα στα όρια της Νομαρχίας Δυτικής Αττικής και στα όρια της Περιφέρειας Πελοποννήσου.

ΚΕΠΕΚ Πειραιά και Νοτίου Αιγαίου με έδρα τον Πειραιά και χωρική αρμοδιότητα στα όρια της Νομαρχίας Πειραιά και στα όρια της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου.

Κάθε ΚΕΠΕΚ έχει μορφή Διεύθυνσης και συγκροτείται από τρία τμήματα, το τμήμα Τεχνικής και Υγειονομικής Επιθεώρησης, το Τμήμα Εργασιακού Περιβάλλοντος και Μετρήσεων και το Τμήμα Τεκμηρίωσης, Ενημέρωσης και Διοικητικής υποστήριξης

Στο Παράρτημα φαίνονται αναλυτικά οι τόποι παρουσίας των Υπηρεσιών που ασχολούνται με την υγιεινή και την ασφάλεια των εργαζομένων και όπως προκύπτει είναι σε 38 νομούς της χώρας πράγμα που δείχνει ότι υπολείπεται από το συνολικό αριθμό των νομών. Ένα άλλο πρόβλημα που παρατηρούμε είναι ότι η χωρική συνένωση κατά γεωγραφικές ενότητες στις περισσότερες των περιπτώσεων όπως πχ στην Κεντρική Ελλάδα δεν περιλαμβάνει μόνο την Θεσσαλία, με τους νομούς της αντίστοιχης περιφέρειας αλλά επεκτείνεται στην Στερεά Ελλάδα

περιοχή αρμοδιότητας της άλλης Περιφέρειας, η Μακεδονία και η Θράκη είναι μια πολύ εκτεταμένη γεωγραφική ενότητα, στη Διεύθυνση των Αθηνών ανήκει και η Κρήτη κοκ. Η χωροταξική κατανομή, η μη παρουσία σε όλους τους νομούς της χώρας και τα μεγάλα μεγέθη των Διευθύνσεων έτσι όπως αυτά περιλαμβάνουν τους χώρους ευθύνης θεωρούμε ότι είναι προβλήματα συντονισμού και αποτελεσματικής οργάνωσης των ενεργειών και εφαρμογής των πολιτικών από τα επιμέρους τμήματα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ

ΕΡΓΑΤΙΚΑ ΑΤΥΧΗΜΑΤΑ – ΕΡΕΥΝΑ ΣΤΟΝ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΧΩΡΟ

Γενικά

Σύμφωνα με την Ελληνική Νομοθεσία, ως «εργατικό ατύχημα» θεωρείται το ατύχημα το οποίο επέρχεται εξ αιτίας ή επ' ευκαιρία της εργασίας, σε οποιονδήποτε εργαζόμενο. Προϋποθέτει εξωτερικό αίτιο και έχει ως αποτέλεσμα μία ή περισσότερες φυσικές βλάβες. Ο νομικός αυτός ορισμός του εργατικού ατυχήματος έχει ερμηνευτεί τα τελευταία χρόνια σύμφωνα με τις αποφάσεις των δικαστηρίων της χώρας μας έτσι ώστε στην ουσία να θεωρείται ως εργατικό ατύχημα κάθε ατύχημα που συμβαίνει στον τόπο της εργασίας, κατά τον χρόνο της εργασίας αλλά και κατά τη συνήθη μετάβαση από και προς την εργασία.

Σύμφωνα με το άρθρο 1 του ΒΔ της 24.7.1920 «Ατύχημα εκ βιαίου συμβάντος, επερχόμενο εις εργάτην ή υπάλληλον, εν τη εκτελέσει της εργασίας ή εξ αφορμής αυτής, παρέχει εις τον παθόντα δικαίωμα αποζημιώσεως απέναντι του κυρίου της επιχειρήσεως, εάν η εις τον παθόντα εκ του ατυχήματος προελθούσα διακοπή της εργασίας διήρκεσε πλέον των τεσσάρων ημερών».

Κατά το άρθρο 8 παρ. 2 του ΠΔ17/1996, ο εργοδότης οφείλει να αναγγέλλει στις αρμόδιες επιθεωρήσεις εργασίας, στις πλησιέστερες αστυνομικές αρχές και στις αρμόδιες υπηρεσίες του ασφαλιστικού οργανισμού στον οποίο ανήκει ο εργαζόμενος εντός 24 ωρών όλα τα εργατικά ατυχήματα και εφ' όσον πρόκειται περί σοβαρού τραυματισμού ή θανάτου, να τηρεί αμετάβλητα όλα τα στοιχεία που δύνανται να χρησιμεύσουν για εξακρίβωση των αιτίων του ατυχήματος. Με την προηγούμενη νομοθεσία στο άρθρο 10 του ΝΔ 2954/1954 ήταν 48 ώρες για την σχετική αναγγελία²⁸.

Ένας πιο σύγχρονος ορισμός ορίζει αναλυτικότερα ως «εργατικό ατύχημα» το «αιφνίδιο και μη σχεδιασμένο γεγονός, το οποίο προκαλεί τον τραυματισμό ή / και τον θάνατο εργαζομένου (ων) ή / και τρίτου (ων) ή / και βλάβη ή / και φθορά ή / και καταστροφή μηχανημάτων»²⁹.

Ο ίδιος συγγραφέας προτείνει ακόμη τον ορισμό του ατυχήματος σαν συνάρτηση του συνολικού κόστους που προκύπτει από το συγκεκριμένο συμβάν ανεξαρτήτως αν συνέβη ή όχι τραυματισμός εργαζομένου /ων, ως εξής «ατύχημα ορίζεται κάθε αιφνίδιο και μη σχεδιασμένο γεγονός το οποίο έχει σαν αποτέλεσμα την αύξηση του κόστους, πιθανόν την αύξηση του χρόνου ολοκλήρωσης (με επιπτώσεις στο κόστος), σπανίως δε τη μείωση της ποιότητας του

²⁸ Ληξουργιώτης Ι, Εργατική νομοθεσία, Νομική Βιβλιοθήκη, 2005, σ.797, 806

²⁹ Πανόπουλος Γ. Εισαγωγική προσέγγιση στην Μηχανική Ασφάλεια, Εκδόσεις Φοίβος, Αθήνα, 1993

έργου (με επίπτωση στο κόστος), λόγω του τραυματισμού ή θανάτου εργαζομένου(ων) ή μέλους(ων) του γενικού πληθυσμού, της απώλειας, φθοράς ή καταστροφής εγκαταστάσεων, κατασκευών, εξοπλισμού, υλικών του έργου ή τρίτων, καταστροφή, φθορά ή μόλυνση του περιβάλλοντος, και τέλος μη κανονικών συνθηκών εκτέλεσης / λειτουργίας (διακοπής της κανονικής διαδικασίας).

Τα ατυχήματα διακρίνονται ανάλογα με τη σχέση εργασίας, σε ατυχήματα προσωπικού της επιχείρησης, προσωπικού υπεργολάβου που εργαζόταν στον χώρο της επιχείρησης, μη εργατικά, ατυχήματα τρίτων, ανάλογα με το χώρο που συνέβησαν, τροχαία, παθολογικά, σε ατυχήματα στους χώρους της επιχείρησης, ατυχήματα σε χώρους μακριά από την επιχείρηση, ατυχήματα μετάβασης από και προς την εργασία, και τέλος ανάλογα με την σοβαρότητα, σε μικρά ατυχήματα (διακοπή εργασίας έως 4 ημέρες συμπεριλαμβανομένης αυτής του ατυχήματος³⁰), κοινά ατυχήματα (διακοπή εργασίας πάνω από 4 ημέρες), σοβαρά ατυχήματα (ακρωτηριασμοί, μόνιμες αναπηρίες) και τέλος θανατηφόρα ατυχήματα.

Το κόστος των εργατικών ατυχημάτων

Από την πλευρά του οικονομικού κόστους των εργατικών ατυχημάτων διακρίνουμε τις άμεσες επιπτώσεις από τα έξοδα και τις δαπάνες για τις Α' βοήθειες, την ιατροφαρμακευτική ή / και νοσοκομειακή περίθαλψη, τις επιδοτήσεις και τις αποζημιώσεις και τις συντάξεις αναπηρίας ή θανάτου σε περίπτωση τέτοιων ατυχημάτων.

Αυτά όμως είναι το ορατό μέρος του προβλήματος. Στη συνέχεια πρέπει να λάβουμε υπόψη και τις έμμεσες επιπτώσεις, που μπορεί να είναι η οικονομική ζημία του παθόντα, ιδίως αν του συμβεί μόνιμη αναπηρία, οι χαμένες εργατώρες του, οι χαμένες εργατώρες των άλλων εργαζομένων (που προσέτρεξαν προς βοήθεια, μάρτυρες σε καταθέσεις, κλπ.), ο χρόνος απασχόλησης των αρμοδίων στελεχών της επιχείρησης για τη διερεύνηση των αιτών ή και την αντιμετώπιση των νομικών συνεπειών του ατυχήματος, ο χρόνος απασχόλησης των κρατικών λειτουργών για την διερεύνηση των αιτίων και την απόδοση των ευθυνών (επιθεωρητών εργασίας, αστυνομικών και δικαστικών αρχών κλπ.), η ζημία σε μηχανήματα, υλικά και εγκαταστάσεις, το κόστος αντικατάστασης του παθόντα από άλλον εργαζόμενο και κόστος εκπαίδευσής του, η καθυστέρηση ή / και το σταμάτημα της παραγωγής, η ζημία στην επιχείρηση από τη δημιουργία κακού ψυχολογικού κλίματος μέσα στην επιχείρηση και κακής εικόνας προς το εξωτερικό περιβάλλον / κοινό, τα ψυχολογικά προβλήματα του παθόντα (φοβίες, ανάπτυξη διεκδικητικής συμπεριφοράς), η μείωση της απόδοσης του παθόντα αλλά και πιθανώς κάποιων

³⁰ Όμοιο ορισμό δίνει και η ESAW

συναδέλφων του, η ανάγκη αλλαγής θέσης εργασίας θύματος / συναδέλφων και τέλος ο ανθρώπινος πόνος για τον παθόντα την οικογένειά του και τους φίλους του.

Δεν πρέπει βέβαια να μας διαφεύγουν και οι επόμενες συνέπειες, διότι τα εργατικά ατυχήματα δεν έχουν μόνο σωματικές και αισθητικές συνέπειες για τον παθόντα, αλλά και παρεπόμενες ψυχολογικές, κοινωνικές και φυσικά οικονομικές συνέπειες.

Έτσι στις μόνιμες φυσικές ή ψυχολογικές και κοινωνικές αλλαγές είναι δυνατόν να συμπεριλαμβάνονται μόνιμες φυσικές αλλαγές, όπως είναι η παραμόρφωση, ο πόνος, η μειωμένη μυϊκή δύναμη, ο περιορισμός των κινήσεών του, η μειωμένη φυσική λειτουργία, που μπορεί είναι ο περιορισμός ή η έλλειψη ικανότητας άσκησης δραστηριότητας που μπορούσε να ασκήσει πριν το ατύχημα, η επιδείνωση της λειτουργίας του σώματος ή και της γενικής υγείας του παθόντα, η αλλαγή ή και μείωση της ικανότητας του προς εργασία, η αλλαγή της κοινωνικής κατάστασης του παθόντα, οι κοινωνικές / ψυχολογικές αλλαγές, όπως είναι η μείωση ικανοποίησης στον ελεύθερο χρόνο με τη μείωση των δραστηριοτήτων, η μείωση των κοινωνικών επαφών και γενικά η μείωση της ποιότητας ζωής

Όσον αφορά στις ψυχολογικές μεταβολές, μπορεί να είναι πικρία, ερεθιστικότητα, έλλειψη πρωτοβουλίας, διακυμάνσεις διάθεσης, κατάθλιψη, δυσκολίες συγκέντρωσης, τάσεις απομόνωσης, φοβίες, άγχος, φοβία επανάληψης του ατυχήματος.

Αντιμετώπιση – αναφορά εργατικών ατυχημάτων

Σύμφωνα με την Ελληνική Νομοθεσία, τα εργατικά ατυχήματα πρέπει να αναφέρονται στις αρμόδιες Αρχές (Αστυνομία, Λιμενικές Αρχές, Υπηρεσίες Υπουργείου Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας) μέσα σε 24 ώρες σύμφωνα με το υπόδειγμα που παρουσιάζεται στο παράρτημα, με την υπόμνηση ότι τα στοιχεία στην περιοχή του ατυχήματος, όσον αφορά τα θανατηφόρα και σοβαρά ατυχήματα πρέπει να παραμείνουν αναλλοίωτα για τη διευκόλυνση του διερευνητικού ρόλου των αρχών. Εάν ο εργοδότης δεν δηλώσει το εργατικό ατύχημα, τότε υποπίπτει στις κυρώσεις για παράβαση των διατάξεων του άρθρου 8 του Π.Δ. 17/96 (ΦΕΚ 11/Α/18.1.1996) για τα «Μέτρα για την βελτίωση της ασφάλειας και της υγείας των εργαζομένων κατά την εργασία σε συμμόρφωση με τις οδηγίες 89/391/ΕΟΚ και 91/383/ΕΟΚ»

Όταν δηλώνεται στις Αρχές ένα εργατικό ατύχημα, για την διευκόλυνση της διερεύνησής τους, αναφέρονται τα πλήρη στοιχεία της επιχείρησης, (επωνυμία, διεύθυνση, τηλέφωνα, αρμόδιος επικοινωνίας), τα πλήρη στοιχεία του παθόντος, (ονοματεπώνυμο, έτος γέννησης, διεύθυνση, υπηκοότητα, τηλέφωνα επικοινωνίας, προϋπηρεσία, ειδικότητα, εκπαίδευση σε θέματα Υγιεινής και Ασφάλειας της εργασίας) και τα πλήρη στοιχεία ατυχήματος (ημερομηνία, τόπος, εργασία

κατά τη στιγμή του ατυχήματος, σύντομη περιγραφή, πρώτες εκτιμήσεις, περιγραφή βλαβών παθόντος, αυτόπτες μάρτυρες)

Όταν ένα εργατικό ατύχημα δηλωθεί στις αρχές αστυνομικές ή λιμενικές, τότε αρχίζει η διαδικασία της προανάκρισης με ένορκες καταθέσεις του παθόντα (εάν και όποτε είναι αυτό καταστεί δυνατόν) των τυχόν μαρτύρων και των υπευθύνων της επιχείρησης. Οι υπηρεσίες του Υπουργείου Απασχόλησης δηλ. το Σώμα Επιθεώρησης Εργασίας, τηρούν ειδικά βιβλία καταχώρησης των εργατικών ατυχημάτων. Κάθε ατύχημα, ανάλογα με την σοβαρότητα του αξιολογείται από έναν ή περισσότερους Τεχνικούς Επιθεωρητές, οι οποίοι αναλαμβάνουν την έρευνα των αιτιών και την σύνταξη σχετικής έκθεσης έρευνας ή αυτοψίας. Η έκθεση αυτή αποτελεί ουσιαστικό στοιχείο του προανακριτικού υλικού και εν γένει της δικογραφίας η οποία σχηματίζεται. Σύμφωνα με τη δικογραφία αποδίδονται οι ευθύνες και αρμόδια για την τελική κρίση είναι τα ποινικά δικαστήρια. Ο παθών είναι δυνατόν να προσφύγει και για τη διεκδίκηση αστικής αποζημίωσης.

Η ταξινόμηση των εργατικών ατυχημάτων γίνεται σύμφωνα με τον τύπο του ατυχήματος, τον υλικό παράγοντα πρόκλησης του ατυχήματος, την φύση της βλάβης, το μέρος του σώματος που βλάφτηκε και τις αιτίες των ατυχημάτων.

ΕΡΕΥΝΑ ΣΤΟΝ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΧΩΡΟ

Η καταγραφή των εργατικών ατυχημάτων στην Ελλάδα γίνεται από δύο μηχανισμούς κυρίως. Ο ένας είναι ο μηχανισμός του Ιδρύματος Κοινωνικών Ασφαλίσεων και ο άλλος του Υπουργείου Απασχόλησης.

Ο μηχανισμός του ΙΚΑ διατηρεί λεπτομερή δεδομένα από το 1938. Όμως η απουσία μηχανογράφησης καθιστά τα στοιχεία που υπάρχουν ένα ανεκμετάλλετο θησαυρό. Πιο κάτω παρουσιάζονται τα στοιχεία σε πίνακα σε συνδυασμό των δύο πηγών. Ήδη τα τελευταία χρόνια αρχίζουν να φαίνονται οι εφαρμογές της μηχανογράφησης Τα αναλυτικά στοιχεία που είναι διαθέσιμα αφορούν στα έτη από το 1999 μέχρι το 2004. Δεν έχουν δημοσιευθεί ακόμη για το 2005 και 2006.

Ο μηχανισμός καταγραφής των εργατικών ατυχημάτων από το Υπουργείο Απασχόλησης άρχισε να λειτουργεί το 1964. Σε σχέση με το ΙΚΑ καταγράφονται μόνο τα σοβαρότερα ατυχήματα, πράγμα που προκαλεί μια υστέρηση στο συνολικό αριθμό αν και είναι υποχρέωση των εργοδοτών με ποινή να δηλώνουν τα εργατικά ατυχήματα μέσα σε 24 ώρες από την τέλεσή τους στις κατά τόπους υπηρεσίες του Υπουργείου. Για το Υπουργείο τα στοιχεία που έχουν δημοσιευθεί είναι μέχρι και το 2005.

Στον πίνακα που ακολουθεί παρατηρούμε μια αριθμητική μείωση των ατυχημάτων σύμφωνα και με τις δύο πηγές καταγραφής. Από το 1997 έτος κατά το οποίο βρήκαμε στοιχεία και από τους δύο οργανισμούς στο ΙΚΑ έχουν καταγραφεί 46.594 εργατικά ατυχήματα, ενώ το Υπουργείο 14.467. Για να καταλήξουμε στο έτος 2004 με 14.490 και 6.333 αντίστοιχα. Το ότι υπάρχει μείωση των ατυχημάτων φαίνεται από τον δείκτη επίπτωσης ο οποίος αναφέρεται στον αριθμό των εργατικών ατυχημάτων ανά 1000 ασφαλισμένους, βαίνει συνεχώς μειούμενος και για το έτος 2004 βρίσκεται στο 7,39. (βλ πίνακα και διάγραμμα). Επίσης σημαντικότερα στοιχεία που παρατηρούμε και επιβεβαιώνεται είναι οι ημέρες ανικανότητας που χάνουν οι εργαζόμενοι (για το 2004 563.210 ημέρες) και το κόστος των παροχών των επιδομάτων εξ αιτίας των εργατικών ατυχημάτων που για το 2004 ανέρχεται στο ποσό των 11 περίπου εκατομμυρίων ευρώ, που σ' αυτό αν συμπεριλάβουμε τις παροχές αναπηρικών συντάξεων εξ αιτίας των εργατικών ατυχημάτων θα ανέλθει στο ποσό των 61 εκατ ευρώ. Προφανώς εδώ για την εκτίμηση του συνολικού κόστους των ατυχημάτων λείπουν οι δαπάνες νοσοκομειακής περίθαλψης για να μην προσμετρήσουμε την ανυπολόγιστη ψυχολογική φθορά εργαζομένου και συγγενών.

Αν παρατηρήσουμε τώρα τα θανατηφόρα εργατικά ατυχήματα θα δούμε μια σταθερότητα με μέσο όρο για τις μετρήσεις μας τα 110 ατυχήματα το χρόνο. Αυτό σημαίνει ότι κάθε τρεις ημέρες ένας εργαζόμενος στη χώρα μας χάνει τη ζωή τους κατά την εργασία του.

Κατά την ανάγνωση του πίνακα παρατηρούμε ένα κενό στα στοιχεία του από το 1995 μέχρι το 1999. Αυτό προέκυψε επειδή κατά το διάστημα των πρώτων ετών λειτουργίας των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων οι Υπηρεσίες του Υπουργείου Απασχόλησης υπήχθησαν σε αυτές και είτε δεν προέκυψε υποχρέωση υποβολής στοιχείων είτε το Υπουργείο δεν μερίμνησε για την συγκέντρωσή τους.

Στο διάγραμμα της συγκριτικής παράστασης των ατυχημάτων για την Ελλάδα (βλ σχετικούς πίνακες) εκτός της διαφοράς μεταξύ των δικών μας υπηρεσιών παρατηρούμε να υπάρχει διαφορά και στα αποτελέσματα κατά τις μετρήσεις της EUROSTAT.

Με μια πρώτη ματιά στον συνδυασμένο πίνακα που παρουσιάζεται πιο κάτω περιγράφει τον αριθμό των ατυχημάτων σύμφωνα με την κάθε πηγή, παρατηρούμε ότι υπάρχει μια απόκλιση στις καταγραφές των ατυχημάτων αυτών που ανακοινώνει το ΙΚΑ σε σχέση με αυτά του Υπουργείου Απασχόλησης. Η εκτίμηση μας είναι ότι στο ΙΚΑ ανακοινώνονται όλα τα ατυχήματα από τους εργαζόμενους επειδή αυτοί έχουν να αναμένουν οικονομικό όφελος (αν μπορεί να ονομαστεί έτσι) από τα σχετικά επιδόματα, ενώ στο Υπουργείο Απασχόλησης υπεύθυνος για την αναγγελία είναι ο εργοδότης ο οποίος δεν έχει καμία οικονομική ωφέλεια αντίθετα προβλήματα. Άλλος λόγος όπως αναφέραμε πιο πάνω είναι ότι στο Υπουργείο αναφέρονται μόνο τα σοβαρά ατυχήματα. Πρόσθετα προβλήματα θεωρούμε ότι δημιουργούνται από την μη ύπαρξη υπηρεσιών του υπουργείου σε ολόκληρη την περιφέρεια σε σχέση με την

ύπαρξη υπηρεσιών του ΙΚΑ που εκτός των πρωτευουσών των νομών υπάρχουν ακόμη και στις μικρότερες πόλεις.

Βέβαια όσον αφορά στα θανατηφόρα εργατικά ατυχήματα τα στοιχεία του Υπουργείου πρέπει να είναι πιο αξιόπιστα γιατί μετά από κάθε ένα ακολουθεί η διαδικασία διερεύνησης των αιτίων και υπάρχει εμπλοκή και άλλων αρμοδίων αρχών (αστυνομικές – δικαστικές). Άλλωστε δεν είναι ένα ασήμαντο γεγονός που μπορεί να αποκρύψει η κοινωνία και ως επί το πλείστον οι συγγενείς του θύματος, που τις περισσότερες φορές, δεν αποδέχονται χωρίς ποινικές και οικονομικές κυρώσεις το δυσάρεστο αυτό γεγονός.

Τα θανατηφόρα εργατικά ατυχήματα οφείλονται κυρίως σε πτώσεις ατόμων από ύψη, σε τροχαία ατυχήματα και σε έκθεση ή επαφή με το ηλεκτρικό ρεύμα (ηλεκτροπληξίες). Οι επιχειρήσεις στις οποίες συμβαίνουν τα περισσότερα θανατηφόρα εργατικά ατυχήματα ανήκουν στον κατασκευαστικό κλάδο (βλ. σχετικούς πίνακες)

Όσον αφορά τις διαφορές καταγραφών των ατυχημάτων που προέρχονται από τα στοιχεία των δύο μεγάλων πηγών ΙΚΑ και Υπ. Απασχόλησης παρατηρούμε να υπάρχει μια σύγκλιση χωρίς αυτή να δείχνει να είναι ιδιαίτερα ενθαρρυντική όπως αναλυτικά παρουσιάζεται στους πίνακες.

Για το σύνολο της χώρας η συχνότητα κατά την οποία οι αλλοδαποί υφίστανται εργατικά ατυχήματα είναι πάντοτε μεγαλύτερη σε σχέση με αυτή των Ελλήνων ανά 1000 απασχολούμενους. (πίνακας για τα έτη 2001-4)

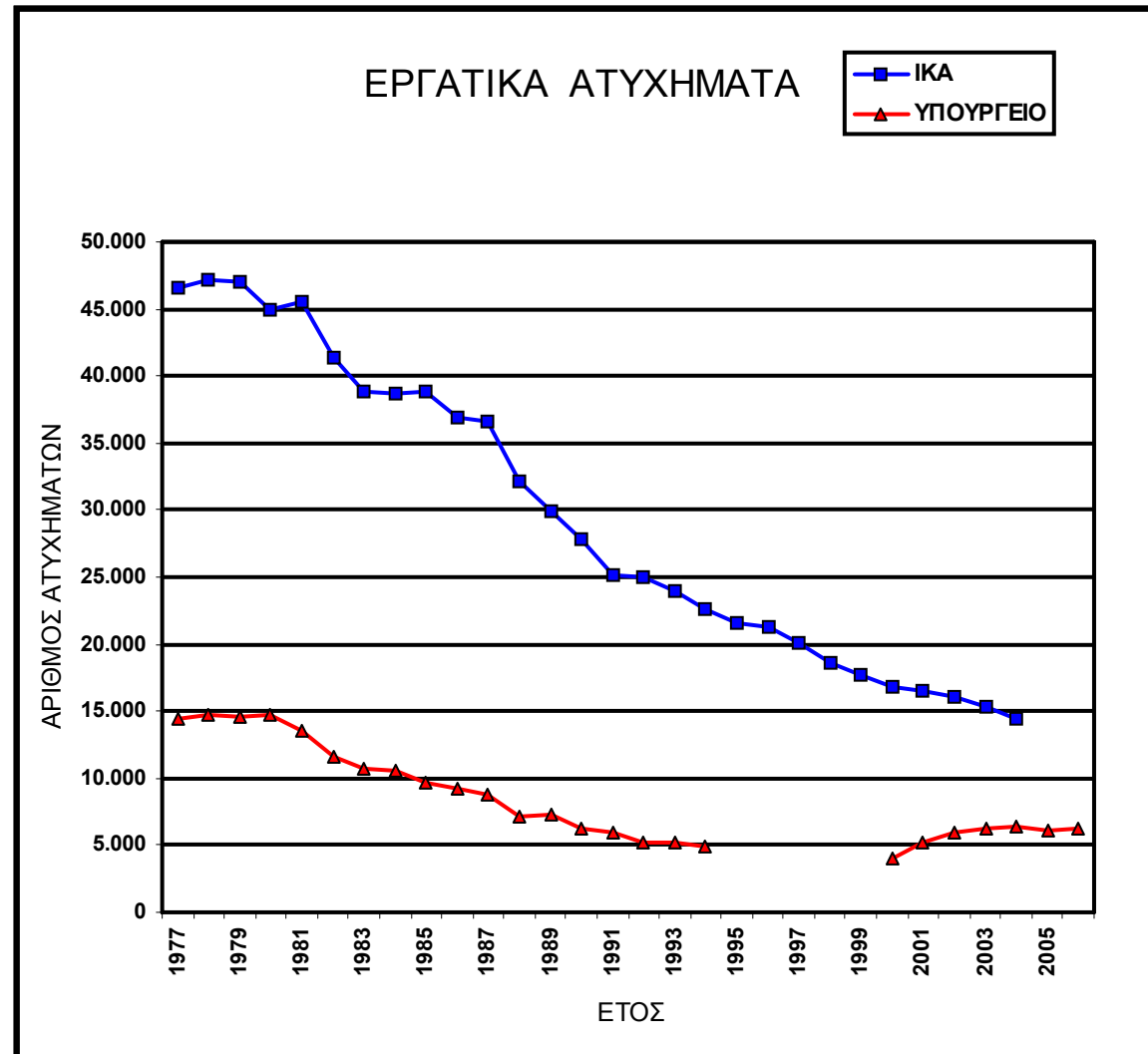
Α’

ΠΙΝΑΚΑΣ ΕΡΓΑΤΙΚΩΝ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ - ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΩΝ - ΠΑΡΟΧΩΝ - ΔΕΙΚΤΩΝ

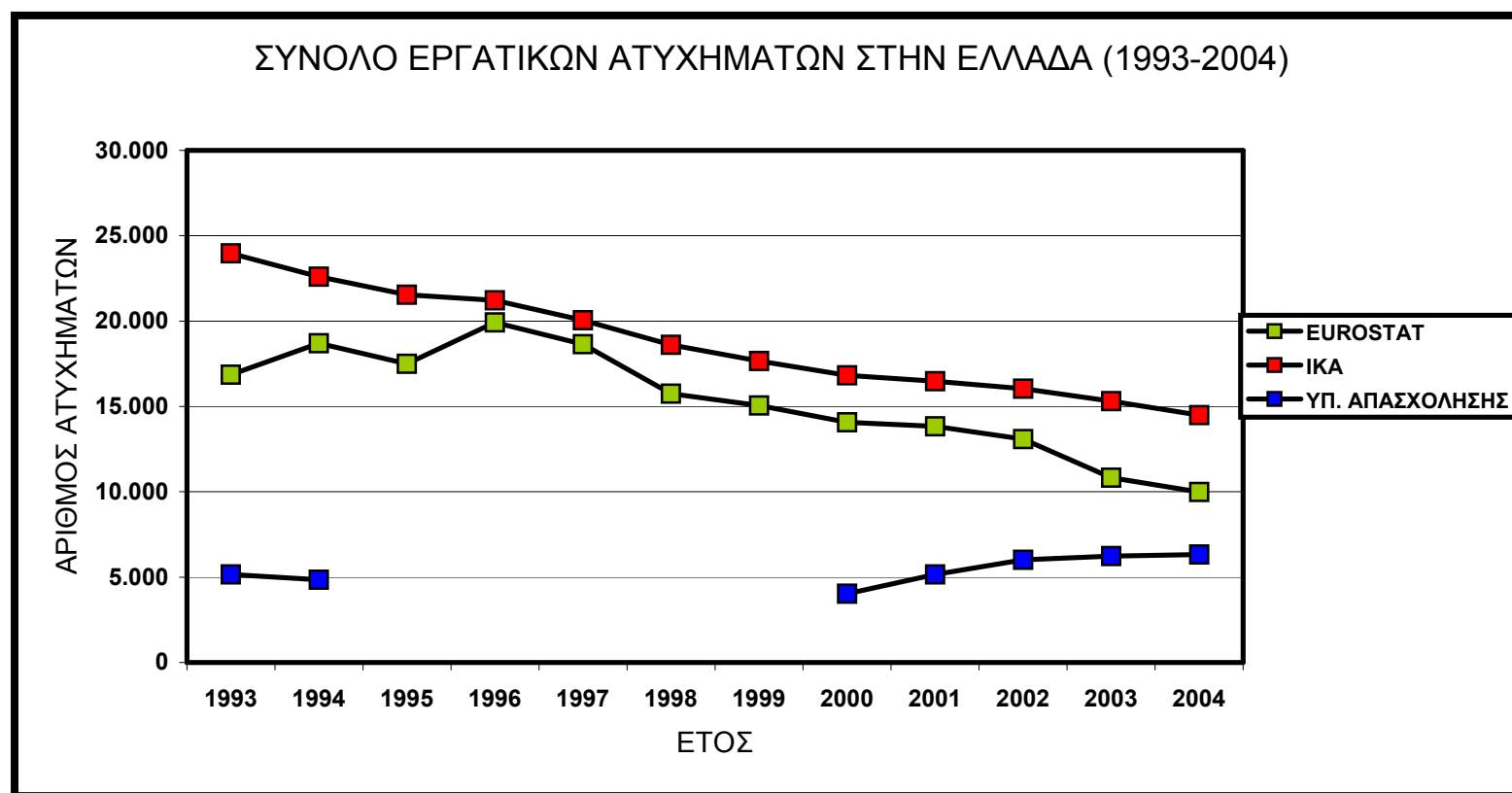
ΕΤΟΣ	ΑΤΥΧ. ΙΚΑ	ΑΤΥΧ ΥΠ ΑΠΑΣΧ	ΘΑΝΑΤ ΙΚΑ	ΘΑΝΑΤ ΥΠ ΑΠΑΣΧ	ΗΜΕΡΕΣ ΑΝΙΚΑ- ΝΟΤΗΤΑΣ	ΑΣΦΑΛ/ΝΟΙ	ΑΤΥΧ ΑΝΑ 1000 ΑΣΦ	ΗΜΕΡΕΣ ΑΝΙΚΑΝ ΑΝΑ 1000 ΑΣΦΑΛ	ΠΑΡΟΧΕΣ ΣΥΝΤ ΑΝΑΠ ΕΡΓ ΑΤΥΧ	ΠΑΡΟΧΕΣ ΕΠΙΔΟΜΑΤΩΝ ΕΡΓΑΤ ΑΤΥΧ
1947	4.581				145.455	309.000	14,83	470,73		
1948	5.905				178.327	326.000	18,11	547,02		
1949	7.996				238.919	340.000	23,52	702,70		
1950	11.316				274.530	357.000	31,70	768,99		
1951	14.223				417.085	393.000	36,19	1061,28		
1952	21.099				518.915	415.000	50,84	1250,40		
1953	22.335				514.399	470.000	47,52	1094,47		
1954	24.982				520.961	515.000	48,51	1011,57		
1955	30.693				650.160	584.000	52,56	1113,29		
1956	37.406				729.448	590.000	63,40	1236,35		
1957	40.881				797.190	610.000	67,02	1306,87		
1958	41.406				191.151	630.000	65,72	303,41		
1959	39.920				778.490	657.000	60,76	1184,92		
1960	44.174				835.370	718.000	61,52	1163,47		
1961	52.555				950.096	726.000	72,39	1308,67		
1962	56.392				1.054.865	732.000	77,04	1441,07		

1963	60.050				1.113.208	748.000	80,28	1488,25		
1964	64.731				1.183.276	783.000	82,67	1511,21		
1965	63.849				1.234.113	795.000	80,31	1552,34		
1966	67.595				1.283.601	839.000	80,57	1529,92		
1967	62.205				1.226.437	874.000	71,17	1403,25		
1968	63.132				1.106.950	924.000	68,32	1198,00		
1969	57.670				1.156.799	952.000	60,58	1215,13		
1970	61.530				1.247.725	964.000	63,83	1294,32		
1971	59.117				1.256.481	974.000	60,70	1290,02		
1972	63.107				1.294.028	1.020.000	61,87	1268,65		
1973	56.721				1.175.814	1.057.000	53,66	1112,41		
1974	48.794				1.004.457	1.104.000	44,20	909,83		
1975	44.952				927.417	1.141.000	39,40	812,81		
1976	44.987				975.255	1.176.000	38,25	829,30		
1977	46.594	14.467	81	140	974.323	1.222.000	38,13	797,32		
1978	47.115	14.779	119	98	1.007.709	1.280.000	36,81	787,27		
1979	46.976	14.559	113	111	954.688	1.356.000	34,64	704,05		
1980	44.950	14.676	99	116	926.648	1.431.000	31,41	647,55		
1981	45.493	13.512	115	126	927.270	1.506.000	30,21	615,72		
1982	41.327	11.673	100	114	854.361	1.546.000	26,73	552,63		
1983	38.828	10.686	99	118	803.979	1.589.000	24,44	505,97	8.703.314	2.438.812
1984	38.658	10.637	88	82	803.153	1.646.000	23,49	487,94	10.802.575	2.919.919

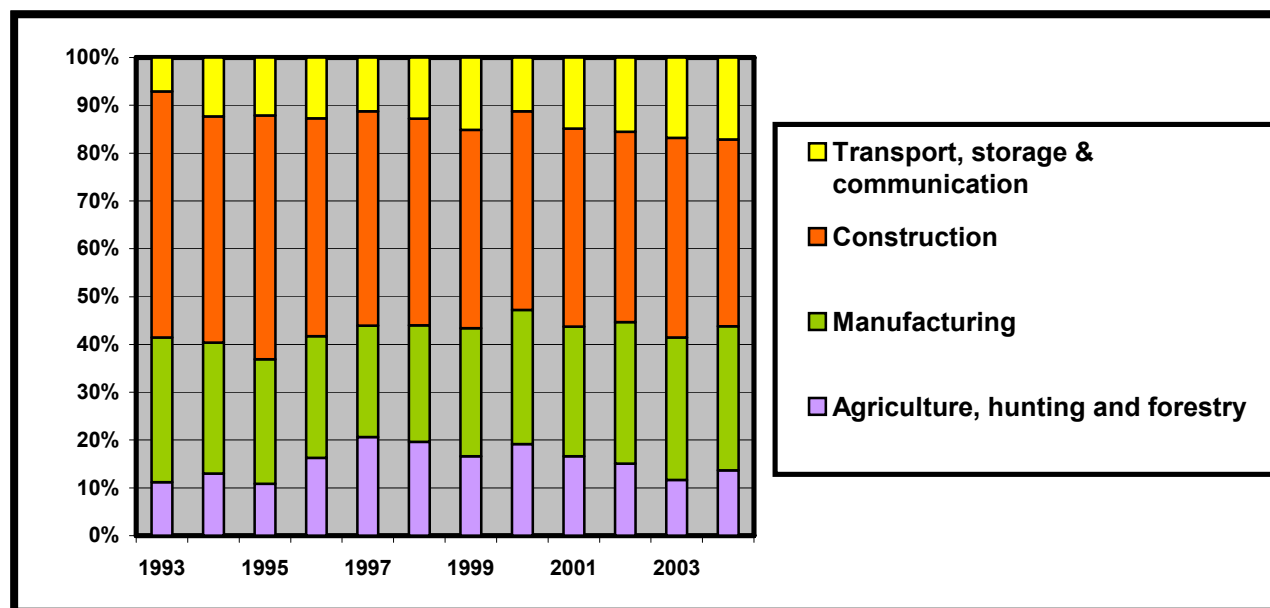
1985	38.836	9.728	91	89	804.279	1.683.000	23,08	477,88	12.904.792	3.684.355
1986	36.913	9.279	105	114	823.151	1.719.000	21,47	478,85	14.382.894	4.007.392
1987	36.590	8.851	102	82	791.586	1.744.000	20,98	453,89	16.165.764	4.275.783
1988	32.192	7.107	79	90	753.388	1.766.000	18,23	426,61	18.782.098	4.221.066
1989	29.847	7.312	97	71	756.204	1.795.000	16,63	421,28	20.249.450	4.851.469
1990	27.846	6.258	84	86	746.290	1.812.000	15,37	411,86	24.064.563	5.742.664
1991	25.185	5.951	88	79	687.937	1.831.000	13,75	375,72	27.486.427	6.015.175
1992	25.063	5.206	96	116	669.365	1.849.000	13,55	362,01	27.342.627	6.310.667
1993	23.959	5.160	99	120	705.214	1.861.000	12,87	378,94	28.085.106	7.335.877
1994	22.608	4.852	83	104	750.000	1.874.000	12,06	400,21	34.042.553	7.820.249
1995	21.540		91		686.000	1.884.000	11,43	364,12	35.410.125	9.008.804
1996	21.224		77		633.390	1.889.000	11,24	335,30	34.884.813	8.147.909
1997	20.046		80		572.163	1.902.000	10,54	300,82	34.699.927	7.998.826
1998	18.615		78		577.425	1.908.000	9,76	302,63	35.594.477	7.940.132
1999	17.658		117	116	573.853	1.935.246	9,12	296,53	34.777.071	7.677.127
2000	16.822	4.032	80	127	578.979	1.941.265	8,67	298,25	37.133.657	8.609.286
2001	16.483	5.155	116	188	582.886	1.949.495	8,46	298,99	40.377.083	8.813.615
2002	16.031	6.021	103	153	542.349	1.952.232	8,21	277,81	43.001.593	9.858.621
2003	15.310	6.235	107	145	517.867	1.956.878	7,82	264,64	46.226.712	10.598.018
2004	14.490	6.333	100	127	563.210	1.961.815	7,39	287,09	49.462.582	10.971.330
2005		6.044		111						
2006		6.255		128						

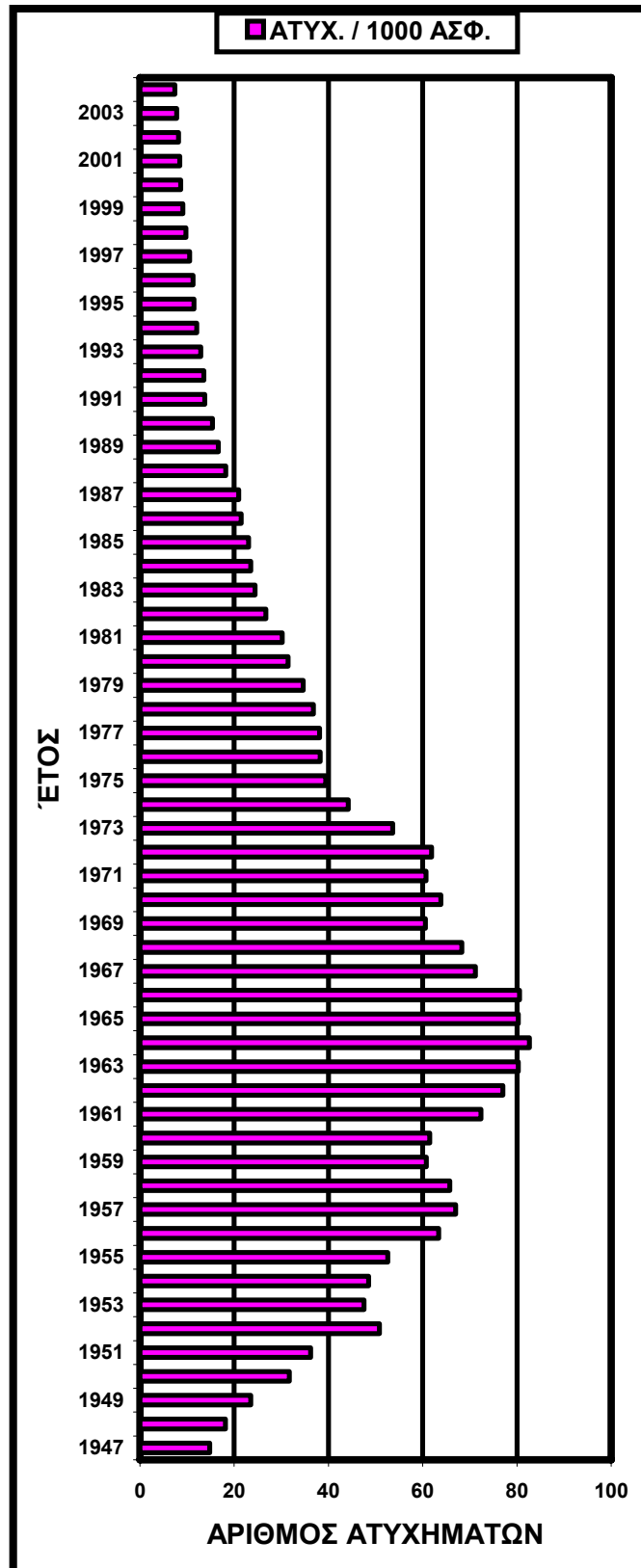

	YEAR											
Greece	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
EUROSTAT	16.866	18.691	17.504	19.923	18.644	15.744	15.056	14.062	13.842	13.086	10.830	9.996
ΙΚΑ	23.959	22.608	21.540	21.224	20.046	18.615	17.658	16.822	16.483	16.031	15.310	14.490
ΥΠ. ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ	5.160	4.852						4.032	5.155	6.021	6.235	6.333

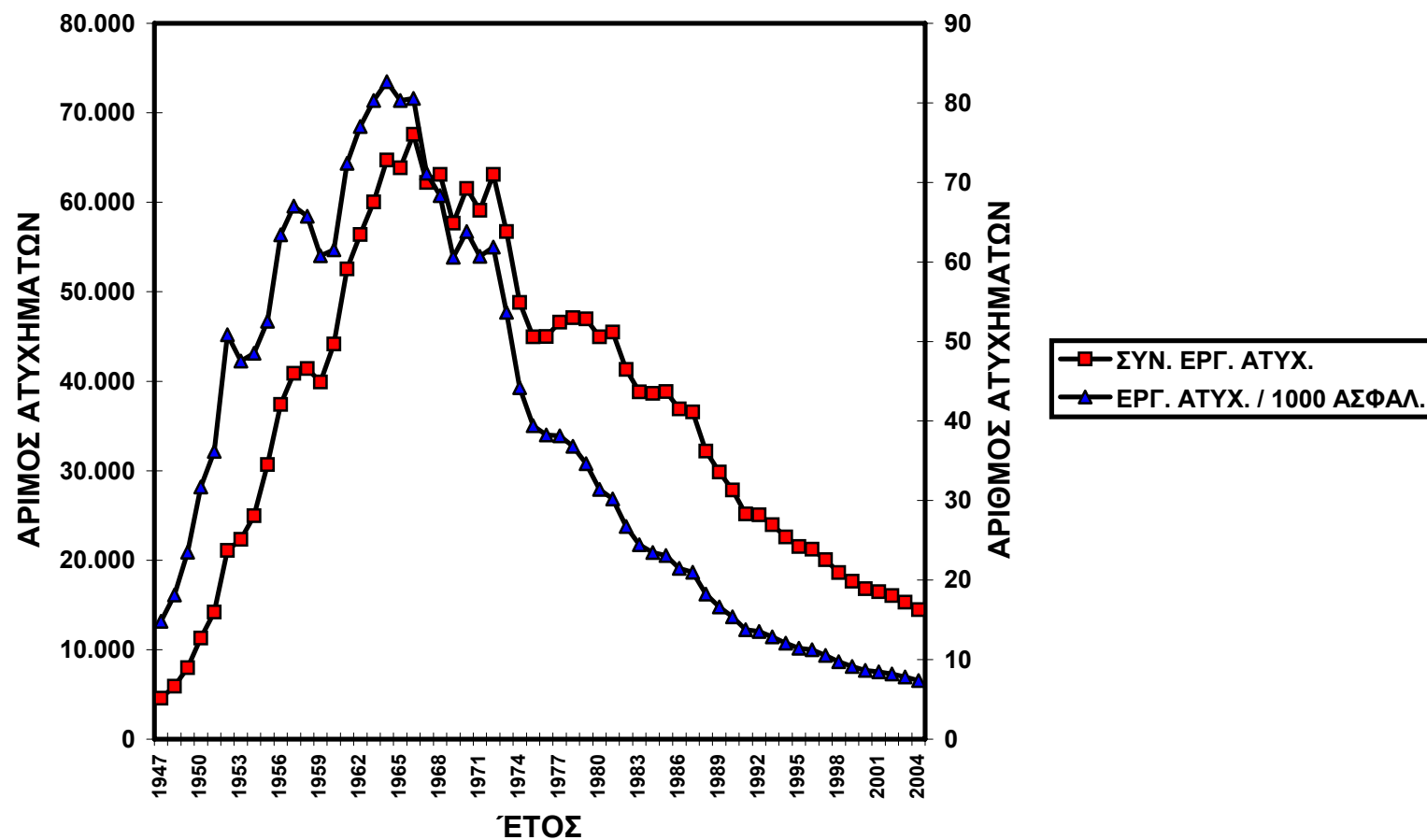

ΑΝΑΛΥΣΗ ΔΕΙΚΤΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΗΣ ΕΡΓΑΤΙΚΩΝ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 1993-2004												
ΤΟΜΕΑΣ	YEAR											
	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Agriculture, hunting & forestry	1883	2425	1901	3241	3850	3094	2500	2695	2300	1970	1265	1364
Manufacturing	5113	5122	4562	5079	4339	3831	4034	3944	3754	3877	3226	3014
Construction	8670	8841	8919	9061	8362	6803	6247	5838	5732	5203	4519	3904
Transport, storage & communication	1200	2303	2122	2542	2093	2016	2275	1585	2056	2036	1820	1714
SUM	16866	18691	17504	19923	18644	15744	15056	14062	13842	13086	10830	9996

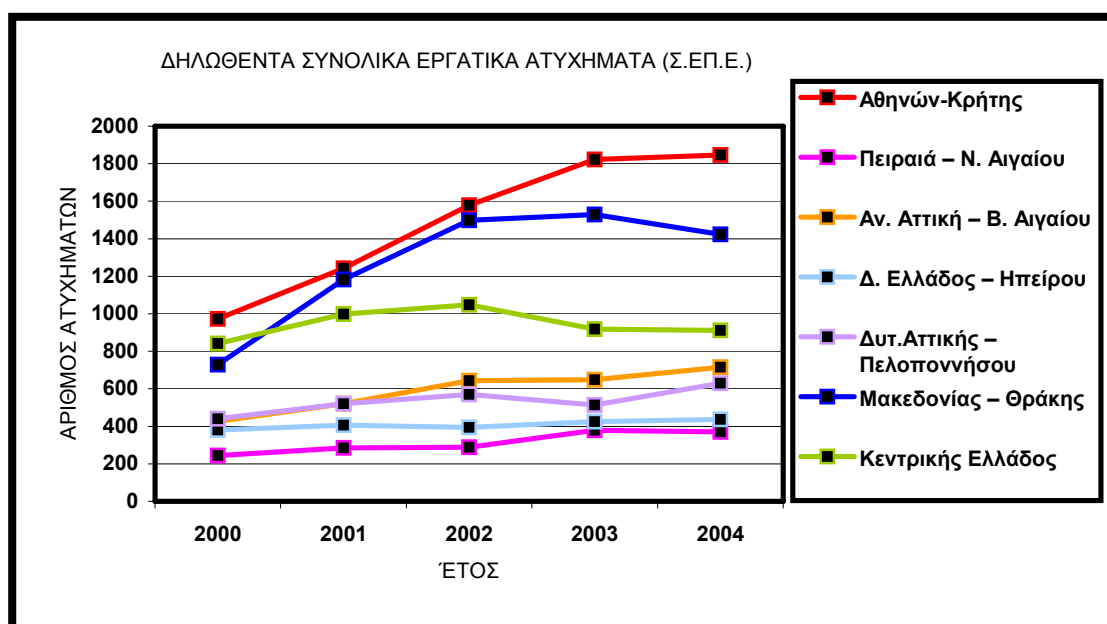
ΕΡΓΑΤΙΚΑ ΑΤΥΧΗΜΑΤΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ 1947-2004 (ΣΤΟΙΧΕΙΑ Ι.Κ.Α.)

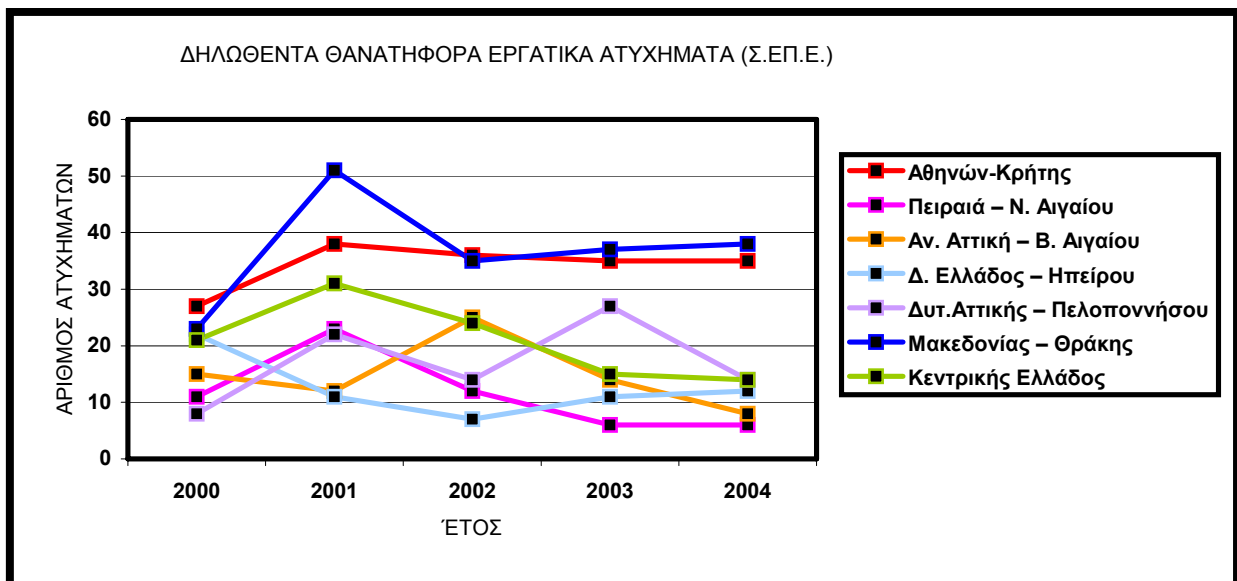
ΔΗΛΩΘΕΝΤΑ ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΕΡΓΑΤΙΚΑ ΑΤΥΧΗΜΑΤΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ
2000 - 2005 (Σ.ΕΠ.Ε.)

Περιφέρεια	ΕΤΟΣ				
	2000	2001	2002	2003	2004
Αθηνών-Κρήτης	973	1242	1579	1823	1847
Πειραιά – Ν. Αιγαίου	244	285	289	378	370
Αν. Αττική – Β. Αιγαίου	426	521	643	649	715
Δ. Ελλάδος – Ηπείρου	380	406	394	425	437
Δυτ.Αττικής Πελοποννήσου	440	520	570	513	629
Μακεδονίας – Θράκης	728	1183	1498	1529	1423
Κεντρικής Ελλάδος	841	998	1048	918	912
ΣΥΝΟΛΟ	4032	5155	6021	6235	6333

ΔΗΛΩΘΕΝΤΑ ΘΑΝΑΤΗΦΟΡΑ ΕΡΓΑΤΙΚΑ ΑΤΥΧΗΜΑΤΑ ΣΤΗΝ
ΕΛΛΑΔΑ 2000 - 2004 (Σ.ΕΠ.Ε.)

Περιφέρεια	ΕΤΟΣ				
	2000	2001	2002	2003	2004
Αθηνών-Κρήτης	27	38	36	35	35
Πειραιά – Ν. Αιγαίου	11	23	12	6	6
Αν. Αττική – Β. Αιγαίου	15	12	25	14	8
Δ. Ελλάδος – Ηπείρου	22	11	7	11	12
Δυτ.Αττικής Πελοποννήσου	8	22	14	27	14
Μακεδονίας – Θράκης	23	51	35	37	38
Κεντρικής Ελλάδος	21	31	24	15	14
ΣΥΝΟΛΟ	127	188	153	145	127

ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΘΑΝΑΤΗΦΟΡΩΝ ΕΡΓΑΤΙΚΩΝ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ

Κωδ.	Κατηγορία (τύπος) ατυχήματος	2001	2002	2003	2004	2005
11	Πτώσεις προσώπων από ύψη	56	51	53	46	38
00	Τροχαία, παθολογικά, άλλα	55	32	24	27	16
70	Εκθεση σε ή επαφή με ηλεκτρικό ρεύμα	19	15	13	15	21
42	Συμπίεση ανάμεσα σε ένα κινητό και ένα κινούμενο αντικείμενο	12	15	9	10	4
91	Άλλες κατηγορίες ατυχημάτων, μη ταξινομηθέντων παραπάνω	9	9	22	6	0
23	Κτύπημα από πίπτον αντικείμενο κατά τη διάρκεια χειρισμών	10	6	0	5	3
22	Κατάρρευση κτιρίων, τοίχων, σκαλωσιών κλπ.	4	3	2	4	8
21	Γλυστρήματα και καταρρεύσεις - υποχωρήσεις	0	2	7	2	5
43	Συμπίεση μεταξύ κινουμένων αντικειμένων	3	2	5	2	1
33	Πρόσκρουση επί κινουμένων αντικειμένων	4	3	1	2	1
34	Κτυπήματα από κινούμενα αντικείμενα	3	2	1	2	0
41	Συμπίεση μέσα σε ένα αντικείμενο	3	2	0	2	3
81	Επαφή λόγω εισπνοής, κατάποσης ή απορρόφησης επιβλαβών ουσιών	1	4	1	2	2
12	Πτώσεις προσώπων στο αυτό επίπεδο	1	5	2	1	1
90	Άλλες κατηγορίες ατυχημάτων	2	0	0	1	7
10	Πτώσεις προσώπων	0	0	3	0	0
63	Επαφή με πολύ θερμές ουσίες ή αντικείμενα	6	2	2	0	1
ΣΥΝΟΛΑ		188	153	145	127	111

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ - ΟΙΚΟΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ	2001	2002	2003	2004	2005
ΠΤΩΣΗ-ΟΙΚΟΔΟΜΕΣ	35	40	40	39	37
ΗΛΕΚΤΡΟΠΛΗΞΙΑ-ΟΙΚΟΔΟΜΕΣ	12	13	9	11	14
ΜΗΧ.ΕΡΓΟΥ-ΟΙΚΟΔΟΜΕΣ	0	0	7	10	4
ΔΙΑΦΟΡΑ-ΟΙΚΟΔΟΜΕΣ	18	24	16	5	7
ΠΤΩΣΗ-ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	10	11	9	8	7
ΗΛΕΚΤΡΟΠΛΗΞΙΑ-ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	9	4	4	5	7
ΜΗΧ.ΕΡΓΟΥ-ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	0	0	6	6	6
ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ-ΔΙΑΦΟΡΑ-ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	25	29	27	10	12
ΝΑΥΠΗΓΟΕΠΙΣΚΕΥΑΣΤΙΚΗ ΖΩΝΗ	8	3	2	2	1
ΤΡΟΧΑΙΑ	24	6	11	13	4
ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΑ	19	14	14	18	12
ΑΛΛΑ	18	3	0	0	0
ΑΥΤΟΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΟΙ	10	6	0	0	0
ΣΥΝΟΛΑ	188	153	145	127	111

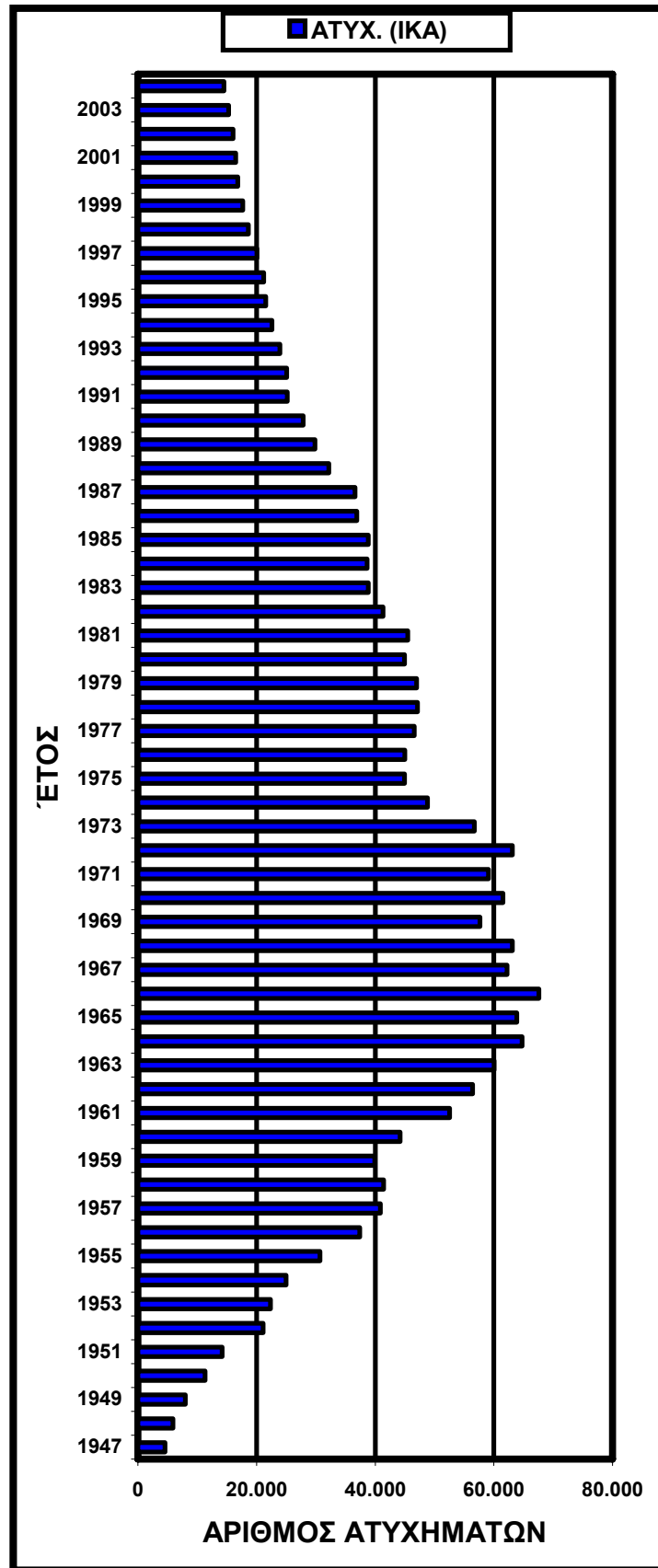
ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ ΑΝΑ 1000 ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΥΣ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΕΘΝΙΚΟΤΗΤΑ ΣΕ
ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ

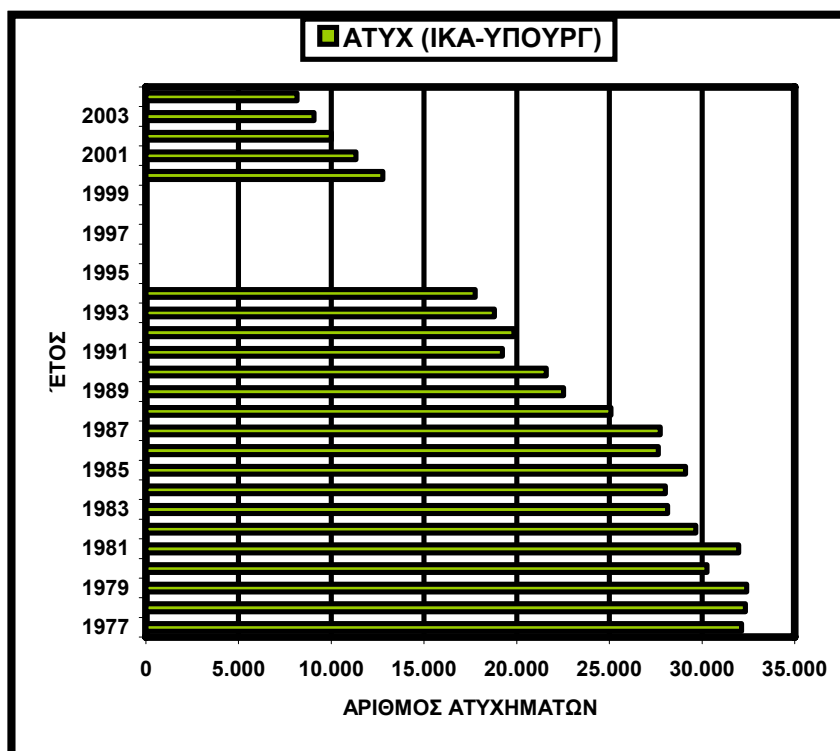
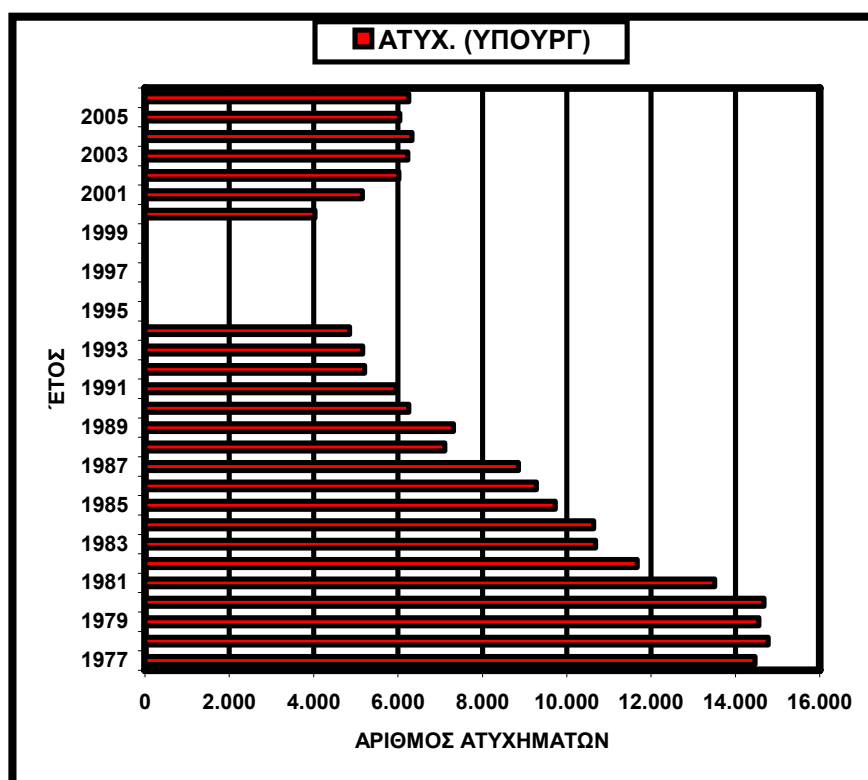
2001	ΑΡ ΕΡΓΑΤΑΡΙΘΜΟΣ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ ΑΤΥΧ ΑΝΑ 1000 ΕΡΓΑΖ	
ΕΛΛΗΝΕΣ	14.439	1.563.018	9,24
ΑΛΛΟΔΑΠΟΙ	2.044	84.714	24,13
Σύνολο	16.483	1.647.732	10,00

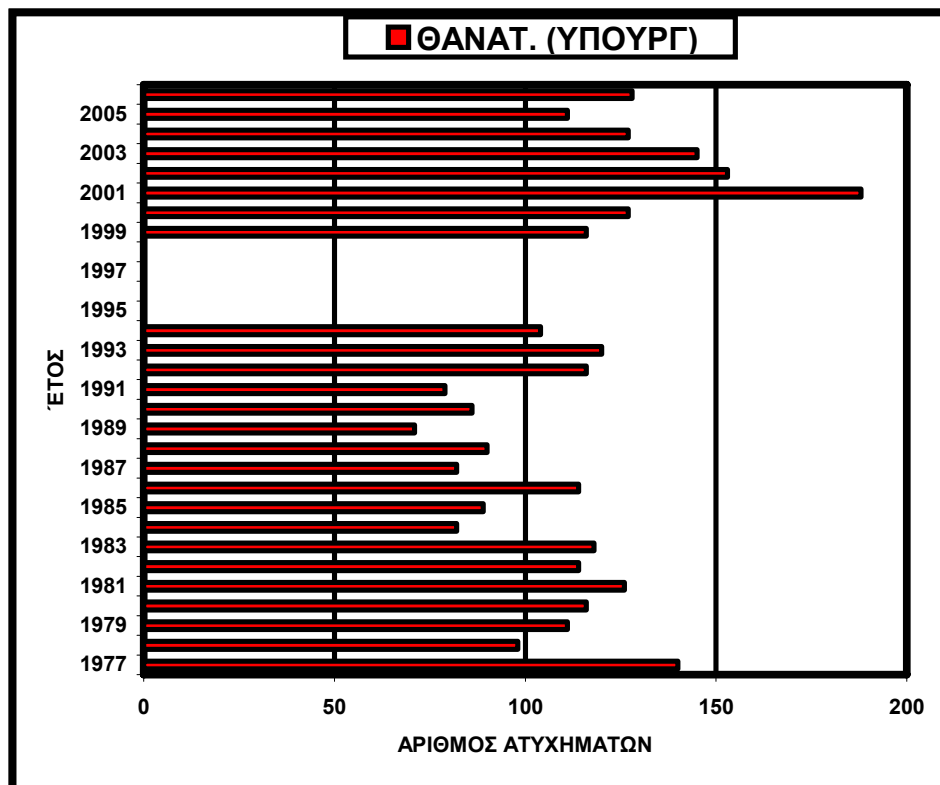
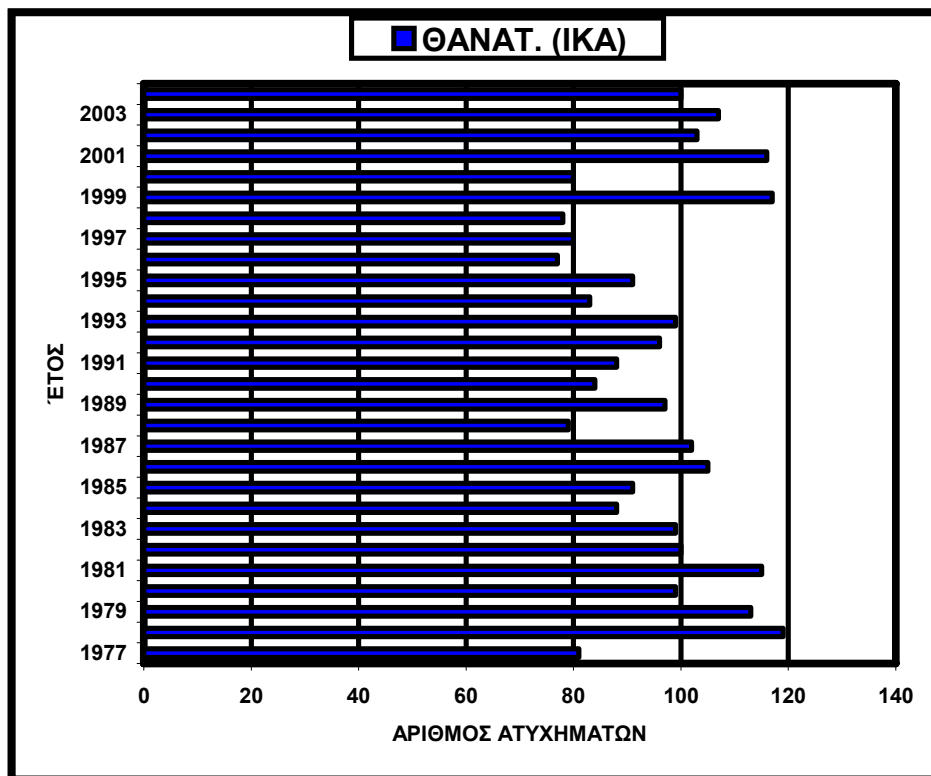
2002	ΑΡ ΕΡΓΑΤΑΡΙΘΜΟΣ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ	ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ ΑΤΥΧ ΑΝΑ 1000 ΕΡΓΑΖ
ΕΛΛΗΝΕΣ	13.541	1.563.018	8,66
ΑΛΛΟΔΑΠΟΙ	2.490	84.714	29,39
Σύνολο	16.031	1.647.732	9,73

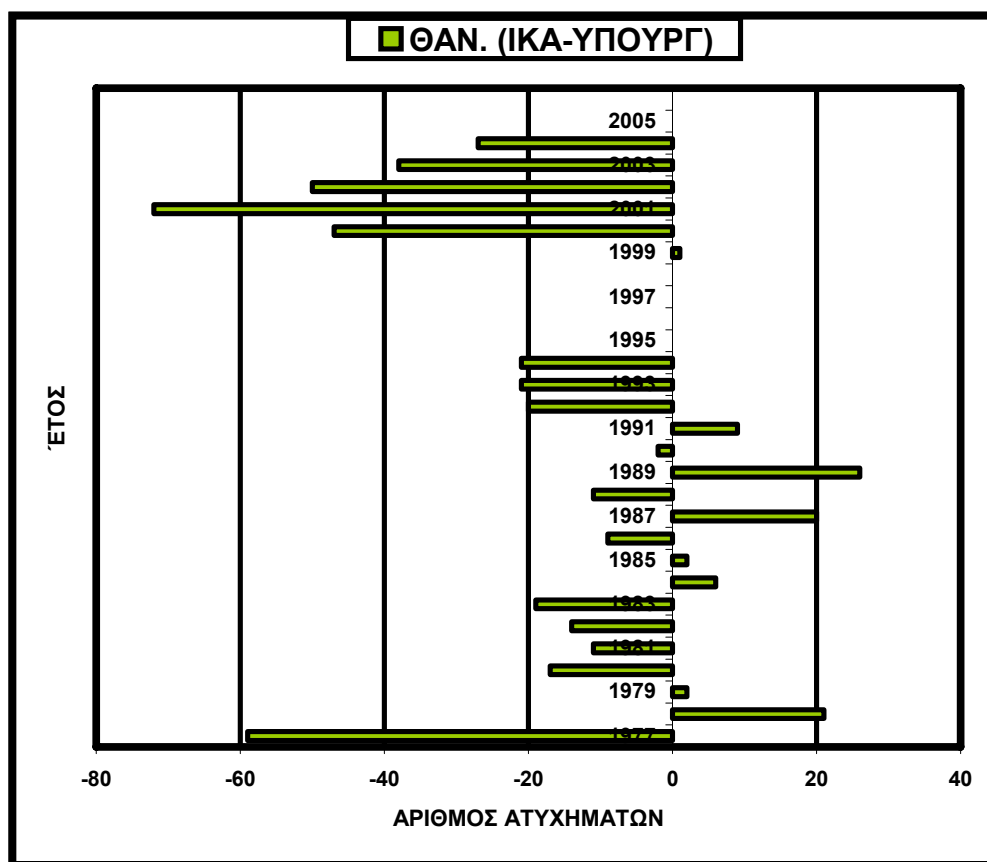
2003	ΑΡ ΕΡΓΑΤΑΡΙΘΜΟΣ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ	ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ ΑΤΥΧ ΑΝΑ 1000 ΕΡΓΑΖ
ΕΛΛΗΝΕΣ	12.461	1.561.489	7,98
ΑΛΛΟΔΑΠΟΙ	2.849	240.056	11,87
Σύνολο	15.310	1.801.545	8,50

2004	ΑΡ ΕΡΓΑΤΑΡΙΘΜΟΣ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ	ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ ΑΤΥΧ ΑΝΑ 1000 ΕΡΓΑΖ
ΕΛΛΗΝΕΣ	11.804	1.644.590	7,18
ΑΛΛΟΔΑΠΟΙ	2.686	243.562	11,03
Σύνολο	14.490	1.888.152	7,67

Αναλυτική παρουσίαση δεδομένων στις Ελληνικές Περιφέρειες

Το Υπουργείο Απασχόλησης διαθέτει και παρουσιάζει συγκεντρωτικά στοιχεία για ολόκληρη τη χώρα ή κατά Διεύθυνση ΚΕΠΕΚ δηλαδή την αντίστοιχη ευρύτερη περιφέρεια όπως αναφέραμε παραπάνω στις κατανομές των υπηρεσιών. Τα συγκεντρωτικά στοιχεία των ατυχημάτων παρουσιάζονται στο σχετικό πίνακα (ΣΕΠΕ). Έτσι ενώ θα περιμέναμε να βρούμε τα αναλυτικά στοιχεία για να τα συνθέσουμε και να καταλήξουμε σε δικά μας συμπεράσματα αυτό δεν κατέστη δυνατόν. Αναγκαστήκαμε να ανατρέξουμε στις κατά τόπους περιοχές – νομούς που αναλυτικά αναφέρουμε ποιο κάτω για την ανεύρεση στοιχείων. Το απόλυτα σίγουρο για την έρευνά μας είναι ότι τα στοιχεία προέρχονται από μία προς μια καταμέτρηση και καταχώρηση των εγγραφών και δεν έχουν καμία διόρθωση ή επιτήδευση προς ωραιοποίηση των μεγεθών.

Για τις ανάγκες της εργασίας με πολύ μεγάλη δυσκολία αναζητήσαμε και βρήκαμε αναλυτικά στοιχεία για δέκα έξη (16) νομούς της χώρας και αυτοί είναι: Θεσσαλονίκης, Γρεβενών, Καστοριάς, Κοζάνης, Καρδίτσας, Λάρισας, Μαγνησίας, Τρικάλων, Βοιωτίας, Εύβοιας, Ευρυτανίας, Φθιώτιδας, Φωκίδας, Πειραιά, Δωδεκανήσων και Κυκλάδων.

Τα στοιχεία που αναζητήθηκαν και βρέθηκαν είναι για τα έτη 2000 – 2006. Αυτά περιέχουν σε κάθε έτος την κατάταξη κάθε ατυχήματος σύμφωνα με τον κλάδο οικονομικής δραστηριότητας της επιχείρησης στην οποία συνέβη το ατύχημα.

Τα δεδομένα που αναζητήθηκαν περιείχαν ταξινόμηση με διψήφιο κωδικό του πίνακα ΣΤΑΚΟΔ (Στατιστική Ταξινόμηση των κλάδων Οικονομικής Δραστηριότητας) της Εθνικής Στατιστικής Υπηρεσίας. Για τις ανάγκες της έρευνας έγινε προσαρμογή των στοιχείων σε μονοψήφιο κωδικό σύμφωνα με τον πίνακα του παραρτήματος προκειμένου να εξετάσουμε τους γενικούς κλάδους των οικονομικών δραστηριοτήτων.

Κατά τον ορισμό του ατυχήματος που είναι «ένα βίαιο συμβάν, που επέρχεται στον εργαζόμενο κατά την εκτέλεση της εργασίας ή εξ αφορμής αυτής», στον όρο αφορμή έχει προκύψει από την νομολογία των ελληνικών δικαστηρίων πληθώρα αποφάσεων και έτσι εργατικό ατύχημα θεωρείται και το τροχαίο ατύχημα που συμβαίνει κατά τη διαδρομή από και προς τον χώρο της εργασίας ή σε αποστολή κατά τη διάρκεια της εργασίας, καθώς επίσης και οποιοδήποτε άλλο περιστατικό συμβαίνει στο χρόνο της εργασίας και οφείλεται σε παθολογικά αίτια του εργαζομένου (πχ κάποιο καρδιακό πρόβλημα, χρόνια ασθένεια κλπ). Οπότε στα ατυχήματα εκτός των κλασικών περιπτώσεων (όπως χτυπήματα, πτώσεις κλπ) περιλαμβάνονται τα τροχαία και τα παθολογικά. Τα αίτια που προκάλεσαν τα τροχαία και τα παθολογικά ατυχήματα δεν εξετάζονται από τις υπηρεσίες του Υπουργείου Απασχόλησης απλά και μόνο καταγράφονται. Αυτό θα δημιουργήσει πιθανό πρόβλημα το οποίο θα πρέπει να αντιμετωπιστεί κατά την

εφαρμογή της τρίτης φάσης του σχεδίου ESAW καθόσον δεν θα υπάρχουν στοιχεία για τα τροχαία και παθολογικά ατυχήματα.

Με αυτή τη σύμβαση έγινε η συλλογή των στοιχείων των δεδομένων και η ανάπτυξη των πινάκων. Κάθε γραμμή του πίνακα περιέχει το έτος κατά το οποίο έγινε το ατύχημα, τον διψήφιο κωδικό οικονομικής δραστηριότητας, τον συνολικό αριθμό των ατυχημάτων και τους αριθμούς των θανατηφόρων ατυχημάτων, των τροχαίων και των παθολογικών ατυχημάτων. Κατόπιν έγινε ενημέρωση της στήλης του πίνακα με μονοψήφιο κωδικό οικονομικής δραστηριότητας. (βλ. παράρτημα) Για τις ανάγκες της απεικόνισης σε χάρτη με τη βοήθεια γεωγραφικών συστημάτων πληροφοριών ενημερώθηκε η σχετική στήλη με τους κωδικούς κάθε περιφέρειας. Έτσι προέκυψε για επεξεργασία κατάλληλα ενημερωμένος πίνακας.

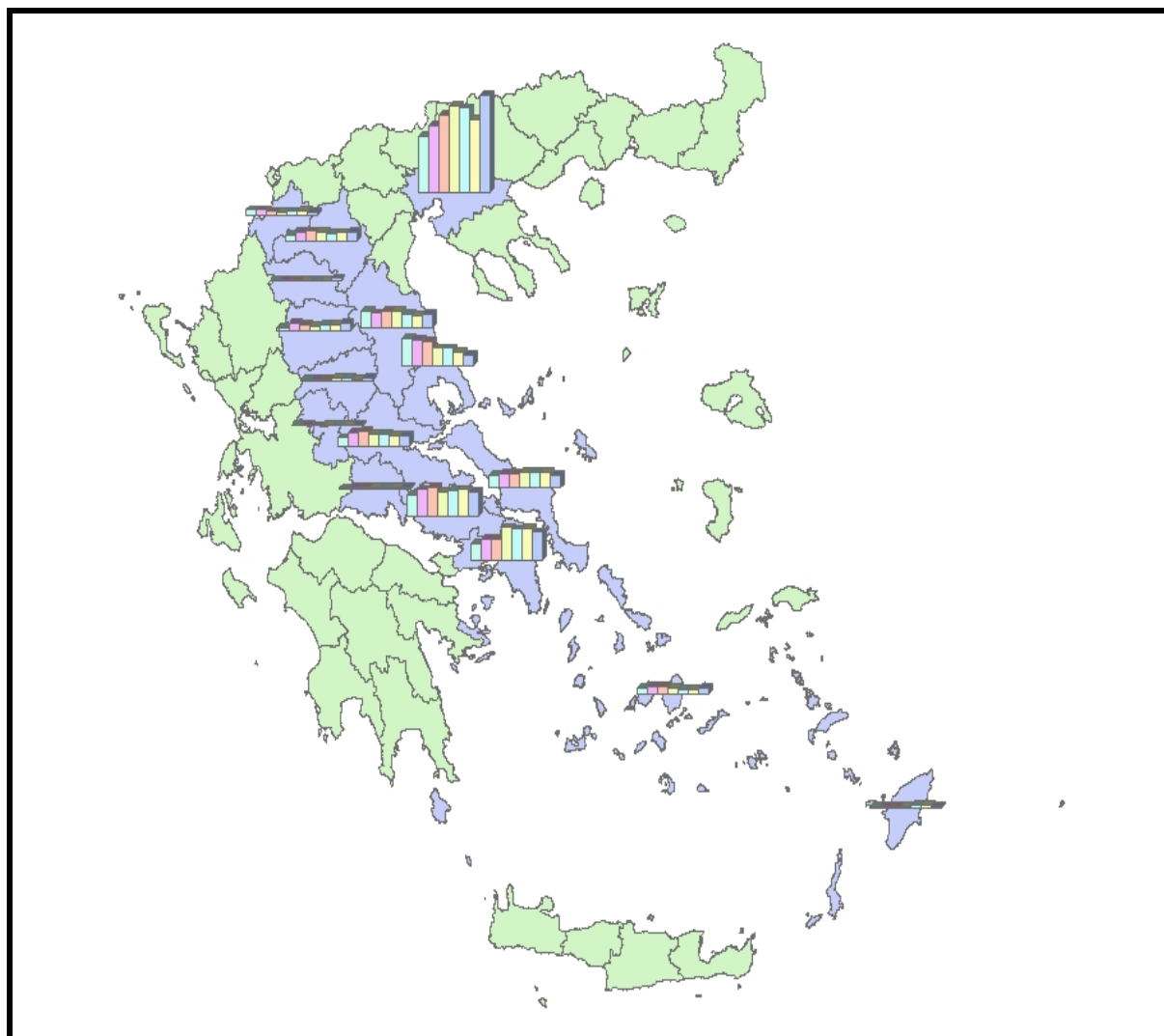
Οι 1.810 εγγραφές του πίνακα καταχωρήθηκαν σε μια βάση δεδομένων. Μετά από την επεξεργασία και την ταξινόμηση προέκυψε πίνακας ο οποίος περιέχει όλα τα προαναφερθέντα δεδομένα με κατάταξη κατά φθίνουσα σειρά του συνόλου των εργατικών ατυχημάτων κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας και έτσι ανάλογα με το έτος προκύπτει που έχουμε τα περισσότερα ατυχήματα για κάθε νομό.

Από τα σύνολα των εργατικών ατυχημάτων σε κάθε νομό προέκυψαν οι αναλυτικοί πίνακες και τα διαγράμματα που παρουσιάζονται πιο κάτω.

Σε μια προσπάθεια μεγαλύτερης προσέγγισης του προβλήματος των εργατικών ατυχημάτων επιλέξαμε να ασχοληθούμε και παρουσιάζουμε εκτενέστερα στοιχεία των τριών λιμανιών της χώρας και την ευρύτερη περιοχή που αυτά επηρεάζουν για τα οποία έχουμε δεδομένα. Έτσι εξετάζουμε αναλυτικότερα τις περιοχές της Θεσσαλονίκης, της Μαγνησίας και του Πειραιά.

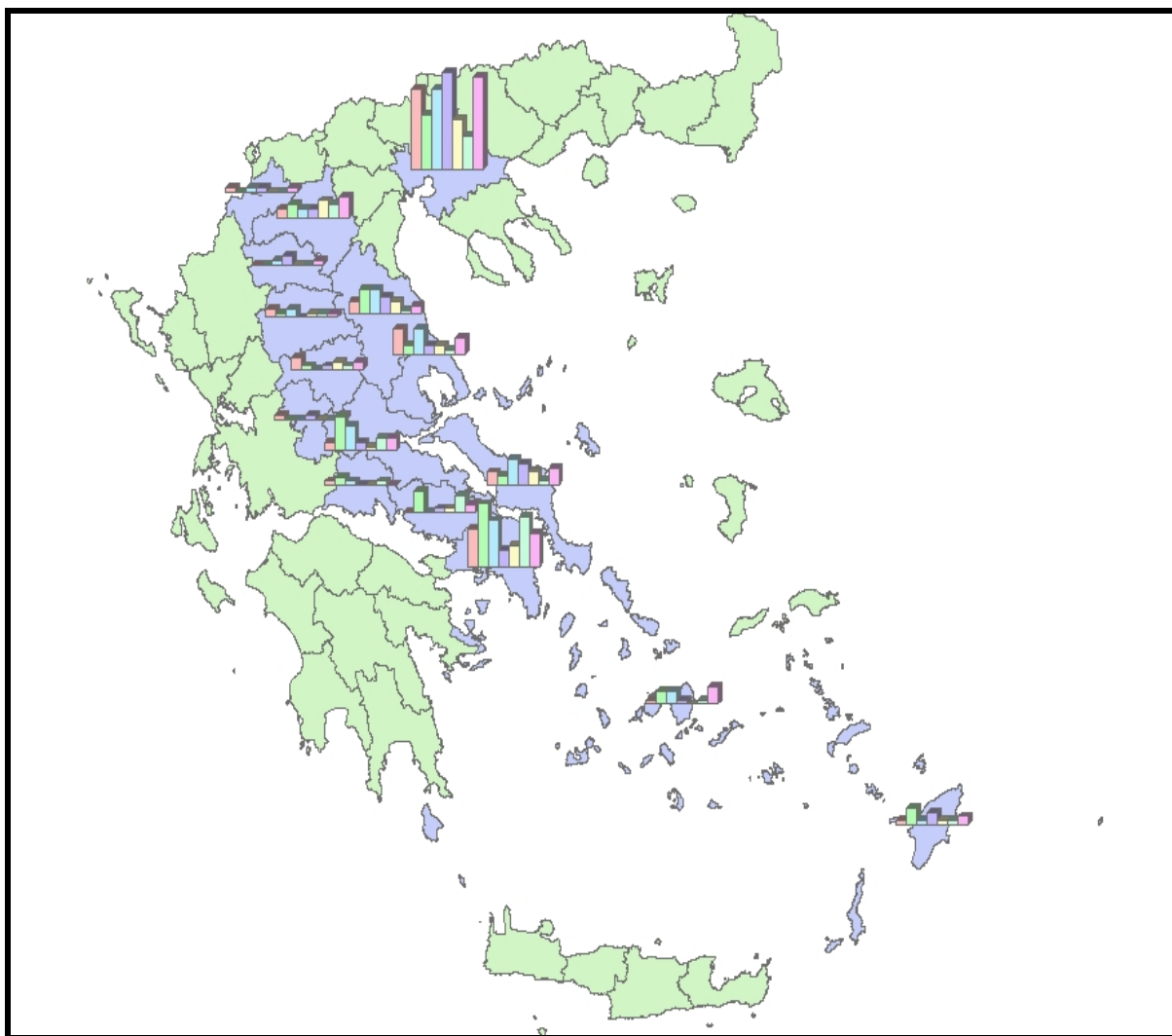
B'

ΧΑΡΤΗΣ ΣΥΝΟΛΙΚΩΝ ΕΡΓΑΤΙΚΩΝ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ (2000 – 2006)

ΝΟΜΟΣ	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ	524	625	728	812	794	689	918
ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ	53	53	40	32	39	41	31
ΚΟΖΑΝΗΣ	61	88	98	96	72	83	95
ΓΡΕΒΕΝΩΝ	0	0	3	9	4	10	26
ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ	8	11	11	22	21	14	24
ΤΡΙΚΑΛΩΝ	27	71	61	48	63	64	75
ΛΑΡΙΣΑΣ	161	139	156	158	128	118	129
ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ	255	242	234	164	164	131	102
ΕΥΒΟΙΑΣ	122	137	135	148	155	148	117
ΦΘΙΩΤΙΔΑΣ	73	121	138	114	110	99	98
ΦΩΚΙΔΑΣ	7	13	12	12	15	13	8
ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ	3	4	0	5	3	3	2
ΒΟΙΩΤΙΑΣ	205	255	280	233	250	256	235
ΠΕΙΡΑΙΑ	164	199	204	309	296	298	267
ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΩΝ	13	14	12	11	27	21	14
ΚΥΚΛΑΔΩΝ	62	78	68	52	43	39	54

ΧΑΡΤΗΣ ΘΑΝΑΤΟΦΟΡΩΝ ΕΡΓΑΤΙΚΩΝ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ (2000 – 2006)

ΝΟΜΟΣ	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ	19	13	19	23	12	8	22
ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ	1	0	1	1	0	0	1
ΚΟΖΑΝΗΣ	2	3	2	2	4	3	5
ΓΡΕΒΕΝΩΝ	0	0	1	2	0	0	1
ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ	3	1	0	1	2	1	2
ΤΡΙΚΑΛΩΝ	2	1	2	0	1	1	1
ΛΑΡΙΣΑΣ	3	6	6	4	3	1	2
ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ	6	2	6	2	2	1	4
ΕΥΒΟΙΑΣ	3	2	6	5	3	1	4
ΦΘΙΩΤΙΔΑΣ	2	8	6	2	1	3	3
ΦΩΚΙΔΑΣ	1	2	1	0	0	1	0
ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ	1	0	0	1	0	0	1
ΒΟΙΩΤΙΑΣ	0	5	0	1	1	4	2
ΠΕΙΡΑΙΑ	9	15	11	4	5	12	8
ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΩΝ	1	4	1	3	1	1	2
ΚΥΚΛΑΔΩΝ	1	3	3	1	0	1	4

ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΥΝΟΛΙΚΩΝ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ ΑΝΑ ΝΟΜΟ

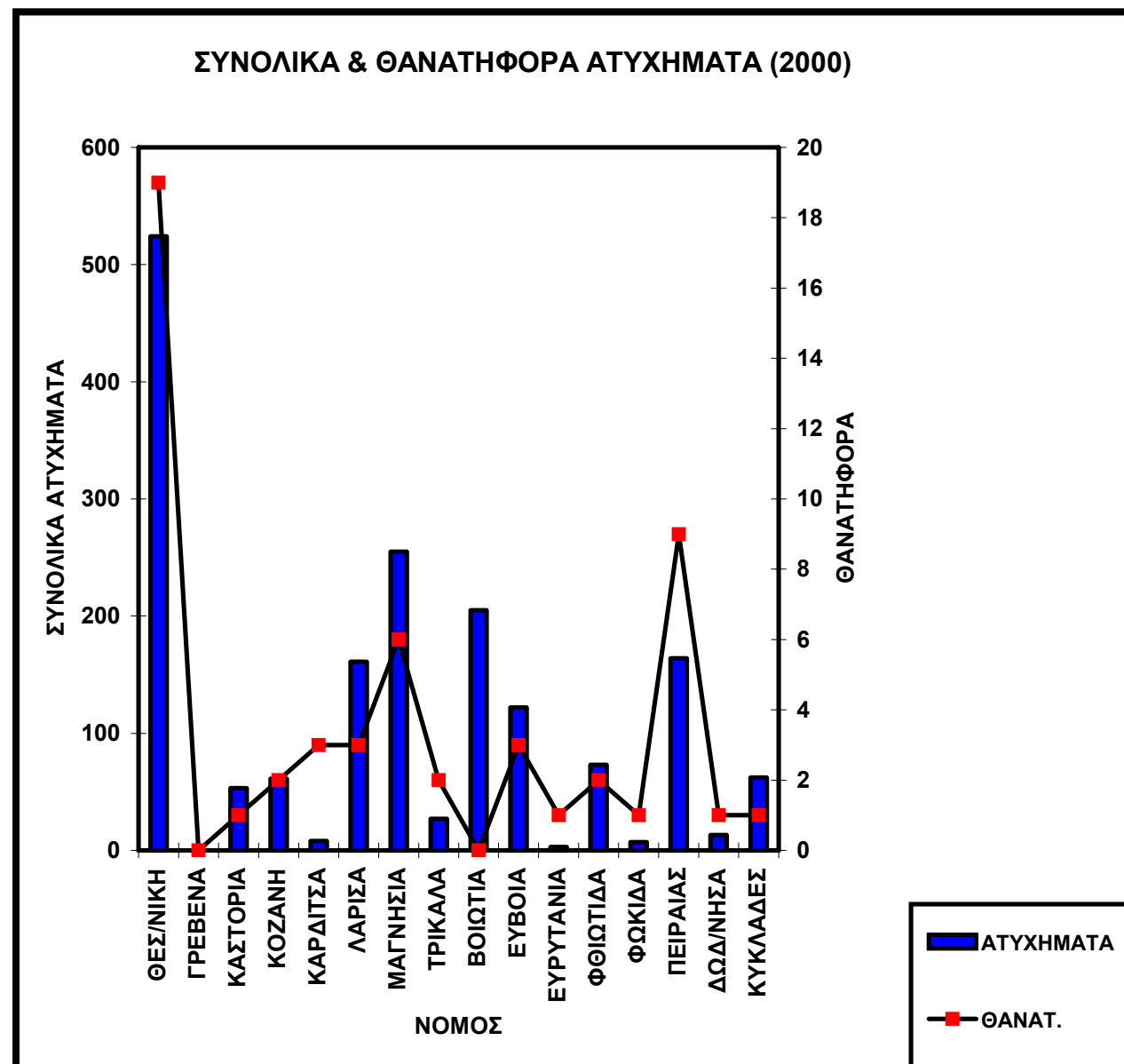
ΝΟΜΟΣ	ΕΤΟΣ	ΑΡ ΑΤΥΧ	ΘΑΝΑΤ	ΤΡΟΧΑΙΑ	ΠΑΘΟΛΟΓ
ΒΟΙΩΤΙΑΣ	2000	205	0	8	0
ΒΟΙΩΤΙΑΣ	2001	255	5	14	0
ΒΟΙΩΤΙΑΣ	2002	280	0	17	0
ΒΟΙΩΤΙΑΣ	2003	233	1	0	0
ΒΟΙΩΤΙΑΣ	2004	250	1	7	0
ΒΟΙΩΤΙΑΣ	2005	256	4	6	1
ΒΟΙΩΤΙΑΣ	2006	235	2	7	0
ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΩΝ	2000	13	1	0	0
ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΩΝ	2001	14	4	1	0
ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΩΝ	2002	12	1	2	0
ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΩΝ	2003	11	3	1	0
ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΩΝ	2004	27	1	4	0
ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΩΝ	2005	21	1	1	0
ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΩΝ	2006	14	2	0	0
ΕΥΒΟΙΑΣ	2000	122	3	10	1
ΕΥΒΟΙΑΣ	2001	137	2	9	0
ΕΥΒΟΙΑΣ	2002	135	6	15	0
ΕΥΒΟΙΑΣ	2003	148	5	4	2
ΕΥΒΟΙΑΣ	2004	155	3	2	0
ΕΥΒΟΙΑΣ	2005	148	1	6	5
ΕΥΒΟΙΑΣ	2006	117	4	3	1
ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ	2000	3	1	0	0
ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ	2001	4	0	0	0
ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ	2002	0	0	0	0
ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ	2003	5	1	0	0
ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ	2004	3	0	0	0
ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ	2005	3	0	0	0
ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ	2006	2	1	0	0

ΝΟΜΟΣ	ΕΤΟΣ	ΑΡ ΑΤΥΧ	ΘΑΝΑΤ	ΤΡΟΧΑΙΑ	ΠΑΘΟΛΟΓ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	2000	524	19	39	4
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	2001	625	13	40	11
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	2002	728	19	67	2
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	2003	812	23	64	14
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	2004	794	12	73	12
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	2005	689	8	90	11
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	2006	918	22	125	25
ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ	2000	8	3	0	0
ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ	2001	11	1	0	0
ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ	2002	11	0	1	0
ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ	2003	22	1	2	1
ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ	2004	21	2	0	1
ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ	2005	14	1	1	0
ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ	2006	24	2	0	0
ΚΥΚΛΑΔΩΝ	2000	62	1	0	0
ΚΥΚΛΑΔΩΝ	2001	78	3	1	0
ΚΥΚΛΑΔΩΝ	2002	68	3	3	0
ΚΥΚΛΑΔΩΝ	2003	52	1	2	0
ΚΥΚΛΑΔΩΝ	2004	43	0	4	0
ΚΥΚΛΑΔΩΝ	2005	39	1	0	0
ΚΥΚΛΑΔΩΝ	2006	54	4	0	0
ΛΑΡΙΣΑΣ	2000	161	3	16	0
ΛΑΡΙΣΑΣ	2001	139	6	12	1
ΛΑΡΙΣΑΣ	2002	156	6	10	1
ΛΑΡΙΣΑΣ	2003	158	4	6	5
ΛΑΡΙΣΑΣ	2004	128	3	5	2
ΛΑΡΙΣΑΣ	2005	118	1	4	2
ΛΑΡΙΣΑΣ	2006	129	2	5	3

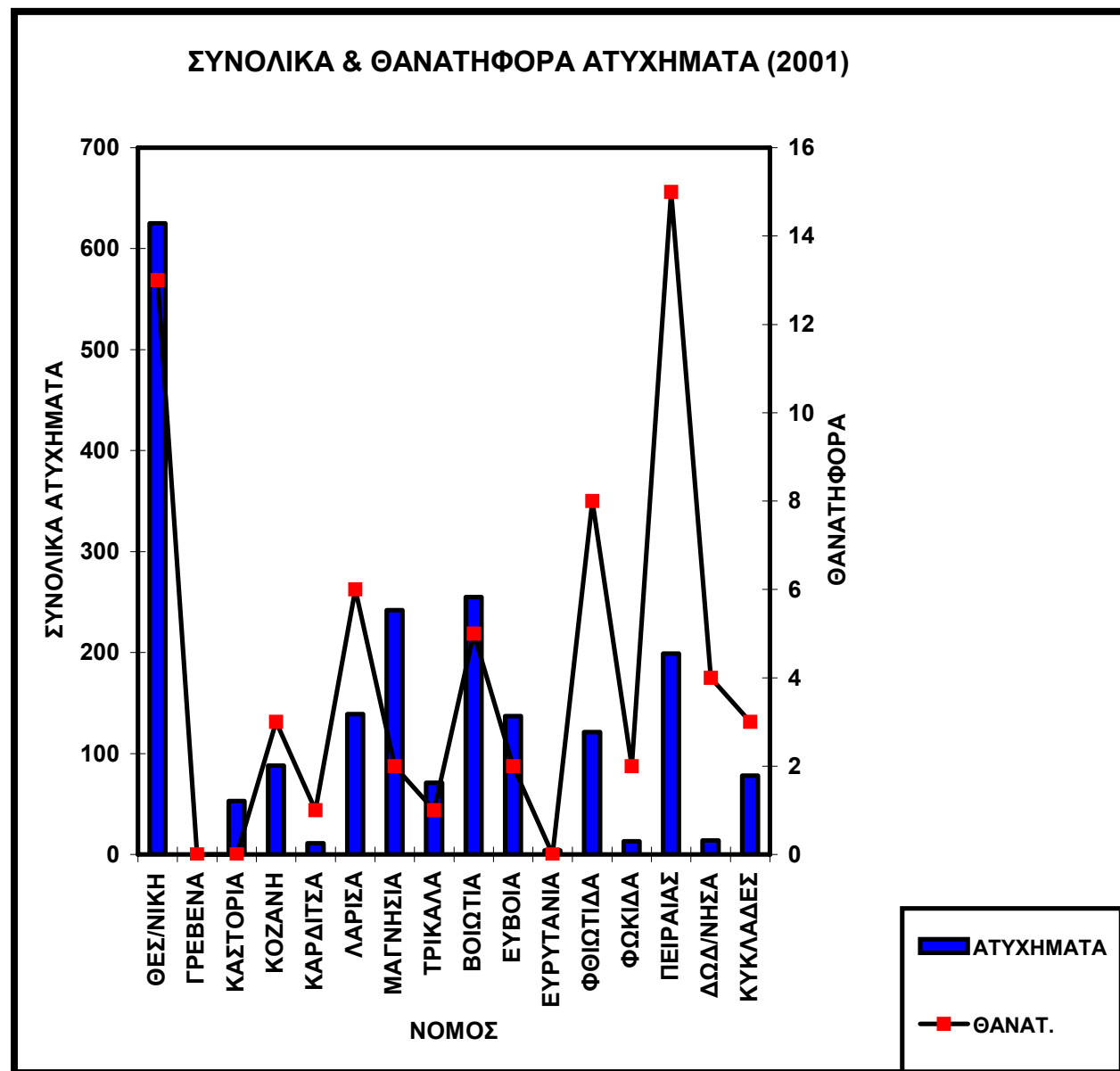
ΝΟΜΟΣ	ΕΤΟΣ	ΑΡ ΑΤΥΧ	ΘΑΝΑΤ	ΤΡΟΧΑΙΑ	ΠΑΘΟΛΟΓ
ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ	2000	255	6	20	1
ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ	2001	242	2	27	1
ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ	2002	234	6	21	0
ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ	2003	164	2	7	0
ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ	2004	164	2	15	0
ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ	2005	131	1	3	0
ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ	2006	102	4	9	0
ΠΕΙΡΑΙΑ	2000	164	9	0	0
ΠΕΙΡΑΙΑ	2001	199	15	34	0
ΠΕΙΡΑΙΑ	2002	204	11	30	0
ΠΕΙΡΑΙΑ	2003	309	4	52	0
ΠΕΙΡΑΙΑ	2004	296	5	56	0
ΠΕΙΡΑΙΑ	2005	298	12	69	0
ΠΕΙΡΑΙΑ	2006	267	8	49	0
ΤΡΙΚΑΛΩΝ	2000	27	2	3	0
ΤΡΙΚΑΛΩΝ	2001	71	1	11	0
ΤΡΙΚΑΛΩΝ	2002	61	2	7	0
ΤΡΙΚΑΛΩΝ	2003	48	0	4	0
ΤΡΙΚΑΛΩΝ	2004	63	1	1	1
ΤΡΙΚΑΛΩΝ	2005	64	1	2	0
ΤΡΙΚΑΛΩΝ	2006	75	1	2	0
ΦΘΙΩΤΙΔΑΣ	2000	73	2	2	0
ΦΘΙΩΤΙΔΑΣ	2001	121	8	5	0
ΦΘΙΩΤΙΔΑΣ	2002	138	6	3	1
ΦΘΙΩΤΙΔΑΣ	2003	114	2	0	1
ΦΘΙΩΤΙΔΑΣ	2004	110	1	0	2
ΦΘΙΩΤΙΔΑΣ	2005	99	3	6	3
ΦΘΙΩΤΙΔΑΣ	2006	98	3	4	3

ΝΟΜΟΣ	ΕΤΟΣ	ΑΡ ΑΤΥΧ	ΘΑΝΑΤ	ΤΡΟΧΑΙΑ	ΠΑΘΟΛΟΓ
ΦΩΚΙΔΑΣ	2000	7	1	0	0
ΦΩΚΙΔΑΣ	2001	13	2	5	0
ΦΩΚΙΔΑΣ	2002	12	1	0	0
ΦΩΚΙΔΑΣ	2003	12	0	1	1
ΦΩΚΙΔΑΣ	2004	15	0	2	1
ΦΩΚΙΔΑΣ	2005	13	1	2	0
ΦΩΚΙΔΑΣ	2006	8	0	2	0
ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ	2000	53	1	0	0
ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ	2001	53	0	0	0
ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ	2002	40	1	3	0
ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ	2003	32	1	2	0
ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ	2004	39	0	5	0
ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ	2005	41	0	7	1
ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ	2006	31	1	3	0
ΚΟΖΑΝΗΣ	2000	61	2	7	0
ΚΟΖΑΝΗΣ	2001	88	3	7	0
ΚΟΖΑΝΗΣ	2002	98	2	2	3
ΚΟΖΑΝΗΣ	2003	96	2	8	2
ΚΟΖΑΝΗΣ	2004	72	4	5	0
ΚΟΖΑΝΗΣ	2005	83	3	5	4
ΚΟΖΑΝΗΣ	2006	95	5	8	6
ΓΡΕΒΕΝΩΝ	2000	0	0	0	0
ΓΡΕΒΕΝΩΝ	2001	0	0	0	0
ΓΡΕΒΕΝΩΝ	2002	3	1	0	0
ΓΡΕΒΕΝΩΝ	2003	9	2	1	0
ΓΡΕΒΕΝΩΝ	2004	4	0	0	0
ΓΡΕΒΕΝΩΝ	2005	10	0	1	0
ΓΡΕΒΕΝΩΝ	2006	26	1	1	2

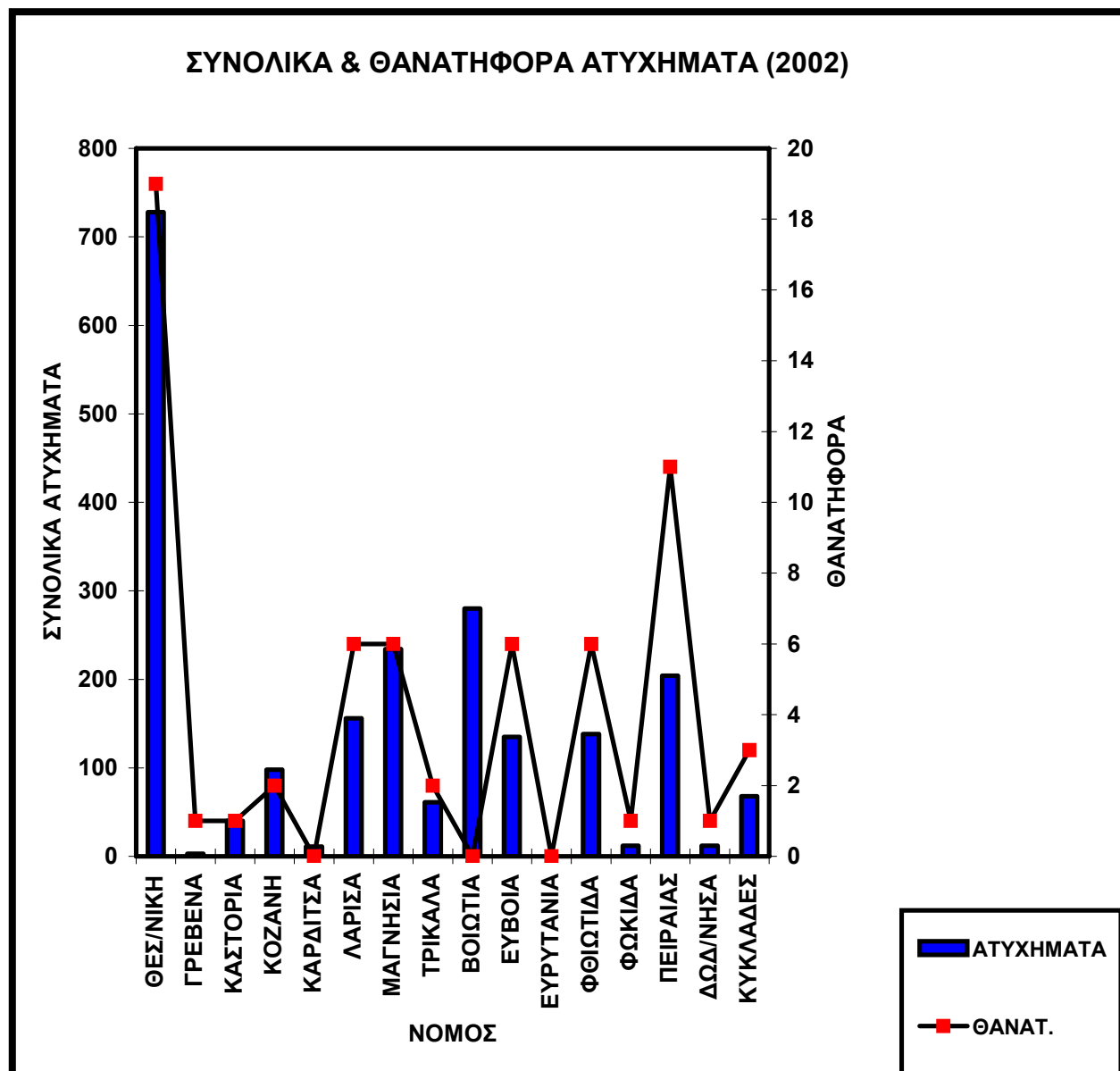
2000		
ΝΟΜΟΣ	ΑΤΥΧΗΜΑΤΑ	ΘΑΝΑΤ.
ΘΕΣ/ΝΙΚΗ	524	19
ΓΡΕΒΕΝΑ	0	0
ΚΑΣΤΟΡΙΑ	53	1
ΚΟΖΑΝΗ	61	2
ΚΑΡΔΙΤΣΑ	8	3
ΛΑΡΙΣΑ	161	3
ΜΑΓΝΗΣΙΑ	255	6
ΤΡΙΚΑΛΑ	27	2
ΒΟΙΩΤΙΑ	205	0
ΕΥΒΟΙΑ	122	3
ΕΥΡΥΤΑΝΙΑ	3	1
ΦΘΙΩΤΙΔΑ	73	2
ΦΩΚΙΔΑ	7	1
ΠΕΙΡΑΙΑΣ	164	9
ΔΩΔ/ΝΗΣΑ	13	1
ΚΥΚΛΑΔΕΣ	62	1

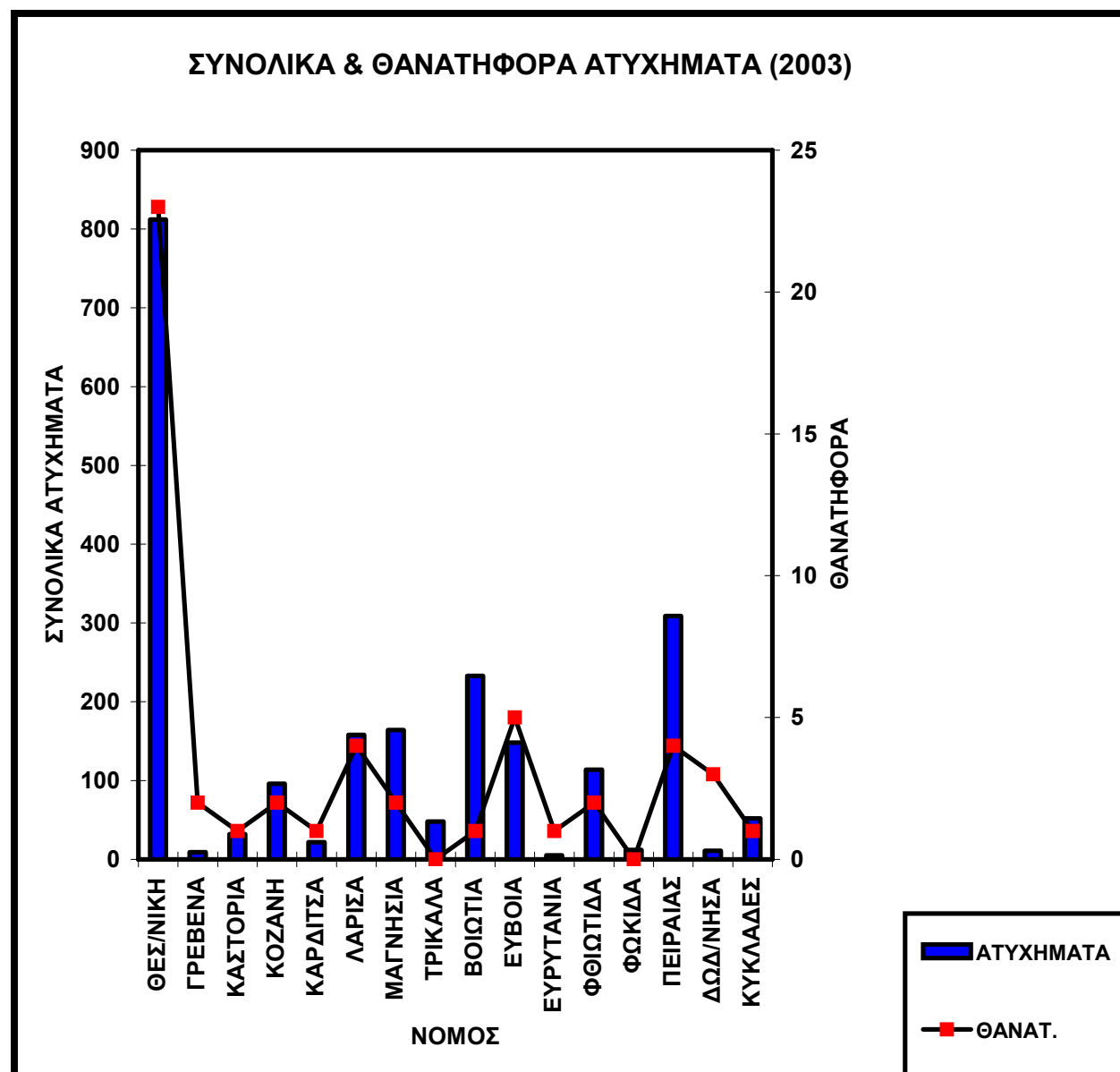
2001		
ΝΟΜΟΣ	ΑΤΥΧΗΜΑΤΑ	ΘΑΝΑΤ.
ΘΕΣ/ΝΙΚΗ	625	13
ΓΡΕΒΕΝΑ	0	0
ΚΑΣΤΟΡΙΑ	53	0
ΚΟΖΑΝΗ	88	3
ΚΑΡΔΙΤΣΑ	11	1
ΛΑΡΙΣΑ	139	6
ΜΑΓΝΗΣΙΑ	242	2
ΤΡΙΚΑΛΑ	71	1
ΒΟΙΩΤΙΑ	255	5
ΕΥΒΟΙΑ	137	2
ΕΥΡΥΤΑΝΙΑ	4	0
ΦΘΙΩΤΙΔΑ	121	8
ΦΩΚΙΔΑ	13	2
ΠΕΙΡΑΙΑΣ	199	15
ΔΩΔ/ΝΗΣΑ	14	4
ΚΥΚΛΑΔΕΣ	78	3

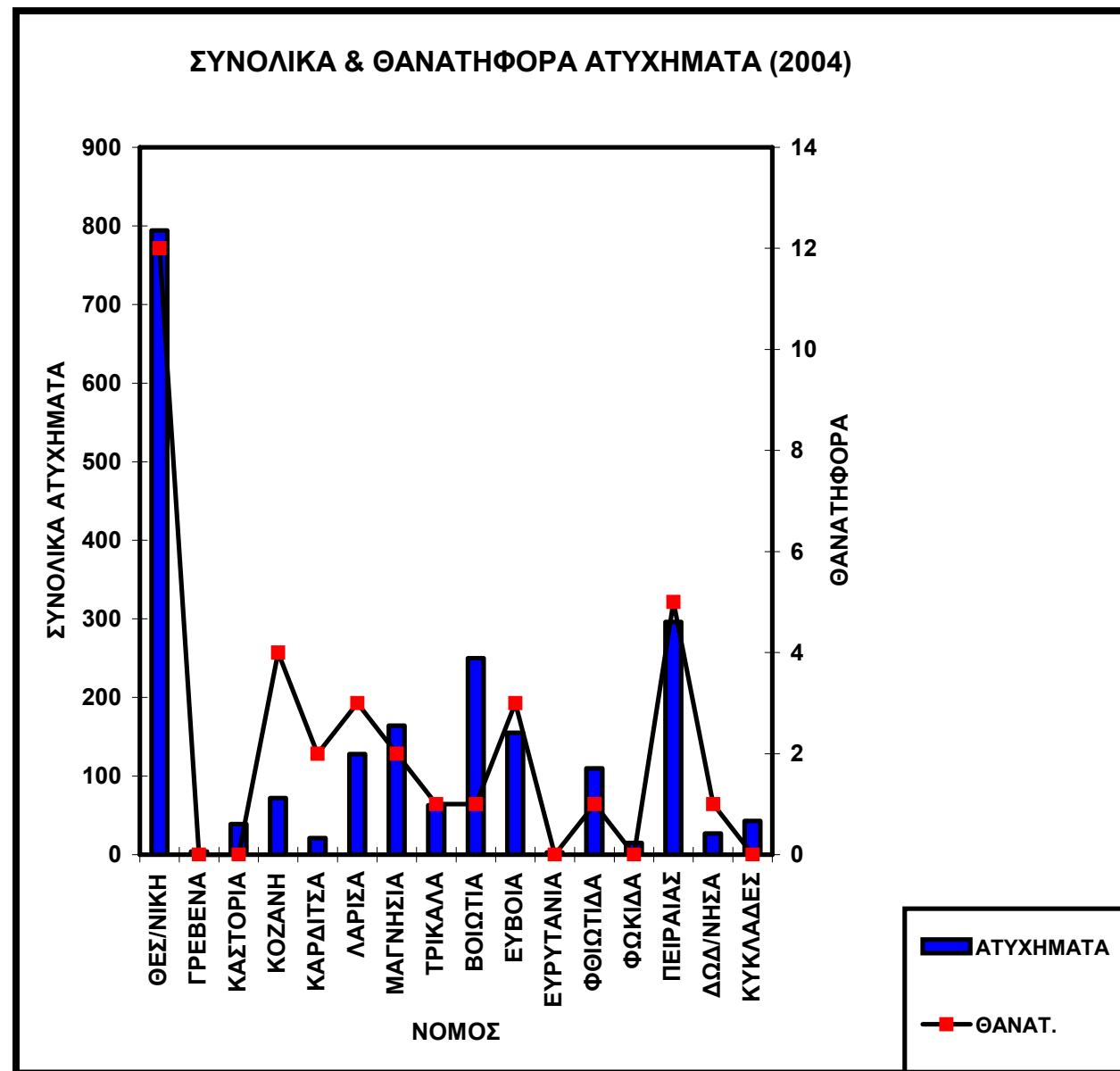
2002		
ΝΟΜΟΣ	ΑΤΥΧΗΜΑΤΑ	ΘΑΝΑΤ.
ΘΕΣ/ΝΙΚΗ	728	19
ΓΡΕΒΕΝΑ	3	1
ΚΑΣΤΟΡΙΑ	40	1
ΚΟΖΑΝΗ	98	2
ΚΑΡΔΙΤΣΑ	11	0
ΛΑΡΙΣΑ	156	6
ΜΑΓΝΗΣΙΑ	234	6
ΤΡΙΚΑΛΑ	61	2
ΒΟΙΩΤΙΑ	280	0
ΕΥΒΟΙΑ	135	6
ΕΥΡΥΤΑΝΙΑ	0	0
ΦΘΙΩΤΙΔΑ	138	6
ΦΩΚΙΔΑ	12	1
ΠΕΙΡΑΙΑΣ	204	11
ΔΩΔ/ΝΗΣΑ	12	1
ΚΥΚΛΑΔΕΣ	68	3

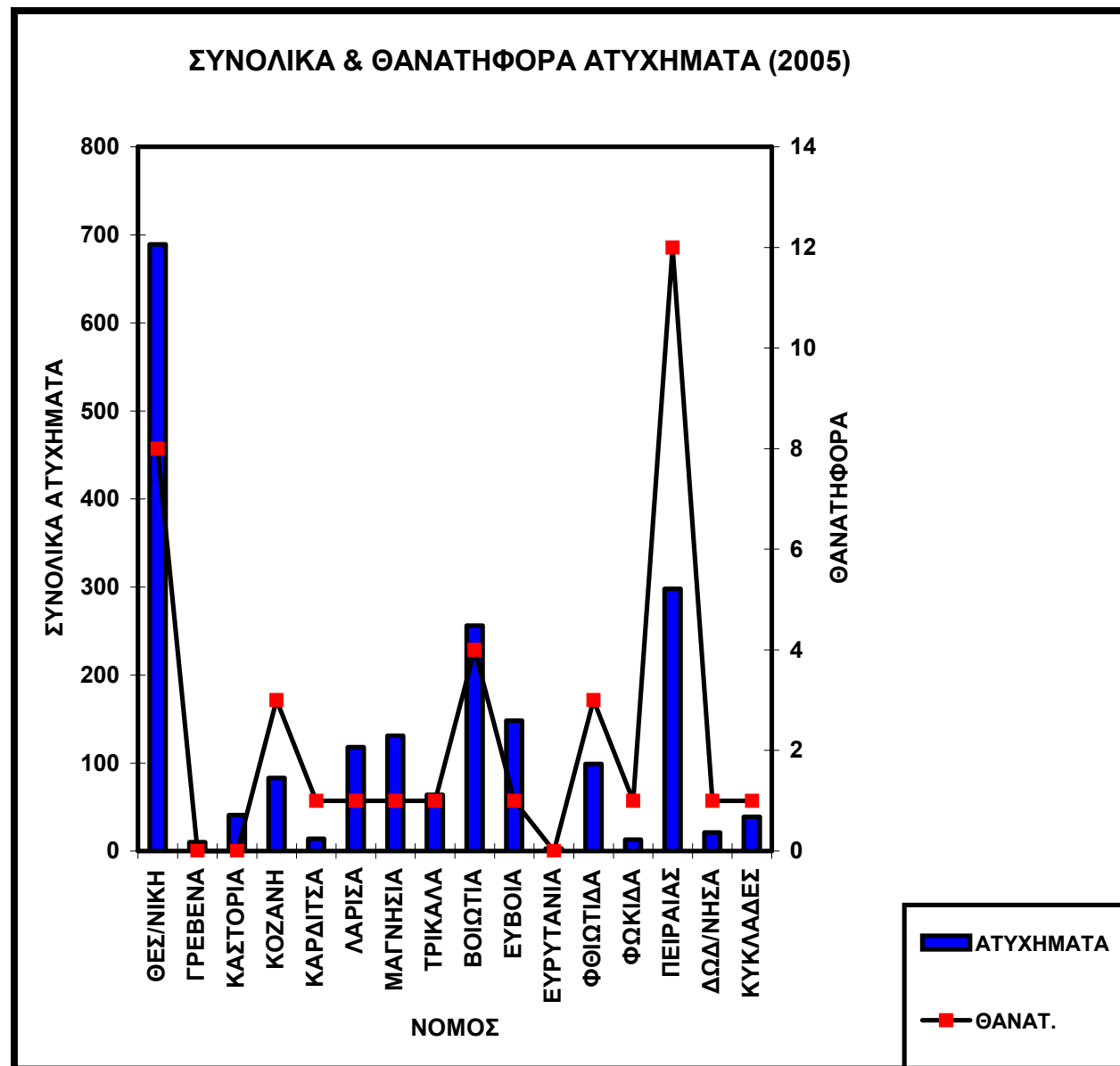
2003		
ΝΟΜΟΣ	ΑΤΥΧΗΜΑΤΑ	ΘΑΝΑΤ.
ΘΕΣ/ΝΙΚΗ	812	23
ΓΡΕΒΕΝΑ	9	2
ΚΑΣΤΟΡΙΑ	32	1
ΚΟΖΑΝΗ	96	2
ΚΑΡΔΙΤΣΑ	22	1
ΛΑΡΙΣΑ	158	4
ΜΑΓΝΗΣΙΑ	164	2
ΤΡΙΚΑΛΑ	48	0
ΒΟΙΩΤΙΑ	233	1
ΕΥΒΟΙΑ	148	5
ΕΥΡΥΤΑΝΙΑ	5	1
ΦΘΙΩΤΙΔΑ	114	2
ΦΩΚΙΔΑ	12	0
ΠΕΙΡΑΙΑΣ	309	4
ΔΩΔ/ΝΗΣΑ	11	3
ΚΥΚΛΑΔΕΣ	52	1

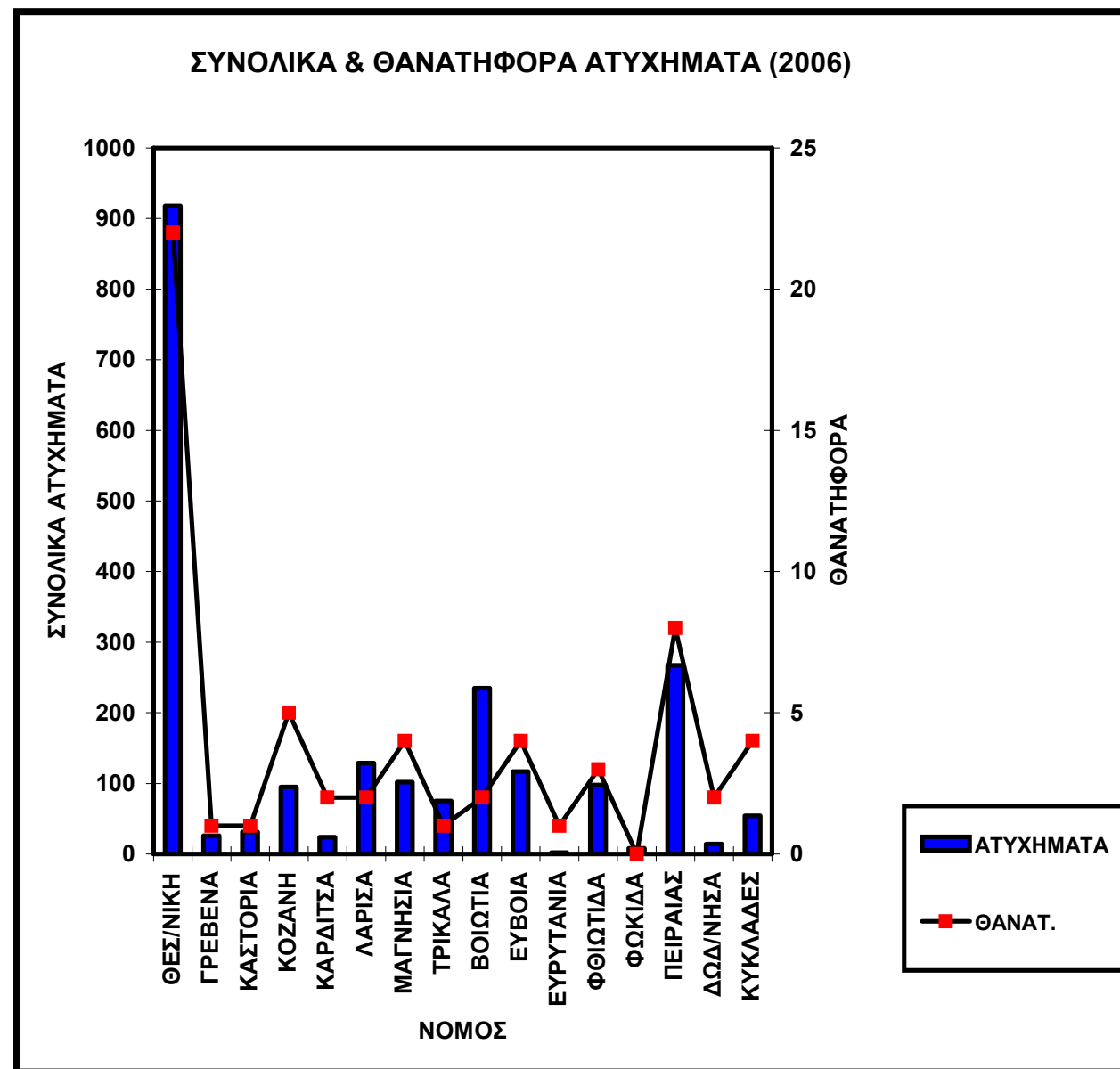
2004		
ΝΟΜΟΣ	ΑΤΥΧΗΜΑΤΑ	ΘΑΝΑΤ.
ΘΕΣ/ΝΙΚΗ	794	12
ΓΡΕΒΕΝΑ	4	0
ΚΑΣΤΟΡΙΑ	39	0
ΚΟΖΑΝΗ	72	4
ΚΑΡΔΙΤΣΑ	21	2
ΛΑΡΙΣΑ	128	3
ΜΑΓΝΗΣΙΑ	164	2
ΤΡΙΚΑΛΑ	63	1
ΒΟΙΩΤΙΑ	250	1
ΕΥΒΟΙΑ	155	3
ΕΥΡΥΤΑΝΙΑ	3	0
ΦΘΙΩΤΙΔΑ	110	1
ΦΩΚΙΔΑ	15	0
ΠΕΙΡΑΙΑΣ	296	5
ΔΩΔ/ΝΗΣΑ	27	1
ΚΥΚΛΑΔΕΣ	43	0

2005		
ΝΟΜΟΣ	ΑΤΥΧΗΜΑΤΑ	ΘΑΝΑΤ.
ΘΕΣ/ΝΙΚΗ	689	8
ΓΡΕΒΕΝΑ	10	0
ΚΑΣΤΟΡΙΑ	41	0
ΚΟΖΑΝΗ	83	3
ΚΑΡΔΙΤΣΑ	14	1
ΛΑΡΙΣΑ	118	1
ΜΑΓΝΗΣΙΑ	131	1
ΤΡΙΚΑΛΑ	64	1
ΒΟΙΩΤΙΑ	256	4
ΕΥΒΟΙΑ	148	1
ΕΥΡΥΤΑΝΙΑ	3	0
ΦΘΙΩΤΙΔΑ	99	3
ΦΩΚΙΔΑ	13	1
ΠΕΙΡΑΙΑΣ	298	12
ΔΩΔ/ΝΗΣΑ	21	1
ΚΥΚΛΑΔΕΣ	39	1

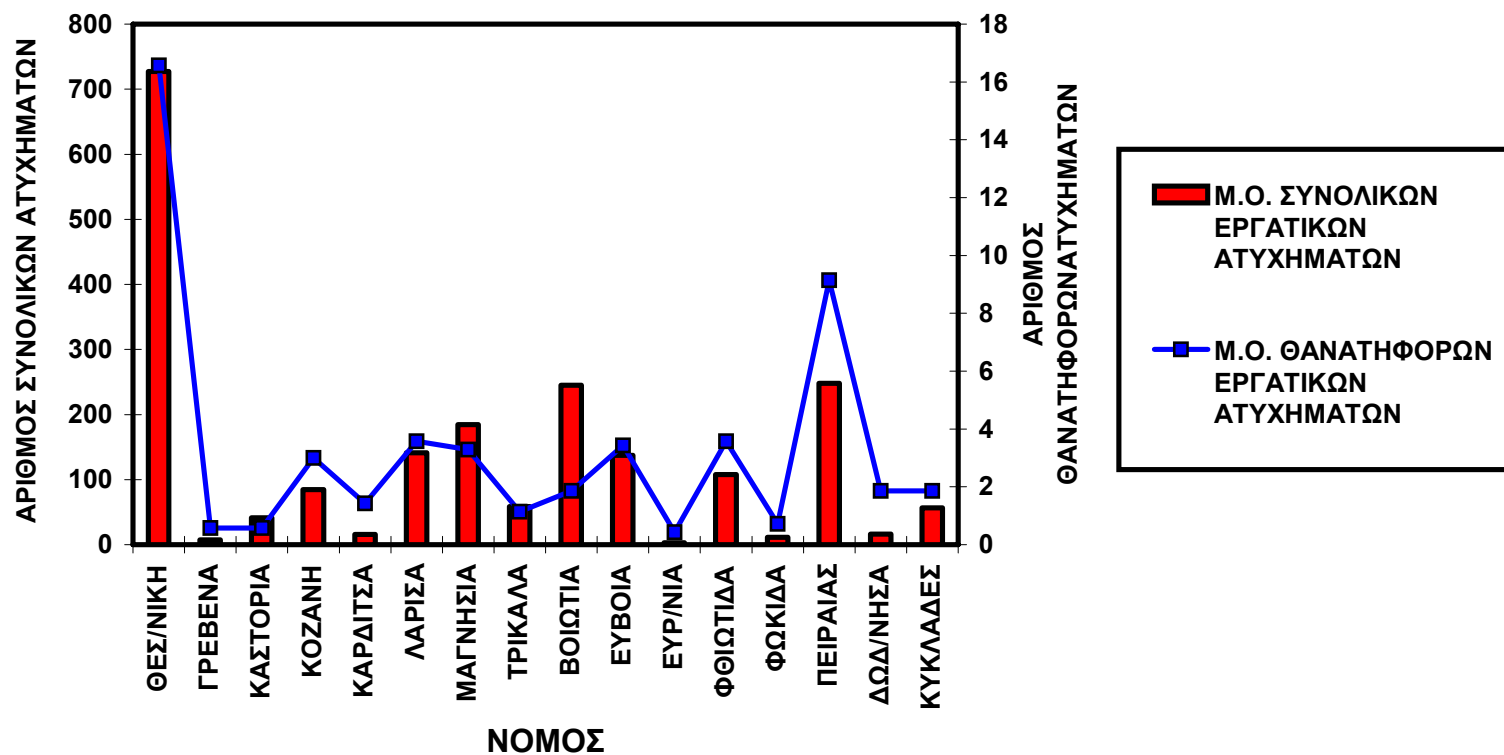
2006		
ΝΟΜΟΣ	ΑΤΥΧΗΜΑΤΑ	ΘΑΝΑΤ.
ΘΕΣ/ΝΙΚΗ	918	22
ΓΡΕΒΕΝΑ	26	1
ΚΑΣΤΟΡΙΑ	31	1
ΚΟΖΑΝΗ	95	5
ΚΑΡΔΙΤΣΑ	24	2
ΛΑΡΙΣΑ	129	2
ΜΑΓΝΗΣΙΑ	102	4
ΤΡΙΚΑΛΑ	75	1
ΒΟΙΩΤΙΑ	235	2
ΕΥΒΟΙΑ	117	4
ΕΥΡΥΤΑΝΙΑ	2	1
ΦΘΙΩΤΙΔΑ	98	3
ΦΩΚΙΔΑ	8	0
ΠΕΙΡΑΙΑΣ	267	8
ΔΩΔ/ΝΗΣΑ	14	2
ΚΥΚΛΑΔΕΣ	54	4

ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΕΡΓΑΤΙΚΑ ΑΤΥΧΗΜΑΤΑ																
ΕΤΟΣ	ΘΕΣ/ΝΙΚΗ	ΓΡΕΒΕΝΑ	ΚΑΣΤΟΡΙΑ	ΚΟΖΑΝΗ	ΚΑΡΔΙΤΣΑ	ΛΑΡΙΣΑ	ΜΑΓΝΗΣΙΑ	ΤΡΙΚΑΛΑ	ΒΟΙΩΤΙΑ	ΕΥΒΟΙΑ	ΕΥΡΥΤΑΝΙΑ	ΦΘΙΩΤΙΔΑ	ΦΩΚΙΔΑ	ΠΕΙΡΑΙΑΣ	ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΑ	ΚΥΚΛΑΔΕΣ
2000	524	0	53	61	8	161	255	27	205	122	3	73	7	164	13	62
2001	625	0	53	88	11	139	242	71	255	137	4	121	13	199	14	78
2002	728	3	40	98	11	156	234	61	280	135	0	138	12	204	12	68
2003	812	9	32	96	22	158	164	48	233	148	5	114	12	309	11	52
2004	794	4	39	72	21	128	164	63	250	155	3	110	15	296	27	43
2005	689	10	41	83	14	118	131	64	256	148	3	99	13	298	21	39
2006	918	26	31	95	24	129	102	75	235	117	2	98	8	267	14	54
ΣΥΝΟΛΟ	5090	52	289	593	111	989	1292	409	1714	962	20	753	80	1737	112	396
	ΘΕΣ/ΝΙΚΗ	ΓΡΕΒΕΝΑ	ΚΑΣΤΟΡΙΑ	ΚΟΖΑΝΗ	ΚΑΡΔΙΤΣΑ	ΛΑΡΙΣΑ	ΜΑΓΝΗΣΙΑ	ΤΡΙΚΑΛΑ	ΒΟΙΩΤΙΑ	ΕΥΒΟΙΑ	ΕΥΡΥΤΑΝΙΑ	ΦΘΙΩΤΙΔΑ	ΦΩΚΙΔΑ	ΠΕΙΡΑΙΑΣ	ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΑ	ΚΥΚΛΑΔΕΣ
Μ.Ο.	727	7	41	85	16	141	185	58	245	137	3	108	11	248	16	57

ΘΑΝΑΤΗΦΟΡΑ ΕΡΓΑΤΙΚΑ ΑΤΥΧΗΜΑΤΑ																
ΕΤΟΣ	ΘΕΣ/ΝΙΚΗ	ΓΡΕΒΕΝΑ	ΚΑΣΤΟΡΙΑ	ΚΟΖΑΝΗ	ΚΑΡΔΙΤΣΑ	ΛΑΡΙΣΑ	ΜΑΓΝΗΣΙΑ	ΤΡΙΚΑΛΑ	ΒΟΙΩΤΙΑ	ΕΥΒΟΙΑ	ΕΥΡΥΤΑΝΙΑ	ΦΘΙΩΤΙΔΑ	ΦΩΚΙΔΑ	ΠΕΙΡΑΙΑΣ	ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΑ	ΚΥΚΛΑΔΕΣ
2000	19	0	1	2	3	3	6	2	0	3	1	2	1	9	1	1
2001	13	0	0	3	1	6	2	1	5	2	0	8	2	15	4	3
2002	19	1	1	2	0	6	6	2	0	6	0	6	1	11	1	3
2003	23	2	1	2	1	4	2	0	1	5	1	2	0	4	3	1
2004	12	0	0	4	2	3	2	1	1	3	0	1	0	5	1	0
2005	8	0	0	3	1	1	1	1	4	1	0	3	1	12	1	1
2006	22	1	1	5	2	2	4	1	2	4	1	3	0	8	2	4
ΣΥΝΟΛΟ	116	4	4	21	10	25	23	8	13	24	3	25	5	64	13	13
	ΘΕΣ/ΝΙΚΗ	ΓΡΕΒΕΝΑ	ΚΑΣΤΟΡΙΑ	ΚΟΖΑΝΗ	ΚΑΡΔΙΤΣΑ	ΛΑΡΙΣΑ	ΜΑΓΝΗΣΙΑ	ΤΡΙΚΑΛΑ	ΒΟΙΩΤΙΑ	ΕΥΒΟΙΑ	ΕΥΡΥΤΑΝΙΑ	ΦΘΙΩΤΙΔΑ	ΦΩΚΙΔΑ	ΠΕΙΡΑΙΑΣ	ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΑ	ΚΥΚΛΑΔΕΣ
Μ.Ο.	17	1	1	3	1	4	3	1	2	3	0	4	1	9	2	2

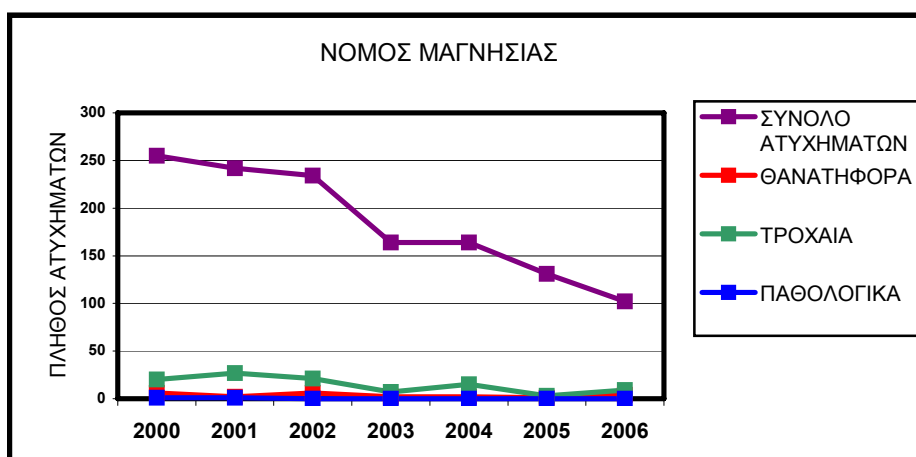
ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΕΙΚΟΝΑ ΕΡΓΑΤΙΚΩΝ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ (2000-2006)

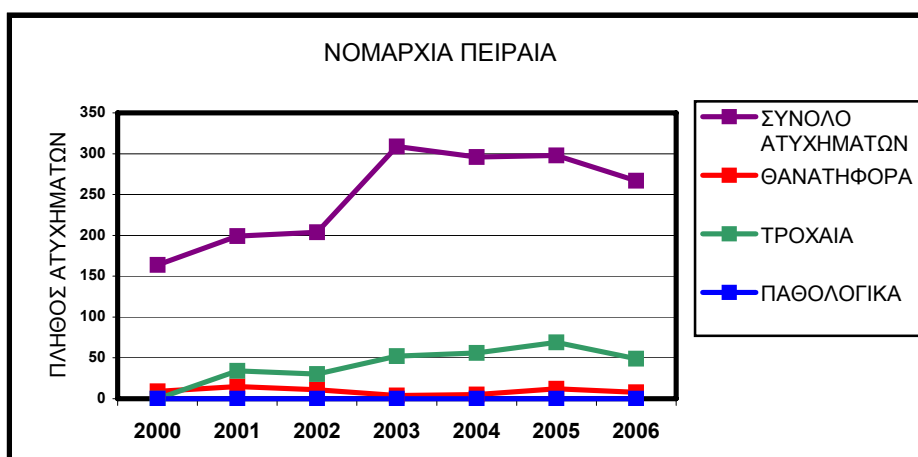
ΕΤΟΣ	ΣΥΝΟΛΟ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ	ΘΑΝΑΤΗΦΟΡΑ	ΤΡΟΧΑΙΑ	ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΑ
2000	524	19	39	4
2001	625	13	40	11
2002	728	19	67	2
2003	812	23	64	14
2004	794	12	73	12
2005	689	8	90	11
2006	918	22	125	25

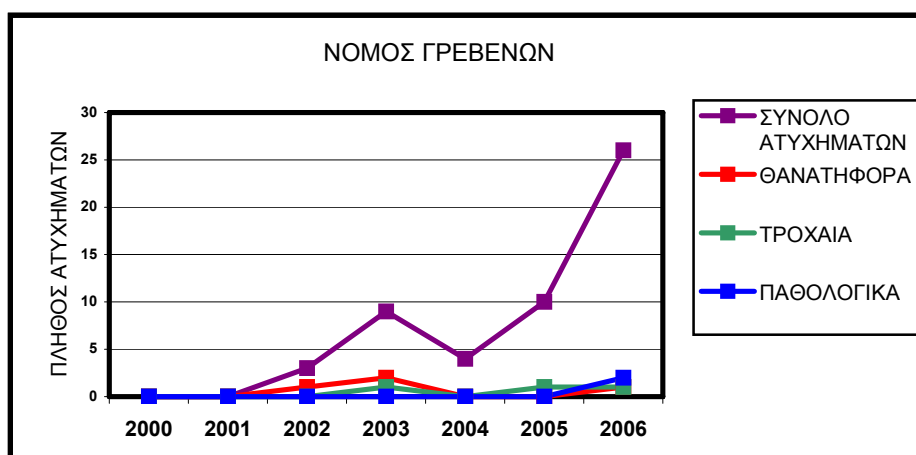
ΕΤΟΣ	ΣΥΝΟΛΟ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ	ΘΑΝΑΤΗΦΟΡΑ	ΤΡΟΧΑΙΑ	ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΑ
2000	255	6	20	1
2001	242	2	27	1
2002	234	6	21	0
2003	164	2	7	0
2004	164	2	15	0
2005	131	1	3	0
2006	102	4	9	0

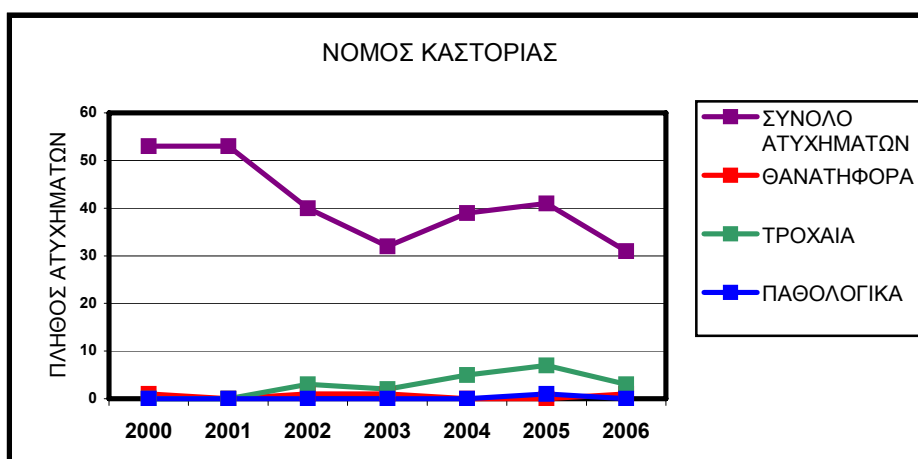
ΕΤΟΣ	ΣΥΝΟΛΟ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ	ΘΑΝΑΤΗΦΟΡΑ	ΤΡΟΧΑΙΑ	ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΑ
2000	164	9	0	0
2001	199	15	34	0
2002	204	11	30	0
2003	309	4	52	0
2004	296	5	56	0
2005	298	12	69	0
2006	267	8	49	0

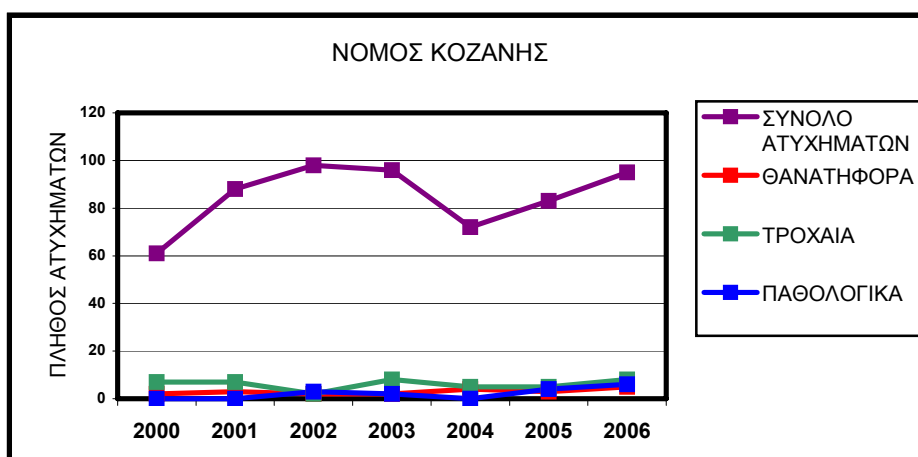
ΕΤΟΣ	ΣΥΝΟΛΟ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ	ΘΑΝΑΤΗΦΟΡΑ	ΤΡΟΧΑΙΑ	ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΑ
2000	0	0	0	0
2001	0	0	0	0
2002	3	1	0	0
2003	9	2	1	0
2004	4	0	0	0
2005	10	0	1	0
2006	26	1	1	2

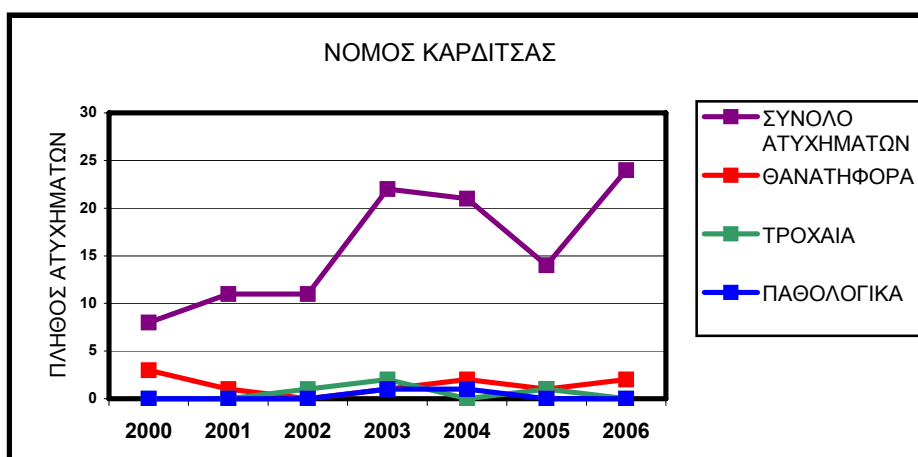
ΕΤΟΣ	ΣΥΝΟΛΟ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ	ΘΑΝΑΤΗΦΟΡΑ	ΤΡΟΧΑΙΑ	ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΑ
2000	53	1	0	0
2001	53	0	0	0
2002	40	1	3	0
2003	32	1	2	0
2004	39	0	5	0
2005	41	0	7	1
2006	31	1	3	0

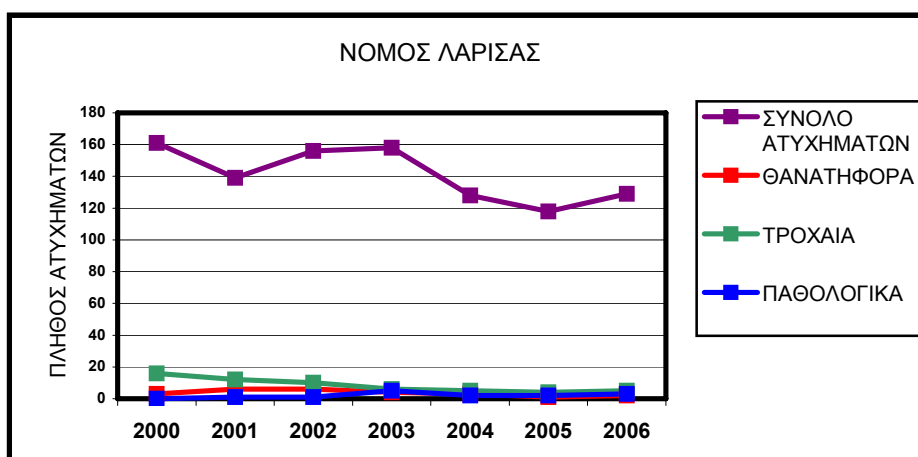
ΕΤΟΣ	ΣΥΝΟΛΟ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ	ΘΑΝΑΤΗΦΟΡΑ	ΤΡΟΧΑΙΑ	ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΑ
2000	61	2	7	0
2001	88	3	7	0
2002	98	2	2	3
2003	96	2	8	2
2004	72	4	5	0
2005	83	3	5	4
2006	95	5	8	6

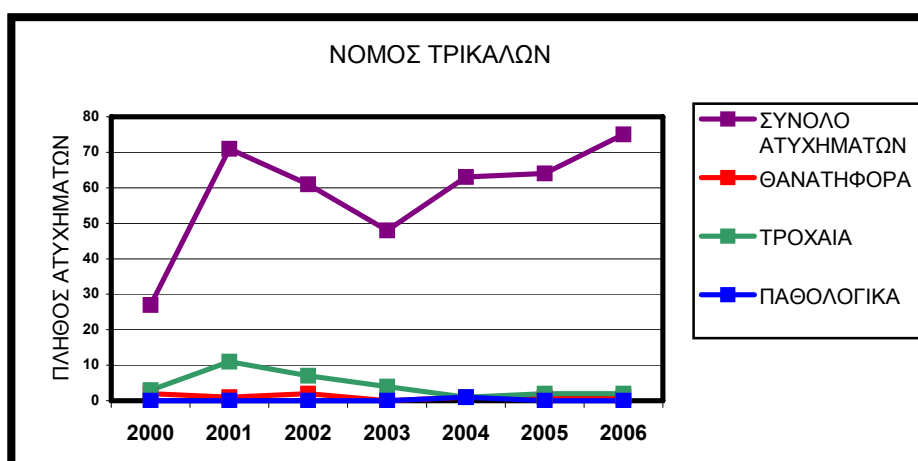
ΕΤΟΣ	ΣΥΝΟΛΟ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ	ΘΑΝΑΤΗΦΟΡΑ	ΤΡΟΧΑΙΑ	ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΑ
2000	8	3	0	0
2001	11	1	0	0
2002	11	0	1	0
2003	22	1	2	1
2004	21	2	0	1
2005	14	1	1	0
2006	24	2	0	0

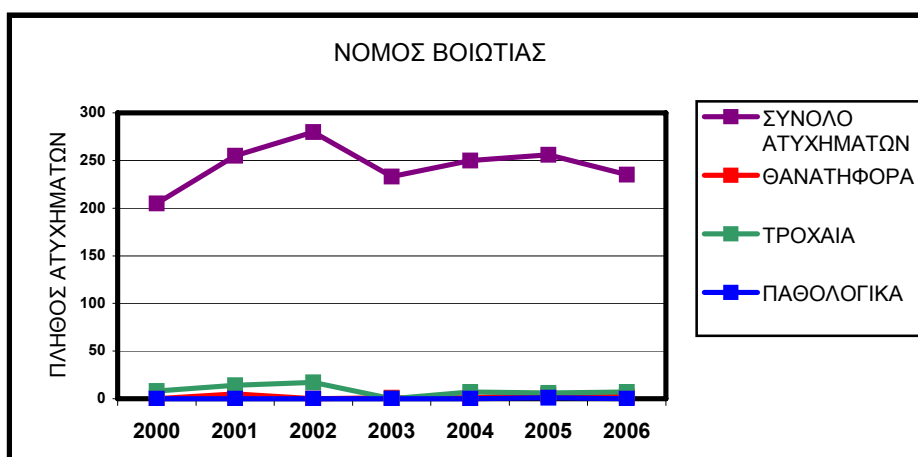
ΕΤΟΣ	ΣΥΝΟΛΟ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ	ΘΑΝΑΤΗΦΟΡΑ	ΤΡΟΧΑΙΑ	ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΑ
2000	161	3	16	0
2001	139	6	12	1
2002	156	6	10	1
2003	158	4	6	5
2004	128	3	5	2
2005	118	1	4	2
2006	129	2	5	3

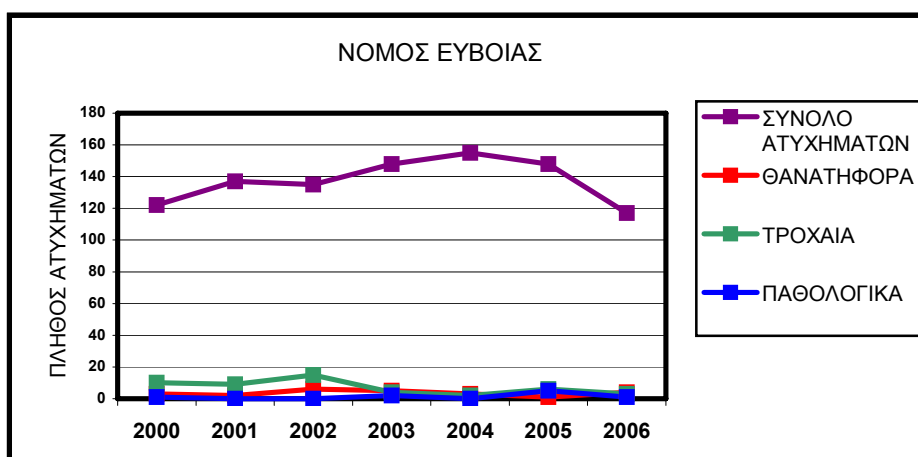
ΕΤΟΣ	ΣΥΝΟΛΟ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ	ΘΑΝΑΤΗΦΟΡΑ	ΤΡΟΧΑΙΑ	ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΑ
2000	27	2	3	0
2001	71	1	11	0
2002	61	2	7	0
2003	48	0	4	0
2004	63	1	1	1
2005	64	1	2	0
2006	75	1	2	0

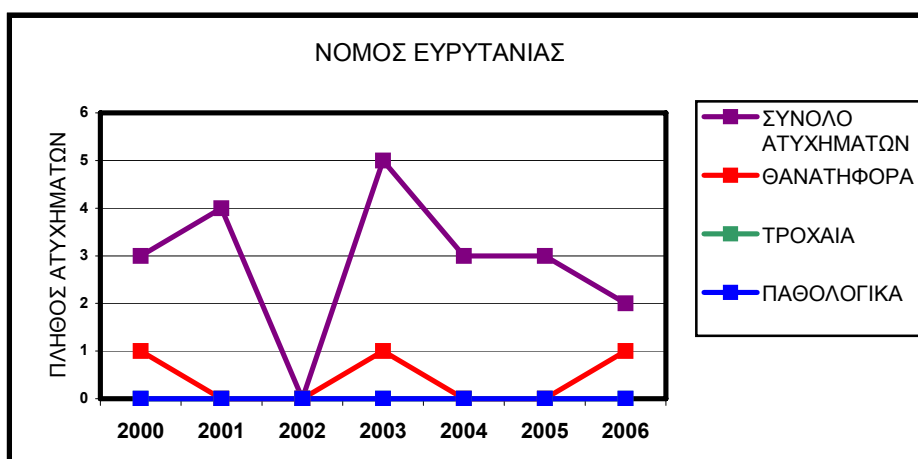
ΕΤΟΣ	ΣΥΝΟΛΟ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ	ΘΑΝΑΤΗΦΟΡΑ	ΤΡΟΧΑΙΑ	ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΑ
2000	205	0	8	0
2001	255	5	14	0
2002	280	0	17	0
2003	233	1	0	0
2004	250	1	7	0
2005	256	4	6	1
2006	235	2	7	0

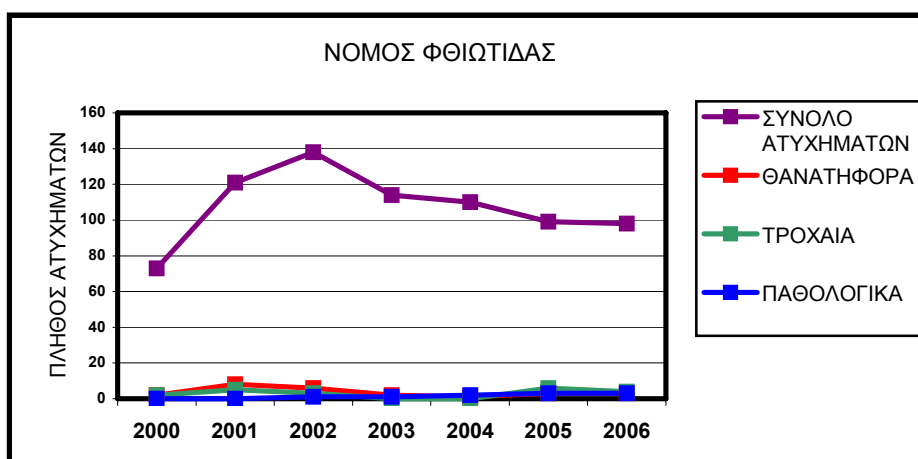
ΕΤΟΣ	ΣΥΝΟΛΟ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ	ΘΑΝΑΤΗΦΟΡΑ	ΤΡΟΧΑΙΑ	ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΑ
2000	122	3	10	1
2001	137	2	9	0
2002	135	6	15	0
2003	148	5	4	2
2004	155	3	2	0
2005	148	1	6	5
2006	117	4	3	1

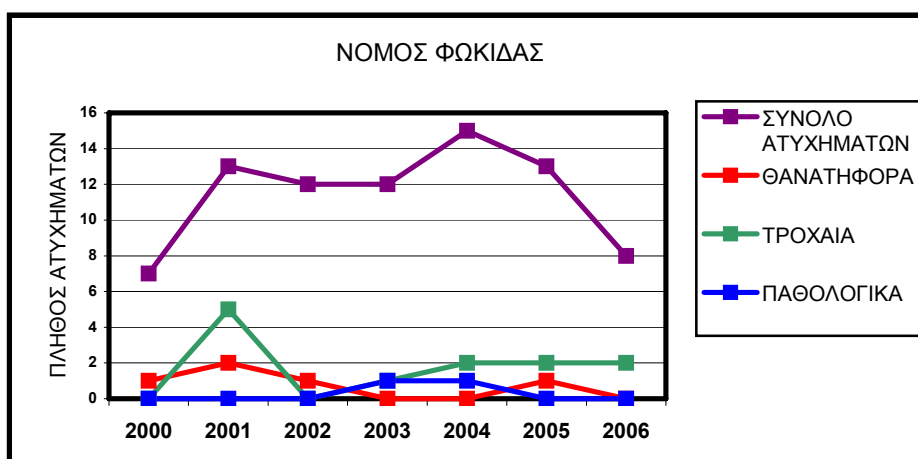
ΕΤΟΣ	ΣΥΝΟΛΟ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ	ΘΑΝΑΤΗΦΟΡΑ	ΤΡΟΧΑΙΑ	ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΑ
2000	3	1	0	0
2001	4	0	0	0
2002	0	0	0	0
2003	5	1	0	0
2004	3	0	0	0
2005	3	0	0	0
2006	2	1	0	0

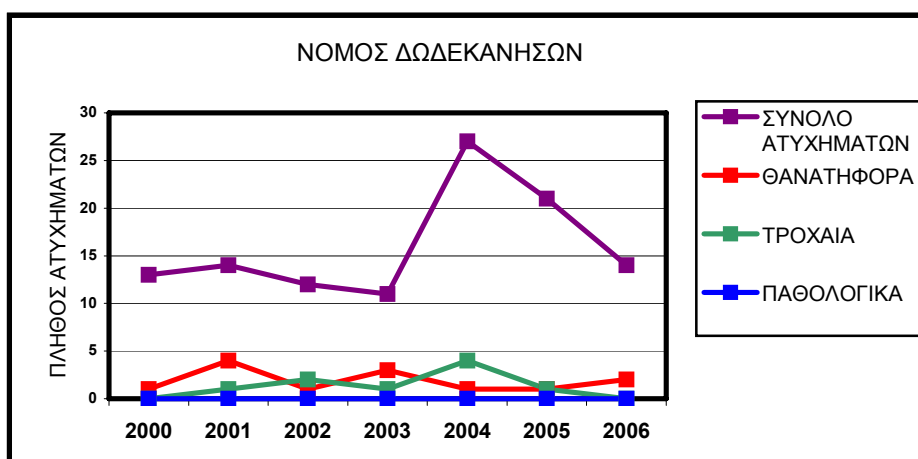
ΕΤΟΣ	ΣΥΝΟΛΟ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ	ΘΑΝΑΤΗΦΟΡΑ	ΤΡΟΧΑΙΑ	ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΑ
2000	73	2	2	0
2001	121	8	5	0
2002	138	6	3	1
2003	114	2	0	1
2004	110	1	0	2
2005	99	3	6	3
2006	98	3	4	3

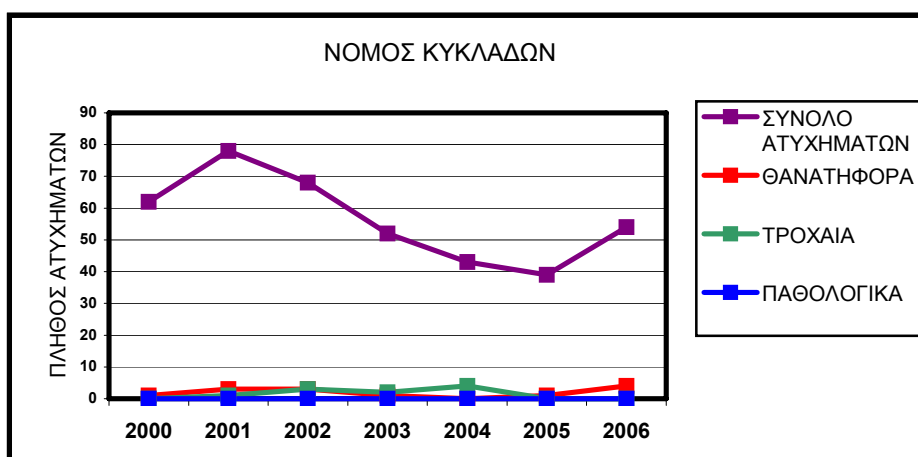
ΕΤΟΣ	ΣΥΝΟΛΟ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ	ΘΑΝΑΤΗΦΟΡΑ	ΤΡΟΧΑΙΑ	ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΑ
2000	7	1	0	0
2001	13	2	5	0
2002	12	1	0	0
2003	12	0	1	1
2004	15	0	2	1
2005	13	1	2	0
2006	8	0	2	0

ΕΤΟΣ	ΣΥΝΟΛΟ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ	ΘΑΝΑΤΗΦΟΡΑ	ΤΡΟΧΑΙΑ	ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΑ
2000	13	1	0	0
2001	14	4	1	0
2002	12	1	2	0
2003	11	3	1	0
2004	27	1	4	0
2005	21	1	1	0
2006	14	2	0	0

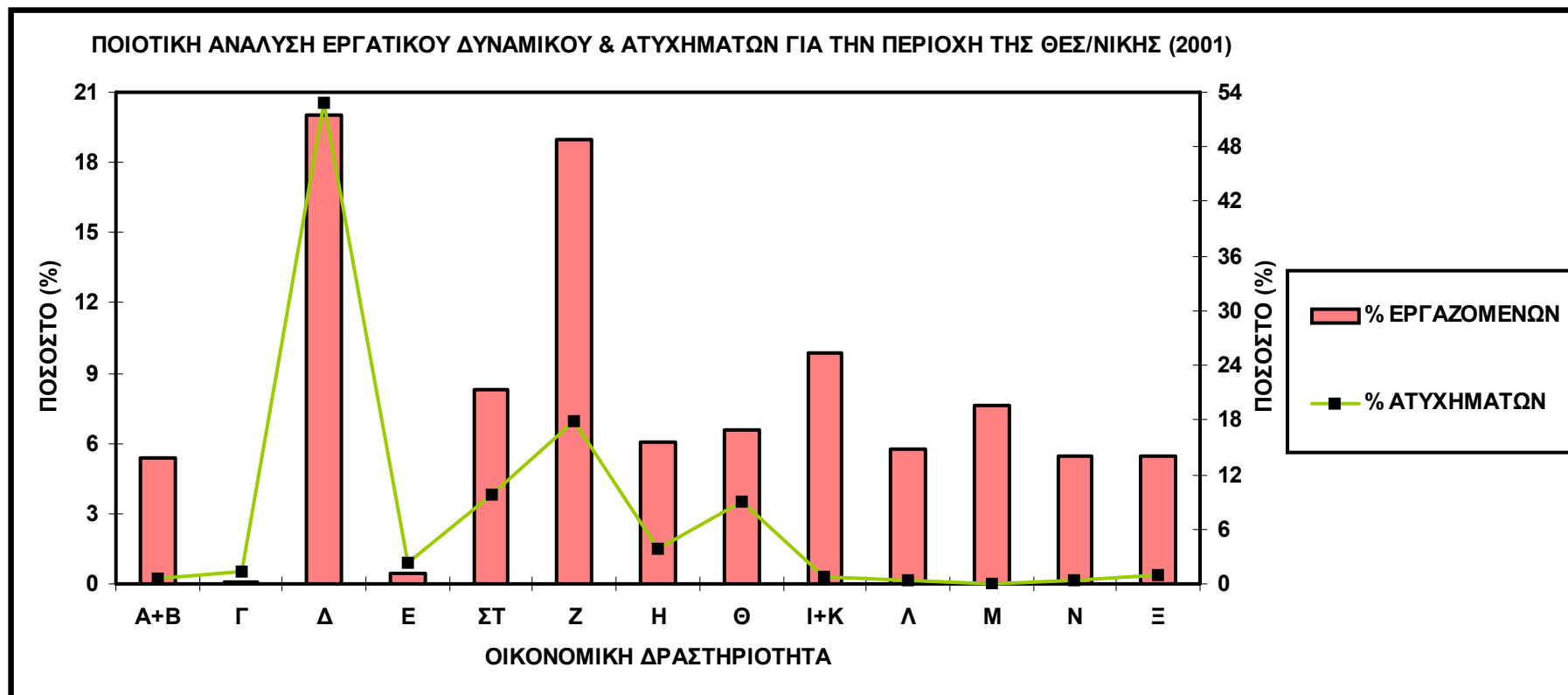

ΕΤΟΣ	ΣΥΝΟΛΟ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ	ΘΑΝΑΤΗΦΟΡΑ	ΤΡΟΧΑΙΑ	ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΑ
2000	62	1	0	0
2001	78	3	1	0
2002	68	3	3	0
2003	52	1	2	0
2004	43	0	4	0
2005	39	1	0	0
2006	54	4	0	0

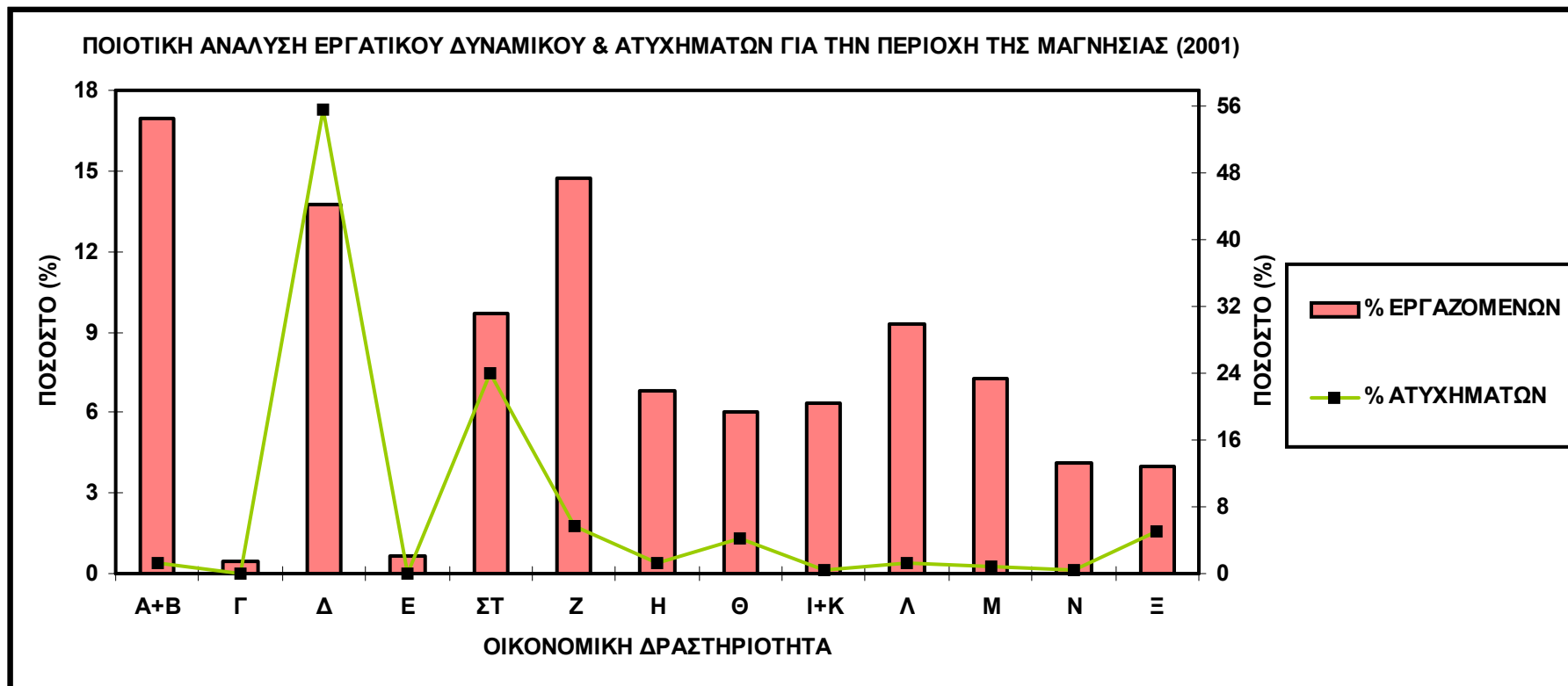
ΠΟΙΟΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ & ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΤΗΣ ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ (2001)

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ	ΚΩΔΙΚΟΣ	% ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ	% ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ
Γεωργία, κτηνοτροφία, θήρα, δασοκομία & αλιεία	A+B	5,41	0,64
Ορυχεία & λατομεία	Γ	0,09	1,28
Μεταποιητικές βιομηχανίες	Δ	20,00	52,80
Παροχή ηλεκτρικού ρεύματος, φυσικού αερίου & νερού	Ε	0,46	2,24
Κατασκευές	ΣΤ	8,30	9,76
Χονδρικό & λιανικό εμπόριο, επισκευή αυτοκινήτων, οχημάτων, μοτοσυκλετών & ειδών προσωπικής & οικιακής χρήσης	Ζ	18,97	17,92
Ξενοδοχεία & εστιατόρια	Η	6,08	3,84
Μεταφορές, αποθήκευση & επικοινωνίες	Θ	6,55	8,96
Ενδιάμεσοι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί, διαχείριση ακίνητης περιουσίας, εκμισθώσεις & επιχειρηματικές δραστηριότητες	Ι+Κ	9,86	0,80
Δημόσια διοίκηση & άμυνα, υποχρεωτική κοινωνική ασφάλιση	Λ	5,73	0,32
Εκπαίδευση	Μ	7,63	0,00
Υγεία & κοινωνική μέριμνα	Ν	5,46	0,48
Λοιπές υπηρεσίες	Ξ	5,45	0,96

ΠΟΙΟΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ & ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΤΗΣ ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ (2001)

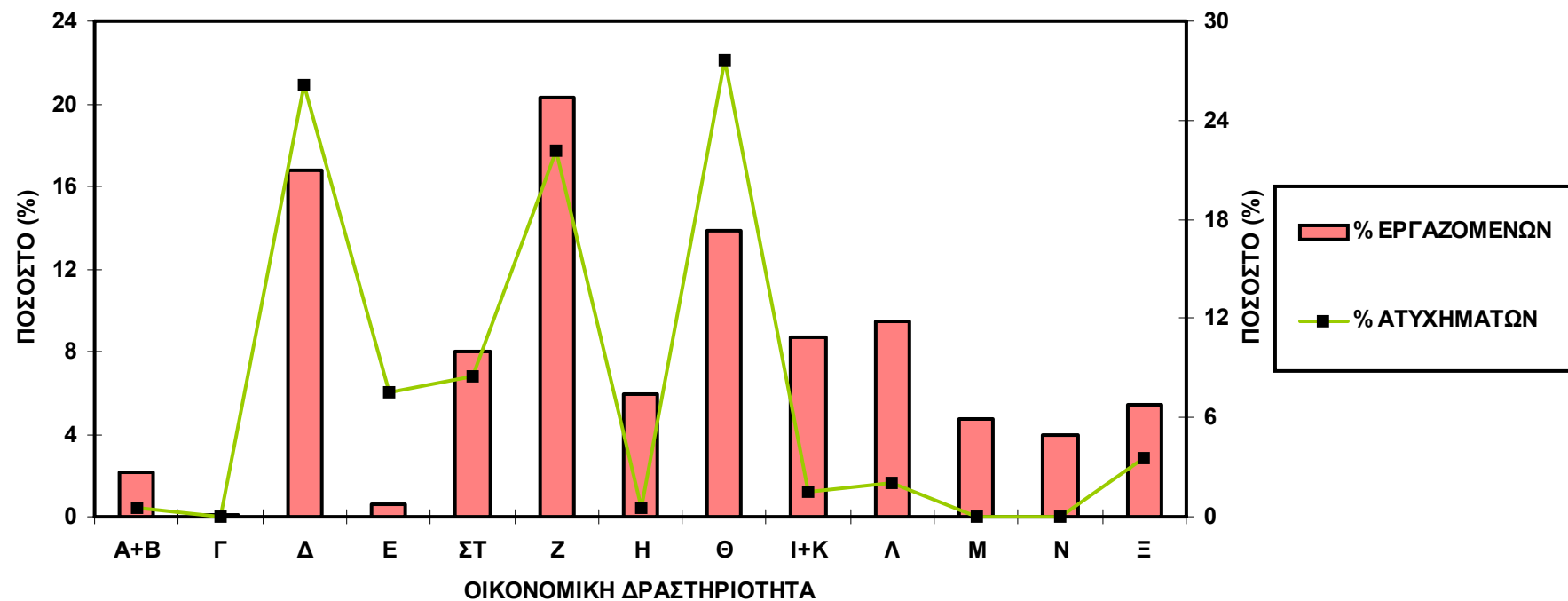
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ	ΚΩΔΙΚΟΣ	% ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ	% ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ
Γεωργία, κτηνοτροφία, θήρα, δασοκομία & αλιεία	A+B	16,97	1,24
Ορυχεία & λατομεία	Γ	0,43	0,00
Μεταποιητικές βιομηχανίες	Δ	13,72	55,79
Παροχή ηλεκτρικού ρεύματος, φυσικού αερίου & νερού	Ε	0,68	0,00
Κατασκευές	ΣΤ	9,65	23,97
Χονδρικό & λιανικό εμπόριο, επισκευή αυτοκινήτων, οχημάτων, μοτοσυκλετών & ειδών προσωπικής & οικιακής χρήσης	Ζ	14,71	5,79
Ξενοδοχεία & εστιατόρια	Η	6,79	1,24
Μεταφορές, αποθήκευση & επικοινωνίες	Θ	6,01	4,13
Ενδιάμεσοι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί, διαχείριση ακίνητης περιουσίας, εκμισθώσεις & επιχειρηματικές δραστηριότητες	I+K	6,37	0,41
Δημόσια διοίκηση & άμυνα, υποχρεωτική κοινωνική ασφάλιση	Λ	9,30	1,24
Εκπαίδευση	Μ	7,26	0,83
Υγεία & κοινωνική μέριμνα	Ν	4,13	0,41
Λοιπές υπηρεσίες	Ξ	3,98	4,96

ΠΟΙΟΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ & ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΤΟΥ ΠΕΙΡΑΙΑ (2001)

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ	ΚΩΔΙΚΟΣ	% ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ	% ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ
Γεωργία, κτηνοτροφία, θήρα, δασοκομία & αλιεία	A+B	2,11	0,50
Ορυχεία & λατομεία	Γ	0,10	0,00
Μεταποιητικές βιομηχανίες	Δ	16,80	26,13
Παροχή ηλεκτρικού ρεύματος, φυσικού αερίου & νερού	Ε	0,60	7,54
Κατασκευές	ΣΤ	7,97	8,54
Χονδρικό & λιανικό εμπόριο, επισκευή αυτοκινήτων, οχημάτων, μοτοσυκλετών & ειδών προσωπικής & οικιακής χρήσης	Ζ	20,33	22,11
Ξενοδοχεία & εστιατόρια	Η	5,94	0,50
Μεταφορές, αποθήκευση & επικοινωνίες	Θ	13,84	27,64
Ενδιάμεσοι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί, διαχείριση ακίνητης περιουσίας, εκμισθώσεις & επιχειρηματικές δραστηριότητες	I+Κ	8,69	1,51
Δημόσια διοίκηση & άμυνα, υποχρεωτική κοινωνική ασφάλιση	Λ	9,49	2,01
Εκπαίδευση	Μ	4,71	0,00
Υγεία & κοινωνική μέριμνα	Ν	3,97	0,00
Λοιπές υπηρεσίες	Ξ	5,46	3,52

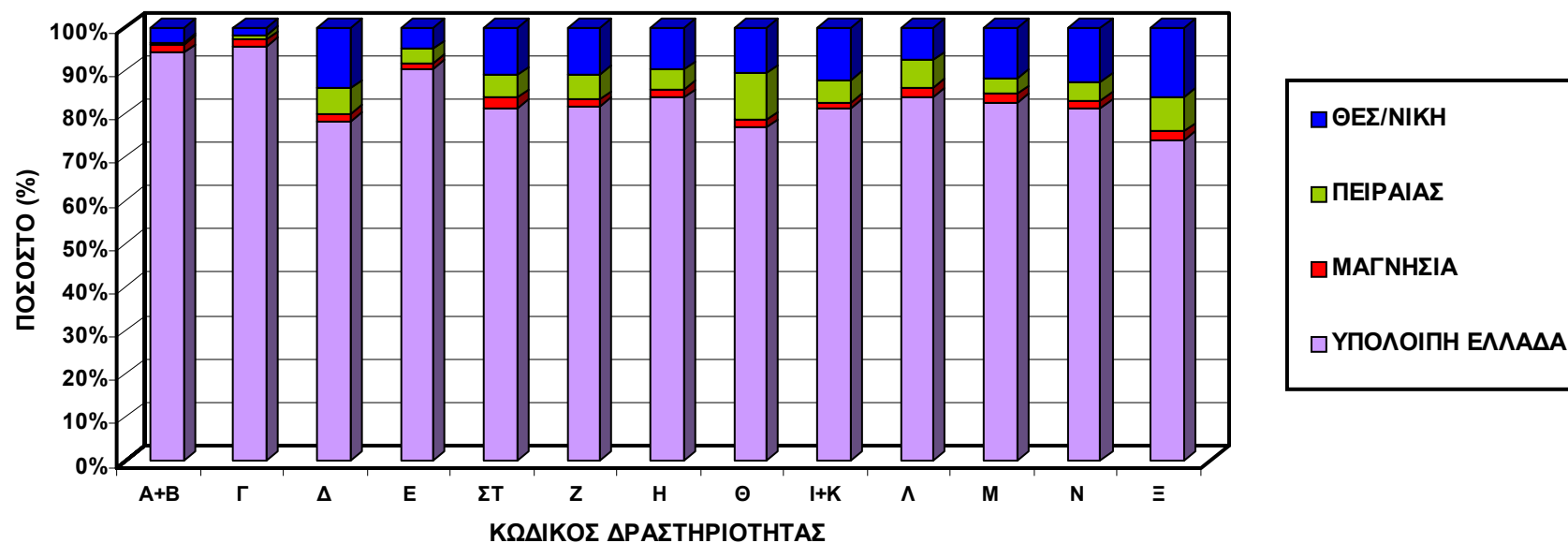
ΠΟΙΟΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ & ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΤΟΥ ΠΕΙΡΑΙΑ (2001)

Απασχολούμενοι (σε χιλιάδες) κατά Κλάδο Οικονομικής Δραστηριότητας (2001)								
ΚΩΔ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ	ΧΩΡΑ	ΠΕΙΡΑΙΑΣ	%	ΘΕΣ/ΝΙΚΗ	%	ΜΑΓΝΗΣΙΑ	%
A+B	Γεωργία, κτηνοτροφία, θήρα, δασοκομία & αλιεία	642,1	4,17	0,65	22,14	3,45	12,19	1,90
Γ	Ορυχεία & λατομεία	19,3	0,20	1,05	0,35	1,83	0,31	1,61
Δ	Μεταποιητικές βιομηχανίες	578,3	33,17	5,74	81,79	14,14	9,85	1,70
Ε	Παροχή ηλεκτρικού ρεύματος, φυσικού αερίου & νερού	36,7	1,18	3,21	1,88	5,12	0,49	1,32
ΣΤ	Κατασκευές	303,7	15,73	5,18	33,96	11,18	6,93	2,28
Ζ	Χονδρικό & λιανικό εμπόριο, επισκευή αυτοκινήτων κλπ	703,8	40,14	5,70	77,58	11,02	10,56	1,50
Η	Ξενοδοχεία & εστιατόρια	253,6	11,73	4,63	24,88	9,81	4,88	1,92
Θ	Μεταφορές, αποθήκευση & επικοινωνίες	252,2	27,31	10,83	26,79	10,62	4,32	1,71
Ι+Κ	Ενδιάμεσοι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί, & επιχ. δραστηριότητες	333,1	17,16	5,15	40,31	12,10	4,57	1,37
Λ	Δημόσια διοίκηση & άμυνα, υποχρεωτική κοινωνική ασφάλιση	305,8	18,74	6,13	23,46	7,67	6,68	2,18
Μ	Εκπαίδευση	263,3	9,30	3,53	31,22	11,86	5,22	1,98
Ν	Υγεία & κοινωνική μέριμνα	177,1	7,83	4,42	22,35	12,62	2,97	1,68
Ξ	Λοιπές υπηρεσίες	137,4	10,77	7,84	22,27	16,21	2,86	2,08
Ο	Ιδιωτικά νοικοκυριά που απασχολούν οικιακό προσωπικό	45,2						
Π	Ετερόδοκοι οργανισμοί & όργανα	0,3						
✕	Μη δυνάμενοι να καταταγούν κατά κλάδο		22,55		48,15		10,09	
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ		4.051,90	219,98	5,43	457,14	11,28	81,91	2,02

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ	ΚΩΔΙΚΟΣ	ΥΠΟΛΟΠΗ ΕΛΛΑΔΑ	ΜΑΓΝΗΣΙΑ	ΠΕΙΡΑΙΑΣ	ΘΕΣ/ΝΙΚΗ
Γεωργία, κτηνοτροφία, θήρα, δασοκομία & αλιεία	A+B	94,00	1,90	0,65	3,45
Ορυχεία & λατομεία	Γ	95,51	1,61	1,05	1,83
Μεταποιητικές βιομηχανίες	Δ	78,42	1,70	5,74	14,14
Παροχή ηλεκτρικού ρεύματος, φυσικού αερίου & νερού	Ε	90,35	1,32	3,21	5,12
Κατασκευές	ΣΤ	81,36	2,28	5,18	11,18
Χονδρικό & λιανικό εμπόριο, επισκευή αυτοκινήτων, οχημάτων, μοτοσυκλετών & ειδών προσωπικής & οικιακής χρήσης	Ζ	81,77	1,50	5,70	11,02
Ξενοδοχεία & εστιατόρια	Η	83,64	1,92	4,63	9,81
Μεταφορές, αποθήκευση & επικοινωνίες	Θ	76,84	1,71	10,83	10,62
Ενδιάμεσοι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί, διαχείριση ακίνητης περιουσίας, εκμισθώσεις & επιχειρηματικές δραστηριότητες	I+K	81,37	1,37	5,15	12,10
Δημόσια διοίκηση & άμυνα, υποχρεωτική κοινωνική ασφάλιση	Λ	84,02	2,18	6,13	7,67
Εκπαίδευση	Μ	82,63	1,98	3,53	11,86
Υγεία & κοινωνική μέριμνα	Ν	81,28	1,68	4,42	12,62
Λοιπές υπηρεσίες	Ξ	73,87	2,08	7,84	16,21

Ποσοστιαία Σύνθεση Απασχολούμενων κατά Κλάδο Οικονομικής Δραστηριότητας (2001)

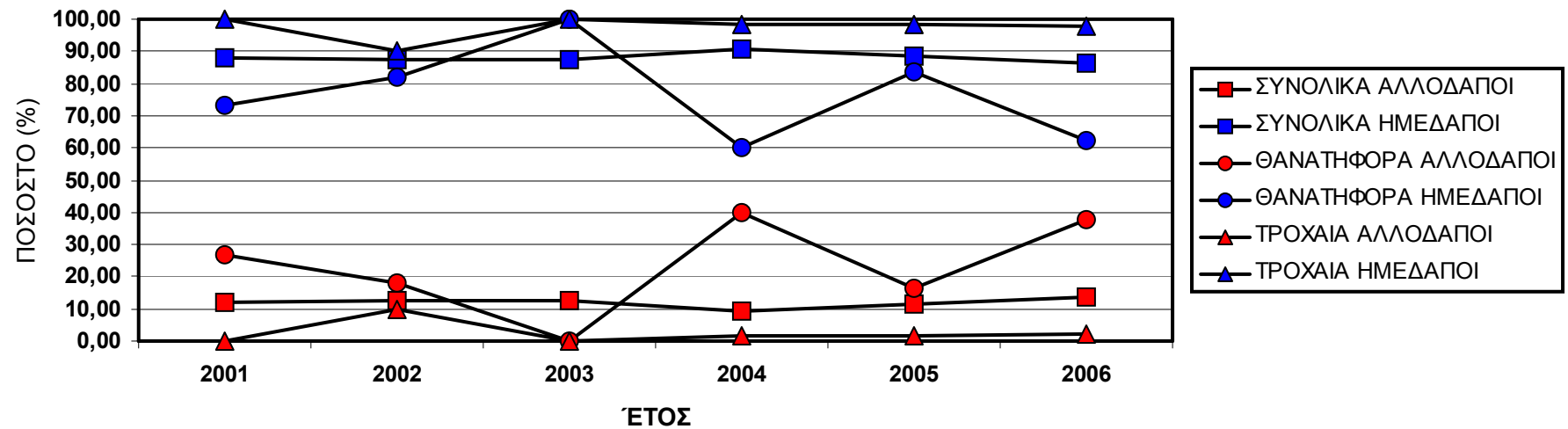

ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΑΝΑΛΥΣΗ ΕΡΓΑΤΙΚΩΝ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ ΒΑΣΕΙ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΟΤΗΤΑΣ ΣΤΟΝ ΠΕΙΡΑΙΑ

ΕΤΟΣ	ΠΕΡΙΟΧΗ	ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΑΤΥΧΗΜΑΤΑ	ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΑΤΥΧΗΜΑΤΑ (ΑΛΛΟΔΑΠΟΙ)	%	ΘΑΝΑΤΗΦΟΡΑ	ΘΑΝΑΤΗΦΟΡΑ (ΑΛΛΟΔΑΠΟΙ)	%	ΤΡΟΧΑΙΑ	ΤΡΟΧΑΙΑ (ΑΛΛΟΔΑΠΟΙ)	%
2001	ΠΕΙΡΑΙΑΣ	199	24	12,06	15	4	26,67	34	0	0,00
2002	ΠΕΙΡΑΙΑΣ	204	26	12,75	11	2	18,18	30	3	10,00
2003	ΠΕΙΡΑΙΑΣ	309	38	12,30	4	0	0,00	52	0	0,00
2004	ΠΕΙΡΑΙΑΣ	296	27	9,12	5	2	40,00	56	1	1,79
2005	ΠΕΙΡΑΙΑΣ	298	34	11,41	12	2	16,67	69	1	1,45
2006	ΠΕΙΡΑΙΑΣ	267	37	13,86	8	3	37,50	49	1	2,04

	ΣΥΝΟΛΙΚΑ		ΘΑΝΑΤΗΦΟΡΑ		ΤΡΟΧΑΙΑ	
	ΑΛΛΟΔΑΠΟΙ	ΗΜΕΔΑΠΟΙ	ΑΛΛΟΔΑΠΟΙ	ΗΜΕΔΑΠΟΙ	ΑΛΛΟΔΑΠΟΙ	ΗΜΕΔΑΠΟΙ
2001	12,06	87,94	26,67	73,33	0,00	100,00
2002	12,75	87,25	18,18	81,82	10,00	90,00
2003	12,30	87,70	0,00	100,00	0,00	100,00
2004	9,12	90,88	40,00	60,00	1,79	98,21
2005	11,41	88,59	16,67	83,33	1,45	98,55
2006	13,86	86,14	37,50	62,50	2,04	97,96

ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΑΝΑΛΥΣΗ ΕΡΓΑΤΙΚΩΝ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ ΒΑΣΕΙ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΟΤΗΤΑΣ

Οικονομικώς ενεργός και μη ενεργός πληθυσμός**ΝΟΜΟΣ ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ**

Φύλο και Ομάδες ηλικιών	2001 Πραγματικός πληθυσμός				
	Οικονομικώς ενεργός πληθυσμός	Οικονομικώς ενεργοί			Οικονομικώς μη ενεργός πληθυσμός
		Απασχολούμενοι	Ανεργοί	Ανεργοί νέοι	
Σύνολο	81.909	72.323	4.616	4.970	104.842

ΝΟΜΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Φύλο και Ομάδες ηλικιών	2001 Πραγματικός πληθυσμός				
	Οικονομικώς ενεργός πληθυσμός	Οικονομικώς ενεργοί			Οικονομικώς μη ενεργός πληθυσμός
		Απασχολούμενοι	Ανεργοί	Ανεργοί νέοι	
Σύνολο	457.138	405.003	28.714	23.421	492.284

ΝΟΜΑΡΧΙΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

Φύλο και Ομάδες ηλικιών	2001 Πραγματικός πληθυσμός				
	Οικονομικώς ενεργός πληθυσμός	Οικονομικώς ενεργοί			Οικονομικώς μη ενεργός πληθυσμός
		Απασχολούμενοι	Ανεργοί	Ανεργοί νέοι	
Σύνολο	219.975	194.642	14.284	11.049	272.279

ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ

Φύλο και Ομάδες ηλικιών	2001 Μόνιμος πληθυσμός				
	Οικονομικώς ενεργός πληθυσμός	Οικονομικώς ενεργοί			Οικονομικώς μη ενεργός πληθυσμός
		Απασχολούμενοι	Ανεργοί	Ανεργοί νέοι	
Σύνολο	4.615.470	4.102.091	265.984	247.395	5.244.123

Υπολογισμός δεικτών επίπτωσης

Με βάση τη μεθοδολογία ESAW³¹ υπολογίζουμε τους δείκτες επίπτωσης για τρεις περιοχές του δείγματός μας σύμφωνα με τα αναλυτικά δεδομένα που συγκεντρώσαμε χρησιμοποιώντας σαν έτος αναφοράς το 2001 επειδή για αυτό το έτος υπάρχουν στοιχεία από τη Στατιστική Υπηρεσία για τον ενεργό πληθυσμό.

				ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΗΣ	
ΝΟΜΟΣ	ΕΝΕΡΓΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ 2001	ΣΥΝΟΛΟ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ	ΘΑΝΑΤΗΦΟΡΑ	ΣΥΝΟΛΟΥ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ	ΘΑΝΑΤΗΦ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	457.138	625	13	136,72	2,84
ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ	81.909	242	2	295,45	2,44
ΠΕΙΡΑΙΑ	219.975	199	15	90,46	6,82

Σύμφωνα με τα συγκεντρωτικά στοιχεία του Υπουργείου προκύπτει ο παρακάτω υπολογισμός σε επίπεδο χώρας:

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΥΠ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ					
ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	4.615.470	5.155	188	111,69	4,07

Με βάση τα στοιχεία του ΙΚΑ οι δείκτες είναι :

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΙΚΑ					
ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	4.615.470	16.483	116	357,13	2,51

Κατά την αποτύπωση της EUROSTAT η Ελλάδα για το 2001 έχει δείκτη επίπτωσης **2,90**, ο οποίος δείχνει να είναι πιο κοντά στα στοιχεία του ΙΚΑ.

Μετά από την εξέταση του συγκεκριμένου έτους διαπιστώνεται ότι η Μαγνησία έχει το μεγαλύτερο πρόβλημα στο συνολικό αριθμό των ατυχημάτων και ακολουθούν οι νομοί Θεσσαλονίκης και Πειραιά. Σε σύγκριση με το μέσο δείκτη της χώρας οι περιοχές Μαγνησίας και Θεσσαλονίκης τον ξεπερνούν ενώ ο Πειραιάς υπολείπεται. Όσον αφορά τα θανατηφόρα εργατικά ατυχήματα ο Πειραιάς έχει το μεγαλύτερο δείκτη ακόμη και από αυτό της χώρας και ακολουθούν η Θεσσαλονίκη και τελευταία η Μαγνησία.

³¹ Η ανάλυση της μεθοδολογίας γίνεται στην επομένη παράγραφο

Με βάση τα ποσοστά κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας των εξεταζόμενων περιοχών (βλ πίνακα και διάγραμμα) στη Θεσσαλονίκη παρατηρούμε να υπερέχει ο κλάδος των υπηρεσιών, της μεταποιητικής βιομηχανίας, των κατασκευών και ακολουθούν του εμπορίου και των μεταφορών. Στον Πειραιά δεσπόζουσα θέση έχουν οι μεταφορές και ακολουθούν υπηρεσίες, διοίκηση και μεταποιητικές βιομηχανίες με κατασκευές. Στη Μαγνησία η γεωργία βρίσκεται στην πρώτη θέση και ακολουθούν ο κατασκευαστικός τομέας υπηρεσίες, και μεταποιητική βιομηχανία.

Αν τώρα ανατρέξουμε στην ανάλυση των ατυχημάτων κατά οικονομική δραστηριότητα θα παρατηρήσουμε ότι η Θεσσαλονίκη και ο Πειραιάς προσομοιάζουν και δημιουργείται η σειρά σοβαρότερων προβλημάτων κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας με πρώτη τη μεταποιητική βιομηχανία και να ακολουθούν το εμπόριο, οι κατασκευές και οι μεταφορές.

Για τη Μαγνησία η αντίστοιχη σειρά γίνεται : μεταποιητική βιομηχανία, κατασκευές, εμπόριο και μεταφορές.

Από το διάγραμμα των συνολικών ατυχημάτων προκύπτει ότι η Θεσσαλονίκη έχει μια αυξητική τάση των ατυχημάτων. Ο Πειραιάς ενώ από το 2000 –2003 είχε αυξητική τάση από εκεί με μετά μέχρι το 2006 παρουσιάζεται πτώση. Καλύτερα μπορούμε να πούμε ότι πηγαίνει η Μαγνησία με μια συνεχή μείωση του αριθμού των ατυχημάτων.

Κατά την ποσοστιαία ανάλυση του εργατικού δυναμικού κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας για τις τρεις περιοχές παρατηρούμε ότι στη Θεσσαλονίκη το 20% απασχολείται στη μεταποιητική βιομηχανία με ποσοστό ατυχημάτων το 52,80% του συνόλου της περιοχής. Το εμπόριο κατέχει το 18,97% του συνόλου των δραστηριοτήτων με 17,92% των ατυχημάτων. Για τον Πειραιά τα ποσοστά απασχόλησης στη μεταποίηση είναι 16,80% με ποσοστό ατυχημάτων 26,13%, στο εμπόριο με απασχόληση που ανέρχεται στο 20,33% με ατυχήματα 22,11% του συνόλου. Τέλος για τη Μαγνησία η γεωργία κατέχει υψηλό ποσοστό απασχόλησης (16,97%) χωρίς να έχει ατυχήματα (1,24%), ενώ η μεταποίηση με ποσοστό απασχόλησης 13,72% έχει πολλά ατυχήματα που ανέρχεται στο 55,79% και τέλος οι κατασκευές με σχετικά μικρότερο ποσοστό απασχόλησης 9,65% στο σύνολο δίνει 23,97% των ατυχημάτων.

Ειδικά για την περιοχή του Πειραιά αναζητήθηκαν και βρέθηκαν στοιχεία που αφορούν στα ποσοστά των ατυχημάτων αλλοδαπών όπου παρατηρούμε ότι περίπου στο 12% του συνόλου των ατυχημάτων πέφτουν θύματα αλλοδαποί, με τα θανατηφόρα ατυχήματα να ανέρχονται σε ποσοστό περίπου 23% και τροχαία 2,5% κατά μέσο όρο των ετών 2000 - 2006.

Στατιστική ανάλυση των δεδομένων

Στη διάθεσή μας έχουμε στοιχεία που αφορούν τα συνολικά εργατικά ατυχήματα και το σύνολο των ασφαλισμένων στο Ίδρυμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων (Ι.Κ.Α.). Η περίοδος αναφοράς περιλαμβάνει 58 έτη (1947-2004), επομένως πρόκειται για έναν αρκετά ικανοποιητικό αριθμό παρατηρήσεων στις δύο υπό εξέταση χρονοσειρές. Τα δεδομένα φαίνονται στον παρακάτω πίνακα.

ΕΤΟΣ	ΑΤΥΧ.	ΑΣΦ.	ΕΤΟΣ	ΑΤΥΧ.	ΑΣΦ.	ΕΤΟΣ	ΑΤΥΧ.	ΑΣΦ.
1947	4.581	309.000	1967	62.205	874.000	1987	36.590	1.744.000
1948	5.905	326.000	1968	63.132	924.000	1988	32.192	1.766.000
1949	7.996	340.000	1969	57.670	952.000	1989	29.847	1.795.000
1950	11.316	357.000	1970	61.530	964.000	1990	27.846	1.812.000
1951	14.223	393.000	1971	59.117	974.000	1991	25.185	1.831.000
1952	21.099	415.000	1972	63.107	1.020.000	1992	25.063	1.849.000
1953	22.335	470.000	1973	56.721	1.057.000	1993	23.959	1.861.000
1954	24.982	515.000	1974	48.794	1.104.000	1994	22.608	1.874.000
1955	30.693	584.000	1975	44.952	1.141.000	1995	21.540	1.884.000
1956	37.406	590.000	1976	44.987	1.176.000	1996	21.224	1.889.000
1957	40.881	610.000	1977	46.594	1.222.000	1997	20.046	1.902.000
1958	41.406	630.000	1978	47.115	1.280.000	1998	18.615	1.908.000
1959	39.920	657.000	1979	46.976	1.356.000	1999	17.658	1.935.246
1960	44.174	718.000	1980	44.950	1.431.000	2000	16.822	1.941.265
1961	52.555	726.000	1981	45.493	1.506.000	2001	16.483	1.949.495
1962	56.392	732.000	1982	41.327	1.546.000	2002	16.031	1.952.232
1963	60.050	748.000	1983	38.828	1.589.000	2003	15.310	1.956.878
1964	64.731	783.000	1984	38.658	1.646.000	2004	14.490	1.961.815
1965	63.849	795.000	1985	38.836	1.683.000	-	-	-
1966	67.595	839.000	1986	36.913	1.719.000	-	-	-

Αυτό που θέλουμε να εξετάσουμε είναι κατά πόσο ο αριθμός των ασφαλισμένων στο Ι.Κ.Α. κατά κάποιο τρόπο «επηρεάζει» το πλήθος των εργατικών ατυχημάτων. Σε θεωρητικό επίπεδο, αναμένουμε μία θετική γραμμική σχέση μεταξύ των δύο μεταβλητών. Αυτό συμβαίνει καθώς ο αυξημένος αριθμός ασφαλισμένων συνεπάγεται διεύρυνση του ενεργού εργατικού δυναμικού οπότε και αυξημένη πιθανότητα να συμβούν περισσότερα εργατικά ατυχήματα. Επομένως, μέσω της Ανάλυσης Γραμμικής Παλινδρόμησης που εφαρμόζουμε θέλουμε να δούμε κατά πόσο ισχύει αυτό που σε θεωρητικό επίπεδο ισχυριζόμαστε, και αν πράγματι ισχύει να σχηματίσουμε μία ευκρινέστερη εικόνα.

Όπως αναφέρθηκε και παραπάνω, έχουμε 58 ετήσιες παρατηρήσεις. Επιλέγουμε όμως να εργαστούμε όχι επί αυτών των αρχικών παρατηρήσεων αλλά επί των ετήσιων ποσοστιαίων μεταβολών των μεγεθών που έχουμε στη διάθεσή μας. Όπως εύκολα γίνεται αντιληπτό, λόγω

αυτής της επιλογής μας, «χάνουμε» μία παρατήρηση, την πρώτη οπότε μας απομένουν 57. Έτσι, η ανάλυσή μας βασίζεται πλέον στα δεδομένα του νέου πίνακα που ακολουθεί.

ΕΤΟΣ	ΑΤΥΧ.	ΑΣΦ.	ΕΤΟΣ	ΑΤΥΧ.	ΑΣΦ.	ΕΤΟΣ	ΑΤΥΧ.	ΑΣΦ.
1947	-	-	1967	-7.97	4.17	1987	-0.88	1.45
1948	28.90	5.50	1968	1.49	5.72	1988	-12.02	1.26
1949	35.41	4.29	1969	-8.65	3.03	1989	-7.28	1.64
1950	41.52	5.00	1970	6.69	1.26	1990	-6.70	0.95
1951	25.69	10.08	1971	-3.92	1.04	1991	-9.56	1.05
1952	48.34	5.60	1972	6.75	4.72	1992	-0.48	0.98
1953	5.86	13.25	1973	-10.12	3.63	1993	-4.40	0.65
1954	11.85	9.57	1974	-13.98	4.45	1994	-5.64	0.70
1955	22.86	13.40	1975	-7.87	3.35	1995	-4.72	0.53
1956	21.87	1.03	1976	0.08	3.07	1996	-1.47	0.27
1957	9.29	3.39	1977	3.57	3.91	1997	-5.55	0.69
1958	1.28	3.28	1978	1.12	4.75	1998	-7.14	0.32
1959	-3.59	4.29	1979	-0.30	5.94	1999	-5.14	1.43
1960	10.66	9.28	1980	-4.31	5.53	2000	-4.73	0.31
1961	18.97	1.11	1981	1.21	5.24	2001	-2.02	0.42
1962	7.30	0.83	1982	-9.16	2.66	2002	-2.74	0.14
1963	6.49	2.19	1983	-6.05	2.78	2003	-4.50	0.24
1964	7.80	4.68	1984	-0.44	3.59	2004	-5.36	0.25
1965	-1.36	1.53	1985	0.46	2.25	-	-	-
1966	5.87	5.53	1986	-4.95	2.14	-	-	-

Από εδώ και στο εξής την ποσοστιαία ετήσια μεταβολή των εργατικών ατυχημάτων θα τη συμβολίζουμε ως Y_t και αντίστοιχα του αριθμού των ασφαλισμένων ως X_t . Δηλαδή στην ουσία η σχέση που αναζητούμε είναι της μορφής $Y_t = \beta_0 + \beta_1 X_t + u_t$, όπου $t = 1, 2, \dots, 57$

Πριν ξεκινήσουμε με την εφαρμογή της Ανάλυσης Γραμμικής Παλινδρόμησης θα πρέπει να ελέγξουμε αρχικά - για την εγκυρότητα των αποτελεσμάτων μας - την στασιμότητα των δύο χρονοσειρών. Αυτό θα γίνει βάσει του *επαυξημένου ελέγχου για ύπαρξη μοναδιαίας ρίζας των Dickey και Fuller* (Augmented D-F Unit Root Test). Έχουμε τον παρακάτω πίνακα:

Augmented Dickey – Fuller Unit Root Test				
Variable	Lag Length	ADF Statistic	Deterministic Terms	Test Critical Values
Y_t	0	-4,561	Intercept & Trend	1% level = -4,131 5% level = -
X_t	0	-5,886	Intercept & Trend	1% level = -4,131 5% level = -

Και οι δύο μεταβλητές είναι στάσιμες (αυτό συνεπάγεται από το γεγονός ότι το ADF Statistic είναι μεγαλύτερο κατ' απόλυτη τιμή και στις δύο περιπτώσεις από τις Test Critical Values). Οπότε μπορούμε να συνεχίσουμε με την εκτίμηση της γραμμής παλινδρόμησης ($Y_t = \beta_0 + \beta_1 X_t + u_t$) τα αποτελέσματα της οποίας δίνονται στον παρακάτω πίνακα:

Coefficients	Estimates	t-statistic	Sig.
Constant	-3,564	-1,522	0,134
X_t	1,899	3,662	0,001
$t_{55}(0,025) = 2,004$ και $R^2 = 0,196$		$F = 13,410 > F_{1,55}(0,05) = 4,016$	

Ο συντελεστής β_0 (σταθερός όρος) δεν είναι στατιστικά σημαντικός σε επίπεδο σημαντικότητας $\alpha = 5\%$ (δίπλευρος έλεγχος). Επομένως ξαναδοκιμάζουμε, αυτή τη φορά όμως χωρίς την παρουσία σταθερού όρου. Η ζητούμενη σχέση δηλαδή θα είναι τώρα της μορφής $Y_t = \beta_1 X_t + u_t$. Τα αποτελέσματα της παλινδρόμησης καθώς και ο έλεγχος κανονικότητας και ανεξαρτησίας των καταλοίπων (residuals) φαίνονται παρακάτω:

Coefficients	Estimates	t-statistic	Sig.
X_t	1,316	3,724	0,000
$t_{56}(0,025) = 2,003$ και $R^2 = 0,199$		$F = 13,871 > F_{1,56}(0,05) = 4,013$	

Έτσι, η εκτιμώμενη ευθεία παλινδρόμησης στην οποία καταλήγουμε είναι η εξής:

$$\hat{Y}_t = 1,316X_t$$

Ερμηνεία - Συμπεράσματα: Αν και αρχικά θέσαμε μία ανεξάρτητη μεταβλητή και σταθερό όρο, καταλήξαμε σε μία ευθεία παλινδρόμησης με την παρουσία μόνο της ανεξάρτητης μεταβλητής (X_t). Με βάση τα παραπάνω δηλαδή, εάν το ετήσιο ποσοστό μεταβολής **των ασφαλισμένων στο Ι.Κ.Α.** (X_t) μεταβληθεί κατά 1%, τότε το αντίστοιχο μέγεθος **του**

συνολικού αριθμού των εργατικών ατυχημάτων (Y_t) αναμένεται να μεταβληθεί και μάλιστα προς την ίδια κατεύθυνση κατά 1,316%.

ΤΑ ΕΡΓΑΤΙΚΑ ΑΤΥΧΗΜΑΤΑ ΣΤΙΣ ΧΩΡΕΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ

Η εξέταση εφαρμογής Ευρωπαϊκών Στατιστικών Εργατικών Ατυχημάτων (ESAW³²)

Με σκοπό να αντιμετωπισθεί πρακτικά το πρόβλημα των εργατικών ατυχημάτων και τελικά η μείωση του αριθμού τους μέσω της νομοθετικής κατοχύρωσης και της εφαρμογής των μέτρων υγιεινής και ασφάλειας, απαιτείται μια λεπτομερής καταγραφή τους. Οι πληροφορίες που θα αντληθούν θα είναι πολλές για όλους τους εμπλεκόμενους φορείς, κράτος, εργαζόμενους, εργοδότες, συνδικάτα καθώς και κάθε ασχολούμενο με το θέμα.

Η συλλογή στοιχείων για τα εργατικά ατυχήματα στη χώρα μας δεν στηρίζεται σε μια ενιαία προσέγγιση αποτροπής του επαγγελματικού κινδύνου. Παρουσιάζονται σημαντικά προβλήματα πιστότητας και τα αποτελέσματα ανάλογα με την πηγή, διαφέρουν.

Το Διεθνές Γραφείο Εργασίας (ILO) έχει ασχοληθεί με την τυποποίηση της στατιστικής των ατυχημάτων και την μελέτη τους, ενώ η Στατιστική Υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Κοινότητας (Eurostat), έχει διαμορφώσει ένα πρότυπο εναρμόνισης σε τρεις φάσεις για τις χώρες μέλη της ΕΕ.

Κύριες πηγές συλλογής στοιχείων εργατικών ατυχημάτων είναι η γενική Διεύθυνση Αναλογιστικών Μελετών του Ιδρύματος Κοινωνικών Ασφαλίσεων (ΙΚΑ) με στοιχεία για εργατικά ατυχήματα που δηλώθηκαν από ασφαλισμένους του ΙΚΑ και η Διεύθυνση Διοικητικής και Τεχνικής Στήριξης του Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας του Υπουργείου Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας τα στοιχεία των οποίων υποχρέωση υποβολής έχουν οι εργοδότες, απ' όπου και εμείς αντλήσαμε τα δεδομένα για τις ανάγκες της εργασίας. Ο διαφορετικός τρόπος καταγραφής και επεξεργασίας των εργατικών ατυχημάτων, στην Ελλάδα, από τις διαφορετικές πηγές έχει σαν αποτέλεσμα την δυσκολία σύγκρισης και αξιολόγησης των στοιχείων.

Με σκοπό την ενιαία αντιμετώπιση από όλα τα κράτη – μέλη, η ΕΕ μέσω της EUROSTAT προτείνει ένα κοινό τρόπο συλλογής και επεξεργασίας των δεδομένων.

³² Ευρωπαϊκές στατιστικές σχετικά με τα εργατικά ατυχήματα, Μεθοδολογία, ΓΔ Απασχόλησης και Κοινωνικών Υποθέσεων Δ-5, EUROSTAT E-3, 2001

Το 1990 ξεκίνησαν, σε ευρωπαϊκό επίπεδο, εργασίες για την εναρμόνιση των κριτηρίων και των μεθοδολογιών που εφαρμόζονται για την καταγραφή στοιχείων σχετικά με τα εργατικά ατυχήματα. Σαν αποτέλεσμα αυτού του ολοκληρωμένου έργου που πραγματοποιήθηκε σε συνεργασία με τα κράτη μέλη, προέκυψε η μεθοδολογία ESAW η οποία αποτελεί την πλέον ολοκληρωμένη πρόταση για τις ευρωπαϊκές στατιστικές εργατικών ατυχημάτων, συμπεριλαμβανομένων των εναρμονισμένων μέσων για την ανάλυση των αιτιών και των συνθηκών των εργατικών ατυχημάτων (τρόπος συλλογή στοιχείων, ταξινομήσεις, κανόνες κωδικοποίησης κλπ). Τα αποτελέσματα θα συμβάλουν στην παρακολούθηση της εφαρμογής των οδηγιών και, όπου είναι απαραίτητο, στην αναθεώρησή τους, ώστε αυτές οι οδηγίες να ανταποκρίνονται στις νέες απαιτήσεις, και στη χάραξη νέων πολιτικών σε κοινοτικό επίπεδο.

Φάσεις του σχεδίου ESAW

Η εφαρμογή του σχεδίου ESAW αναλύεται σε 3 επιμέρους φάσεις. Οι φάσεις I και II βρίσκονται σε εξέλιξη από το 1993 και το 1996, αντίστοιχα. Η φάση I καλύπτει τις μεταβλητές που αποσκοπούν στον προσδιορισμό της οικονομικής δραστηριότητας του εργοδότη, του επαγγέλματος, της ηλικίας και του φύλου του θύματος, της φύσης του τραυματισμού και του μέρους του σώματος που υπέστη κάκωση, καθώς επίσης της γεωγραφικής θέσης, της ημερομηνίας και της ώρας του ατυχήματος. Η φάση II συμπληρώνει τα πρώτα αυτά στοιχεία με πληροφορίες σχετικά με το μέγεθος της επιχείρησης, την εθνικότητα και το καθεστώς απασχόλησης του θύματος, καθώς επίσης και τις συνέπειες του ατυχήματος (αριθμός απολεσθεισών ημερών εργασίας, μόνιμη ανικανότητα ή θάνατος ως αποτέλεσμα του ατυχήματος).

Όλες αυτές οι μεταβλητές παρέχουν πληροφορίες οι οποίες καθιστούν δυνατό τον προσδιορισμό των χαρακτηριστικών της επιχείρησης, του θύματος, του τραυματισμού και των συνεπειών του, καθώς και της ημερομηνίας και του τόπου του ατυχήματος. Ωστόσο, για την προώθηση μιας πιο δραστήριας ευρωπαϊκής πολιτικής για την πρόληψη των εργατικών ατυχημάτων, η φάση III του σχεδίου ESAW καλύπτει άλλες εναρμονισμένες μεταβλητές και ταξινομήσεις σχετικά με τις αιτίες και τις συνθήκες κάτω τις οποίες συμβαίνουν τα εργατικά ατυχήματα, οι οποίες θα μπορούσαν να συμβάλουν στην εξακρίβωση των περιστάσεων και των συνθηκών που επικρατούν κατά τη χρονική στιγμή του ατυχήματος. Τα αποτελέσματα αυτών των αναλύσεων θα παράσχουν χρήσιμες πληροφορίες, οι οποίες θα συμβάλουν στην ανάπτυξη νέων και δεόντως στοχοθετημένων πολιτικών πρόληψης. Το πρώτο έτος αναφοράς για τη φάση III του σχεδίου ESAW ήταν το έτος 2001.

Στόχοι του σχεδίου ESAW

Η εφαρμογή του σχεδίου ESAW συνίσταται στην εκπλήρωση τριών βασικών στόχων οι οποίοι είναι οι εξής:

Η συλλογή, σε επίπεδο Ε.Ε., συγκρίσιμων στοιχείων σχετικά με τα εργατικά ατυχήματα και η κατάρτιση μιας βάσης δεδομένων. Η ύπαρξη συγκρίσιμων στοιχείων σχετικά με τα εργατικά ατυχήματα αποτελεί προϋπόθεση για την παρακολούθηση των τάσεων στην υγεία και την ασφάλεια κατά την εργασία στην Ε.Ε. και για την προώθηση της πρόληψης των ατυχημάτων σε κοινοτικό επίπεδο και στα επιμέρους κράτη μέλη.

Η παροχή στοιχείων σχετικά με τις ομάδες και τους τομείς υψηλού κινδύνου, καθώς και η εξασφάλιση δεικτών σχετικά με τις αιτίες και το κοινωνικο-οικονομικό κόστος των εργατικών ατυχημάτων. Θα πρέπει να καταρτιστούν συνεκτικές σειρές στοιχείων προκειμένου να εξασφαλιστούν τα μέσα για την παρακολούθηση της υγείας και της ασφάλειας κατά την εργασία καθώς και για την αποτελεσματική ρύθμιση στον εν λόγω τομέα.

Η ανάπτυξη μιας μεθοδολογίας που θα είναι κατά το δυνατόν συγκρίσιμη με άλλες διεθνείς στατιστικές και η συμμετοχή στο συντονισμό τέτοιων εργασιών.

Βασικές έννοιες και ορισμοί

Τα στοιχεία των φάσεων I, II και III του σχεδίου ESAW συλλέγονταν αντίστοιχα από τα έτη αναφοράς 1993, 1996 και 2001 και ύστερα. Η περίοδος αναφοράς ορίζεται ως το έτος δήλωσης του ατυχήματος. Όλες οι περιπτώσεις εργατικών ατυχημάτων που συνεπάγονται απουσία άνω των τριών ημερολογιακών ημερών περιλαμβάνονται στα στοιχεία ESAW. Στην πράξη, αυτό σημαίνει ότι ένα εργατικό ατύχημα περιλαμβάνεται στο ESAW εάν συνεπάγεται για τον εργαζόμενο ανικανότητα εργασίας μεγαλύτερη των τριών ημερών, ακόμη και αν στις ημέρες αυτές περιλαμβάνονται Σάββατα, Κυριακές ή άλλες ημέρες κατά τις οποίες ο εργαζόμενος συνήθως δεν εργάζεται.

Το εργατικό ατύχημα ορίζεται ως «ένα ασυνεχές συμβάν κατά τη διάρκεια της εργασίας το οποίο προκαλεί σωματική ή διανοητική βλάβη». Ως θανατηφόρο ατύχημα ορίζεται ένα ατύχημα που οδηγεί στο θάνατο του θύματος μέσα σε ένα έτος από το ατύχημα. Η ταξινόμηση των ατυχημάτων αφορά τρεις γενικές κατηγορίες (παθολογικά, τροχαία, θανατηφόρα) με επιμέρους τύπους και ταξινομήσεις η κάθε μία.

Δείκτες και μέθοδοι τυποποίησης των στοιχείων

Η μεθοδολογία ESAW χρησιμοποιεί δύο βασικούς τύπους δεικτών για τα εργατικά ατυχήματα: τους αριθμούς ατυχημάτων και τους δείκτες επίπτωσης. Προφανώς, οι αριθμοί ατυχημάτων πρέπει να σχετίζονται με τον πληθυσμό αναφοράς των απασχολούμενων (άτομα που εκτίθενται στον κίνδυνο εργατικού ατυχήματος) έτσι ώστε να καταρτίζονται οι δείκτες επίπτωσης (συχνότητα). Παρέχονται κυρίως για τις οικονομικές δραστηριότητες που καλύπτονται στα στοιχεία ESAW από το σύνολο των κρατών μελών.

Ως «δείκτης επίπτωσης» ορίζεται ο αριθμός των εργατικών ατυχημάτων ανά 100.000 εργαζομένους. Μπορεί να υπολογισθεί για την Ευρώπη, για ένα κράτος μέλος ή για οποιαδήποτε διαίρεση επιμέρους πληθυσμού σύμφωνα με μία ή περισσότερες από τις μεταβλητές που χαρακτηρίζουν το θύμα του ατυχήματος (οικονομική δραστηριότητα, ηλικία, φύλο κ.α.). Μπορεί να καταρτιστεί για όλα τα ατυχήματα ή διαιρέσεις σύμφωνα με μία ή περισσότερες από τις μεταβλητές που χαρακτηρίζουν το ατύχημα (μέρος του σώματος που υπέστη κάκωση κ.α.). Χωριστοί δείκτες επίπτωσης υπολογίζονται για τα θανατηφόρα ατυχήματα και τα ατυχήματα που συνεπάγονται απουσία μεγαλύτερη των τριών ημερών.

Επιπλέον, ένας πρόσθετος δείκτης επίπτωσης υπολογίζεται για τα θανατηφόρα ατυχήματα σε ευρωπαϊκό επίπεδο, ο οποίος δεν περιλαμβάνει τα τροχαία ατυχήματα, έτσι ώστε να εξασφαλιστούν συγκρίσιμοι δείκτες επίπτωσης για όλα τα κράτη μέλη. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι τα τροχαία ατυχήματα κατά τη διάρκεια της εργασίας δεν καταγράφονται ως εργατικά ατυχήματα σε ορισμένα κράτη μέλη. Τα θανατηφόρα ατυχήματα που οφείλονται σε τροχαία ατυχήματα αντιπροσωπεύουν σημαντικό μερίδιο του αριθμού των θανατηφόρων ατυχημάτων. Για το λόγο αυτό, οι συγκρίσεις των εθνικών δεικτών επίπτωσης για τα θανατηφόρα ατυχήματα θα εισήγαν σημαντική μεροληψία χωρίς την εν λόγω αναπροσαρμογή των δεικτών. Το ίδιο ισχύει και για τα ατυχήματα επί οποιουδήποτε μεταφορικού μέσου σε μια διαδρομή κατά τη διάρκεια της εργασίας, τα οποία επίσης εξαιρούνται από τον αναπροσαρμοσμένο αυτό δείκτη των θανατηφόρων ατυχημάτων. Πρέπει να σημειωθεί ότι μόνο αυτός ο αναπροσαρμοσμένος δείκτης για τα θανατηφόρα ατυχήματα χρησιμοποιείται για την κατανομή στα κράτη μέλη. Ο χρησιμοποιούμενος τύπος είναι ο ακόλουθος:

$$\text{Δείκτης επίπτωσης} = \frac{\text{Αριθμός ατυχημάτων (θανατηφόρα ή μη θανατηφ.)}}{\text{Αριθμός εργαζομένων στον εξεταζόμενο πληθυσμό}} \times 100.000$$

Πέραν των δεικτών επίπτωσης, οι οποίοι αποτελούν τους κύριους δείκτες του σχεδίου ESAW, τα στοιχεία της φάσης II καθιστούν ήδη δυνατή μια πρώτη προσέγγιση του κοινωνικο-οικονομικού κόστους των εργατικών ατυχημάτων με τη μεταβλητή «απολεσθείσες ημέρες» (συμπεριλαμβανομένων των περιπτώσεων μόνιμης ανικανότητας και των θανατηφόρων ατυχημάτων). Στο εγγύς μέλλον θα αναπτυχθούν επίσης γενικοί δείκτες που θα περιλαμβάνουν τις απολεσθείσες ημέρες λόγω προβλημάτων υγείας που συνδέονται με την εργασία, εκτός τραυματισμών.

Στοιχεία Καταγραφής Ατυχημάτων (ΚΕΠΕΚ) Vs Στατιστικά Δεδομένα ESAW

Όπως αναφέρθηκε και παραπάνω, η εφαρμογή των τριών φάσεων του σχεδίου ESAW είχε ως έτη αναφοράς τα έτη 1993, 1996 και 2001 αντίστοιχα για την κάθε φάση. Όσον αφορά την Ελλάδα, η εφαρμογή του σχεδίου ESAW δεν έχει ξεκινήσει στο Υπουργείο Απασχόλησης. Το ΙΚΑ έχει εφαρμόσει τις φάσεις I και II και η εφαρμογή της φάσης III γίνεται χρησιμοποιώντας ένα δείγμα ατυχημάτων και όχι όλα τα δεδομένα. Η μη εναρμόνιση όμως της χώρας μας μέχρι τώρα, στο συγκεκριμένο ζήτημα, με τις υπόλοιπες χώρες της Ε.Ε. – και ειδικότερα τις προηγμένες – ίσως προκαλέσει προβλήματα στο εγγύς μέλλον. Πέρα από αυτό όμως, δεν επωφελούμαστε και σε γενικότερα θέματα εργασιακής ασφάλειας, αφού ελλείπει των κατάλληλων στατιστικών δεδομένων δε μας παρέχονται και τα αντίστοιχα συμπεράσματα – προτάσεις.

Η μέχρι σήμερα καταγραφή των εργατικών ατυχημάτων από τις αρμόδιες αρχές της χώρας (ΚΕΠΕΚ κ.α.), σε επίπεδο επάρκειας στοιχείων, μπορεί να θεωρηθεί αρκετά ικανοποιητική. Στο Παράρτημα παρουσιάζεται το Έντυπο Αναγγελίας Εργατικού Ατυχήματος σύμφωνα με το σημερινό τρόπο καταγραφής των εργατικών ατυχημάτων και έτσι όπως αυτός ζητείται από τις Υπηρεσίες του Υπουργείου Απασχόλησης. Χρησιμοποιήσαμε αυτά τα δεδομένα τα αναλύσαμε και παρουσιάζουμε στο παράρτημα δύο πίνακες που αφορούν στον τρόπο καταγραφής των δεδομένων σύμφωνα με την Ελληνική σημερινή κατάσταση σε αντιδιαστολή με τον προτεινόμενο τρόπο καταγραφής από την μεθοδολογία ESAW. Στην τελευταία στήλη του πίνακα ταξινόμησης κατά ESAW παρουσιάζουμε τα πεδία που κατά τη γνώμη μας περιλαμβάνονται ή βρίσκονται κοντά στα υπάρχοντα δεδομένα ή ελλείπουν πλήρως. Παρατηρούμε ότι η κατάσταση δεν είναι και τόσο τραγική καθόσον τα περισσότερα δεδομένα υπάρχουν. Απαιτείται μια αναμόρφωση του σημερινού τρόπου καταγραφής με τη δημιουργία ενός νέου εντύπου το οποίο θα περιέχει τη συμπλήρωση κάποιων επιπλέον πεδίων έτσι ώστε να προκύψει το έντυπο σύμφωνα με τη μεθοδολογία ESAW.

Εάν δηλαδή οι Υπηρεσίες αποφασίσουν να ξεκινήσουν μία καταχώρηση των εργατικών ατυχημάτων (πραγματοποιηθέντων και μελλοντικών) βάσει της μεθοδολογίας που προτείνει το σχέδιο ESAW, δεν πρόκειται να συναντήσουν κάτι το τελείως καινούργιο. Έτσι δεν μπορούμε να ερμηνεύσουμε την καθυστέρηση εφαρμογής του. Είναι άραγε τόσο καινοτόμο το σχέδιο ή οι Υπηρεσίες μας δύσκολα αναπροσαρμόζουν τα δεδομένα τους; Μάλλον το δεύτερο ισχύει. Το πρόβλημα ενδεχομένως να υπάρξει – όσον αφορά στα πραγματοποιηθέντα ατυχήματα – με την φάση ΙΙΙ του σχεδίου. Και αυτό γιατί τα απαιτούμενα στοιχεία δίνουν έμφαση σε λεπτομέρειες του εκάστοτε ατυχήματος οι οποίες το πιθανότερο είναι να μην είχαν καταγραφεί κατά την αναφορά του ατυχήματος από την αρμόδια υπηρεσία ή να είχαν καταγραφεί ελλιπώς.

Από εδώ και στο εξής όμως, δεν είναι δύσκολο να αρχίσει η σταδιακή εφαρμογή του σχεδίου ESAW για τα εργατικά ατυχήματα στη χώρα μας. Θα μπορούσε η συλλογή των στατιστικών στοιχείων, βάσει της κωδικοποίησης που προτείνεται, να ξεκινήσει από τώρα έτσι ώστε μελλοντικά να παρέχονται ενιαία στοιχεία στις αρμόδιες ευρωπαϊκές αρχές σε ετήσια βάση. Αυτό βέβαια απαιτεί την ύπαρξη ενός ενιαίου δικτύου πανελλήνιας εμβέλειας μεταξύ των αρμόδιων υπηρεσιών, μίας ενιαίας φόρμας καταχώρησης των στοιχείων σε ηλεκτρονική μορφή κ.α. τεχνικά δεδομένα που είναι αδύνατον να τα θεωρούμε δυσεπίλυτα με τη βάση τη σημερινή τεχνολογία της πληροφορικής και των επικοινωνιών. Φυσικά απαιτείται η πολιτική και υπηρεσιακή βούληση μαζί με κάποιο κόστος για την εφαρμογή και την αναπροσαρμογή των σημερινών εντύπων, του τρόπου καταχώρησης, εκπαίδευση των υπαλλήλων κα.

Στο παράρτημα παρουσιάζονται οι πίνακες με τα πεδία συμπλήρωσης των στοιχείων των εργατικών ατυχημάτων τόσο από τις αρμόδιες αρχές (ΠΙΝΑΚΑΣ 1 : ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΤΥΧΗΜΑΤΟΣ κατά ΚΕΠΕΚ) όσο και από αυτά που προτείνει και απαιτεί η εφαρμογή του σχεδίου ESAW (ΠΙΝΑΚΑΣ 2 : ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΤΥΧΗΜΑΤΟΣ κατά ESAW) μαζί με σχετικά σχόλια που αφορούν στην ύπαρξη ή όχι των αντίστοιχων πεδίων.

Συγκριτικά στοιχεία εργατικών ατυχημάτων στην Ευρώπη

Ανατρέχοντας και αναλύοντας τα δεδομένα της EUROSTAT και ειδικά τους δείκτες επίπτωσης δηλαδή τα ατυχήματα ανά 100.000 εργαζομένους (βλ. παρακάτω διαγράμματα) παρατηρούμε ότι η Ελλάδα βρίσκεται αρκετά κάτω από τον μέσο όρο των ατυχημάτων στην Ευρώπη. Από τα 18.691 ατυχήματα ανά 100.000 εργαζόμενους το 1994 με ευρωπαϊκό μέσο όρο 26.720 φτάνει το 2004 να έχει 9.996 με τον ευρωπαϊκό δείκτη να ανέρχεται στα 18.606 δηλαδή σχεδόν στο διπλάσιο. Η Γαλλία με την Ιταλία βρίσκονται λίγο πάνω από το ευρωπαϊκό μέσο όρο με την

Ισπανία να ξεφεύγει με μεγαλύτερο πλήθος ατυχημάτων και την Πορτογαλία να ακολουθεί μια πτωτική τάση. Το Βέλγιο και η Αυστρία βρίσκονται κοντά στο μέσο όρο για να μην πούμε ότι οι καμπύλες ταυτίζονται. Αρκετά παράξενο εμφανίζεται το γεγονός της Γερμανίας της οποίας την καμπύλη παρατηρούμε να ξεφεύγει από τον μέσο όρο. Τέλος η Δανία, Φιλανδία, Ιρλανδία, Νορβηγία, Σουηδία και Μεγάλη Βρετανία βρίσκονται κάτω από τον ευρωπαϊκό μέσο όρο.

Όσον αφορά τους τομείς οικονομικής δραστηριότητας όπου συμβαίνουν τα περισσότερα εργατικά ατυχήματα στην Ελλάδα παρατηρούμε ότι υπερέχει ο κατασκευαστικός τομέας, και η βιομηχανία και ακολουθούν γεωργία – δασοπονία με τελευταίες τις μεταφορές.

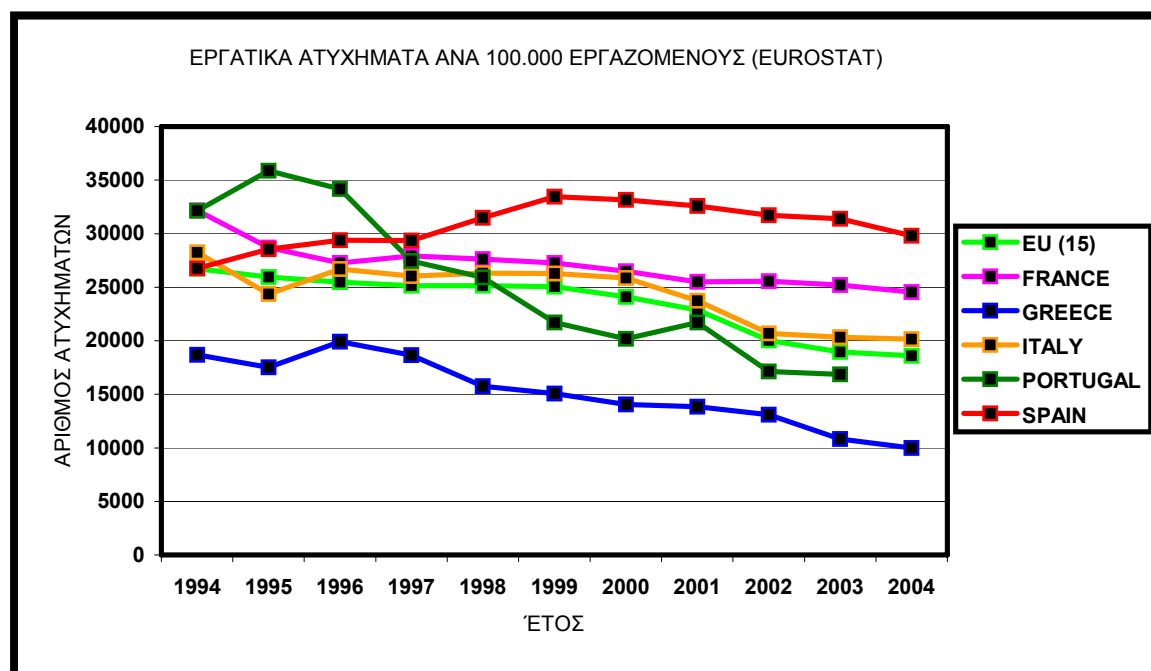
Αντίστοιχα αν εξετάσουμε τώρα τους δείκτες επίπτωσης για των θανατηφόρων εργατικών ατυχημάτων η Ελλάδα, η Γαλλία και η Ιταλία βρίσκονται κοντά στο μέσο όρο με την Ισπανία και την Πορτογαλία να ξεφεύγουν. Στην χώρα μας παρατηρούμε μεγάλα άλματα στην καμπύλη τα έτη 1999 και 2002. Η Αυστρία βρίσκεται σε αρκετή απόσταση από τον μέσο όρο. Το Βέλγιο ενώ στις αρχές της εξεταζόμενης δεκαετίας είχε προβλήματα δείχνει να πλησιάζει την ευρωπαϊκή καμπύλη. Η καμπύλη της Γερμανίας παρατηρούμε να βρίσκεται χαμηλότερα από τον μέσο όρο πράγμα που σημαίνει ότι μπορεί σαν χώρα να έχει αρκετά περισσότερα εργατικά ατυχήματα όμως πολύ λιγότερα καταλήγουν σε θανατηφόρα. Με όσα περιορισμένα στοιχεία υπάρχουν και η Ολλανδία βρίσκεται χαμηλότερα στην καμπύλη. Τέλος η Σουηδία, η Μεγάλη Βρετανία, η Φιλανδία και η Δανία, βρίσκονται κάτω από τον ευρωπαϊκό μέσο όρο με την Νορβηγία και την Ιρλανδία να έχουν πρόβλημα και να ξεπερνούν την καμπύλη. Ιδιαίτερα η Ιρλανδία παρουσιάζει πρόβλημα κατά την τριετία 1996-1999.

ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΗΣ ΕΡΓΑΤΙΚΩΝ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ

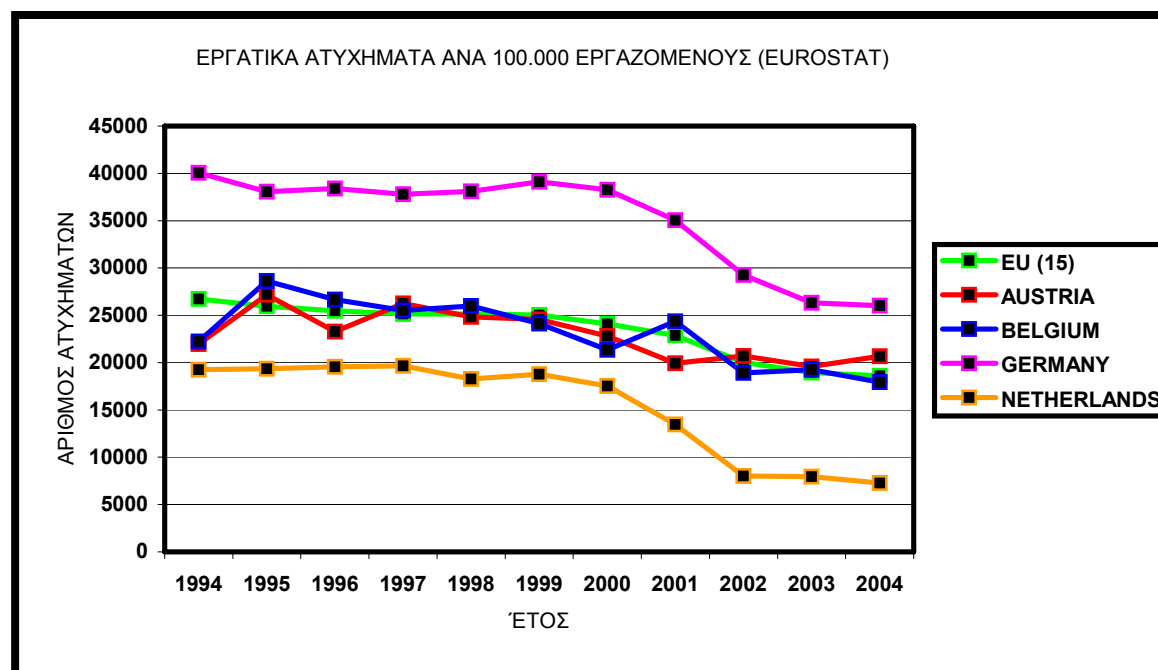
ΑΝΑ 100.000 ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΥΣ (EUROSTAT)

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Belgium	22.239	28.611	26.664	25.509	25.986	24.113	21.357	24.364	18.901	19.255	17.920
Denmark	13.108	12.937	13.526	14.566	14.414	15.015	13.813	13.521	13.201	12.189	12.569
Germany	40.064	38.075	38.398	37.797	38.114	39.123	38.251	35.038	29.275	26.323	26.004
Ireland	4.158	4.358	12.023	13.267	11.278	10.049	7.352	7.384	6.728	6.650	7.402
Greece	18.691	17.504	19.923	18.644	15.744	15.056	14.062	13.842	13.086	10.830	9.996
Spain	26.742	28.549	29.398	29.365	31.488	33.440	33.150	32.595	31.711	31.398	29.803
France	32.172	28.702	27.270	27.910	27.630	27.272	26.475	25.508	25.575	25.199	24.556
Italy	28.239	24.357	26.684	26.044	26.314	26.283	25.847	23.737	20.692	20.337	20.148
Netherlands	19.241	19.342	19.569	19.668	18.261	18.774	17.513	13.476	8.019	7.950	7.281
Austria	21.943	27.154	23.285	26.261	24.826	24.568	22.798	19.918	20.708	19.605	20.679
Portugal	32.143	35.873	34.180	27.433	25.905	21.714	20.175	21.691	17.128	16.875	
Finland	18.876	16.908	16.572	16.262	16.558	16.011	15.446	18.847	18.691	18.007	18.523
Sweden	6.656	5.563	6.572	5.659	6.923	7.253	7.462	7.664	7.418	6.745	6.253
United Kingdom	10.066	9.478	7.715	7.879	7.977	8.401	8.514	9.248	8.191	8.019	7.224
Norway		24.267	23.244	20.052	25.645	23.471	25.231	21.476	19.607	19.007	16.538
EU (15)	26.720	25.955	25.472	25.154	25.152	25.042	24.106	22.866	20.034	18.963	18.606

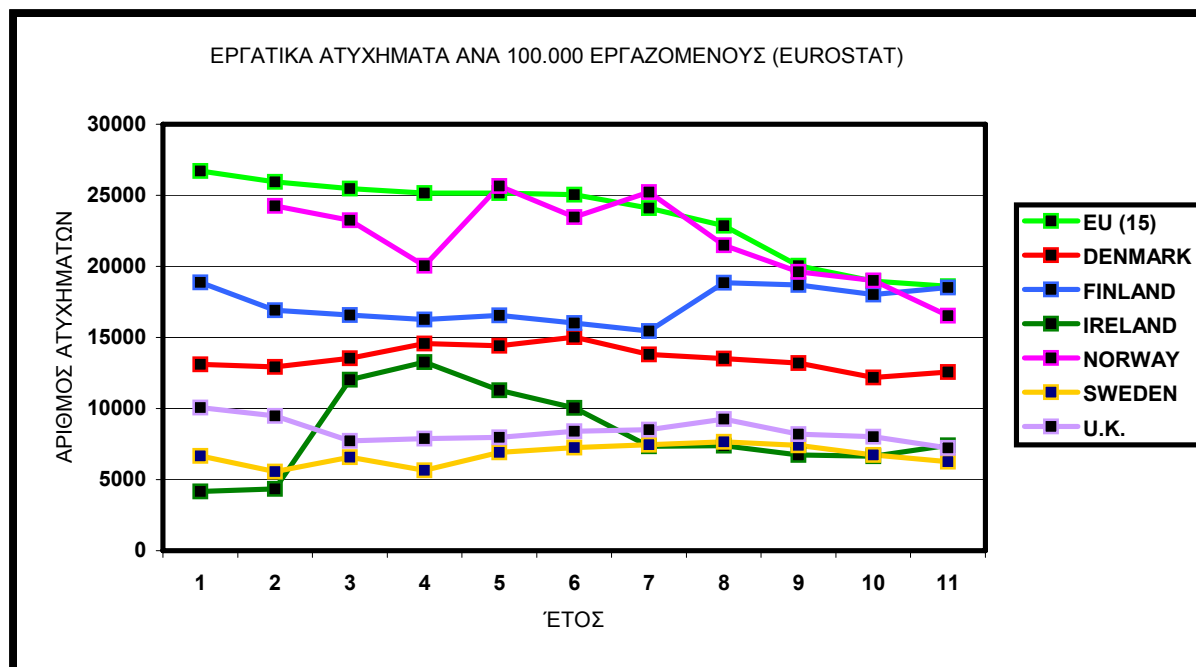
	YEAR										
COUNTRY	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
EU (15)	26.720	25.955	25.472	25.154	25.152	25.042	24.106	22.866	20.034	18.963	18.606
FRANCE	32.172	28.702	27.270	27.910	27.630	27.272	26.475	25.508	25.575	25.199	24.556
GREECE	18.691	17.504	19.923	18.644	15.744	15.056	14.062	13.842	13.086	10.830	9.996
ITALY	28.239	24.357	26.684	26.044	26.314	26.283	25.847	23.737	20.692	20.337	20.148
PORTUGAL	32.143	35.873	34.180	27.433	25.905	21.714	20.175	21.691	17.128	16.875	
SPAIN	26.742	28.549	29.398	29.365	31.488	33.440	33.150	32.595	31.711	31.398	29.803

	YEAR										
COUNTRY	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
EU (15)	26.720	25.955	25.472	25.154	25.152	25.042	24.106	22.866	20.034	18.963	18.606
AUSTRIA	21.943	27.154	23.285	26.261	24.826	24.568	22.798	19.918	20.708	19.605	20.679
BELGIUM	22.239	28.611	26.664	25.509	25.986	24.113	21.357	24.364	18.901	19.255	17.920
GERMANY	40.064	38.075	38.398	37.797	38.114	39.123	38.251	35.038	29.275	26.323	26.004
NETHERLANDS	19.241	19.342	19.569	19.668	18.261	18.774	17.513	13.476	8.019	7.950	7.281

	YEAR										
COUNTRY	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
EU (15)	26.720	25.955	25.472	25.154	25.152	25.042	24.106	22.866	20.034	18.963	18.606
DENMARK	13.108	12.937	13.526	14.566	14.414	15.015	13.813	13.521	13.201	12.189	12.569
FINLAND	18.876	16.908	16.572	16.262	16.558	16.011	15.446	18.847	18.691	18.007	18.523
IRELAND	4.158	4.358	12.023	13.267	11.278	10.049	7.352	7.384	6.728	6.650	7.402
NORWAY		24.267	23.244	20.052	25.645	23.471	25.231	21.476	19.607	19.007	16.538
SWEDEN	6.656	5.563	6.572	5.659	6.923	7.253	7.462	7.664	7.418	6.745	6.253
U.K.	10.066	9.478	7.715	7.879	7.977	8.401	8.514	9.248	8.191	8.019	7.224

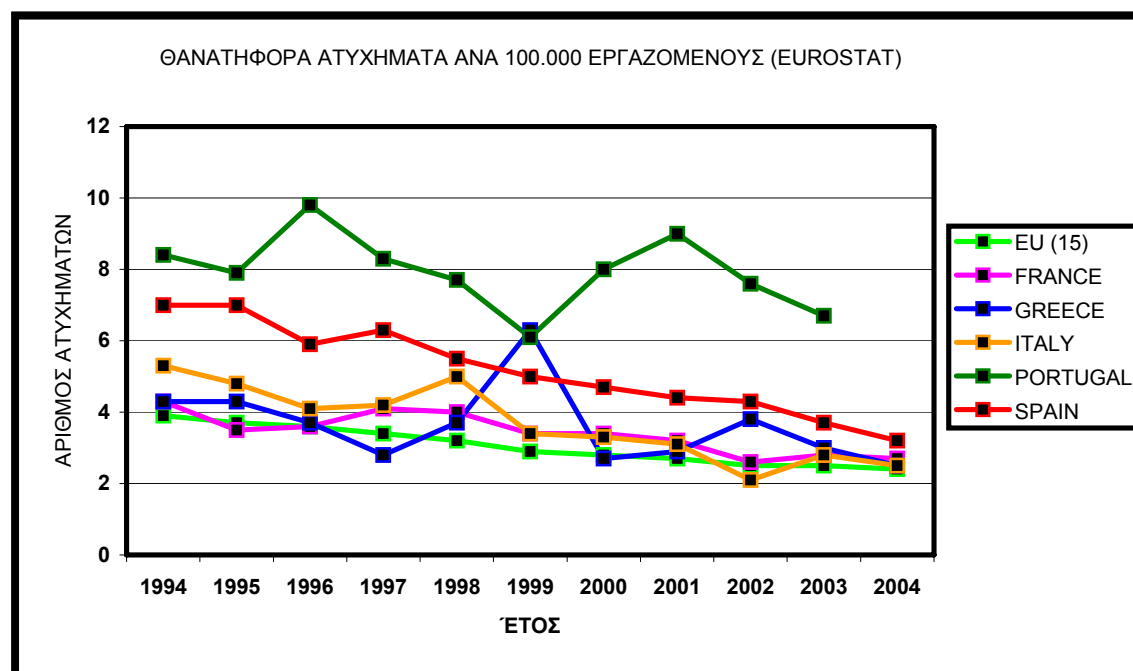

ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΗΣ ΘΑΝΑΤΗΦΟΡΩΝ ΕΡΓΑΤΙΚΩΝ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ

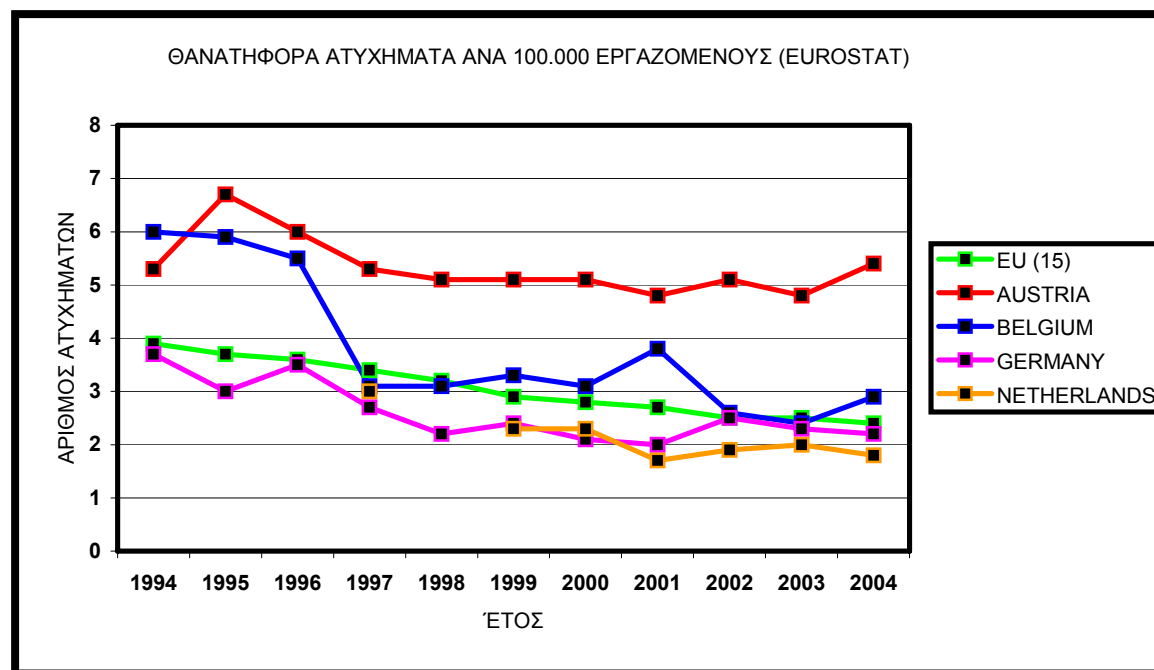
ΑΝΑ 100.000 ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΥΣ (EUROSTAT)

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Belgium	6,00	5,90	5,50	3,10	3,10	3,30	3,10	3,80	2,60	2,40	2,90
Denmark	2,80	3,30	3,00	2,30	3,10	2,20	1,90	1,70	2,00	1,80	1,10
Germany	3,70	3,00	3,50	2,70	2,20	2,40	2,10	2,00	2,50	2,30	2,20
Ireland	3,90	4,20	3,30	7,10	5,90	7,00	2,30	2,60	2,60	3,20	2,20
Greece	4,30	4,30	3,70	2,80	3,70	6,30	2,70	2,90	3,80	3,00	2,50
Spain	7,00	7,00	5,90	6,30	5,50	5,00	4,70	4,40	4,30	3,70	3,20
France	4,30	3,50	3,60	4,10	4,00	3,40	3,40	3,20	2,60	2,80	2,70
Italy	5,30	4,80	4,10	4,20	5,00	3,40	3,30	3,10	2,10	2,80	2,50
Netherlands				3,00		2,30	2,30	1,70	1,90	2,00	1,80
Austria	5,30	6,70	6,00	5,30	5,10	5,10	5,10	4,80	5,10	4,80	5,40
Portugal	8,40	7,90	9,80	8,30	7,70	6,10	8,00	9,00	7,60	6,70	
Finland	3,60	2,80	1,70	2,80	2,40	1,80	2,10	2,40	2,00	1,90	2,50
Sweden	2,10	2,30	2,10	2,20	1,30	1,10	1,10	1,40	1,20	1,20	1,10
United Kingdom	1,70	1,60	1,90	1,60	1,60	1,40	1,70	1,50	1,40	1,10	1,40
Norway				1,40	4,30	2,40	3,80	3,20	3,10	3,20	3,80
EU (15)	3,9	3,7	3,6	3,4	3,2	2,9	2,8	2,7	2,5	2,5	2,4

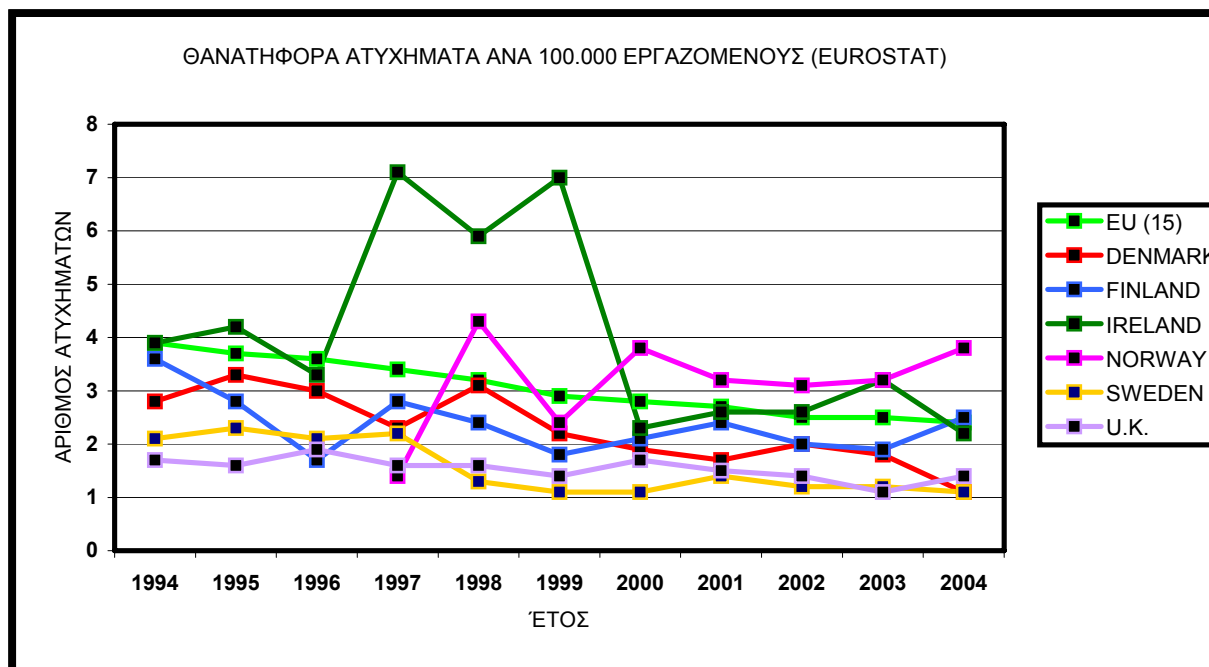
	YEAR										
COUNTRY	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
EU (15)	3,9	3,7	3,6	3,4	3,2	2,9	2,8	2,7	2,5	2,5	2,4
FRANCE	4,3	3,5	3,6	4,1	4,0	3,4	3,4	3,2	2,6	2,8	2,7
GREECE	4,3	4,3	3,7	2,8	3,7	6,3	2,7	2,9	3,8	3,0	2,5
ITALY	5,3	4,8	4,1	4,2	5,0	3,4	3,3	3,1	2,1	2,8	2,5
PORTUGAL	8,4	7,9	9,8	8,3	7,7	6,1	8,0	9,0	7,6	6,7	
SPAIN	7,0	7,0	5,9	6,3	5,5	5,0	4,7	4,4	4,3	3,7	3,2

	YEAR										
COUNTRY	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
EU (15)	3,9	3,7	3,6	3,4	3,2	2,9	2,8	2,7	2,5	2,5	2,4
AUSTRIA	5,30	6,70	6,00	5,30	5,10	5,10	5,10	4,80	5,10	4,80	5,40
BELGIUM	6,00	5,90	5,50	3,10	3,10	3,30	3,10	3,80	2,60	2,40	2,90
GERMANY	3,70	3,00	3,50	2,70	2,20	2,40	2,10	2,00	2,50	2,30	2,20
NETHERLANDS				3,0		2,3	2,3	1,7	1,9	2,0	1,8

	YEAR										
COUNTRY	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
EU (15)	3,9	3,7	3,6	3,4	3,2	2,9	2,8	2,7	2,5	2,5	2,4
DENMARK	2,80	3,30	3,00	2,30	3,10	2,20	1,90	1,70	2,00	1,80	1,10
FINLAND	3,60	2,80	1,70	2,80	2,40	1,80	2,10	2,40	2,00	1,90	2,50
IRELAND	3,90	4,20	3,30	7,10	5,90	7,00	2,30	2,60	2,60	3,20	2,20
NORWAY				1,40	4,30	2,40	3,80	3,20	3,10	3,20	3,80
SWEDEN	2,10	2,30	2,10	2,20	1,30	1,10	1,10	1,40	1,20	1,20	1,10
U.K.	1,70	1,60	1,90	1,60	1,60	1,40	1,70	1,50	1,40	1,10	1,40

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Συμπεράσματα – Προτάσεις

Παρά τα αξιόλογα μέτρα, κυρίως νομοθετικού περιεχομένου, που έχουν παρθεί τα τελευταία χρόνια για την βελτίωση των συνθηκών εργασίας, οι εργαζόμενοι αισθάνονται ανασφαλείς, γεγονός που πρέπει να προβληματίσει τους υπεύθυνους φορείς. Σε μια περίοδο, όπως αυτή που διανύουμε, όπου οι εργαζόμενοι έχουν να αντιμετωπίσουν αλλαγές που σχετίζονται με τα πρότυπα της εργασίας, την αυτονομία της και το περιεχόμενο της, θα πρέπει να εξασφαλιστεί για αυτούς ένας χώρος εργασίας που να διασφαλίζει την υγιεινή και την ασφάλεια τους, ώστε να μπορούν να ανταποκριθούν αποτελεσματικά στην πρόκληση της αυξημένης ανταγωνιστικότητας σε μια ενιαία Ευρώπη.

Μπορεί η εικόνα που παρουσιάζει ο εργασιακός χώρος να έχει βελτιωθεί αισθητά τα τελευταία χρόνια, οι εργαζόμενοι, όμως, συνεχίζουν να απειλούνται από πληθώρα κινδύνων κατά την εργασία τους. Η αντίληψη των εργαζομένων ότι εκτίθενται σε κινδύνους όσον αφορά την υγεία και την ασφάλεια τους λόγω της εργασίας που εκτελούν, βελτιώθηκε μετά από την εφαρμογή πολιτικών. Ωστόσο υπάρχουν ακόμη πολλά προβλήματα που σχετίζονται με την εργασία. Οι μυοσκελετικές παθήσεις και η γενική κόπωση παρουσιάζουν αύξηση. Το άγχος παραμένει στα ίδια επίπεδα, ενώ υπάρχει στενός συσχετισμός μεταξύ άγχους, μυοσκελετικών παθήσεων και χαρακτηριστικών οργάνωσης της εργασίας³³.

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της 4^{ης} Ευρωπαϊκής Έρευνας για τις συνθήκες εργασίας που διεξήγαγε το Ευρωπαϊκό Ίδρυμα στο τέλος του 2005, οι ευρωπαίοι εργαζόμενοι είναι ικανοποιημένοι με τις συνθήκες εργασίας και αυτό συνδέεται με την ασφάλεια της εργασίας, τη θετική εργασιακή ατμόσφαιρα και τις καλές ευκαιρίες μάθησης και αύξησης. Παρόλα αυτά ένα ποσοστό έχει δοκιμάσει βία, φοβέρα και παρενόχληση στους εργασιακούς χώρους. Δύο κοινοί κίνδυνοι για τους άνδρες και τις γυναίκες είναι οι επαναλαμβανόμενες εργασίες με το χέρι και η εργασία με τους βραχίονες στις επίπονες και κουραστικές θέσεις και οι μυοσκελετικές παθήσεις. Στην Ευρώπη αρμόδιοι φορείς προώθησης των ζητημάτων υγιεινής και ασφάλειας της εργασίας είναι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η Επιτροπή Κοινωνικών Υποθέσεων, μαζί με το Ευρωπαϊκό Ίδρυμα και τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό. Παράλληλα, τα τελευταία χρόνια, έχει αναπτυχθεί ιδιαίτερα η κοινωνική δραστηριότητα παγκόσμιων οργανισμών, όπως ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας και η Διεθνής Οργάνωση Εργασίας, ως αποτέλεσμα της διαδικασίας παγκοσμιοποίησης.

³³ 3^η έρευνα Ευρωπαϊκού Ιδρύματος

Η υγιεινή και ασφάλεια των εργαζομένων υπήρξε από πολύ νωρίς σημαντικός τομέας ενδιαφέροντος της κοινωνικής πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Επιδίωξη της εφαρμοζόμενης πολιτικής ήταν η βελτίωση της απασχόλησης και των συνθηκών εργασίας και διαβίωσης και η παροχή κατάλληλης κοινωνικής προστασίας. Για τον σκοπό αυτό ψηφίστηκαν μια σειρά νομικών πράξεων, με σημαντικότερη την Οδηγία - Πλαίσιο 89/391 /ΕΟΚ, η οποία προωθούσε την εφαρμογή μέτρων για την βελτίωση της υγείας και ασφάλειας των εργαζομένων. Η Οδηγία αυτή και οι ειδικές οδηγίες που την ακολούθησαν, επέβαλαν στο νομοθετικό τομέα ένα ελάχιστο επίπεδο εθνικών προδιαγραφών και οδήγησαν στην αναβάθμιση και τον εκσυγχρονισμό των εθνικών εργασιακών προτύπων.

Σημαντικό ρόλο στην διαμόρφωση της κοινοτικής πολιτικής στον ενδιαφερόμενο τομέα έχουν διάφοροι οργανισμοί και ιδρύματα, που με το ερευνητικό τους, κυρίως, έργο, προσφέρουν σημαντικές υπηρεσίες, τόσο στα ευρωπαϊκά όργανα, όσο και στα κράτη μέλη, αναφορικά με την κατάσταση των συνθηκών εργασίας, τα προβλήματα των εργαζομένων και τους πιθανούς τρόπους αντιμετώπισης τους.

Μέσα στα πλαίσια βελτίωσης των συνθηκών εργασίας, καταρτίζονται Προγράμματα Δράσης, με συγκεκριμένη χρονική διάρκεια και συγκεκριμένους στόχους.

Οι καλές συνθήκες εργασίας είναι συνυφασμένες με την ασφάλεια, την ποιότητα και την αξιοπρέπεια στην εργασία. Η επένδυση στα θέματα ασφάλειας αποδίδει στις επιχειρήσεις πολλαπλάσια. Μια σωστή οργάνωση εργασίας και ένα ασφαλές και υγιές εργασιακό περιβάλλον είναι παράγοντες που επηρεάζουν όχι μόνο τη ζωή των εργαζομένων, αλλά και τις επιδόσεις των επιχειρήσεων και ολόκληρη την οικονομική ζωή της χώρας. Η χαμηλή στάθμη συνθηκών εργασίας μεταφράζεται σε απώλεια χρόνου εργασίας λόγω εργατικών ατυχημάτων ή προβλημάτων υγείας κυρίως από επαγγελματικές ασθένειες, σε δαπάνες αποζημιώσεων και αποκαταστάσεων βλαβών από τις ανωτέρω αιτίες κλπ. Ακόμη χειρότερα, μπορεί να προκαλέσει θανάτους ακρωτηριασμούς, μόνιμες ή πρόσκαιρες ανικανότητες για εργασία και πολύ πόνο.

Με τη βελτίωση των συνθηκών εργασίας δημιουργείται ένα αρμονικό εργασιακό περιβάλλον χωρίς προστριβές και χαμένο χρόνο εργασίας, μειώνεται ο αριθμός των εργατικών ατυχημάτων και των επαγγελματικών ασθενειών και επομένως οι δαπάνες που αυτά συνεπάγονται. Τέλος αυξάνεται η αποδοτικότητα και η παραγωγικότητα των εργαζομένων και της ίδιας της επιχείρησης. Όπως είναι συνεπώς σαφές ωφελούνται και τα τρία μέρη. Οι εργαζόμενοι, οι εργοδότες αλλά και η πολιτεία. Επέρχεται μείωση δαπανών των ασφαλιστικών ταμείων και εργασιακή ειρήνη στις επιχειρήσεις.

Για να επιτευχθεί η βελτίωση των συνθηκών εργασίας, απαιτείται συνδυασμός διαφόρων μεθόδων και παρεμβάσεων με τη νομοθεσία, με ειλικρινή κοινωνικό διάλογο, με οικονομικά ή και άλλα κίνητρα, με ορθή εκπαίδευση των εργοδοτών και των εργαζομένων, με τη συνεργασία όλων των εμπλεκόμενων φορέων (κρατικών αρχών, κοινωνικών εταίρων, ασφαλιστικών ταμείων κλπ).

Η ισχύουσα νομοθεσία προσπαθεί να καλύψει τα θέματα ασφάλειας και υγείας της εργασίας, λαμβάνοντας υπόψη και τις συνεχείς οικονομικές και κοινωνικές αλλαγές του παρόντος και του μέλλοντος. Αλλαγές όπως είναι η αύξηση του αριθμού των γυναικών στην αγορά εργασίας, η αποδοχή και αξιοποίηση των ατόμων με αναπηρίες, οι αλλαγές στις μορφές απασχόλησης (τηλε-εργασία, προσωρινή εργασία κλπ) καθώς και η ανάδυση νέων κινδύνων στην εργασία όπως οι διάφορες ακτινοβολίες, το άγχος – στρες, οι κίνδυνοι από τις οθόνες οπτικής απεικόνισης, οι μυοσκελετικές παθήσεις κοκ. Μια άλλη αναδυόμενη κατηγορία που αποτελεί σημαντικό τμήμα του παραγωγικού δυναμικού της χώρας μας είναι οι αυτοαπασχολούμενοι για τους οποίους η ΕΕ έχει εκδώσει προτάσεις για την παρακολούθηση της υγείας τους και την εκπαίδευσή τους ανάλογα με τις εργασίες που ασχολούνται.

Η ενίσχυση της γενικότερης κοινωνικής αποδοχής της πρόληψης, με δυο τρόπους: πρώτον, με την ενίσχυση των εκπαιδευτικών προγραμμάτων για τη βελτίωση των γνώσεων όσον αφορά τους επαγγελματικούς κινδύνους και των δραστηριοτήτων ευαισθητοποίησης και πρόβλεψης νέων κινδύνων και δεύτερον, με μια καλύτερη εφαρμογή του ισχύοντος κοινοτικού δικαίου.

Όσον αφορά το τελευταίο σημείο, σημαντική και αποφασιστική είναι η συμβολή των υπηρεσιών πρόληψης των επιθεωρήσεων εργασίας στην επιτυχία των προγραμμάτων πρόληψης του επαγγελματικού κινδύνου. Για τις υπηρεσίες πρόληψης, υπάρχει η ανάγκη μιας διεπιστημονικής προσέγγισης των προβλημάτων. Για το σκοπό αυτό θα πρέπει να προταθούν συγκεκριμένα μέτρα. Όσον αφορά την επιθεώρηση εργασίας, η ικανότητα εκτός του να εκτιμά το σύνολο των κινδύνων, να ενεργοποιήσει το διττό της ρόλο ως οργάνου ελέγχου και πρόληψης.

Όσον αφορά την προσαρμογή του νομικού πλαισίου, είναι απαραίτητη η συνεχής προσαρμογή της κοινοτικής νομοθεσίας στην εξέλιξη των επιστημονικών γνώσεων, της τεχνικής προόδου και του κόσμου της εργασίας. Παράλληλα, οι νέες μορφές επαγγελματικού κινδύνου (π.χ. ηθική παρενόχληση, εξάσκηση βίας στην εργασία), αποτελούν προβλήματα που απαιτούν, ενδεχομένως, νέα νομοθετική ρύθμιση. Το ισχύον νομικό πλαίσιο, χαρακτηρίζεται ως πολύπλοκο και δυσνόητο και προτείνεται να απλουστευθεί και να εκλογικευτεί, τόσο με την κωδικοποίηση των υπαρχουσών οδηγιών, όσο και με την εκπόνηση νέων.

Η συγκριτική αξιολόγηση και ο προσδιορισμός των βέλτιστων πρακτικών, η προβολή και ανάδειξή τους, η ανάπτυξη της συναίσθησης κοινωνικής ευθύνης των επιχειρήσεων και η χρήση οικονομικών κινήτρων είναι πρωτοβουλίες προς την σωστή κατεύθυνση.

Στα πλαίσια της συζήτησης και των δράσεων για την αναμόρφωση – ανασυγκρότηση του ασφαλιστικού συστήματος, πρέπει να προταχθεί επιτακτικά και να υλοποιηθεί μεθοδευμένα ο σχεδιασμός και η εφαρμογή μιας συγκεκριμένης πολιτικής πρόληψης κινδύνων της υγείας. Η πρόληψη απαιτεί γνώση και μεθοδικότητα και αποτελεί οικονομία κοινωνικών πόρων.

Η κοινωνική διάσταση του προβλήματος, η ανάδειξη της ουσίας και της φυσιογνωμίας του ασφαλιστικού και υγειονομικού συστήματος, που είναι η πρόληψη και η διαπίστωση, εκτός του ότι η πρόληψη κοστίζει λιγότερο από την θεραπεία, πρέπει να οδηγήσουν στη δόμηση ενός συνολικού προληπτικού συστήματος σε επιστημονική βάση, με ευελιξία και αποτελεσματικές δράσεις προστασίας της υγείας.

Ξεκινώντας από την απαίτηση επίβλεψης της υγείας στην εργασία, που εισάγει το άρθρο 14 του ΠΔ 17/1996 (κύρωση Οδηγίας – πλαίσιο 391/89), πρέπει οι ασφαλιστικοί οργανισμοί να αποκτήσουν μια νέα διάρθρωση και προσανατολισμό. Οι επιβαλλόμενες νέες δομές με στόχο την πρόληψη δεν πρέπει να καλύπτουν τις δεδομένες υποχρεώσεις των επιχειρήσεων - εργοδοτών, δηλαδή της από μέρους τους κάλυψης των θεμάτων ιατρικής της εργασίας ή / και των ρητά προβλεπομένων προληπτικών εξετάσεων στο προσωπικό τους.

Τα νομοθετημένα όργανα που ασχολούνται με την υγεία και ασφάλεια καθώς και τα άλλα σχήματα (Ο.Κ.Ε., επιστημονικές ενώσεις, ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε., Αυτοδιοίκηση κλπ), πρέπει να αποκτήσουν ενιαίο καθοδηγητικό κέντρο διασφάλισης της υγείας και προστασίας στην εργασία με συντονισμό, συνεκτικότητα, λειτουργικότητα και επανατροφοδοτήσεις. Θα πρέπει να εγκατασταθεί ένας συντονιστικός δίαυλος συνεργασίας, ανάμεσα σε όλες τις μονάδες, οργανισμούς ή επιτροπές που έχουν αρμοδιότητα σε θέματα ποιότητας ζωής και προστασίας της υγείας και στην εργασία. Το κέντρο αυτό θα πρέπει να έχει διευρυμένο ρόλο και ειδικές εξουσιοδοτήσεις έτσι ώστε να εισηγείται προς υλοποίηση συγκεκριμένους σχεδιασμούς πολιτικής, που άπτονται και εμπλέκουν διάφορες μονάδες της διοίκησης, με επιμερισμό καθηκόντων και απολογισμό ενεργειών. Το όργανο θα πρέπει να έχει το δικαίωμα προτάσεων ενιαίας αντιμετώπισης των θεμάτων με υποχρέωση και δυνατότητα ελέγχου της εφαρμογής των. Η ενιαία καθοδήγηση, ο συντονισμός δράσεων και ο ενιαίος απολογισμός, είναι τα τρία στοιχεία που κάνουν επιτακτική μια τέτοια ρύθμιση συνολικού χαρακτήρα.

Με αφετηρία τους στόχους που τέθηκαν από τη στρατηγική της Λισσαβόνας, αναπτύχθηκε η κοινοτική πολιτική για την ασφάλεια και την υγεία η οποία βασίζεται στην προώθηση της πρόληψης που μπορεί να επιτευχθεί μέσω της διασύνδεσης των εμπλεκόμενων φορέων. Η ανάγκη δημιουργίας ελεγχόμενου περιβάλλοντος εργασίας, το οποίο προϋποθέτει τη βελτίωση της γνώσης των κινδύνων για όλους τους εμπλεκόμενους μέσω της αγωγής, της ευαισθητοποίησης και της πρόβλεψης. Όλα τα παραπάνω συνοψίζονται στην ευρύτερη έννοια της κουλτούρας πρόληψης η οποία αποτελεί ζωτικό στοιχείο για την επίτευξη της ποιότητας στην εργασία. Το συνολικό προληπτικό σύστημα οφείλει να υπερβαίνει την κλασική αντίληψη υγιεινής και ασφάλειας στην εργασία και να καθιερώνει ευρύτερες δράσεις προαγωγής υγείας και ασφάλειας.

Όταν αναφερόμαστε, συνήθως, στην κοινωνική πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στο μυαλό όλων έρχεται το πρόβλημα της ανεργίας και πως θα μπορούσε να αντιμετωπιστεί. Και είναι αλήθεια ότι το υψηλό επίπεδο ανεργίας έχει για μεγάλο χρονικό διάστημα επισκιάσει άλλα κοινωνικά θέματα, μεταξύ των οποίων και το πρόβλημα των συνθηκών εργασίας.

Τονίζεται η ανάγκη αξιολόγησης της ποιότητας των νέων μορφών απασχόλησης και όχι απλώς εστίασεως στην ποσότητα, δηλαδή την έκταση της απασχόλησης. Οι συνθήκες εργασίας θα πρέπει να βρίσκονται στο επίκεντρο της έννοιας μιας οικονομικά ισχυρής, ανταγωνιστικής Ευρώπης. Δεν είναι δυνατόν να στηρίζεις υγιή οικονομία σε άρρωστο εργατικό δυναμικό.

Σήμερα στην Ευρωπαϊκή Ένωση, το υπάρχον νομικό - θεσμικό πλαίσιο για την υγιεινή και την ασφάλεια στους χώρους εργασίας, συγκαταλέγεται στα πλέον αυστηρά παγκοσμίως. Όμως, το ευρωπαϊκό νομοθετικό πλαίσιο δεν θα πρέπει να ενσωματώνεται, μόνο κατ' όνομα, στις εθνικές νομοθεσίες, αλλά οι κυβερνήσεις θα πρέπει να δραστηριοποιηθούν προς την κατεύθυνση της εφαρμογής μέτρων πολιτικής (επενδύσεις, οικονομικά κίνητρα) για την πραγματική εφαρμογή της κοινοτικής νομοθεσίας, με τη συνεργασία εργαζομένων και εργοδοτών.

Το γεγονός ότι τα εργατικά ατυχήματα βρίσκονται σε απαράδεκτα υψηλά επίπεδα και, δείχνει ότι η βελτίωση της υγιεινής και ασφάλειας της εργασίας δεν μπορεί να επιτευχθεί, πλέον, μόνο μέσω περαιτέρω ενίσχυσης της νομοθεσίας, αλλά και με την θεσμοθέτηση κινήτρων, ώστε οι επιχειρήσεις να βελτιώσουν την υγιεινή και ασφάλεια των χώρων εργασίας.

Η παρουσία ενός θεσμικού πλαισίου προσδιορισμού των ελάχιστων προδιαγραφών, αποτελεί την αναγκαία προϋπόθεση για την βελτίωση του εργασιακού περιβάλλοντος, όχι όμως και την ικανή. Αυτό συμβαίνει γιατί οι επιχειρήσεις είναι εκείνες που υλοποιούν την πολιτική για την υγιεινή και την ασφάλεια. Τα κίνητρα, λοιπόν, θα πρέπει να απευθύνονται σε αυτές, ώστε η υγιεινή και ασφάλεια να θεωρούνται επένδυση και να επηρεάζουν θετικά τις αποφάσεις των επιχειρηματιών σε αυτόν τον τομέα. Έτσι η εφαρμογή οικονομικών κινήτρων μπορεί να επιτύχει

συγχρόνως την βελτίωση του εργασιακού περιβάλλοντος και τον τεχνολογικό εξοπλισμό των επιχειρήσεων που θα τις καταστήσει περισσότερο ανταγωνιστικές, διασφαλίζοντας παράλληλα θέσεις απασχόλησης.

Σημαντικό ρόλο στην πρόληψη της υγείας και ασφάλειας της εργασίας μπορεί να έχει η ευαισθητοποίηση και ενημέρωση των εργαζομένων όσον αφορά τους κινδύνους που εμπεριέχονται στην παραγωγική τους δραστηριότητα. Η δημιουργία εργαζομένων με συνείδηση ασφάλειας μπορεί να εξασφαλίσει την αναγκαία ποιότητα του εργασιακού χώρου, παρέχοντας έτσι ένα υγιεινό και ασφαλές εργασιακό περιβάλλον. Η εκπαίδευση και κατάρτιση των εργαζομένων πρέπει να αποτελούν κεντρικά σημεία της πολιτικής κάθε χώρας.

Για να ομιλούμε την ίδια γλώσσα θα πρέπει να έχουμε ενιαίο τρόπο καταγραφής των προβλημάτων για να τα αντιμετωπίσουμε. Αποδείξαμε περίτρανα ότι στην ίδια χώρα και για το ίδιο αντικείμενο δεν μπορούμε να έχουμε ταυτόσημα ή περίπου ταυτόσημα μεγέθη. Η ανάγκη εφαρμογής ενός ολοκληρωμένου υποχρεωτικού συστήματος καταγραφής και παρακολούθησης της πορείας των εργατικών ατυχημάτων θα δώσει ένα νέο στοιχείο επισταμένων παρατηρήσεων και έρευνας. Κάποιο καθοδηγητικό όργανο θα πρέπει να συντονίζει αυτή την προσπάθεια έτσι ώστε οι δράσεις να έχουν συνολικό ρυθμιστικό χαρακτήρα.

Αναφέραμε ότι νομοθεσία είναι ικανοποιητική και αυστηρή. Αντί να εφαρμόσουμε την καταστολή θα πρέπει να αναδείξουμε την πρόληψη με εναρμονισμένους ρόλους, στους συμμετέχοντες, συντονισμό δράσεων, ενιαίο κέντρο στρατηγικής που πρέπει να αντιμετωπίσει το πρόβλημα με σοβαρότητα και αίσθημα ευθύνης.

Όσον αφορά τα ελληνικά δεδομένα ατυχημάτων οι αριθμοί είναι πραγματικά μεγάλοι. Με βάση τα αποτελέσματα της στατιστικής μας ανάλυσης και εφόσον δεν μεταβληθούν οι υπάρχουσες σημερινές συνθήκες σε αύξηση του εργατικού δυναμικού τα ατυχήματα θα αυξάνονται. Όμως ο δείκτης ατυχημάτων προς ασφαλισμένους βαίνει συνεχώς πτωτικά. Άρα μειώνονται τα ατυχήματα ; Δυστυχώς η απάντησή μας δεν είναι εύκολη αν αναλογιστεί κανείς την μετατόπιση της οικονομίας από την βιομηχανία και μεταποίηση προς την παροχή υπηρεσιών και τις νέες μορφές εργασίας με σχεδόν σταθερό τον κατασκευαστικό κλάδο οποίος δίνει και πολλά θανατηφόρα ατυχήματα.

Το τελευταίο δυσάρεστο γεγονός στη χώρα μας συνέβη στην ναυπηγοεπισκευαστική ζώνη του Περάματος όταν δύο εργάτες ταυτόχρονα έχασαν τη ζωή τους κατά τη διάρκεια της εργασίας τους, όπου οι εργαζόμενοι δουλεύουν σε πραγματικά δύσκολες συνθήκες εργασίας. Προφανώς οι συνάδελφοί τους θα χαμογελούν ειρωνικά όταν ακούνε για τα μυοσκελετικά προβλήματα, τις

παρενοχλήσεις και τις επαναλαμβανόμενες κινήσεις των καρπών των ευρωπαϊών συναδέλφων τους θα θέλαμε να αναφέρουμε τα εξής :

Το Υπουργείο Απασχόλησης ανακοίνωσε ότι το 2005 είχαμε 7 ατυχήματα εκ των οποίων το ένα (1) θανατηφόρο, το 2006 τρία (3) ατυχήματα εκ των οποίων το ένα (1) θανατηφόρο παθολογικών αιτίων, για το πρώτο εξάμηνο του 2007 πέντε (5) ατυχήματα εκ των οποίων το ένα (1) θανατηφόρο παθολογικών αιτίων και ότι οι υπηρεσίες του πραγματοποίησαν 482 ελέγχους σε καθημερινή βάση για το πρώτο εξάμηνο του 2007.

Όσον αφορά τους αριθμούς των ατυχημάτων πραγματικά δεν είναι μεγάλοι σε σχέση με την δυσκολία της εργασίας, γιατί όμως και να συμβαίνουν. Από την πλευρά των ελέγχων ήταν αρκετοί και εφόσον γίνονται σε καθημερινή βάση προφανώς οι εμπλεκόμενοι θα προσέχουν ακόμη περισσότερο. Γιατί όμως μετά από την ηρεμία τόσων ετών έγινε αυτό το δυσάρεστο συμβάν ; Πιθανόν εκτός των κλασικών και τυπικών θα πρέπει να ανιχνευθούν και άλλοι παράγοντες για την αντιμετώπιση του προβλήματος που συνεχίζει να παραμένει πολύπλοκο και δεν αρκεί μόνο το αυστηρό νομοθετικό πλαίσιο που ούτως ή άλλως υπάρχει.

Ολοκληρώνοντας την παρούσα εργασία, θα πρέπει να τονιστεί ότι το θέμα της Υγιεινής και Ασφάλειας των Εργαζομένων είναι τόσο ευρύ και πολύπλευρο, που φυσικά και δεν μπόρεσε να αναπτυχθεί πλήρως στις σελίδες που προηγήθηκαν. Έδωσε, όμως, ένα τόνο της σημασίας και σπουδαιότητάς του στην σημερινή μεταβαλλόμενη κοινωνία.

Τα βασικό συμπέρασμα είναι ότι πρέπει να γίνουν πολλά ακόμα, έως ότου οι εργαζόμενοι να νιώσουν ασφαλείς στο χώρο εργασίας τους και για να γίνει αυτό, απαιτείται η συμβολή όλων των αρμόδιων φορέων (εργαζομένων, εργοδοτών, εθνικών κυβερνήσεων, ευρωπαϊκών κοινωνικών οργάνων), που κάτω από το πρίσμα της συνεργασίας και της αμοιβαίας υποχώρησης, θα διεκδικήσουν ένα εργασιακό περιβάλλον που θα εγγυμονεί τους λιγότερους δυνατόν κινδύνους.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Αδαμάκης Ι. κα, Αξιολόγηση της νομοθεσίας για την υγιεινή και την ασφάλεια της εργασίας στην Ελλάδα, ΙΝΕ / ΓΣΕΕ, Αθήνα, 2004

Αναλυτής Μηνάς, Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο για την Υγεία & την Ασφάλεια της Εργασίας: Εκθέσεις περιόδου 1989-1994, ΕΛΙΝΥΑΕ, 2000.

Βαλαβανίδης Αθ. - Σαραφόπουλος Ν., Εργασιακό Περιβάλλον - Προβλήματα Υγιεινής και Ασφάλειας των Εργαζομένων στην Ελλάδα, Σύγχρονα Θέματα, 1988.

Γετίμης Π. - Γράβαρης Δ., Κοινωνικό Κράτος & Κοινωνική Πολιτική: Η σύγχρονη προβληματική, Θεμέλιο 1993.

Δημαρόγκωνας Α. κα, Ασφάλεια των εργαζομένων στη βιομηχανία, ΚΕΠΕ, Αθήνα, 1987

Ιωάννου Α. Χρήστος, Συνέργεια (Υπο)Συστημάτων Κοινωνικής Πολιτικής: Το παράδειγμα των Συνθηκών Εργασίας, ΕΛΙΝΥΑΕ, 2001.

Ιωάννου Α. Χρήστος, Συνθήκες Εργασίας (Υγιεινή και Ασφάλεια της Εργασίας), Επετηρίδα Εργασίας 1998, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Παντείου.

Καρατζάς Χ., Κωδικοποίηση βασικών διατάξεων εργατικής νομοθεσίας, τ. Α', Ηλεκτρονικές Εκδόσεις, Αθήνα, 2007

Κουκουλάκη Θεώνη, Η Τυποποίηση σε θέματα Υγείας και Ασφάλειας της Εργασίας, ΕΛΙΝΥΑΕ, 1999.

Ληξουριώτης Ι., Εργατική Νομοθεσία, Νομική Βιβλιοθήκη, 2005

Μούσης Σ. Νίκος, Ευρωπαϊκή Ένωση, Δίκαιο - Οικονομία - Πολιτική, Παπαζήση, 1996.

Μπράνη Σπ., Στατιστικές Εργατικών ατυχημάτων στην Ελλάδα, ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε., Αθήνα 1996

Ξηροτύρη – Κουφίδη Σ., Διοίκηση ανθρώπινων πόρων : υγιεινή και ασφάλεια, εργασιακές σχέσεις, συμμετοχή, Αφοι Κυριακίδη, Θεσσαλονίκη 1991

Πανόπουλος Γ. Εισαγωγική προσέγγιση στην Μηχανική Ασφάλεια, Εκδόσεις Φοίβος, Αθήνα, 1993

Παπαγιάννης Δονάτος, Εισαγωγή στο Ευρωπαϊκό Δίκαιο, Α. Σάκκουλας, 1996.

Πιέρρος Φ. – Μιχαλοπούλου - Δώρη Λ., Η Κοινωνική Πολιτική της ΕΟΚ, Ενημερωτικός Οδηγός Προσανατολισμού, Παπαζήση, 1992.

Σακελλαρόπουλος Θεόδωρος, Ευρωπαϊκή Κοινωνική Πολιτική, Κριτική, 1993.

Σακελλαρόπουλος Θεόδωρος, Υπερεθνικές Κοινωνικές Πολιτικές την Εποχή της Παγκοσμιοποίησης, Κριτική, 2001.

Τενεκίδου - Φραγκοπούλου Αικ. (μετάφρ.), Η Πρόληψις των ατυχημάτων : παραδόσεις εργατικής εκπαίδευσεως, Διεθνές Γραφείο Εργασίας, 1975

Τενεκίδης Γ., Τενεκίδου – Φραγκοπούλου Αικ., Διεθνείς οργανισμοί, Παπαζήσης, Αθήνα, 1981

Τέρπος Αστέριος, Έρευνα των Συστημάτων Πληροφοριών στον Τομέα της Επαγγελματικής Υγείας και Ασφάλειας, ΕΛΙΝΥΑΕ, 1999.

Σαραφόπουλος Ν., Προστασία, Ασφάλεια και Υγιεινή στην Εργασία, Υπουργείο Εργασίας & Κοινωνικών Ασφαλίσεων - Ο.Α.Ε.Δ., 1986.

Υπουργείο Απασχόλησης & Κοινωνικής Προστασίας, Γεν. Δ/ση Συνθηκών & Υγιεινής της Εργασίας, Ασφάλεια και Υγεία στην εργασία, Αθήνα, 2007

Υπουργείο Εργασίας, Συλλογή – Κωδικοποίηση Εργατικής Νομοθεσίας, Αθήνα ,1981

Υπουργείο Εργασίας & Κοινωνικών Ασφαλίσεων, Γεν. Δ/ση Συνθηκών & Υγιεινής της Εργασίας, Νομοθετικό Πλαίσιο για την Υγιεινή & Ασφάλεια των Εργαζομένων, 2001.

Υπουργείο Εργασίας & Κοινωνικών Ασφαλίσεων, Γεν. Δ/ση Συνθηκών & Υγιεινής της Εργασίας, Νομοθετήματα Εναρμόνισης του Εθνικού μας Δικαίου προς τις Κοινοτικές Οδηγίες για την Υγιεινή και Ασφάλεια των Εργαζομένων, 2001.

Υπουργείο Εργασίας & Κοινωνικών Ασφαλίσεων, Γεν. Δ/ση Συνθηκών & Υγιεινής της Εργασίας, Τα Μυοσκελετικά προβλήματα που σχετίζονται με την Εργασία, 2000.

Υπουργείο Εργασίας, Υγεία και Ασφάλεια στην Εργασία, Αθήνα, 1987.

Υπουργείο Εργασίας & Κοινωνικών Ασφαλίσεων, Γεν. Δ/ση Συνθηκών & Υγιεινής της Εργασίας, Πρακτικά Σεμιναρίου - Θέμα: Υγιεινή και Ασφάλεια της Εργασίας, 1992.

Εγχειρίδιο Νομοθεσίας Υγιεινής και ασφάλειας της εργασίας, τ. Α' & Β', ΕΛΙΝΥΑΕ, Αθήνα, 1994

ILO: Improving working Conditions and Environmet. An International Program, Γενεύη 1984 και Σπυρόπουλου Γ., Υγεία, Ασφάλεια και Συνθήκες Εργασίας στην Ελλάδα – Εξελίξεις και Προοπτικές, Α. Σάκκουλα, 2000

ΣΤΑΚΟΔ 2003, Στατιστική ταξινόμηση των κλάδων οικονομικής δραστηριότητας, ΕΣΥΕ, Αθήνα 2002

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ – ΚΟΙΝΟΤΙΚΑ ΕΓΓΡΑΦΑ

74/325/ΕΟΚ: Απόφαση του Συμβουλίου της 27ης Ιουνίου 1974 περί συστάσεως συμβουλευτικής επιτροπής για την Ασφάλεια, την Υγιεινή και την Προστασία της Υγείας στον Τόπο Εργασίας, Επίσημη Εφημερίδα αριθ. L 185 της 09/07/1974

Κανονισμός (ΕΟΚ) αριθ. 1365/75 του Συμβουλίου της 26ης Μαΐου 1975 περί της δημιουργίας Ευρωπαϊκού Ιδρύματος για τη Βελτίωση των Συνθηκών Διαβιώσεως και Εργασίας, Επίσημη Εφημερίδα αριθ. L 139 της 30/05/1975

Οδηγία του Συμβουλίου της 27/11/1980 περί προστασίας των εργαζομένων από τους κινδύνους που παρουσιάζονται συνεπεία της εκθέσεώς τους κατά τη διάρκεια της εργασίας, σε χημικά, φυσικά ή βιολογικά μέσα (L.327 της 3/12/1980)

Οδηγία 89/391/ΕΟΚ του Συμβουλίου σχετικά με την εφαρμογή μέτρων για την προώθηση της βελτίωσης της ασφάλειας και της υγείας των εργαζομένων κατά την εργασία - ΕΕ L 183 της 29.6.1989

Κανονισμός (ΕΟΚ) αριθ. 1947/93 του Συμβουλίου της 30ής Ιουνίου 1993 για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 1365/75 περί της δημιουργίας Ευρωπαϊκού ιδρύματος για τη βελτίωση των συνθηκών διαβιώσεως και εργασίας, Επίσημη Εφημερίδα αριθ. L 181 της 23/07/1993

Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 2062/94 του Συμβουλίου της 18ης Ιουλίου 1994 σχετικά με την ίδρυση ευρωπαϊκού οργανισμού για την ασφάλεια και την υγεία στην εργασία, Επίσημη Εφημερίδα αριθ. L 216 της 20/08/1994

Ευρωπαϊκές στατιστικές σχετικά με τα εργατικά ατυχήματα, Μεθοδολογία, ΓΔ Απασχόλησης και Κοινωνικών Υποθέσεων Δ-5, EUROSTAT E-3, 2001

ΕΕ, Προσαρμογή στις αλλαγές της εργασίας και της κοινωνίας : μια νέα κοινοτική στρατηγική υγείας και ασφάλειας 2002-2006, Ανακοίνωση της Επιτροπής, COM(2002) 118 11/3/2002

ΕΕ, Η ατζέντα Κοινωνικής Πολιτικής, Ανακοίνωση της Επιτροπής, COM(2005) 33

EC, Community action programme in the sphere of employment and social solidarity – Progress, 2006

ΞΕΝΟΓΛΩΣΣΕΣ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΙΣ

Annual review of working conditions in the EU 2006–2007, European Foundation for the Improvement of Living and Working Conditions, 2007

Fourth European Working Survey, European Foundation for the Improvement of Living and Working Conditions, 2006

International Labor Organisation, Introductory report : Decent work – safe work, XVII World Congress on Safety and Health at Work, 2005

ΑΡΘΡΑ

Η Ευρωπαϊκή Πολιτική για την Υγιεινή και Ασφάλεια στην Εργασία, Ενημερωτικό Δελτίο Τ.Ε.Ε., Τεύχος 1872, 11 Σεπτεμβρίου 1995.

Το θεσμικό πλαίσιο Αντιμετώπισης του Επαγγελματικού Κινδύνου στην Ελλάδα και στις Ευρωπαϊκές Κοινότητες, Ηλίας Τσαμουσόπουλος, Πρακτικά Συνεδρίου για την Ασφάλεια, Υγιεινή και Υγεία στο Χώρο Εργασίας στην Ελλάδα και οι Προοπτικές στα Πλαίσια της Ευρωπαϊκής Ολοκλήρωσης, 28-30 Ιανουαρίου 1993.

ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

Υγιεινή και Ασφάλεια της Εργασίας (ΕΛΙΝΥΑΕ)

Τεύχος 2, Ποιότητα στην Εργασία για Εργασία Ποιότητας, Χρήστος Α. Ιωάννου, 2000

Τεύχος 5, Ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός για την προαγωγή της πρόληψης των Ατυχημάτων στην Ευρωπαϊκή Ένωση, 2001

Τεύχος 7, Συγκριτικές Αναφορές για την Επαγγελματική Υγεία, Σπύρος Δρίβας, 2001

Τεύχος 9, Ενημέρωση και Εκπαίδευση Εργαζομένων. Το Σημαντικότερο Μέτρο Πρόληψης για την Υγεία και την Ασφάλεια στο Χώρο Εργασίας και την Προστασία του Ευρύτερου Περιβάλλοντος, Αναστασία Δημητρίου, 2002

Τεύχος 11, Ευρωπαϊκή Ένωση: Η Νέα Κοινοτική Στρατηγική στον Τομέα της Υγείας και της Ασφάλειας στην Εργασία (2002-2006), Γιώργος Π. Σπυρόπουλος, 2002

Ινστιτούτο Εργασίας ΣΓΕΕ, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας στην Ελλάδα, Περιοδικό Ενημέρωση, τ.116, Απρίλιος 2005

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΕΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ

Υπουργείο Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας www.ypakp.gr

Ελληνικό Ινστιτούτο Υγιεινής και Ασφάλειας της Εργασίας www.elinyae.gr

IKA www.ika.gr

Ευρωπαϊκή Ένωση www.europe.eu.int , Eurostat

ΕΣΥΕ www.statistics.gr

European Agency for Safety and Health at Work www.europe.osha.eu.int

European Foundation www.eurofound.ie

International Labor Organisation www.ilo.org

Εθνικός Εστιακός Πόλος <http://osha.europa.eu/OSHA>

Εθνικός Εστιακός Πόλος www.osh.gr/kyae/whp/gr/network.html

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ ΣΧΕΤΙΚΗ ΜΕ ΤΗΝ «ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΤΩΝ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ» ΚΑΙ
ΑΛΛΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

1937-ΒΔ της 10-9-37 ΦΕΚ:405/Α37

Περί ασφαλείας των ασχολουμένων εργατών και τεχνιτών σε ξυλουργικά εργοστάσια.

1963-ΒΔ 380/63 ΦΕΚ:111/Α/63

Περί κανονισμού υγιεινής και ασφαλείας αυτοκινητοστασίων.

1975-Ν 61 ΦΕΚ:132/Α/1975

Περί προστασίας των εργαζομένων από τους κινδύνους προερχομένων από χρήση **βενζολίου** ή προϊόντων που περιέχουν βενζόλιο

1975-Ν.158 ΦΕΚ:189/Α/1975

Περί εργασίας επί **ηλεκτρικών εγκαταστάσεων** ευρισκομένων υπό τάσιν.

1977-ΠΔ 413 ΦΕΚ:128/Α/1977

Περί αγοράς μεταφοράς και καταναλώσεως **εκρηκτικών υλών**

1977-ΠΔ 1161 ΦΕΚ:380/1977

Περί των **μεγίστων ορίων διαστάσεων και βαρών των αυτοκινήτων οχημάτων**, αρθρωτών οχημάτων, ρυμουλκούμενων υπό αυτοκινήτων και συρμών

(Τροποποιήσεις: ΠΔ 180/1986, ΠΔ 317/1986, ΠΔ 325/1996, ΠΔ 327/2000)

1978-ΠΔ 95/78 ΦΕΚ:20/Α/78

Περί μέτρων υγιεινής και ασφαλείας των απασχολούμενων εις εργασίας **συγκολλήσεων**.

1978-ΠΔ 151/78 [Δ.ΣΦ. ΦΕΚ 40/Α/78] ΦΕΚ:31/Α/78

Περί μέτρων υγιεινής και ασφαλείας των απασχολούμενων σε θερμοπλαστικούς και παρομοίους τούτων πιεστήρας.

1978-ΠΔ 152/78 [Δ.ΣΦ. ΦΕΚ 40/Α/78] ΦΕΚ:31/Α/78

Περί μέτρων υγιεινής και ασφαλείας των εργαζομένων σε πιεστήρας δι' εκκέντρου και παρομοίους τοιούτους.

1980-ΠΔ 778/80 ΦΕΚ:193/Α/80

Περί των μέτρων ασφαλείας κατά την εκτέλεση **οικοδομικών εργασιών**.

1981-ΠΔ 1073/81 [Δ.ΣΦ. ΦΕΚ 64/Α/82] ΦΕΚ:260/Α/81

Περί μέτρων ασφαλείας κατά την εκτέλεσιν εργασιών εις **εργοτάξια οικοδομών** και πάσης φύσεως έργων αρμοδιότητος Πολιτικού Μηχανικού.

1983-Ν 1396/83 ΦΕΚ:126/Α/83

Υποχρεώσεις λήψης και τήρησης των **μέτρων ασφαλείας στις οικοδομές** και λοιπά ιδιωτικά τεχνικά έργα.

1983-ΥΑ Α1β/8577 ΦΕΚ:526/Β/83

Υγειονομικός έλεγχος εργαστηρίων και καταστημάτων τροφίμων ή και ποτών

1984-N 1414/84 ΦΕΚ:10/A/84

Εφαρμογή της αρχής της **ισότητας των φύλων** στις εργασιακές σχέσεις και άλλες διατάξεις.

1984-N 1430/84 ΦΕΚ:49/A/84

Κύρωση της 62 Διεθνούς Σύμβασης Εργασίας "που αφορά τις διατάξεις ασφάλειας στην οικοδομική βιομηχανία" και ρύθμιση θεμάτων που έχουν άμεση σχέση μ' αυτή.

1985-N 1568/85 [ΤΡ.:Ν. 1767/88, Ν. 1682/87, Ν. 2224/94, ΠΔ 17/96] ΦΕΚ:177/A/85

ΒΑΣΙΚΟΣ ΝΟΜΟΣ ΠΕΡΙ «Υγιεινής και ασφάλειας των εργαζομένων»

1985-ΚΥΑ 1539/1985 ΦΕΚ:280/B/85

Βασικοί κανόνες προστασίας από κινδύνους που προκύπτουν από τις **ιοντίζουσες ακτινοβολίες**

1985-ΥΑ 193066/1985 ΦΕΚ:831/B/31-12-1985

Εμποτιστικά ξύλου CCA και CCB.

1986-ΠΔ 289/86 ΦΕΚ:129/A/86

Επέκταση νομοθεσίας Υγιεινής και ασφάλειας των εργαζομένων στο **πολιτικό προσωπικό του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας**.

1986-ΠΔ 307/86 [ΤΡ.:ΠΔ 77/93, ΠΔ 90/99] ΦΕΚ:135/A/86

Προστασία της υγείας των εργαζομένων που εκτίθενται σε **ορισμένους χημικούς παράγοντες** κατά τη διάρκεια της εργασίας τους. (Τροποποιήσεις: [ΠΔ 90/99](#), [ΠΔ 339/2001](#))

1986-ΠΔ 180/1986 ΦΕΚ:69/86

Τροποποίηση ΠΔ 1161/77 (Περί των μεγίστων ορίων διαστάσεων και βαρών των αυτοκινήτων οχημάτων)

1986-ΠΔ 317/1986 ΦΕΚ:139/86

[Τροποποίηση ΠΔ 1161/77](#) (Περί των μεγίστων ορίων διαστάσεων και βαρών των αυτοκινήτων οχημάτων)

1987-ΠΔ 94/87 ΦΕΚ:54/A/87

Προστασία των εργαζομένων που εκτίθενται στον **μεταλλικό μόλυβδο** και τις ενώσεις ιόντων του κατά την εργασία.

1987-ΠΔ 315/87 ΦΕΚ:149/A/87

Σύσταση επιτροπής υγιεινής και ασφάλειας της εργασίας (**Ε.Υ.Α.Ε.**) σε εργοτάξια οικοδομών και εν γένει τεχνικών έργων.

1987-ΑΠ 130879/87 ΦΕΚ:341/B/87

Τρόπος διενέργειας περιοδικού ελέγχου για τον υπολογισμό της συγκέντρωσης **βενζολίου** στην ατμόσφαιρα των χώρων εργασίας.

1988-ΠΔ 78/1988 ΦΕΚ:34/A/85

Ίδρυση και λειτουργία συνεργείων συντήρησης και επισκευής αυτοκινήτων (άρθρο 8 για 42 V)

1988-ΠΔ 71/1988 ΦΕΚ:32/88

Κανονισμός Πυροπροστασίας Κτιρίων

1988-N 1767/88 [άρθρα 12, 19] [τροπ.:N 2084/92 άρθρο 91] **ΦΕΚ:63/A/6-4-88**

Συμβούλια εργαζομένων και άλλες εργατικές διατάξεις - Κύρωση της 135 διεθνούς σύμβασης εργασίας (άρθρο 12: περί μελών ΕΥΑΕ, άρθρο 19: κύρωση αποφάσεων σύστασης μικτών επιτροπών ελέγχου σε τεχνικά έργα και στη ναυπηγοεπισκευαστική ζώνη)

1988-ΠΔ 70α/88 [Δ.ΣΦ. ΦΕΚ 150/A/88] [ΤΡ.: ΠΔ 175/97, ΠΔ 159/99] ΦΕΚ:31/A/88

Προστασία των εργαζομένων που εκτίθενται σε **αμίαντο** κατά την εργασία.

(Τροποποιήσεις: ΠΔ 175/97, ΠΔ 159/99)

1988-ΠΔ 294/88 ΦΕΚ:138/A/88

Ελάχιστος **χρόνος απασχόλησης τεχνικού ασφαλείας και γιατρού εργασίας, επίπεδο γνώσεων** και ειδικότητα τεχνικού ασφαλείας για τις επιχειρήσεις, εκμεταλλεύσεις και εργασίες του άρθρου 1 παράγραφος 1 του Ν. 1568/1985 "Υγιεινή και ασφάλεια των εργαζομένων.

1988-ΑΠ 131517/88 [ΚΥΡ:N 1836/89 ΑΡΘ.36] ΦΕΚ:711/B/88

Τήρηση βιβλίου ημερήσιας παρουσίας απασχολούμενου προσωπικού στη ναυπηγοεπισκευαστική ζώνη Πειραιά - Δραπετσώνας - Κερατσινίου - Περάματος - Σαλαμίνας.

1988-ΑΠ 88555/88 [ΚΥΡ:N 1836/89 ΑΡΘ.36] ΦΕΚ:721/B/88

Υγιεινή και ασφάλεια του προσωπικού του Δημοσίου, των Ν.Π.Δ.Δ. και των Ο.Τ.Α..

1988-ΚΥΑ 18187/272/1988 ΦΕΚ:26/B/3-3-1988

Καθορισμός μέτρων και περιορισμών για την αντιμετώπιση κινδύνων από **ατυχήματα μεγάλης έκτασης** που περικλείουν ορισμένες βιομηχανικές δραστηριότητες.

(Τροποποίηση: ΥΑ 77119/4607/93)

1989-N 1836/89 ΦΕΚ:79/A/14-3-89

Πρώθηση της απασχόλησης και της επαγγελματικής κατάρτισης και άλλες διατάξεις(άρθρο 36: κύρωση απόφασης 131517/1988, άρθρο 39: κύρωση απόφασης 88555/1988) [άρθρα 36, 39]

1989-N 1837/89 ΦΕΚ:85/A/89

Για την προστασία των **ανηλίκων** κατά την απασχόληση και άλλες διατάξεις.

1989-ΥΑ 3329 ΦΕΚ:132/1989

Κανονισμοί για την παραγωγή, αποθήκευση και διάθεση σε κατανάλωση **εκρηκτικών υλών**

1989-ΠΔ 225/89 ΦΕΚ:106/A/89

Υγιεινή και ασφάλεια στα **υπόγεια τεχνικά έργα**.

1989-ΑΠ 3232/41/89 [ΚΥΡ:N 1892/90] ΦΕΚ:400/B/89

Συγκρότηση εννεαμελούς επιτροπής στη ναυπηγοεπισκευαστική ζώνη Πειραιά - Δραπετσώνας - Κερατσινίου - Περάματος - Σαλαμίνας και διαδικασία ελέγχου επικινδύνων αερίων στα πλοία

και πλωτά ναυπηγήματα.

1989-ΑΠ 130558/89 [ΚΥΡ:Ν 1876/90 ΑΡΘ.27] ΦΕΚ:471/Β/89

Υγιεινή και Ασφάλεια των εργαζομένων στα **μηχανογραφικά Κέντρα** του Δημοσίου, ΝΠΔΔ και ΟΤΑ

1989-ΥΑ 130048/89 ΦΕΚ:59/Β/31-1-89

Καθορισμός θητείας μελών των **μικτών επιτροπών ελέγχου σε οικοδομές** και εργοταξιακά έργα.

1990-ΠΔ 31 ΦΕΚ:11/1990

Επίβλεψη λειτουργίας, **χειρισμός και συντήρηση μηχανημάτων** εκτέλεσης Τεχνικών Έργων

1990-ΠΔ 70/90 ΦΕΚ:31/Α/90

Υγιεινή και ασφάλεια των εργαζομένων σε **ναυπηγικές εργασίες**.

1990-Ν 1876/90 [άρθρο 27] ΦΕΚ:27/Α/18-3-90

Ελεύθερες Συλλογικές διαπραγματεύσεις και άλλες διατάξεις (άρθρο 27:κύρωση απόφασης 130558/89)

1990-ΠΔ 7/1990 ΦΕΚ: 4/Α/15-1-90

Ιατρική εξέταση νεαρών προσώπων για την απασχόληση σε βαριές, ανθυγιεινές ή επικίνδυνες εργασίες.

1991-ΥΑ ΦΕΚ:578/1991

Μέτρα Πυροπροστασίας σε εγκαταστάσεις αποθήκευσης Υγρών Καυσίμων των επιχειρήσεων που δεν αποτελούν εταιρείες εμπορίας πετρελαιοειδών προϊόντων

1991-ΠΔ 85/91 ΦΕΚ:38/Α/91

Προστασία των εργαζομένων από τους κινδύνους που διατρέχουν λόγω της έκθεσής τους **στο θόρυβο κατά την εργασία**, σε συμμόρφωση προς την οδηγία 86/188/ΕΟΚ.

(Τροποποίηση: ΠΔ 149/2006)

1992-ΠΔ 157/92 ΦΕΚ:74/Α/92

Επέκταση των διατάξεων των προεδρικών διαταγμάτων και υπουργικών αποφάσεων που εκδόθηκαν με τις εξουσιοδοτήσεις του Ν 1568/85 "Υγιεινή και Ασφάλεια των εργαζομένων" (177/Α) στο Δημόσιο, ΝΠΔΔ και ΟΤΑ.

1992-Ν 2084/92 [άρθρο 91] ΦΕΚ:165/Α/1992

Αναμόρφωση της Κοινωνικής Ασφάλισης και άλλες διατάξεις(άρθρο 91: τροποποίηση άρθρου 19 νόμου 1767/88 για τις μικτές επιτροπές ελέγχου)

1993-ΥΑ 2990 ΦΕΚ:328/1993

Περί απαγόρευσης της χρήσης πλακών ή άλλων υλικών που περιέχουν **αμιάντο στους κλιβάνους έψησης άρτου** κλπ. τροφίμων

1993-ΥΑ 15177 ΦΕΚ:665/1993

Αναγνώριση δυνατότητας ανάληψης εργασιών ελέγχου **δοχείων πίεσης και συσκευών αερίου.**

1993-ΥΑ 14165 ΦΕΚ:673/193

Θέσπιση κανονισμού για την ασφαλή κατασκευή και κυκλοφορία των **δοχείων πίεσης και συσκευών αερίου.**

1993-Ν 2168 ΦΕΚ:147/1993

Ρύθμιση θεμάτων που αφορούν όπλα, πυρομαχικά, εκρηκτικές ύλες, εκρηκτικούς μηχανισμούς και άλλες διατάξεις

1993-ΠΔ 77/93 ΦΕΚ:34/Α/93

Για την προστασία των εργαζομένων από **φυσικούς, χημικούς και βιολογικούς παράγοντες** και τροποποίηση και συμπλήρωση του Π.Δ/τος 307/86 (135/Α) σε συμμόρφωση προς την οδηγία του Συμβουλίου 88/642/ΕΟΚ.

1993-ΑΠ 3116/93 ΦΕΚ:563/Β/93

Απαιτούμενος ελάχιστος εξοπλισμός συνεργείων για ναυπηγοεπισκευαστικές εργασίες σε πλοία επισκευαζόμενα στη ναυπηγοεπισκευαστική ζώνη Πειραιά - Δραπετσώνας - Κερατσινίου - Περάματος - Σαλαμίνας.

1993-ΥΑ 4373/1205/11-3-93 ΦΕΚ:187/Β/23-3-93

Συμμόρφωση της Ελληνικής Νομοθεσίας με την 89/686/ΕΟΚ Οδηγία του Συμβουλίου της 21ης Δεκεμβρίου 1989 για την προσέγγιση των νομοθεσιών των κρατών μελών σχετικά με τα **μέσα ατομικής προστασίας.** (Τροποποίηση: ΥΑ 8881/94)

1993-ΥΑ 77119/4607/19-7-1993 ΦΕΚ:532/Β/19-7-1993

Τροποποίηση και συμπλήρωση της ΚΥΑ 18187/272/1988 "Καθορισμός μέτρων και περιορισμών για την αντιμετώπιση κινδύνων από ατυχήματα μεγάλης έκτασης που περικλείουν ορισμένες βιομηχανικές δραστηριότητες".

1993-ΠΔ 377/1993 ΦΕΚ:160/Α/15-9-1993

Προσαρμογή της Ελληνικής Νομοθεσίας στις οδηγίες 89/392/ΕΟΚ και 91/368/ΕΟΚ του Συμβουλίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων σχετικά με τις **μηχανές.** (Τροποποίηση: ΠΔ 18/96)

1994-ΠΔ 415 ΦΕΚ:236/1994

Περί του χρόνου ειδίκευσης ιατρών για την απόκτηση της ειδικότητας του Ιατρού Εργασίας

1994-Ν 2224/94 ΦΕΚ:112/Α/94

Ρύθμιση θεμάτων εργασίας, συνδικαλιστικών δικαιωμάτων, υγιεινής και ασφάλειας των εργαζομένων και οργάνωσης Υπουργείου Εργασίας και των εποπτευομένων από αυτό νομικών προσώπων και άλλες διατάξεις.

1994-ΠΔ 395/94 [ΤΡ.:ΠΔ 89/99] ΦΕΚ:221/Α/94

Ελάχιστες προδιαγραφές ασφάλειας και υγείας για τη **χρησιμοποίηση εξοπλισμού εργασίας-εργαλείων (χρήση προφυλακτήρων κλπ.)** από τους εργαζόμενους κατά την εργασία τους σε

συμμόρφωση με την οδηγία 89/655/ΕΟΚ.

(Τροποποιήσεις: ΠΔ 89/99, ΠΔ 304/2000, ΠΔ 155/94)

1994-ΠΔ 396/94 ΦΕΚ:221/Α/94

Ελάχιστες προδιαγραφές ασφάλειας και υγείας για τη χρήση από τους εργαζόμενους **εξοπλισμών ατομικής προστασίας** κατά την εργασία σε συμμόρφωση προς την οδηγία του Συμβουλίου 89/656/ΕΟΚ.

1994-ΠΔ 397/94 ΦΕΚ:221/Α/94

Ελάχιστες προδιαγραφές ασφάλειας και υγείας κατά την **χειρωνακτική διακίνηση φορτίων** που συνεπάγεται κίνδυνο ιδίως για τη ράχη και την οσφυϊκή χώρα των εργαζομένων σε συμμόρφωση προς την οδηγία του Συμβουλίου 90/269/ΕΟΚ.

1994-ΠΔ 398/94 ΦΕΚ:221/Α/94

Ελάχιστες προδιαγραφές ασφάλειας και υγείας κατά την εργασία **με οθόνες οπτικής απεικόνισης** σε συμμόρφωση με την οδηγία του Συμβουλίου 90/270/ΕΟΚ.

1994-ΠΔ 399/94 ΦΕΚ:221/Α/94

Προστασία των εργαζομένων από τους κινδύνους που συνδέονται με την έκθεση σε **καρκινογόνους παράγοντες** κατά την εργασία σε συμμόρφωση με την οδηγία του Συμβουλίου 90/394/ΕΟΚ.

(Τροποποιήσεις: ΠΔ 127/2000, ΠΔ 43/2003)

1994-ΥΑ 8881/3-6-94 ΦΕΚ:450/Β/16-6-94

Τροποποίηση της ΥΑ 4373/1205/11.3.1993 για τα μέσα ατομικής προστασίας σε συμμόρφωση προς τις οδηγίες του Συμβουλίου 93/95/ΕΟΚ και 93/68/ΕΟΚ.

1995-ΥΑ 5905 ΦΕΚ:611/1995

Λήψη Μέτρων Πυροπροστασίας στις βιομηχανικές-βιοτεχνικές εγκαταστάσεις και αποθήκες αυτών καθώς και αποθήκες ευφλέκτων και εκρηκτικών υλών

1995-ΠΔ 105/95 ΦΕΚ:67/Α/95

Ελάχιστες προδιαγραφές για την **σήμανση ασφάλειας** ή/ και υγείας στην εργασία σε συμμόρφωση με την Οδηγία 92/58/ΕΟΚ.

1995-ΠΔ 186/95 [ΤΡ.:ΠΔ 174/97, ΠΔ 15/99] ΦΕΚ:97/Α/95

Προστασία των εργαζομένων από κινδύνους που διατρέχουν λόγω της έκθεσής τους σε **βιολογικούς παράγοντες** κατά την εργασία σε συμμόρφωση με τις οδηγίες του Συμβουλίου 90/679/ΕΟΚ και 93/88/ΕΟΚ. (Τροποποιήσεις: ΠΔ 174/97, ΠΔ 15/99)

1996-ΠΔ 16/96 ΦΕΚ:10/Α/96

Ελάχιστες προδιαγραφές ασφάλειας και υγείας στους χώρους εργασίας σε συμμόρφωση με την οδηγία 89/654/ΕΟΚ.

1996-ΠΔ 17/96 [ΤΡ.: ΠΔ 159/99] ΦΕΚ:11/Α/96

Μέτρα για την βελτίωση της ασφάλειας και της υγείας των εργαζομένων κατά την εργασία σε συμμόρφωση με τις οδηγίες 89/391/ΕΟΚ και 91/383/ΕΟΚ.

(Τροποποίηση: ΠΔ 159/99)

1996-ΠΔ 18/96 ΦΕΚ:12/Α/ 18/1/96

Τροποποίηση του ΠΔ 377/1993 σχετικά με τις μηχανές σε συμμόρφωση προς τις οδηγίες του Συμβουλίου 93/44/ΕΟΚ και 93/68/ΕΟΚ.

1996-ΠΔ 325/1996 ΦΕΚ:220/96

Τροποποίηση ΠΔ 1161/77 (Περί των μεγίστων ορίων διαστάσεων και βαρών των αυτοκινήτων οχημάτων)

1996-ΠΔ 305/96 ΦΕΚ:212/Α/96

Ελάχιστες προδιαγραφές ασφάλειας και υγείας που πρέπει να εφαρμόζονται στα **προσωρινά ή κινητά εργοτάξια** σε συμμόρφωση προς την οδηγία 92/57/ΕΟΚ. **(ΗΜΑ,ΣΑΥ,ΦΑΥ)**

1996-ΥΑ Δ7/ΑΦ1/14080/732/22-8-1996 ΦΕΚ:771/Β/22-8-96

Ενσωμάτωση των διατάξεων της Οδηγίας 92/104/ΕΟΚ "Περί των ελαχίστων προδιαγραφών για τη βελτίωση της προστασίας της ασφάλειας και υγείας των εργαζομένων στις υπαίθριες ή υπόγειες εξορυκτικές βιομηχανίες στον Κανονισμό Μεταλλευτικών και Λατομικών Εργασιών".

1996-ΥΑ 7181 ΦΕΚ:150/13-3-96

Λήψη μέτρων πυροπροστασίας σε αποθήκες

1997-ΥΑ 19396 ΦΕΚ:604/1997

Μέτρα και όροι για την διαχείριση **επικινδύνων αποβλήτων**

1997-ΠΔ 174/97 ΦΕΚ:150/Α/97

Τροποποίηση ΠΔ 186/95 "Προστασία των εργαζομένων από κινδύνους που διατρέχουν λόγω της έκθεσής τους σε **βιολογικούς παράγοντες** κατά την εργασία σε συμμόρφωση με τις οδηγίες 90/679/ΕΟΚ και 93/88/ΕΟΚ" (97/Α) σε συμμόρφωση με την οδηγία 95/30/ΕΚ.

1997-ΠΔ 175/97 ΦΕΚ:150/Α/97

Τροποποίηση ΠΔ 70α/88 "Προστασία των εργαζομένων που εκτίθενται στον **αμίαντο** κατά την εργασία" (31/Α) σε συμμόρφωση με την οδηγία 91/382/ΕΟΚ.

1997-ΠΔ 176/97 ΦΕΚ:150/Α/97

Μέτρα για την βελτίωση της ασφάλειας και της υγείας κατά την εργασία των **εγκύων, λεχώνων και γαλουχουσών εργαζομένων** σε συμμόρφωση με την οδηγία 92/85/ΕΟΚ.

(Τροποποίηση: ΠΔ 41/2003)

1997-ΠΔ 177/97 ΦΕΚ:150/Α/97

Ελάχιστες προδιαγραφές για τη βελτίωση της προστασίας, της ασφάλειας και της υγείας των εργαζομένων στις **εξορυκτικές δια γεωτρήσεων βιομηχανίες** σε συμμόρφωση με την οδηγία 92/91/ΕΟΚ.

1998-ΠΔ 77 ΦΕΚ:71/1998

Μέγιστες επιτρεπόμενες διαστάσεις και βάρη ορισμένων οδικών οχημάτων

(Τροποποίηση: ΠΔ 223/2004)

1998-ΠΔ 62/98 ΦΕΚ:67/A/98

Μέτρα για την **προστασία των νέων** κατά την εργασία, σε συμμόρφωση με την οδηγία 94/33/EK.

(Τροποποίηση: Ν.2956/2001)

1998-Ν. 2639/98 ΦΕΚ:205/A/98

Ρύθμιση εργασιακών σχέσεων, σύσταση **Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας** και άλλες διατάξεις.

1999-ΠΔ 15/99 ΦΕΚ:9/A/99

Τροποποίηση του ΠΔ 186/95 "Προστασία των εργαζομένων από κινδύνους που διατρέχουν λόγω της έκθεσής τους σε **βιολογικούς παράγοντες** κατά την εργασία σε συμμόρφωση με τις οδηγίες 90/679/ΕΟΚ και 93/88/ΕΟΚ" (97/A) όπως τροποποιήθηκε με το π.δ. 174/97 (150/A), σε συμμόρφωση με τις οδηγίες 97/59/EK και 97/65/EK της Επιτροπής.

1999-ΠΔ 88/99 ΦΕΚ:94/A/99

Ελάχιστες προδιαγραφές για την **οργάνωση του χρόνου εργασίας** σε συμμόρφωση με την οδηγία 93/104/EK.

1999-ΠΔ 89/99 ΦΕΚ:94/A/99

Τροποποίηση του ΠΔ 395/94 "Ελάχιστες προδιαγραφές ασφάλειας και υγείας για τη **χρησιμοποίηση εξοπλισμού εργασίας** από τους εργαζόμενους κατά την εργασία τους σε συμμόρφωση με την οδηγία 89/655/ΕΟΚ" (220/A) σε συμμόρφωση με την οδηγία 95/63/EK του Συμβουλίου.

1999-ΠΔ 90/99 ΦΕΚ:94/A/99

Καθορισμός οριακών τιμών έκθεσης και ανώτατων οριακών τιμών έκθεσης των εργαζομένων σε ορισμένους **χημικούς παράγοντες** κατά την διάρκεια της εργασίας τους σε συμμόρφωση με τις οδηγίες 91/322/ΕΟΚ και 96/94/EK της Επιτροπής και **τροποποίηση και συμπλήρωση του ΠΔ 307/86** "Προστασία της υγείας των εργαζομένων που εκτίθενται σε ορισμένους χημικούς παράγοντες κατά την διάρκεια της εργασίας τους"(135/A) όπως τροποποιήθηκε με το π.δ. 77/93 (34/A).

1999-ΠΔ 95/99 [Δ.ΣΦ. ΦΕΚ 146/A/99] ΦΕΚ:102/A/99

Όροι ίδρυσης και λειτουργίας Υπηρεσιών Προστασίας και Πρόληψης.

1999-ΠΔ 136/99 ΦΕΚ:134/A/99

Οργάνωση Υπηρεσιών Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας.

1999-ΠΔ 159/99 ΦΕΚ:157/A/99

Τροποποίηση του ΠΔ 17/96 "Μέτρα για την βελτίωση της ασφάλειας και της υγείας των εργαζομένων κατά την εργασία σε συμμόρφωση με τις οδηγίες 89/391/ΕΟΚ και 91/383/ΕΟΚ" (11/Α) και του **ΠΔ 70α/88** "Προστασία των εργαζομένων που εκτίθενται σε **αμιάντο** κατά την εργασία" (31/Α) όπως αυτό τροποποιήθηκε με το ΠΔ 175/97 (150/Α).

2000-ΠΔ 127/2000 ΦΕΚ:111/Α/2000

Τροποποίηση και συμπλήρωση του ΠΔ 399/94 "Προστασία των εργαζομένων από τους κινδύνους που συνδέονται με την έκθεση σε **καρκινογόνους παράγοντες** κατά την εργασία σε συμμόρφωση με την οδηγία του Συμβουλίου 90/394/ΕΟΚ" (221/Α) σε συμμόρφωση με την οδηγία 97/42/ΕΚ του Συμβουλίου.

2000-ΠΔ 304/2000 ΦΕΚ:241/Α/2000

Τροποποίηση του ΠΔ 395/94 "Ελάχιστες προδιαγραφές ασφάλειας και υγείας για τη χρησιμοποίηση **εξοπλισμού εργασίας από τους εργαζόμενους** κατά την εργασία τους σε συμμόρφωση με την οδηγία 89/655/ΕΟΚ" (ΦΕΚ 220/Α/19-12-94) όπως αυτό τροποποιήθηκε με το ΠΔ 89/99

2000-ΥΑ 2/73692/0022/ 2000 ΦΕΚ:1475/Β/4-12-2000

Καθορισμός αμοιβής των εκπροσώπων των εργαζομένων και των εκπροσώπων του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδας που συμμετέχουν στις μικτές Επιτροπές Ελέγχου σε οικοδομές και εργοταξιακά έργα και σε Επιτροπές Ελέγχου στη ναυπηγοεπισκευαστική ζώνη Πειραιά-Δραπετσώνας-Κερατσινίου-Περάματος-Σαλαμίνας (Τροποποίηση: ΥΑ 2/14590/0022/2002)

2000-Ν 2874/2000 [άρθρα 13, 16] ΦΕΚ:286/Α/29-12-2000

Πρώτηση της απασχόλησης και άλλες διατάξεις

2000-ΥΑ 487/2000 ΦΕΚ:1219/4-10-2000

Υγιεινή των Τροφίμων

2000-ΚΥΑ 53571/3839 ΦΕΚ:1105/2000

Μέτρα προφύλαξης του κοινού από την λειτουργία **κεραιών εγκατεστημένων στην ξηρά**

2000-ΥΑ 5697 ΦΕΚ:405/2000

Αντιμετώπιση κινδύνων από **ατυχήματα μεγάλης έκτασης** σε εγκαταστάσεις λόγω ύπαρξης επικίνδυνων ουσιών (Άρθρο 4: εξαίρεση στρατιωτικών εγκαταστάσεων, μονάδων και αποθηκών)

2000-ΠΔ 327/2000 ΦΕΚ:267/00

Τροποποίηση ΠΔ 1161/77 (Περί των μεγίστων ορίων διαστάσεων και βαρών των αυτοκινήτων οχημάτων)

2001-Ν 2956/2001 [άρθρο 33] ΦΕΚ:258/Α/6-11-2001

Αναδιάρθρωση ΟΑΕΔ και άλλες διατάξεις (άρθρο 33:**τροποποίηση άρθρου 1 του Π.Δ.62/98** που αφορά μέτρα για την **προστασία των νέων**)

2001-N 2918/2001 ΦΕΚ:119/A/15-6-2001

Κύρωση της Διεθνούς Σύμβασης Εργασίας 182 για την απαγόρευση των χειρότερων μορφών εργασίας των **παιδιών** και την άμεση δράση με σκοπό την εξάλειψή τους

2001-ΠΔ 338/2001 ΦΕΚ:227/A/2001

Προστασία της υγείας και ασφαλείας των εργαζομένων κατά την εργασία από κινδύνους οφειλόμενους σε **χημικούς παράγοντες**.

2001-ΠΔ 339/2001 ΦΕΚ:227/A/2001

Τροποποίηση του ΠΔ 307/86 "Προστασία της υγείας των εργαζομένων που εκτίθενται σε ορισμένους **χημικούς παράγοντες** κατά την διάρκεια της εργασίας τους.

2002-ΥΑ 76017 ΦΕΚ:1001/2002

Απαγόρευση καπνίσματος σε δημόσιους χώρους

(Τροποποίηση: ΥΑ 82942/2003)

2002-ΥΑ 265 ΦΕΚ:1214/2002

Ταξινόμηση, συσκευασία και επισήμανση επικινδύνων παρασκευασμάτων σε εναρμόνιση με τις οδηγίες 1999/45/EK και 2001/60/EK

2002-ΚΥΑ 3060(ΦΟΡ)238 ΦΕΚ:512/2002

Μέτρα προφύλαξης του κοινού από την λειτουργία διατάξεων εκπομπής **ηλεκτρομαγνητικών πεδίων** χαμηλών συχνοτήτων

2002-ΥΑ 2/14590/0022/2002 ΦΕΚ:399/B/2002

Τροποποίηση της ΥΑ 2/73692/0022/2000 (ΦΕΚ1475/B/2000) "Καθορισμός αμοιβής των εκπροσώπων των εργαζομένων και των εκπροσώπων του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδας που συμμετέχουν στις μικτές Επιτροπές Ελέγχου σε οικοδομές και εργοταξιακά έργα και σε Επιτροπές Ελέγχου στη ναυπηγοεπισκευαστική ζώνη Πειραιά-Δραπετσώνας-Κερατσινίου-Περάματος-Σαλαμίνας"

2003-ΥΑ 82 ΦΕΚ:1045/2003

Περιορισμοί της κυκλοφορίας και χρήσης **αμιάντου**

2003-ΥΑ 15085 ΦΕΚ:1186/2003

Κανονισμός Ελέγχων Ανυψωτικών Μηχανημάτων

2003-ΠΔ 50 ΦΕΚ:50/2003

Άσκηση επαγγέλματος Ηλεκτρολόγου

2003-ΥΑ 1299 ΦΕΚ:423/2003

Σχέδιο Πολιτικής Προστασίας «**ΞΕΝΟΚΡΑΤΗΣ**»

2003-ΥΑ 82942 ΦΕΚ:1292/2003

Τροποποίηση ΥΑ 76017/2002 «Απαγόρευση καπνίσματος σε δημόσιους χώρους»

2003-ΠΔ 41/2003 ΦΕΚ:44/A/21-02-2003

Τροποποίηση του ΠΔ 176/97 "Μέτρα για την βελτίωση της ασφάλειας και της υγείας κατά την εργασία των **εγκύων, λεχόνων και γαλουχουσών εργαζομένων** σε συμμόρφωση με την οδηγία 92/85/ΕΟΚ" (150/Α)

2003-Π.Δ. 42/2003 ΦΕΚ:44/Α/21-02-2003

Σχετικά με τις ελάχιστες απαιτήσεις για τη βελτίωση της προστασίας της υγείας και της ασφάλειας των εργαζομένων οι οποίοι είναι δυνατόν να εκτεθούν σε κίνδυνο από **εκρηκτικές ατμόσφαιρες** σε συμμόρφωση με την οδηγία 1999/92/ΕΚ της 16ης Δεκεμβρίου 1999 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (Ε.Ε. L 23/57/28-01-2000).

2003-Π.Δ. 43/2003 ΦΕΚ:44/Α/21-02-2003

Τροποποίηση και συμπλήρωση του ΠΔ 399/94 "Προστασία των εργαζομένων από τους κινδύνους που συνδέονται με την έκθεση σε **καρκινογόνους παράγοντες** κατά την εργασία σε συμμόρφωση με την οδηγία του Συμβουλίου 90/394/ΕΟΚ" (221/Α) σε συμμόρφωση με την οδηγία 1999/38/ΕΚ του Συμβουλίου της 29ης Απριλίου 1999 (Ε.Ε. L 138/01-06-1999)

2003-Ν.3144/2003 ΦΕΚ:111/Α/8-5-2003

Κοινωνικός διάλογος για την προώθηση της απασχόλησης και την κοινωνική προστασία και άλλες διατάξεις (Άρθρο 9:Επέκταση νομοθεσίας στο **ένστολο προσωπικό των ΕΔ** και συμπλήρωση διατάξεων του Ν. 1568/1985 "Υγιεινή και Ασφάλεια των εργαζομένων" σε θέματα που αφορούν στον Γιατρό Εργασίας και Τεχνικό Ασφαλείας) (Τροποποίηση: Ν 3227/2004)

2003-Υ.Α.130621/2003 ΦΕΚ:875/Β/2-7-2003

Εργασίες, έργα και δραστηριότητες στις οποίες απαγορεύεται να απασχολούνται οι **ανήλικοι**

2003-Υ.Α.131784/2003 ΦΕΚ:1624/Β/5-11-2003

Επιμόρφωση τεχνικών ασφάλειας επιπέδου ΑΕΙ και ΤΕΙ

2003-Υ.Α. 132458/2003 ΦΕΚ:1901/Β/22-12-2003

Επιμόρφωση εργοδοτών επιχειρήσεων Β΄ κατ. σύμφωνα με το ΠΔ 294/88 και εργαζομένων για θέματα άσκησης καθηκόντων τεχνικού ασφαλείας - Προγράμματα 2004

(Τροποποίηση: Υ.Α.130286/2004)

2003-Υ. Α.132459/2003 ΦΕΚ:1901/Β/22-12-2003

Επιμόρφωση εργοδοτών επιχειρήσεων Γ΄ κατηγορίας σύμφωνα με το ΠΔ 294/88 για θέματα άσκησης καθηκόντων τεχνικού ασφαλείας - Προγράμματα 2004

2004-ΠΔ 155 ΦΕΚ:121/1994

Τροποποίηση ΠΔ 395/1994 «Ελάχιστες προδιαγραφές ασφάλειας και υγείας για τη χρησιμοποίηση εξοπλισμού εργασίας-εργαλείων»

2004-Ν 3227 ΦΕΚ:31/2004

Τροποποίηση του Ν. 3144/2003 (με το άρθρο 29) «Επέκταση νομοθεσίας στο **ένστολο προσωπικό των ΕΔ** (άρθρο 9) και συμπλήρωση διατάξεων του Ν. 1568/1985 "Υγιεινή και

Ασφάλεια των εργαζομένων" σε θέματα που αφορούν στον Γιατρό Εργασίας και Τεχνικό Ασφαλείας»

2004-ΥΑ Φ400/7/80817/Σ.147 ΦΕΚ:811/2004

Καθορισμός κατηγοριών Στρατιωτικού και Πολιτικού προσωπικού **του ΥΠΕΘΑ** που δικαιούται πλέον της Κανονικής Άδειας Απουσίας και μηνιαίας **κατ' έτος Άδειας Επικίνδυνης Εργασίας**

2004-ΠΑΔ 223 ΦΕΚ:209/2004

Τροποποίηση ΠΔ 77/98 (Μέγιστες επιτρεπόμενες διαστάσεις και βάρη ορισμένων οδικών οχημάτων)

2004-ΥΑ 130286 ΦΕΚ:385/2004

Τροποποίηση της ΥΑ 132458/03 "Επιμόρφωση εργοδοτών επιχειρήσεων Β' κατηγορίας σύμφωνα με το ΠΔ 294/88 και εργαζομένων για θέματα άσκησης καθηκόντων τεχνικού ασφάλειας -Προγράμματα 2004"(1901/Β)

2005-ΠΑΔ 176 ΦΕΚ:227/2005

Κραδασμοί

2006-ΠΑΔ 149 ΦΕΚ:159/2006

Ελάχιστες προδιαγραφές όσον αφορά στην έκθεση των εργαζομένων σε κινδύνους προερχόμενους από φυσικούς παράγοντες (**Θόρυβος**) σε εναρμόνιση με την οδηγία 2003/10/ΕΚ.

Τροποποίηση του ΠΔ 85/91 («Προστασία των εργαζομένων από τους κινδύνους που διατρέχουν λόγω της έκθεσής τους **στο θόρυβο κατά την εργασία**, σε συμμόρφωση προς την οδηγία 86/188/ΕΟΚ»)

(ΣΧΕΔΙΟ ΕΝΤΥΠΟΥ)

ΑΝΑΓΓΕΛΙΑ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΑΤΥΧΗΜΑΤΟΣ

(εντός 24 ωρών, άρθρο 8 του Π.Δ/τος 17/18-1-96)

ΠΡΟΣ: ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΚΕΠΕΚ

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ: (ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΗ ΑΡΧΗ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΤΟΠΟΥ ΑΤΥΧΗΜΑΤΟΣ)

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΡΓΟΔΟΤΗ

ΕΠΩΝΥΜΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ:

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ:

ΤΗΛΕΦΩΝΟ:

ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ: ΑΝΔΡΕΣ..... / ΓΥΝΑΙΚΕΣ.....

ΤΕΧΝΙΚΟΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ:

ΓΙΑΤΡΟΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ:

Φ.Ε.Κ. ΣΥΣΤΑΣΗΣ ΔΙΟΙΚ/ΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΕΤΑΙΡΙΑΣ:

Α.Φ.Μ.:

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΑΘΟΝΤΟΣ

1. ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ ΠΑΘΟΝΤΟΣ:

2. ΟΝΟΜΑ ΠΑΤΡΟΣ:

3. ΗΛΙΚΙΑ:

4. Δ/ΝΣΗ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ / ΠΕΡΙΟΧΗ / Τ.Κ.:

5. ΤΗΛΕΦΩΝΟ:

6. ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ:

7. ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΑ:

8. ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΠΡΟΣΛΗΨΗΣ:

9. ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ: ΕΤΗ: ΜΗΝΕΣ: ΗΜΕΡΕΣ:

10. ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΘΟΡΙΣΜΕΝΗ ΜΕ ΑΚΡΙΒΕΙΑ (όπως αναφέρεται στην κατάσταση εργασίας):

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΤΥΧΗΜΑΤΟΣ

1. ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΚΑΙ ΩΡΑ ΑΤΥΧΗΜΑΤΟΣ:

2. ΤΟΠΟΣ ΑΤΥΧΗΜΑΤΟΣ:

3. ΕΡΓΑΣΙΑ ΤΗΝ ΣΤΙΓΜΗ ΤΟΥ ΑΤΥΧΗΜΑΤΟΣ:

4. ΑΚΡΙΒΗΣ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΑΤΥΧΗΜΑΤΟΣ:

.....
.....
5. ΕΙΔΟΣ ΤΡΑΥΜΑΤΟΣ / ΜΕΛΟΣ ΣΩΜΑΤΟΣ:

6. ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΠΑΘΟΝΤΟΣ ΣΕ ΘΕΜΑΤΑ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ & ΥΓΕΙΑΣ:

.....
.....
7. ΜΑΡΤΥΡΕΣ (Δ/νσεις & τηλέφωνό τους)
.....
.....
.....

ΟΔΗΓΙΕΣ

Η αναγγελία ατυχήματος γίνεται με την προσκόμιση του παρόντος εντύπου συμπληρωμένου στην Δ/ΝΣΗ ΚΕΠΕΚ. Εναλλακτικά, επιτρέπεται η αποστολή του στο Φαξ της Υπηρεσίας (.....). Η αναγγελία αυτή όμως πρέπει να επιβεβαιώνεται και τηλεφωνικά (.....) από τον αρμόδιο της επιχείρησης ζητώντας τον αριθμό πρωτοκόλλου από το βιβλίο ατυχημάτων και το ονοματεπώνυμο του υπαλλήλου που επιλήφθηκε της καταχώρησης.

ΠΟΛΗ – ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ – ΥΠΟΓΡΑΦΗ ΔΗΛΟΥΝΤΟΣ

ΑΝΑΛΥΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ

		ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΠΕΡΙΟΧΗ ΕΥΘΥΝΗΣ – ΝΟΜΟΣ / ΕΥΡΥΤΕΡΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ	ΕΔΡΑ
1	1	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΚΕ.Π.Ε.Κ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ-ΘΡΑΚΗΣ	ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ – ΘΡΑΚΗΣ	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
	2	ΤΜΗΜΑ ΤΕΧΝΙΚΗΣ & ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗΣ ΕΠΙΘ/ΣΗΣ ΔΡΑΜΑΣ	ΔΡΑΜΑΣ	ΔΡΑΜΑ
	3	ΤΜΗΜΑ ΤΕΧΝΙΚΗΣ & ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗΣ ΕΠΙΘ/ΣΗΣ ΕΒΡΟΥ	ΕΒΡΟΥ	ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛ Η
	4	ΤΜΗΜΑ ΤΕΧΝΙΚΗΣ & ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗΣ ΕΠΙΘ/ΣΗΣ ΗΜΑΘΙΑΣ	ΗΜΑΘΙΑΣ	ΒΕΡΟΙΑ
	5	ΤΜΗΜΑ ΤΕΧΝΙΚΗΣ & ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗΣ ΕΠΙΘ/ΣΗΣ ΚΑΒΑΛΑΣ	ΚΑΒΑΛΑΣ	ΚΑΒΑΛΑ
	6	ΤΜΗΜΑ ΤΕΧΝΙΚΗΣ & ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗΣ ΕΠΙΘ/ΣΗΣ ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ	ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ	ΚΑΣΤΟΡΙΑ
	7	ΤΜΗΜΑ ΤΕΧΝΙΚΗΣ & ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗΣ ΕΠΙΘ/ΣΗΣ ΠΙΕΡΙΑΣ	ΠΙΕΡΙΑΣ	ΚΑΤΕΡΙΝΗ
	8	ΤΜΗΜΑ ΤΕΧΝΙΚΗΣ & ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗΣ ΕΠΙΘ/ΣΗΣ ΣΕΡΡΩΝ	ΣΕΡΡΩΝ	ΣΕΡΡΕΣ
	9	ΤΜΗΜΑ ΤΕΧΝΙΚΗΣ & ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗΣ ΕΠΙΘ/ΣΗΣ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ	ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ	ΠΟΛΥΓΥΡΟΣ
	10	ΤΜΗΜΑ ΤΕΧΝΙΚΗΣ & ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗΣ ΕΠΙΘ/ΣΗΣ ΚΟΖΑΝΗΣ	ΚΟΖΑΝΗΣ	ΚΟΖΑΝΗ
	11	ΤΜΗΜΑ ΤΕΧΝΙΚΗΣ & ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗΣ ΕΠΙΘ/ΣΗΣ ΠΕΛΛΑΣ	ΠΕΛΛΑΣ	ΕΔΕΣΣΑ
2	12	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΚΕ.Π.Ε.Κ. ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	ΚΕΝ. ΕΛΛΑΔΑΣ	ΛΑΡΙΣΑ
	13	ΤΜΗΜΑ ΤΕΧΝΙΚΗΣ & ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗΣ ΕΠΙΘ/ΣΗΣ ΒΟΙΩΤΙΑΣ	ΒΟΙΩΤΙΑΣ	ΛΙΒΑΔΕΙΑ
	14	ΤΜΗΜΑ ΤΕΧΝΙΚΗΣ & ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗΣ ΕΠΙΘ/ΣΗΣ ΕΥΒΟΙΑΣ	ΕΥΒΟΙΑΣ	ΧΑΛΚΙΔΑ

	15	ΤΜΗΜΑ ΤΕΧΝΙΚΗΣ & ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗΣ ΕΠΙΘ/ΣΗΣ ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ	ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ	ΒΟΛΟΣ
	16	ΤΜΗΜΑ ΤΕΧΝΙΚΗΣ & ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗΣ ΕΠΙΘ/ΣΗΣ ΤΡΙΚΑΛΩΝ	ΤΡΙΚΑΛΩΝ	ΤΡΙΚΑΛΑ
	17	ΤΜΗΜΑ ΤΕΧΝΙΚΗΣ & ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗΣ ΕΠΙΘ/ΣΗΣ ΦΘΙΩΤΙΔΑΣ	ΦΘΙΩΤΙΔΑΣ	ΛΑΜΙΑ
	18	ΤΜΗΜΑ ΤΕΧΝΙΚΗΣ & ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗΣ ΕΠΙΘ/ΣΗΣ ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ	ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ	ΚΑΡΠΕΝΗΣΙ
	19	ΤΜΗΜΑ ΤΕΧΝΙΚΗΣ & ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗΣ ΕΠΙΘ/ΣΗΣ ΦΩΚΙΔΑΣ	ΦΩΚΙΔΑΣ	ΑΜΦΙΣΣΑ
3	20	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΚΕ.Π.Ε.Κ. ΑΘΗΝΩΝ - ΚΡΗΤΗΣ	ΑΘΗΝΩΝ – ΚΡΗΤΗΣ	ΑΘΗΝΑ
	21	ΤΜΗΜΑ ΤΕΧΝΙΚΗΣ & ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗΣ ΕΠΙΘ/ΣΗΣ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	ΗΡΑΚΛΕΙΟ
	22	ΤΜΗΜΑ ΤΕΧΝΙΚΗΣ & ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗΣ ΕΠΙΘ/ΣΗΣ ΧΑΝΙΩΝ	ΧΑΝΙΩΝ	ΧΑΝΙΑ
4	23	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΚΕ.Π.Ε.Κ. ΠΕΙΡΑΙΑ – ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	ΠΕΙΡΑΙΑ – Ν. ΑΙΓΑΙΟΥ – ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΑ	ΠΕΙΡΑΙΑΣ
	24	ΤΜΗΜΑ ΤΕΧΝΙΚΗΣ & ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗΣ ΕΠΙΘ/ΣΗΣ ΑΝΔΡΟΥ	ΑΝΔΡΟΥ	ΑΝΔΡΟΣ
	25	ΤΜΗΜΑ ΤΕΧΝΙΚΗΣ & ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗΣ ΕΠΙΘ/ΣΗΣ ΚΥΚΛΑΔΩΝ	ΚΥΚΛΑΔΩΝ	ΕΡΜΟΥΠΟΛΗ ΣΥΡΟΥ
5	26	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΚΕ.Π.Ε.Κ. ΑΝΑΤ. ΑΤΤΙΚΗΣ – ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	ΑΝ. ΑΤΤΙΚΗΣ – Β. ΑΙΓΑΙΟΥ	ΠΑΛΛΗΝΗ
	27	ΤΜΗΜΑ ΤΕΧΝΙΚΗΣ & ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗΣ ΕΠΙΘ/ΣΗΣ ΣΑΜΟΥ	ΣΑΜΟΥ	ΒΑΘΥ ΣΑΜΟΥ
	28	ΤΜΗΜΑ ΤΕΧΝΙΚΗΣ & ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗΣ ΕΠΙΘ/ΣΗΣ ΧΙΟΥ	ΧΙΟΥ	ΧΙΟΣ
6	29	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΚΕ.Π.Ε.Κ. ΔΥΤ. ΑΤΤΙΚΗΣ - ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ	ΔΥΤ. ΑΤΤΙΚΗΣ – ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ	ΕΛΕΥΣΙΝΑ
	30	ΤΜΗΜΑ ΤΕΧΝΙΚΗΣ & ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗΣ ΕΠΙΘ/ΣΗΣ ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ	ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ	ΝΑΥΠΛΙΟ
	31	ΤΜΗΜΑ ΤΕΧΝΙΚΗΣ & ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗΣ	ΑΡΚΑΔΙΑΣ	ΤΡΙΠΟΛΗ

		ΕΠΙΘ/ΣΗΣ ΑΡΚΑΔΙΑΣ		
	32	ΤΜΗΜΑ ΤΕΧΝΙΚΗΣ & ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗΣ ΕΠΙΘ/ΣΗΣ ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ	ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ	ΚΟΡΙΝΘΟΣ
	33	ΤΜΗΜΑ ΤΕΧΝΙΚΗΣ & ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗΣ ΕΠΙΘ/ΣΗΣ ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ	ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ	ΚΑΛΑΜΑΤΑ
7	34	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΚΕ.Π.Ε.Κ. ΔΥΤ. ΕΛΛΑΔΑΣ – ΗΠΕΙΡΟΥ & ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ	ΔΥΤ. ΕΛΛΑΔΑΣ – ΗΠΕΙΡΟΥ – ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ	ΠΑΤΡΑ
	35	ΤΜΗΜΑ ΤΕΧΝΙΚΗΣ & ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗΣ ΕΠΙΘ/ΣΗΣ ΑΙΤΩΛΟΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ	ΑΙΤΩΛΟΑΚΑΡΝΑ ΝΙΑΣ	ΜΕΣΟΛΟΓΓΙ
	36	ΤΜΗΜΑ ΤΕΧΝΙΚΗΣ & ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗΣ ΕΠΙΘ/ΣΗΣ ΑΡΤΑΣ	ΑΡΤΑΣ	ΑΡΤΑ
	37	ΤΜΗΜΑ ΤΕΧΝΙΚΗΣ & ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗΣ ΕΠΙΘ/ΣΗΣ ΗΛΕΙΑΣ	ΗΛΕΙΑΣ	ΠΥΡΓΟΣ
	38	ΤΜΗΜΑ ΤΕΧΝΙΚΗΣ & ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗΣ ΕΠΙΘ/ΣΗΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	ΙΩΑΝΝΙΝΑ

Οι τόποι παρουσίας της Τεχνικής και Υγειονομικής Επιθεώρησης του Υπουργείου Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας είναι 38. Σε κάθε ευρύτερη περιφέρεια λειτουργεί η Διεύθυνση. Υπάρχουν 7 συνολικά Διευθύνσεις σε όλη τη χώρα.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1 : ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΤΥΧΗΜΑΤΟΣ (κατά ΚΕΠΕΚ)					
1. ΑΝΑΓΓΕΛΙΑ ΑΤΥΧΗΜΑΤΟΣ					
1.1 Αριθμός Πρωτοκ.		1.2 Αρμ. Αστ. Τμήμα			
1.3 Επωνυμία					
1.4 Διεύθυνση					
1.5 Περιοχή					
1.6 Τηλέφωνο					
1.7 Είδος Δραστηριότητας					
1.8 Κωδικός Κλάδου					
1.9 Μέγεθος Επιχείρησης (Αριθμός Απασχ.)					
2. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΥ & ΑΤΥΧΗΜΑΤΟΣ					
2.1 Επώνυμο		2.11 Ημ/νία Ατυχήματος			
2.2 Όνομα		2.12 Ημ/νία Αναγγελίας			
2.3 Πατρώνυμο		2.13 Ημέρα Ατυχήματος			
2.4 Ηλικία		2.14 Ώρα Ατυχήματος			
2.5 Δ/νση Κατοικίας		2.15 Τόπος Ατυχήματος			
2.6 Περιοχή		2.16 Περιγρ. Ατυχήματος			
2.7 Τηλέφωνο		2.17 Μορφή Απασχόλησης			
2.8 Φύλο		2.18 Χρόνος Απασχόλησης			
2.9 Εθνικότητα		2.19 Χρόνος Εμπειρίας			
2.10 Ειδικότητα					
3. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΑΤΥΧΗΜΑΤΟΣ					
3.1 Τεχν. Επιθεωρητής		3.2 Ημερομηνία			
3.3 Είδος Τραύματος					
Σύντομη 3.4 Περιγραφή					
4. ΚΩΔΙΚΟΠΟΙΗΣΗ ΑΤΥΧΗΜΑΤΟΣ					
4.1 ΤΥΠΟΣ ΤΡΑΥΜ.	4.2 ΥΛΙΚΟΣ ΠΑΡΑΓ.	4.3 ΦΥΣΗ ΒΛΑΒΗΣ	4.4 ΤΡΑΥΜ. ΜΕΛΟΣ	4.5 ΕΠΙΚΙΝ. ΚΑΤΑΣ.	4.6 ΕΠΙΚΙΝΔ. ΕΝΕΡΓ.
5. ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΕΚΘΕΣΗΣ					
6.1 Αριθμός Πρωτοκ.		6.3 Παραλήπτης			
6.2 Ημερομηνία					
6. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ					

ΠΙΝΑΚΑΣ 2: ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΤΥΧΗΜΑΤΟΣ (κατά ESAW)

ΦΑΣΗ Ι

I.a Αριθμός Περίπτωσης	☐ (αντίστοιχο του πεδίου 1.1)
I.b Οικονομική Δραστηριότητα Εργοδότη	√ (πεδίο 1.7)
I.c Επάγγελμα του Θύματος	√ (πεδίο 2.10)
I.d Ηλικία του Θύματος	√ (πεδίο 2.4)
I.e Φύλο του Θύματος	√ (πεδίο 2.8)
I.f Φύση του Τραύματος	√ (πεδίο 4.3)
I.g Τραυματισμένο Μέλος του Σώματος	√ (πεδίο 4.4)
I.h Γεωγραφική Θέση του Ατυχήματος	√ (πεδίο 2.15)
I.i Ημερομηνία του Ατυχήματος	√ (πεδίο 2.11)
I.j Ώρα του Ατυχήματος	√ (πεδίο 2.14)

ΦΑΣΗ ΙΙ

II.a Μέγεθος της Επιχείρησης	√ (πεδίο 1.9)
II.b Εθνικότητα του Θύματος	√ (πεδίο 2.9)
II.c Καθεστώς Απασχόλησης του Θύματος	√ (πεδίο 2.17)
II.d Συνέπειες του Ατυχήμ. (Απολεσθ. Μέρη)	∅ (δεν αναφέρεται)

ΦΑΣΗ ΙΙΙ

III.a Θέση Εργασίας	☐ (πιθανή αναφορά στο πεδίο 3.4)
III.b Εργασιακό Περιβάλλον	∅ (δεν αναφέρεται)
III.c Εργασιακή Διαδικασία	☐ (πιθανή αναφορά στο πεδίο 3.4)
III.d Ειδική Σωματική Δραστηριότητα	☐ (πιθανή αναφορά στο πεδίο 3.4)
III.e Απόκλιση	☐ (αντίστοιχο του πεδίου 4.5)
III.f Επαφή – Τρόπος Τραυματισμού	☐ (αντίστοιχο του πεδίου 4.6)
III.g Υλικός Παράγοντας	√ (πεδίο 4.2)

ΚΩΔΙΚΟΙ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗΣ ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗΣ ΤΩΝ ΚΛΑΔΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ
(ΣΤΑΚΟΔ) 2003

	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ	ΔΙΨΗΦΙΟΙ ΚΩΔΙΚΟΙ
A	A. ΓΕΩΡΓΙΑ, ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΑ, ΘΗΡΑ ΚΑΙ ΔΑΣΟΚΟΜΙΑ	01-02
B	B. ΑΛΙΕΙΑ	05
Γ	Γ. ΟΡΥΧΕΙΑ ΚΑΙ ΛΑΤΟΜΕΙΑ	10-14
Δ	Δ. ΜΕΤΑΠΟΙΗΤΙΚΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ	15-37
E	E. ΠΑΡΟΧΗ ΗΛΕΚΤΡΙΚΟΥ ΡΕΥΜΑΤΟΣ, ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ ΚΑΙ ΝΕΡΟΥ	40-41
ΣΤ	ΣΤ. ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	45
Z	Z. ΧΟΝΔΡΙΚΟ ΚΑΙ ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ ΕΠΙΣΚΕΥΗ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ ΟΧΗΜΑΤΩΝ, ΜΟΤΟΣΙΚΛΕΤΩΝ ΚΑΙ ΕΙΔΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΙΑΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ	50-52
H	H. ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ ΚΑΙ ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ	55
Θ	Θ. ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ, ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ	60-64
I	I. ΕΝΔΙΑΜΕΣΟΙ ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΟΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ	65-67
K	K. ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ, ΕΚΜΙΣΘΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	70-74
Λ	Λ. ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΑΜΥΝΑ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ	75
M	M. ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	80
N	N. ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ	85
Ξ	Ξ. ΑΛΛΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΣΥΝΟΛΟΥ ΚΑΙ ΑΛΛΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ Η ΑΤΟΜΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ	90-93
Ο	Ο. ΙΔΙΩΤΙΚΑ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΑ ΠΟΥ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΝ ΟΙΚΙΑΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ	95-97
Π	Π. ΕΤΕΡΟΔΙΚΟΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΑ	99

Πηγή : ΣΤΑΚΟΔ 2003, Στατιστική ταξινόμηση των κλάδων οικονομικής δραστηριότητας,
ΕΣΥΕ, Αθήνα 2002

ΚΑΤΑΤΑΞΗ ΕΡΓΑΤΙΚΩΝ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ ΚΑΤΑ ΝΟΜΟ,
ΕΤΟΣ & ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

Ν. ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ 2000					
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ	ΚΩΔ	ΣΥΝ ΑΤΥΧ	ΘΑΝ	ΤΡΟΧ	ΠΑΘΟ Λ
Δ. ΜΕΤΑΠΟΙΗΤΙΚΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ	15-37	268	6	13	1
Ζ. ΧΟΝΔΡΙΚΟ ΚΑΙ ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ ΕΠΙΣΚΕΥΗ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ ΟΧΗΜΑΤΩΝ, ΜΟΤΟΣΥΚΛΕΤΩΝ ΚΑΙ ΕΙΔΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΙΑΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ	50-52	80	2	2	
Θ. ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ, ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ	60-64	61		11	3
ΣΤ. ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	45	61	10	5	
Η. ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ ΚΑΙ ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ	55	15	1	2	
Ε. ΠΑΡΟΧΗ ΗΛΕΚΤΡΙΚΟΥ ΡΕΥΜΑΤΟΣ, ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ ΚΑΙ ΝΕΡΟΥ	40-41	14		5	
Ν. ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ	85	10			
Γ. ΟΡΥΧΕΙΑ ΚΑΙ ΛΑΤΟΜΕΙΑ	10-14	4			
Κ. ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ, ΕΚΜΙΣΘΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	70-74	4			
Ξ. ΑΛΛΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΣΥΝΟΛΟΥ ΚΑΙ ΑΛΛΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ Η ΑΤΟΜΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ	90-93	4		1	
Α. ΓΕΩΡΓΙΑ, ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΑ, ΘΗΡΑ ΚΑΙ ΔΑΣΟΚΟΜΙΑ	01-02	2			
Ο. ΙΔΙΩΤΙΚΑ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΑ ΠΟΥ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΝ ΟΙΚΙΑΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ	95-97	1			
Ν. ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ 2001					

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ	ΚΩΔ	ΣΥΝ ΑΤΥΧ	ΘΑΝ	ΤΡΟΧ	ΠΑΘΟ Λ
Δ. ΜΕΤΑΠΟΙΗΤΙΚΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ	15-37	330	5	12	4
Ζ. ΧΟΝΔΡΙΚΟ ΚΑΙ ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ ΕΠΙΣΚΕΥΗ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ ΟΧΗΜΑΤΩΝ, ΜΟΤΟΣΥΚΛΕΤΩΝ ΚΑΙ ΕΙΔΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΙΑΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ	50-52	112	1	8	3
ΣΤ. ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	45	61	5	1	1
Θ. ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ, ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ	60-64	56	2	11	1
Η. ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ ΚΑΙ ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ	55	24		3	1
Ε. ΠΑΡΟΧΗ ΗΛΕΚΤΡΙΚΟΥ ΡΕΥΜΑΤΟΣ, ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ ΚΑΙ ΝΕΡΟΥ	40-41	14		2	1
Γ. ΟΡΥΧΕΙΑ ΚΑΙ ΛΑΤΟΜΕΙΑ	10-14	8			
Ξ. ΑΛΛΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΣΥΝΟΛΟΥ ΚΑΙ ΑΛΛΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ Η ΑΤΟΜΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ	90-93	6		1	
Α. ΓΕΩΡΓΙΑ, ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΑ, ΘΗΡΑ ΚΑΙ ΔΑΣΟΚΟΜΙΑ	01-02	4			
Ν. ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ	85	3			
Κ. ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ, ΕΚΜΙΣΘΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	70-74	3		1	
Ι. ΕΝΔΙΑΜΕΣΟΙ ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΟΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ	65-67	2		1	
Λ. ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΑΜΥΝΑ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ	75	2			
Ν. ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ 2002					
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ	ΚΩΔ	ΣΥΝ ΑΤΥΧ	ΘΑΝ	ΤΡΟΧ	ΠΑΘΟ Λ

Δ. ΜΕΤΑΠΟΙΗΤΙΚΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ	15-37	391	7	22	
Ζ. ΧΟΝΔΡΙΚΟ ΚΑΙ ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ ΕΠΙΣΚΕΥΗ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ ΟΧΗΜΑΤΩΝ, ΜΟΤΟΣΥΚΛΕΤΩΝ ΚΑΙ ΕΙΔΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΙΑΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ	50-52	137		8	1
ΣΤ. ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	45	80	11	9	
Θ. ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ, ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ	60-64	55		17	1
Η. ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ ΚΑΙ ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ	55	16		4	
Ξ. ΑΛΛΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΣΥΝΟΛΟΥ ΚΑΙ ΑΛΛΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ Η ΑΤΟΜΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ	90-93	16		2	
Ν. ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ	85	10		2	
Κ. ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ, ΕΚΜΙΣΘΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	70-74	9	1	1	
Ε. ΠΑΡΟΧΗ ΗΛΕΚΤΡΙΚΟΥ ΡΕΥΜΑΤΟΣ, ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ ΚΑΙ ΝΕΡΟΥ	40-41	7		2	
Λ. ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΑΜΥΝΑ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ	75	3			
Α. ΓΕΩΡΓΙΑ, ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΑ, ΘΗΡΑ ΚΑΙ ΔΑΣΟΚΟΜΙΑ	01-02	2			
Γ. ΟΡΥΧΕΙΑ ΚΑΙ ΛΑΤΟΜΕΙΑ	10-14	2			
Ν. ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ 2003					
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ	ΚΩΔ	ΣΥΝ ΑΤΥΧ	ΘΑΝ	ΤΡΟΧ	ΠΑΘΟ Λ
Δ. ΜΕΤΑΠΟΙΗΤΙΚΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ	15-37	382	8	18	2
Ζ. ΧΟΝΔΡΙΚΟ ΚΑΙ ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ ΕΠΙΣΚΕΥΗ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ ΟΧΗΜΑΤΩΝ, ΜΟΤΟΣΥΚΛΕΤΩΝ ΚΑΙ ΕΙΔΩΝ	50-52	211	3	17	6

ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΙΑΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ					
ΣΤ. ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	45	71	10		1
Θ. ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ, ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ	60-64	61	1	15	2
Ξ. ΑΛΛΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΣΥΝΟΛΟΥ ΚΑΙ ΑΛΛΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ Η ΑΤΟΜΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ	90-93	24		5	2
Η. ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ ΚΑΙ ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ	55	14	1	1	
Ε. ΠΑΡΟΧΗ ΗΛΕΚΤΡΙΚΟΥ ΡΕΥΜΑΤΟΣ, ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ ΚΑΙ ΝΕΡΟΥ	40-41	13		3	1
Κ. ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ, ΕΚΜΙΣΘΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	70-74	12		3	
Ν. ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ	85	10		1	
Λ. ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΑΜΥΝΑ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ	75	6			
Γ. ΟΡΥΧΕΙΑ ΚΑΙ ΛΑΤΟΜΕΙΑ	10-14	2			
Α. ΓΕΩΡΓΙΑ, ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΑ, ΘΗΡΑ ΚΑΙ ΔΑΣΟΚΟΜΙΑ	01-02	2		1	
Μ. ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	80	2			
Ι. ΕΝΔΙΑΜΕΣΟΙ ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΟΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ	65-67	1			
Ο. ΙΔΙΩΤΙΚΑ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΑ ΠΟΥ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΝ ΟΙΚΙΑΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ	95-97	1			
Ν. ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ 2004					
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ	ΚΩΔ	ΣΥΝ ΑΤΥΧ	ΘΑΝ	ΤΡΟΧ	ΠΑΘΟ Λ
Δ. ΜΕΤΑΠΟΙΗΤΙΚΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ	15-37	321		14	3
Ζ. ΧΟΝΔΡΙΚΟ ΚΑΙ ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ	50-52	208	2	21	7

ΕΠΙΣΚΕΥΗ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ ΟΧΗΜΑΤΩΝ, ΜΟΤΟΣΥΚΛΕΤΩΝ ΚΑΙ ΕΙΔΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΙΑΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ					
ΣΤ. ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	45	94	8		
Θ. ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ, ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ	60-64	72	2	21	1
Ξ. ΑΛΛΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΣΥΝΟΛΟΥ ΚΑΙ ΑΛΛΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ Η ΑΤΟΜΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ	90-93	34		8	1
Η. ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ ΚΑΙ ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ	55	19		2	
Ν. ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ	85	12		2	
Ε. ΠΑΡΟΧΗ ΗΛΕΚΤΡΙΚΟΥ ΡΕΥΜΑΤΟΣ, ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ ΚΑΙ ΝΕΡΟΥ	40-41	9		2	
Κ. ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ, ΕΚΜΙΣΘΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	70-74	7			
Γ. ΟΡΥΧΕΙΑ ΚΑΙ ΛΑΤΟΜΕΙΑ	10-14	7			
Λ. ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΑΜΥΝΑ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ	75	6			
Ι. ΕΝΔΙΑΜΕΣΟΙ ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΟΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ	65-67	3		2	
Α. ΓΕΩΡΓΙΑ, ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΑ, ΘΗΡΑ ΚΑΙ ΔΑΣΟΚΟΜΙΑ	01-02	1			
Μ. ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	80	1		1	
Ν. ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ 2005					
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ	ΚΩΔ	ΣΥΝ ΑΤΥΧ	ΘΑΝ	ΤΡΟΧ	ΠΑΘΟ Λ
Δ. ΜΕΤΑΠΟΙΗΤΙΚΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ	15-37	274	1	18	7
Ζ. ΧΟΝΔΡΙΚΟ ΚΑΙ ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ ΕΠΙΣΚΕΥΗ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ ΟΧΗΜΑΤΩΝ,	50-52	141	1	13	

ΜΟΤΟΣΥΚΛΕΤΩΝ ΚΑΙ ΕΙΔΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΙΑΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ					
Θ. ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ, ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ	60-64	77		31	1
ΣΤ. ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	45	66	4	4	
Ξ. ΑΛΛΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΣΥΝΟΛΟΥ ΚΑΙ ΑΛΛΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ Η ΑΤΟΜΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ	90-93	45		10	
Κ. ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ, ΕΚΜΙΣΘΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	70-74	31		7	2
Η. ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ ΚΑΙ ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ	55	14	1	4	
Ν. ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ	85	12		1	1
Ε. ΠΑΡΟΧΗ ΗΛΕΚΤΡΙΚΟΥ ΡΕΥΜΑΤΟΣ, ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ ΚΑΙ ΝΕΡΟΥ	40-41	12			
Λ. ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΑΜΥΝΑ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ	75	8		2	
Α. ΓΕΩΡΓΙΑ, ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΑ, ΘΗΡΑ ΚΑΙ ΔΑΣΟΚΟΜΙΑ	01-02	5	1		
Γ. ΟΡΥΧΕΙΑ ΚΑΙ ΛΑΤΟΜΕΙΑ	10-14	2			
Ι. ΕΝΔΙΑΜΕΣΟΙ ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΟΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ	65-67	2			
Ν. ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ 2006					
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ	ΚΩΔ	ΣΥΝ ΑΤΥΧ	ΘΑΝ	ΤΡΟΧ	ΠΑΘΟ Λ
Δ. ΜΕΤΑΠΟΙΗΤΙΚΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ	15-37	365	8	34	10
Ζ. ΧΟΝΔΡΙΚΟ ΚΑΙ ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ ΕΠΙΣΚΕΥΗ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ ΟΧΗΜΑΤΩΝ, ΜΟΤΟΣΥΚΛΕΤΩΝ ΚΑΙ ΕΙΔΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΙΑΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ	50-52	182		24	6

ΣΤ. ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	45	88	9	4	3
Θ. ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ, ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ	60-64	86	2	24	2
Ξ. ΑΛΛΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΣΥΝΟΛΟΥ ΚΑΙ ΑΛΛΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ Η ΑΤΟΜΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ	90-93	83	1	17	2
Ν. ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ	85	24		5	
Κ. ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ, ΕΚΜΙΣΘΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	70-74	21	1	2	
Η. ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ ΚΑΙ ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ	55	21	1	6	
Λ. ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΑΜΥΝΑ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ	75	18		6	
Ε. ΠΑΡΟΧΗ ΗΛΕΚΤΡΙΚΟΥ ΡΕΥΜΑΤΟΣ, ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ ΚΑΙ ΝΕΡΟΥ	40-41	17		2	2
Ι. ΕΝΔΙΑΜΕΣΟΙ ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΟΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ	65-67	5		1	
Α. ΓΕΩΡΓΙΑ, ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΑ, ΘΗΡΑ ΚΑΙ ΔΑΣΟΚΟΜΙΑ	01-02	3			
Γ. ΟΡΥΧΕΙΑ ΚΑΙ ΛΑΤΟΜΕΙΑ	10-14	2			
Μ. ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	80	2			
Β. ΑΛΙΕΙΑ	5	1			
Ν. ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ 2000					
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ	ΚΩΔ	ΣΥΝ ΑΤΥΧ	ΘΑΝ	ΤΡΟΧ	ΠΑΘΟ Λ
Δ. ΜΕΤΑΠΟΙΗΤΙΚΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ	15-37	158	3	8	
ΣΤ. ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	45	50	2	3	
Ζ. ΧΟΝΔΡΙΚΟ ΚΑΙ ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ ΕΠΙΣΚΕΥΗ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ ΟΧΗΜΑΤΩΝ, ΜΟΤΟΣΥΚΛΕΤΩΝ ΚΑΙ ΕΙΔΩΝ	50-52	14		1	

ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΙΑΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ					
Θ. ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ, ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ	60-64	13		4	1
Ξ. ΑΛΛΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΣΥΝΟΛΟΥ ΚΑΙ ΑΛΛΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ Η ΑΤΟΜΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ	90-93	5		1	
Α. ΓΕΩΡΓΙΑ, ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΑ, ΘΗΡΑ ΚΑΙ ΔΑΣΟΚΟΜΙΑ	01-02	5	1		
Λ. ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΑΜΥΝΑ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ	75	3		1	
Ε. ΠΑΡΟΧΗ ΗΛΕΚΤΡΙΚΟΥ ΡΕΥΜΑΤΟΣ, ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ ΚΑΙ ΝΕΡΟΥ	40-41	2		1	
Ν. ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ	85	2		1	
Η. ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ ΚΑΙ ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ	55	2			
Γ. ΟΡΥΧΕΙΑ ΚΑΙ ΛΑΤΟΜΕΙΑ	10-14	1			
Ν. ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ 2001					
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ	ΚΩΔ	ΣΥΝ ΑΤΥΧ	ΘΑΝ	ΤΡΟΧ	ΠΑΘΟ Λ
Δ. ΜΕΤΑΠΟΙΗΤΙΚΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ	15-37	135	1	11	
ΣΤ. ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	45	58		3	
Ζ. ΧΟΝΔΡΙΚΟ ΚΑΙ ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ ΕΠΙΣΚΕΥΗ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ ΟΧΗΜΑΤΩΝ, ΜΟΤΟΣΥΚΛΕΤΩΝ ΚΑΙ ΕΙΔΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΙΑΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ	50-52	14		4	
Ξ. ΑΛΛΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΣΥΝΟΛΟΥ ΚΑΙ ΑΛΛΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ Η ΑΤΟΜΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ	90-93	12		3	1
Θ. ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ, ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗ ΚΑΙ	60-64	10		2	

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ					
Λ. ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΑΜΥΝΑ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ	75	3		1	
Η. ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ ΚΑΙ ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ	55	3		1	
Α. ΓΕΩΡΓΙΑ, ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΑ, ΘΗΡΑ ΚΑΙ ΔΑΣΟΚΟΜΙΑ	01-02	3	1		
Μ. ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	80	2			
Ν. ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ	85	1		1	
Κ. ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ, ΕΚΜΙΣΘΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	70-74	1		1	
Ν. ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ 2002					
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ	ΚΩΔ	ΣΥΝ ΑΤΥΧ	ΘΑΝ	ΤΡΟΧ	ΠΑΘΟ Λ
Δ. ΜΕΤΑΠΟΙΗΤΙΚΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ	15-37	122	2	6	
ΣΤ. ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	45	57	1	7	
Ζ. ΧΟΝΔΡΙΚΟ ΚΑΙ ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ ΕΠΙΣΚΕΥΗ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ ΟΧΗΜΑΤΩΝ, ΜΟΤΟΣΥΚΛΕΤΩΝ ΚΑΙ ΕΙΔΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΙΑΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ	50-52	21	2	3	
Θ. ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ, ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ	60-64	12		2	
Η. ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ ΚΑΙ ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ	55	7			
Ν. ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ	85	5		1	
Ξ. ΑΛΛΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΣΥΝΟΛΟΥ ΚΑΙ ΑΛΛΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ Η ΑΤΟΜΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ	90-93	4		1	
Α. ΓΕΩΡΓΙΑ, ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΑ, ΘΗΡΑ ΚΑΙ ΔΑΣΟΚΟΜΙΑ	01-02	3	1		
Λ. ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΑΜΥΝΑ	75	1			

ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ					
Μ. ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	80	1		1	
Ε. ΠΑΡΟΧΗ ΗΛΕΚΤΡΙΚΟΥ ΡΕΥΜΑΤΟΣ, ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ ΚΑΙ ΝΕΡΟΥ	40-41	1			
Ν. ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ 2003					
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ	ΚΩΔ	ΣΥΝ ΑΤΥΧ	ΘΑΝ	ΤΡΟΧ	ΠΑΘΟ Λ
Δ. ΜΕΤΑΠΟΙΗΤΙΚΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ	15-37	82		2	
ΣΤ. ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	45	34	2	1	
Ζ. ΧΟΝΔΡΙΚΟ ΚΑΙ ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ ΕΠΙΣΚΕΥΗ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ ΟΧΗΜΑΤΩΝ, ΜΟΤΟΣΥΚΛΕΤΩΝ ΚΑΙ ΕΙΔΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΙΑΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ	50-52	15			
Θ. ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ, ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ	60-64	10		3	
Η. ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ ΚΑΙ ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ	55	6			
Ξ. ΑΛΛΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΣΥΝΟΛΟΥ ΚΑΙ ΑΛΛΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ Η ΑΤΟΜΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ	90-93	5			
Α. ΓΕΩΡΓΙΑ, ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΑ, ΘΗΡΑ ΚΑΙ ΔΑΣΟΚΟΜΙΑ	01-02	3		1	
Κ. ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ, ΕΚΜΙΣΘΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	70-74	3			
Ν. ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ	85	3			
Λ. ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΑΜΥΝΑ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ	75	3			
Ν. ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ 2004					

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ	ΚΩΔ	ΣΥΝ ΑΤΥΧ	ΘΑΝ	ΤΡΟΧ	ΠΑΘΟ Λ
Δ. ΜΕΤΑΠΟΙΗΤΙΚΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ	15-37	80		2	
ΣΤ. ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	45	33	1	3	
Ζ. ΧΟΝΔΡΙΚΟ ΚΑΙ ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ ΕΠΙΣΚΕΥΗ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ ΟΧΗΜΑΤΩΝ, ΜΟΤΟΣΥΚΛΕΤΩΝ ΚΑΙ ΕΙΔΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΙΑΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ	50-52	19		3	
Ξ. ΑΛΛΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΣΥΝΟΛΟΥ ΚΑΙ ΑΛΛΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ Η ΑΤΟΜΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ	90-93	10		3	
Θ. ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ, ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ	60-64	6	1	3	
Η. ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ ΚΑΙ ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ	55	5			
Κ. ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ, ΕΚΜΙΣΘΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	70-74	5		1	
Λ. ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΑΜΥΝΑ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ	75	4			
Ε. ΠΑΡΟΧΗ ΗΛΕΚΤΡΙΚΟΥ ΡΕΥΜΑΤΟΣ, ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ ΚΑΙ ΝΕΡΟΥ	40-41	1			
Α. ΓΕΩΡΓΙΑ, ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΑ, ΘΗΡΑ ΚΑΙ ΔΑΣΟΚΟΜΙΑ	01-02	1			
N. ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ 2005					
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ	ΚΩΔ	ΣΥΝ ΑΤΥΧ	ΘΑΝ	ΤΡΟΧ	ΠΑΘΟ Λ
Δ. ΜΕΤΑΠΟΙΗΤΙΚΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ	15-37	83		1	
ΣΤ. ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	45	21	1	1	
Ζ. ΧΟΝΔΡΙΚΟ ΚΑΙ ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ ΕΠΙΣΚΕΥΗ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ ΟΧΗΜΑΤΩΝ,	50-52	13			

ΜΟΤΟΣΥΚΛΕΤΩΝ ΚΑΙ ΕΙΔΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΙΑΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ					
Θ. ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ, ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ	60-64	5		1	
Ε. ΠΑΡΟΧΗ ΗΛΕΚΤΡΙΚΟΥ ΡΕΥΜΑΤΟΣ, ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ ΚΑΙ ΝΕΡΟΥ	40-41	3			
Λ. ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΑΜΥΝΑ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ	75	2			
Ν. ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ	85	1			
Ξ. ΑΛΛΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΣΥΝΟΛΟΥ ΚΑΙ ΑΛΛΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ Η ΑΤΟΜΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ	90-93	1			
Α. ΓΕΩΡΓΙΑ, ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΑ, ΘΗΡΑ ΚΑΙ ΔΑΣΟΚΟΜΙΑ	01-02	1			
Η. ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ ΚΑΙ ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ	55	1			
Ν. ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ 2006					
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ	ΚΩΔ	ΣΥΝ ΑΤΥΧ	ΘΑΝ	ΤΡΟΧ	ΠΑΘΟ Λ
Δ. ΜΕΤΑΠΟΙΗΤΙΚΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ	15-37	52	1	4	
ΣΤ. ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	45	18	1		
Ζ. ΧΟΝΔΡΙΚΟ ΚΑΙ ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ ΕΠΙΣΚΕΥΗ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ ΟΧΗΜΑΤΩΝ, ΜΟΤΟΣΥΚΛΕΤΩΝ ΚΑΙ ΕΙΔΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΙΑΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ	50-52	13	1		
Θ. ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ, ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ	60-64	6		3	
Η. ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ ΚΑΙ ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ	55	3			
Κ. ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ, ΕΚΜΙΣΘΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	70-74	2			

Λ. ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΑΜΥΝΑ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ	75	2			
Α. ΓΕΩΡΓΙΑ, ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΑ, ΘΗΡΑ ΚΑΙ ΔΑΣΟΚΟΜΙΑ	01-02	2	1		
Ε. ΠΑΡΟΧΗ ΗΛΕΚΤΡΙΚΟΥ ΡΕΥΜΑΤΟΣ, ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ ΚΑΙ ΝΕΡΟΥ	40-41	2		2	
Ξ. ΑΛΛΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΣΥΝΟΛΟΥ ΚΑΙ ΑΛΛΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ Η ΑΤΟΜΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ	90-93	1			
Ν. ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ	85	1			
Ν. ΠΕΙΡΑΙΩΣ 2000					
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ	ΚΩΔ	ΣΥΝ ΑΤΥΧ	ΘΑΝ	ΤΡΟΧ	ΠΑΘΟ Λ
Δ. ΜΕΤΑΠΟΙΗΤΙΚΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ	15-37	58	2		
Θ. ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ, ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ	60-64	41	1		
Ζ. ΧΟΝΔΡΙΚΟ ΚΑΙ ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ ΕΠΙΣΚΕΥΗ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ ΟΧΗΜΑΤΩΝ, ΜΟΤΟΣΥΚΛΕΤΩΝ ΚΑΙ ΕΙΔΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΙΑΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ	50-52	29			
ΣΤ. ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	45	28	5		
Ε. ΠΑΡΟΧΗ ΗΛΕΚΤΡΙΚΟΥ ΡΕΥΜΑΤΟΣ, ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ ΚΑΙ ΝΕΡΟΥ	40-41	4			
Λ. ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΑΜΥΝΑ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ	75	2	1		
Κ. ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ, ΕΚΜΙΣΘΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	70-74	1			
Η. ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ ΚΑΙ ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ	55	1			

Ν. ΠΕΙΡΑΙΩΣ 2001					
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ	ΚΩΔ	ΣΥΝ ΑΤΥΧ	ΘΑΝ	ΤΡΟΧ	ΠΑΘΟ Λ
Θ. ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ, ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ	60-64	55	2	14	2
Δ. ΜΕΤΑΠΟΙΗΤΙΚΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ	15-37	52	6	3	2
Ζ. ΧΟΝΔΡΙΚΟ ΚΑΙ ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ ΕΠΙΣΚΕΥΗ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ ΟΧΗΜΑΤΩΝ, ΜΟΤΟΣΥΚΛΕΤΩΝ ΚΑΙ ΕΙΔΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΙΑΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ	50-52	44		8	
ΣΤ. ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	45	17	5	1	1
Ε. ΠΑΡΟΧΗ ΗΛΕΚΤΡΙΚΟΥ ΡΕΥΜΑΤΟΣ, ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ ΚΑΙ ΝΕΡΟΥ	40-41	15	1	7	1
Ξ. ΑΛΛΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΣΥΝΟΛΟΥ ΚΑΙ ΑΛΛΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ Η ΑΤΟΜΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ	90-93	7	1		
Λ. ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΑΜΥΝΑ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ	75	4			
Κ. ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ, ΕΚΜΙΣΘΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	70-74	3			
Β. ΑΛΙΕΙΑ	5	1			
Η. ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ ΚΑΙ ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ	55	1		1	
Ν. ΠΕΙΡΑΙΩΣ 2002					
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ	ΚΩΔ	ΣΥΝ ΑΤΥΧ	ΘΑΝ	ΤΡΟΧ	ΠΑΘΟ Λ
Ζ. ΧΟΝΔΡΙΚΟ ΚΑΙ ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ ΕΠΙΣΚΕΥΗ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ ΟΧΗΜΑΤΩΝ, ΜΟΤΟΣΥΚΛΕΤΩΝ ΚΑΙ ΕΙΔΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΙΑΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ	50-52	55	1	6	

Δ. ΜΕΤΑΠΟΙΗΤΙΚΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ	15-37	50	4	3	1
Θ. ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ, ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ	60-64	45	1	13	2
ΣΤ. ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	45	31	5	1	
Η. ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ ΚΑΙ ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ	55	9		4	
Λ. ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΑΜΥΝΑ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ	75	4		1	
Ε. ΠΑΡΟΧΗ ΗΛΕΚΤΡΙΚΟΥ ΡΕΥΜΑΤΟΣ, ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ ΚΑΙ ΝΕΡΟΥ	40-41	4			1
Κ. ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ, ΕΚΜΙΣΘΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	70-74	3		1	
Ξ. ΑΛΛΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΣΥΝΟΛΟΥ ΚΑΙ ΑΛΛΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ Η ΑΤΟΜΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ	90-93	2			1
Ι. ΕΝΔΙΑΜΕΣΟΙ ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΟΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ	65-67	1		1	
Ν. ΠΕΙΡΑΙΩΣ 2003					
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ	ΚΩΔ	ΣΥΝ ΑΤΥΧ	ΘΑΝ	ΤΡΟΧ	ΠΑΘΟ Λ
Δ. ΜΕΤΑΠΟΙΗΤΙΚΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ	15-37	85	2	6	3
Ζ. ΧΟΝΔΡΙΚΟ ΚΑΙ ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ ΕΠΙΣΚΕΥΗ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ ΟΧΗΜΑΤΩΝ, ΜΟΤΟΣΥΚΛΕΤΩΝ ΚΑΙ ΕΙΔΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΙΑΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ	50-52	64		11	
ΣΤ. ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	45	56	1	3	
Θ. ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ, ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ	60-64	55	1	15	2
Κ. ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ, ΕΚΜΙΣΘΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΕΣ	70-74	12		3	

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ					
Λ. ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΑΜΥΝΑ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ	75	11		2	
Ε. ΠΑΡΟΧΗ ΗΛΕΚΤΡΙΚΟΥ ΡΕΥΜΑΤΟΣ, ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ ΚΑΙ ΝΕΡΟΥ	40-41	8		3	
Η. ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ ΚΑΙ ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ	55	7		3	
Ι. ΕΝΔΙΑΜΕΣΟΙ ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΟΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ	65-67	6		4	
Ξ. ΑΛΛΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΣΥΝΟΛΟΥ ΚΑΙ ΑΛΛΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ Η ΑΤΟΜΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ	90-93	4		2	
Μ. ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	80	1			
Ν. ΠΕΙΡΑΙΩΣ 2004					
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ	ΚΩΔ	ΣΥΝ ΑΤΥΧ	ΘΑΝ	ΤΡΟΧ	ΠΑΘΟ Λ
Δ. ΜΕΤΑΠΟΙΗΤΙΚΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ	15-37	101	1	11	
Ζ. ΧΟΝΔΡΙΚΟ ΚΑΙ ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ ΕΠΙΣΚΕΥΗ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ ΟΧΗΜΑΤΩΝ, ΜΟΤΟΣΥΚΛΕΤΩΝ ΚΑΙ ΕΙΔΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΙΑΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ	50-52	55		6	
Θ. ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ, ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ	60-64	52	1	20	
ΣΤ. ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	45	42	3	3	
Λ. ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΑΜΥΝΑ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ	75	12		3	
Ξ. ΑΛΛΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΣΥΝΟΛΟΥ ΚΑΙ ΑΛΛΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ Η ΑΤΟΜΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ	90-93	7		2	

Ε. ΠΑΡΟΧΗ ΗΛΕΚΤΡΙΚΟΥ ΡΕΥΜΑΤΟΣ, ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ ΚΑΙ ΝΕΡΟΥ	40-41	7		3	
Ι. ΕΝΔΙΑΜΕΣΟΙ ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΟΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ	65-67	7		3	
Κ. ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ, ΕΚΜΙΣΘΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	70-74	7		2	
Η. ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ ΚΑΙ ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ	55	3		1	
Ν. ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ	85	3		2	
Ν. ΠΕΙΡΑΙΩΣ 2005					
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ	ΚΩΔ	ΣΥΝ ΑΤΥΧ	ΘΑΝ	ΤΡΟΧ	ΠΑΘΟ Λ
Δ. ΜΕΤΑΠΟΙΗΤΙΚΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ	15-37	78	3	11	
Θ. ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ, ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ	60-64	68	2	20	5
Ζ. ΧΟΝΔΡΙΚΟ ΚΑΙ ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ ΕΠΙΣΚΕΥΗ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ ΟΧΗΜΑΤΩΝ, ΜΟΤΟΣΥΚΛΕΤΩΝ ΚΑΙ ΕΙΔΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΙΑΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ	50-52	62	1	17	4
ΣΤ. ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	45	35	4	4	1
Η. ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ ΚΑΙ ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ	55	18	1	9	1
Ε. ΠΑΡΟΧΗ ΗΛΕΚΤΡΙΚΟΥ ΡΕΥΜΑΤΟΣ, ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ ΚΑΙ ΝΕΡΟΥ	40-41	10		2	
Κ. ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ, ΕΚΜΙΣΘΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	70-74	8		1	
Ξ. ΑΛΛΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΣΥΝΟΛΟΥ ΚΑΙ ΑΛΛΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ Η ΑΤΟΜΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ	90-93	5	1	1	
Λ. ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΑΜΥΝΑ	75	5		2	

ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ					
Ι. ΕΝΔΙΑΜΕΣΟΙ ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΟΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ	65-67	4		1	
Μ. ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	80	2		1	
Ν. ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ	85	2			
Ο. ΙΔΙΩΤΙΚΑ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΑ ΠΟΥ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΝ ΟΙΚΙΑΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ	95-97	1			
Ν. ΠΕΙΡΑΙΩΣ 2006					
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ	ΚΩΔ	ΣΥΝ ΑΤΥΧ	ΘΑΝ	ΤΡΟΧ	ΠΑΘΟ Λ
Ζ. ΧΟΝΔΡΙΚΟ ΚΑΙ ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ ΕΠΙΣΚΕΥΗ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ ΟΧΗΜΑΤΩΝ, ΜΟΤΟΣΥΚΛΕΤΩΝ ΚΑΙ ΕΙΔΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΙΑΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ	50-52	68		7	4
Δ. ΜΕΤΑΠΟΙΗΤΙΚΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ	15-37	60	2	11	
Θ. ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ, ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ	60-64	46	2	14	3
ΣΤ. ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	45	33	3	1	2
Κ. ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ, ΕΚΜΙΣΘΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	70-74	16		6	
Ε. ΠΑΡΟΧΗ ΗΛΕΚΤΡΙΚΟΥ ΡΕΥΜΑΤΟΣ, ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ ΚΑΙ ΝΕΡΟΥ	40-41	14	1	2	
Η. ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ ΚΑΙ ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ	55	14		4	
Λ. ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΑΜΥΝΑ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ	75	8		2	
Ξ. ΑΛΛΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΣΥΝΟΛΟΥ ΚΑΙ ΑΛΛΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ Η ΑΤΟΜΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ	90-93	5			
Ι. ΕΝΔΙΑΜΕΣΟΙ ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΟΙ	65-67	2		2	

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ					
Μ. ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	80	1			